97 א'

[illegible]

מדיניים

[illegible]
[illegible]
[illegible] 23.6.67)

[illegible]

בעיות ירושלים

כללי

נפתח: 13.5.66

נסגר: 27.4.69

שם תיק: בעיות ירושלים -כללי

מזהה פיזי **חצ-7050/1**

מזהה פריט: 0002lv2

כתובת: 3-312-3-5-2

תאריך הדפסה 27/09/2016

84/א 97

משרד החוץ

מחלקת הקשר

מברק יוצא

בלתי מסווג

חוזם:42

נשלח:27.4.69

אל:וושינגטון ניו יורק

מאת:המשרד

מ י י ד י

להלן מתוך הודעת מזכיר הממשלה אחרי הישיבה השבועית:

א. הוחלט כי השרים הממונים על מתן הרשיונות לעיסוק במקצוע במלאכה ובמסחר רשאים להאריך המועד להגשת בקשות לרשיונות ישראליים לתושבי מזרח ירושלים בעוד 6 חדשים מעבר ל-23 במאי.

ב. שר המשפטים בוסמך להתקין תקנות לשעת חירום המכילות הוראות משפטיות שונות המקילות על הליכי חדישום והרישוי של חברות ושל עסקים במזרח ירושלים.

עד כאן הודעת זכיר הממשלה.

הטברים בנפרד. כל התקנות הנוגעות לשני הסעיפים מתפרסמות ברשמות ביום שני.

תקבלו הנוסח בדאר אויר וקשעים במברק.

בן-חורין מאום ב.

תפוצה א"

ב/רש

שגרירות ישראל
ושינגטון

EMBASSY OF ISRAEL
WASHINGTON, D.C.

8 באפריל 1969

אל : מנהל הסברה, המשרד

מאת: היועץ לעתונות, השגרירות וושינגטן

הנדון: ג'ון גאנתר על ירושלים ב"רידרס דייג'סט"

במהדורת אפריל של הירחון "רידרס דייג'סט" נכלל מאמר של ג'ון גאנתר על ירושלים, תושביה ואורח חייה כעיר מאוחדת.

מצ"ב העתק המאמר.

ב ב ר כ ה,

דן פתיר

העתק: מצפ"א
קע"ת
הממונה על ענינים כנסתיים, המשרד
לשכת העתונות הממשלתית ירושלים /ת"א

Jerusalem: the Sacred City

By John Gunther

One of the world's oldest cities, and now the capital of a bustling young republic, Jerusalem is a dazzling mosaic of peoples, faiths and flavors

As a result of the Israeli victory in the Six-Day War of June 1967, Jerusalem is under one roof again. The city had been divided between Israel and Jordan for almost 20 years, cut apart into Jewish and Arab sectors. An entire generation of Jews in Israel grew up unable to visit its own most sacred relics in the Old City, not even the Wailing Wall. Now the city has become whole.

Jerusalem, with its luminous gold-and-silver sheen, is one of the most beautiful cities in the world—also one of the oldest. Here a visitor can walk through 3000 years in a minute. Christian tourists can easily visit such ancient sites as the Mount of Olives, Gethsemane, Mount Zion, Calvary. But Jerusalem is the capital of a new, pioneer country as well—which makes a central paradox. The city is the sacred house of

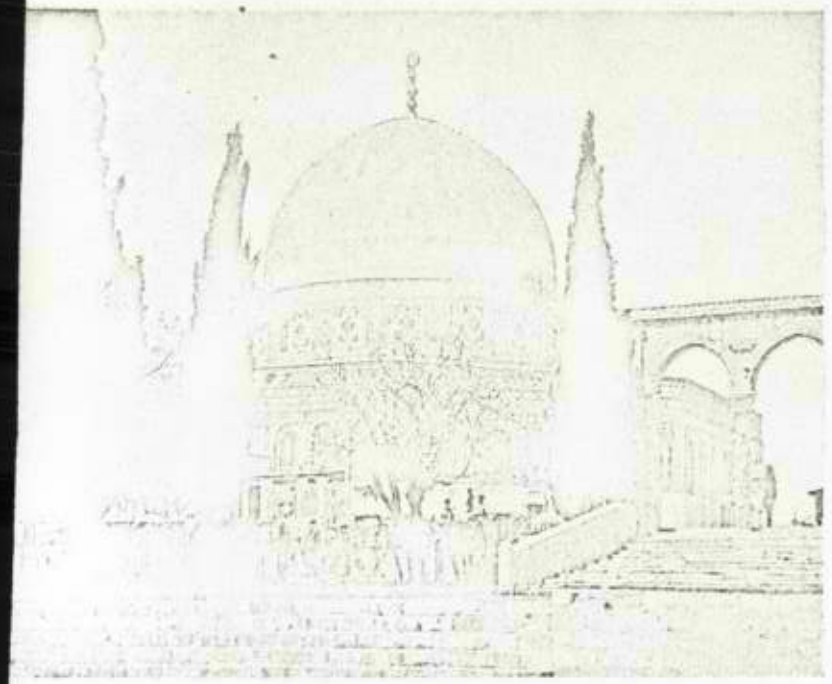

The Dome of the Rock

hree of the world's major religions –Christianity, Islam and Judaism –and here their cherished edifices nd symbols are intricately mixed. The Church of St. Anne, where Christians worship, became a school under the Arab Saladin. The Dome of the Rock, with its cap of gold, one of the most sacrosanct monuments of Islam, was built as a shrine over Abraham's rock. The grounds around it once belonged to Solomon's Temple and are known today as the Haram Esh-Sherif—and part of their retaining wall is the Jewish Wailing Wall! No city in the world has such a close-knit concentration of the most basic and revered objects of three religions.

To its Israeli residents, Jerusalem represents the heart and essence of Jewry. The Israelis won several other areas besides the Jordanian sector of Jerusalem in their electrifying victory in the Six-Day War, and these territories may conceivably be returned if a peace settlement is reached. But Jerusalem is not negotiable. No part of the city will ever be voluntarily given up.

Donkey and Ford. Lying 2500 feet high in a cup of ocher hills, Jerusa-

lem gives forth an incomparable radiance. The prevailing colors are amber and cypress-green. The Israelis have planted trees and shrubbery all over the place, but more green would do no harm. Jerusalem is still dry, gaunt, close to the desert. It is one of the few capitals in the world not on a river or a sea. The Mediterranean is about one hour away by automobile, the River Jordan and the Dead Sea are about half an hour.

The climate is glorious most of the year. Children look marvelously healthy, and people smile. The atmosphere is full of energy and bounce. Another pleasure is that practically everybody speaks English, the predominant second language after Hebrew; and it is a distinct satisfaction to be, for a change, in a place where Americans are liked.

The growth and development of Jerusalem, to anybody who first saw it, as I did, in the 1920s, is astonishing. It was then little more than a cross between an Arab village and a British encampment. It still mixes old and new, donkey and Ford. But now the New City has some thrilling examples of modern architecture, like the National Museum and the Hadassah Hospital with its stained-glass windows by Marc Chagall. The zoo is interesting because its animal population of 700 species includes nearly all the 110 earthly creatures mentioned in the Bible.

Jerusalem is still quite small, with a population of about 270,000 (less

than one tenth of Israel's population). Some 200,000 of Jerusalem's residents are Jews; there are perhaps 12,000 Christians and 55,000 Muslim Arabs, almost all in the Old City. Actually, parts of the town give out a decided Arab flavor. Ben Yehuda Street and Jaffa Road, two of the main thoroughfares, look more like Baghdad than New York. Stalls sell *gazoz*, a fruit-flavored carbonated water, and open sheds display trays

The Damascus Gate

of *felafel*, a kind of vegetarian meatball made of ground chick peas and oriental spices. Arabs wearing the *Keffiah*, or white headdress bound with black rope, are to be encountered frequently, and the *muezzin*, calling the faithful to pray toward Mecca, may be heard chanting through a loudspeaker from the nearest mosque.

In the Old City many streets are as narrow as sidewalks, and they twist and climb; some are covered and resemble tunnels. My wife and I walked one afternoon along Suq El-Bazaar Road and up a series of shallow, roofed steps. Hebrew and Arab newspapers were sold from the same stand.

"City of Peace." In Jerusalem, almost everyone is addressed by his first name. We were having lunch with Gen. Moshe Dayan, Minister of Defense, when his chauffeur entered the dining room, tapped Dayan on the shoulder, and said, "Come on, Moshe, time to go." In summer the national costume is a white shirt open at the neck; a necktie salesman would have lean months in Jerusalem. The word "Shalom," which means "Peace," is a universal salutation, used for both "Hello" and "Good-by."

There are three holidays a week: Friday for the Muslims, Saturday for the Jews, Sunday for the Christians. Several members of the cabinet have talked at times of installing a five-day week, but they get nowhere. Government departments work a six-day week, Sunday through Friday. They say, "We can't afford a five-day week. The country needs our labor."

Serious crime, like murder, is virtually unknown and there is little juvenile delinquency. Hippies don't exist—at least not yet. "This is a working city; people haven't time to be corrupt," I was told by Theodore Kollek, mayor of Jerusalem, who is universally known as Teddy. But some police carry submachine guns, because of the incidence of political terrorism.

"Jerusalem," it has been said, means "City of Peace," ironic in view of the city's history. There is little record of Jerusalem before 1400 B.C., when it was the small mountain headquarters of a Semitic people ruled by the Egyptian pharaohs. Beyond reasonable doubt it was David who made it the capital of the Kingdom of Judah about 1000 B.C.

Prodigious events followed, like the building of the Second Temple (around 515 B.C.), the conquests of Alexander the Great, the revolt of the Maccabees, Roman rule, the reign of Herod, and the crucifixion of Jesus Christ at Golgotha. The Jews made a fierce insurrection against the Romans half a century later, and in 70 A.D. the Emperor Titus reconquered the city and burned it to the ground.

Cosmopolitan and Puritan. Almost two millenniums were to pass before independence came to the country again, in 1948. After World War II, the British decided to give up their Palestine Mandate, and the

United Nations worked out a partition plan dividing the country between Jews and Arabs, with Jerusalem internationalized.

At its narrowest point the new republic was only ten miles wide, and the population was only 650,000. Instantly its Muslim neighbors invaded the little republic, determined to kill it off at birth. But Israel endured, and even enlarged its territory a bit during the war. It was then that Jerusalem was partitioned along a cease-fire line within the city, a division which persisted until the war in 1967.

With Jews gathered from all over the world today, Jerusalem is, inevitably, a cosmopolitan city. A Jew actually born in Israel is known as a "sabra." A conspicuous sabra is General Dayan. Other high government officials show a variety of national origins. Prime Minister Levi Eshkol was born in Russia, David Ben Gurion in Poland, Foreign Minister Abba Eban in South Africa, and Mayor Kollek in Vienna. In general, the first-generation governmental elite came predominantly from Eastern Europe. But today Israeli-born sons of immigrants have joined them at the top.

Despite the city's cosmopolitanism, restaurant food in Jerusalem is generally undistinguished, and night life is unknown. Many hostelries serve only kosher food. A central law is that a kosher restaurant has to have two sets of everything, one for meat products, the other for dairy products, which may never be mixed or taken together at the same meal. The rules are applied strictly, even in such an urbane institution as the Hotel King David. One night in a comfortable bar in the hotel I asked for cream in my cup of coffee. No. "Why not?" I asked. "Because we cannot mix milk with meat." I said that *I* had not been having any meat. No matter; meat had been served nearby, and no milk could possibly be allowed to enter the same room. I had black coffee.

The Jewish community in Jerusalem contains all religious attitudes from strictest orthodoxy to agnosticism. Most of the early Zionists were agnostics, and there are a good many agnostics in the leadership today. But orthodox Jews in Jerusalem, although they do not number more than a fifth of the population, are powerful. Rabbis have substantial force. Among the orthodox there is an intensely puritanical fringe which is horrified by such spectacles as mixed bathing on the beaches near Tel Aviv.

Some orthodox Jews are resolutely hostile to the state forged by human initiative instead of divine intervention, so that they boycott all political activity, do not vote, and do not necessarily observe legislation passed by the Knesset, the parliament. The zeal of such religious Jews has aroused considerable resentment in other Jews; an organization exists called the League for Fighting Religious Coercion.

We spent one afternoon in the Jerusalem district called Mea Shearim,

the orthodox quarter. Here are rows upon rows of synagogues, some of them no larger than a room, and a sign warns visitors, "The Torah obliges you to dress with modesty." Men wear their hair in curls on the side of the face. The sightseer is warned, approaching a synagogue, that women must wear sleeves below their elbows, cover their hair and have stockings on.

To most of the inhabitants of this sheltered holy enclave, which is really a self-imposed ghetto, one has the feeling that the 20th century has not come. The residents of Mea Shearim will occasionally travel by plane but never go to the movies. There is a reason behind all this tenacity of custom; these orthodox Jews have adhered to their legends because of incessant persecution over the centuries in almost every country. They are still children of the Diaspora.

Fashion Flings

THERE are women today wearing skirts shorter than they ever thought they would, in the company of men wearing sideburns longer than they ever thought *they* would.
—Beryl Pfizer in *Ladies' Home Journal*

ACTRESS Hermione Baddeley comments on this year's women's fashions: "Pants to make them look like boys, and see-through blouses to prove they're not."
—Earl Wilson, Publishers-Hall Syndicate

PLEASE, ladies, don't wear bell-bottoms—if you already have one!
—Robert Orben, Newsday Specials

Road Code. DID YOU know that there's a method to the madness of interstate highway numbers? Here's a great little guide to keep handy (tape it to your sun visor or glove compartment). It will explain what some of the numbers mean at a glance.

One- and two-digit signs: (through routes)		Even numbers are East-West routes
		Odd numbers are North-South routes
Three-digit signs:		First digit even: route through or around a city
		First digit odd: route into a city

—American Oil Company, quoted in *This Week Magazine*

1969 אלול

JERUSALEM

Jerusalem is a city of great dramatic power, physical and spiritual, aesthetic and historical. It is the cradle of the world's dominant faiths, and the central source of Western morality. It is a city of dazzling beauty, despite the destruction wrought by the mere passage of time as well as the follies and crimes of men. Today it is a united metropolis inhabited by a population profoundly conscious of its unique history to which every stone and every site bears witness, a population anxious to preserve it and restore it, physically and spiritually.

Jerusalem is the city of King David who conquered it and established it as the capital of his kingdom three thousand years ago. Here his son Solomon built the Temple to the One God. Here Isaiah and Jeremiah testified to truths by which men still live, in language spoken once again by their descendants in Israel. This was the scene of Jesus' last ministry and of his death. Here, Moslems believe, the prophet Mohammed ascended to heaven.

Jebusites and Israelites, Greeks and Romans, Byzantines and Crusaders, Saracens and Turks, British and Arabs, all have ruled Jerusalem and all have left their memorials in this city. Churches and synagogues and mosques, sites and symbols sacred to three faiths, have withstood all that wars, fanaticism and neglect have done. They have, however, suffered great damage; it can be made good in our own time. It can be made good if men set themselves to heal the wounds by which the city is afflicted. This is the novel purpose in which many will wish to join, not only those who live in the city and not only the inhabitants of Israel. Jews, Christians and Moslems everywhere may welcome the opportunity of taking part in the rebuilding of Jerusalem. Who knows but what the united efforts of men of goodwill from many lands may be blessed by God, and the Spirit of Man may here come to a new birth, as it did in former days, in the ages of faith.

If the creative force in the cultures which meet here today instead of being locked in hatred and strife, could be joined together in a free and common effort of reconstruction, they could generate new patterns in the lives of men, in religion, in morality, in art, in thought, in ways of living, and thereby fulfil the ancient prophecy: "For from Zion shall go forth the Law, and the Word of the Lord from Jerusalem."

This is our hope. To help to realize it, we propose that a group be set up, non-sectarian and unpolitical, containing persons respected in the entire world, to launch a planned effort to restore Jerusalem. This body will be able to count upon the whole-hearted support and cooperation of those today charged with the conduct of the city's affairs - the Mayor of Jerusalem and its Municipal Council, and the entire Government of Israel. Hope and faith, and trust in its mission to end the miseries of exile, have sustained Israel thus far. With the help of those to whom the thought of Jerusalem is dear, we can rebuild the city in a manner worthy of the unique place which, for thirty centuries, it has held in the imagination, love and worship of mankind.

1969 ב.אK

THE JERUSALEM COMMITTEE

A World Advisory Council
for the Restoration and Cultural Development
of the City of Jerusalem

The purpose of this letter is to introduce to you a unique proposal for the formation of a world committee of the friends of Jerusalem. The concern of The Jerusalem Committee would be the restoration and preservation of existing religious, historical and archaeological sites and the creation of cultural and artistic activities in Jerusalem. We are suggesting setting up an advisory council consisting of distinguished men and women from all over the world, who would meet approximately once a year in Jerusalem to review plans of an architectural and cultural nature. By their constructive criticism, this council would guide us and give us the encouragement to proceed in our efforts to establish Jerusalem as the spiritual center of the world and a cultural focus of high standing.

The physical beauty of Jerusalem embodies the universal spiritual truths basic to all faiths and peoples. To enhance the natural charm of Jerusalem is to make manifest a belief in the love of beauty and the desire for peace inherent in all mankind.

We would be honored to have you as a member of The Jerusalem Committee. Moreover, we would be delighted to greet you as a guest during your stay in Jerusalem for the first meeting of the World Advisory Council which will convene here at the beginning of July.

2./

משרד החוץ
6. IV. 1969

אל

מתוך : ג'רוסלם פוסט

Jerusalem Easter

JERUSALEM is crowded with pilgrims and other visitors. The Jews have always "gone up" to Jerusalem for Passover. Now that they may stand and marvel freely at the great Western Wall the visit at this season has become more significant and more popular than ever.

On their way to the Wall they mix and mingle with the Christian pilgrims who have been here for Easter week and who celebrate today. On Good Friday, the traditional Christian pilgrimages proceeded through the Old City untroubled by the penetrating Moslem call to prayer broadcast from the loudspeakers of the nearby Dome of the Rock. The clergy of all faiths pass each other as though unseeing. For each of them, Jerusalem is their Holy City and the easiest solution for this unique triangle is to disregard the others. Even the squabble between members of the Christian denominations over rights in the churches, that sometimes flared into violence in the past, have become dimmed.

Israel police keep out traffic, maintain a watch on crowded places, but they do their work inconspicuously and one may pick one's way through the crowds for hours without seeing a police uniform. Moslem guards in holy places reprove children and thoughtless tourists who enter places of prayer with their shoes on. There were Christians at the Western Wall, Jews in the beautiful area of the Dome, a Buddhist in the Church of the Holy Sepulchre. There were Japanese, German, Greek and Spanish pilgrims all intent on their own affairs.

To all but those who do not wish to admit it, Jerusalem is open today to worshippers of all religions as it has never been before. In Turkish days, Christians were in some need of Moslem protection. Under the British Mandate, it was not always easy for Jews to reach the Western Wall, they were not permitted to blow the *shofar* there, or remain as long as they wished.

Under King Hussein's rule, the 1949 promise of access to the Wall for Israel was simply ignored, while synagogues in the ancient Jewish quarter were desecrated and destroyed. Nobody outside Israel paid much attention to this fact, accepting it as a part of the continuing hostility and the fact of the divided city.

Today the city is open to all worshippers, and all are welcome. If the merry-making Christians from the Lebanon were not heard in the Old City last night, ushering in Easter Sunday with music and gaiety, as they were accustomed to do, it is the doing of their government. The border to the Lebanon at Rosh Hanikra, on the coast, could have been open long ago, and it would be opened today for pilgrims if they wished to come. Voices continue to be heard in various places abroad that the city should be "internationalized" — whatever that may mean — or that it is not keeping faith with the religions to allow Israel to see to the city's administration. None of these demands are based on any obstacle that remains today to free worship, but rather on reluctancce to admit that Jerusalem is today open and peaceful for all who wish to worship here.

תאריך _____

מזכר

סווג _____

אל _____

מאת _____

הנדון

תיק ירושלים

ר. נפש ל-
שה"ר
מנקא
א. לוריא
ש. הלל
מאנס ב'
הסברה

6/3/69

12.68 500/100

THE NEW JERUSALEM

from
THE ARCHDEACON OF OXFORD

Sir, - It has been brought to my ~~xxxxxxxx~~ notice that, in my letter published in your issue of January 10, I committed an error of geographical fact. Between the Jewish quarter of the Old City and the Western Wall was a small space occupied before the June war of 1967 by ~~houses~~ and streets of the Moroccan quarter inhabited by Muslim pilgrims from North Africa and by Arabs for many centuries.

At the same time I have discovered(see the recently published BBC book on Israel by Ian McIntyre), that, in the early days of the Mandate, Sir Patrick Geddes, on a visit, had recommended that this little area should be demolished on the grounds of town planning. I understand further on the best authority that this report had been accepted by the mandatory Government, and incidentally never contradicted by the Jordanians, and so those houses and streets had been condemned long before June 1967.

C.WITTON-DAVIES
Archdeacon's Lodging
Christ Church, Oxford

THE NEW JERUSALEM

from
THE ARCHEDEACON OF OXFORD

Sir, - It has been brought to my ~~attention~~ notice that, in my letter published in your issue of January 10, I committed an error of geographical fact. Between the Jewish quarter of the Old City and the Western Wall was a small space occupied before the June war of 1967 by houses and streets of the Moroccan quarter inhabited by Muslim pilgrims from North Africa and by Arabs for many centuries.

At the same time I have discovered(see the recently published BBC book on Israel by Ian McIntyre), that, in the early days of the Mandate, Sir Patrick Geddes, on a visit, had recommended that this little area should be demolished on the grounds of town planning. I understand further on the best authority that this report had been accepted by the mandatory Gowrnment, and incidentally never contradicted by the Jordanians, and so those houses and streets had been condemned long before June 1967.

C.WITTON-DAVIES
Archdeacon's Lodging
Christ Church, Oxford

משרד החוץ

מחלקת הקשר

מברק יוצא - מסווג

ש ס ו ר

אל : ניו-יורק, ואשינגטון

מאת: המשרד

חוזם 362

בשלח: 8.2.69

ב ה ו ל

תקוע העתק רבין.

שלר 94 , 97 .

מדובר על חוק סידורי מינהל בירושלים שנתקבל באוגוסט 68 ושנמסר לכם אז עם תזכיר הסבר. לפי החוק החנויות במזרח ירושלים הרשומות בירדן חייבות להירשם מחדש אצלנו אך ניתנה להם ארכה של חצי שנה לעשות זאת דהייבו עד ל-23 לחודש זה.

כבראה שנציג ירדן פועל עפ"י לחץ ממעום הסוחרים אשר אינם רוצים להירשם בהתאם לחוק.

משרד המשפטים מכין תזכיר על השאלה ובבריק יותר פרטים והנחיות מחר בבוקר.

ק ו מ י י

- - - - - - - - - - - - -

תפוצה: תפוצה א

תא/עמ

משרד החוץ

מחלקת הקשר

מברק נכנס

בלתי מסווג

אל : המשרד

מס' 98

מאת: ביו-יורק

בשלח: 8.2.69

קומיי, מאום ב', ראשיבגמון (הועבר).

להלן האברת הירדנית הקוראת לכנס מועבים :

S /8968.

I HAVE THE HONOUR TO REQUEST UN URGENT MEETING OF THE SECURITY COUNCIL TO CONSIDER THE CONTINUED ISRAELI DEFIANCE OF THE SECURITY COUNCIL RESOLUTION ON JERUSALEM NUMBER 252 DATED 21 MAY 1968, ALTHOUGH THE SECURITY COUNCIL HAS IN THAT RESOLUTION CALLED UPON ISRAEL ''TO RESCIND ALL SUCH MEASURES ALREADY TAKEN AND TO DESIST FORTHWITH FROM TAKING ANY FURTHER ACTION WHICH TENDS TO CHANGE THE STATUS OF JERUSALEM''. THE ISRAELI AUTHORITIES HAVE NEVER RELENTED IN THEIR DISREGARD OF THIS CLEAR WARNING AND OF ASSEMBLY RESOLUTIONS ON THIS SUBJECT. THE MOST RECENT ISRAELI MEASURE WAS THE ENACTMENT OF LEGISLATION DESIGNED TO DESTROY THE CHARACTER OF THE CITY AND INCORPORATE THE ARAB LIFE AND INSTITUTIONS INTO ISRAELI LIFE. THE ARABS OF JERUSALEM HAVE STRONGLY EXPRESSED THEIR OPPOSITION TO THIS ARBITRARY AND OPPRESSIVE LAW, BUT THE ISRAELI AUTHORITIES PAID NO ATTENTION TO THEIR REQUEST. THEY INSISTED THAT IF BY THE DEADLINE WHICH THEY HAVE FIXED IN THE LEGISLATION, I.E. 23/2/1969, THE LAW IS NOT COMPLIED WITH, THE OPPRESSIVE MEASURES EMBODIED THEREIN WILL BE INVOKED. THD SITUATION THREATENS NOT ONLY THE ECONOMIC LIFE OF THE CHRISTIANS AND MUSLEMS OF JERUSALEM, BUT ALSO INTERNATIONAL PEACE AND SECURITY. IT CALLS FOR AN IMMEDIATE CONSIDERATION BY THE SECURITY COUNCIL.

I HAVE THE HONOUR.....

עד כאן.

AAD KAN
NAUM

ב א ו ם

- - - - - - - - - - -

תפוצה: תפוצה א

תא/עמ

משרד החוץ

מחלקת הקשר

מברק נכנס

בלתי מסווג

מס' 60

חובר : 061500 פברואר 69

הודפס: 071100

אל : המשרד

מאת: ניו יורק

מ י ד י

קומיי, מאום ב, וושינגטון(הועבר).

להלן אגרת ירדנית שבמסרה אתמול לנשיא מועצים במרם פורסמה.

UPON INSTRUCTIONS FROM MY GOVERNMENT I HAVE THE HONOUR TO REQUEST THAT THE CABLE OF THE MAYOR OF JERUSALEM DATED 1 FEBRUARY 1969, ADDRESSED TO YOUR EXCELLENCY, BE CIRCULATED AS AN OFFICIAL DOCUMENT OF THE SECURITY COUNCIL.

PLEASE ACECEPT, ETC.

TEXT OF CABLE SENT TO THE PRESIDENT OF THE SECURITY COUNCIL 1 FEBRUARY 1969

IN THE NAME OF HUMANITY AND JUSTICE I BESEECH YOUR EXCELLENCY AND UNO AND SECURITY COUNCIL TO USE YOUR FULL WEIGHT AND GOOD OFFICES IN ORDER TO PUT AN END TO THE SENTENCES OF LIQUIDATION BEING APPLIED BY ISRAEL AGAINST THE SEVENTY THOUSAND ARABS OF JERUSALEM AND ALSO TO STOP THE REPRESSIVE MEASURES BEING CONSTANTLY AND SPEEDILY PROMULGATED BY ISRAEL TO CHANCE THE LONG ESTABLISHED CHARACTER OF THE HOLY CITY IN DEFIANCE OF GENERAL ASSEMBLY AND SECURITY COUNCIL RESOLUTIONS AND INTERNATIONAL LAW.

LIFE SENTENCES AND LONG-TERM IMPRISONMENTS AND BANISHMENT ORDERS IMPOSED BY ISRAELI MILITARY TRIBUNALS ON JERUSALEM ARABS MONTHLY SUBJECT HUNDREDS OF THEM TO TERRORISING MEASURES EXPOSING THEM TO TORTURE AND LIQUIDATION.

ISRAELI UNINTERRUPTED POLICY OF ANNEXING JERUSALEM AND FORCIBLE EXPROPRIATION OF ARAB LAND AND PROPETY INCLUDING DEMOLITION AND BLOWING UP OF SUCH SEIZED ARAB PROPERTY CONTINUES TO EXPOSE THOUSANDS OF JERUSALEM ARABS TO DECIMATION AND LIQUIDATION.

ISRAELI UNBATED THREATS TO ENFORCE THE UNJUST LAW OF THE 1968, AND INCIDENCE OF THIS LAW, DUE FOR PROMULGATION AGAINST JERUSALEM ARABS AS FROM FEBRUARY 23 WILL LIQUIDATE REMAINING ARABS OF THE CITY.

2/...

IT HAS BEEN SUBJECTING THEM TO INCESSANT ANXIETY AND TERROR THROUGHOUT LAS TWENTY MONTHS.

I APPEAL TO YOA AND TO HUMAN CONSCIENCE TO PUT AN END TO THIS TOTAL LIQUIDATION OF THE ARABS OF JERUSALEM AND TO SPEEDILY EXECUTE GENERAL ASSEMBLY AND SECURITY COUNCIL RESOLUTIONS.

/S/ RAUHI KHATIB , MAYOR OF JERUSALEM

עד כאן.

בארם

הפרצה א לויבזון
טס /קל

הודעה לעתונות

ירושלים

תאריך

עירית ירושלים • דובר העיריה

י"א בשבט תשכ"ט (30.1.69).

כחמישים נציגים של הכנסיות, המנזרים והאירגונים הנוצריים בעיר נפגשו היום עם ראש העיר וסגניו, על-מנת ללבן בעיות הנוגעות למוסדותיהם. בפגישה נכחו גם נציגים ממשרדי הדתות, הפנים והתיירות, וכן מפקד משטרת נפת ירושלים.

האורחים העלו בעיות שונות ביניהן שאלות מיסוי של מוסדות דת, בעיות ביוב, כבישי גישה וחניה, ענין שילוט המקומות הקדושים ועוד.

ראש העיר, מר טדי קולק, שוחח על האפשרויות להרחיב את ממדי הצלינות והתיירות לעיר, ובקש מהנציגים הנוצריים להרתם למאמץ ההסברה בחו"ל לעדוד התיירות לארץ הקדושה לשלש הדתות הראשיות.

את הנוכחים ברכו סגן ראש העיר, ד"ר א. שוראקי, אשר ענה על שאלות בצרפתית, סגן ראש העיר הרב מ. פורוש, וכן פרופ' צ. ורבלובסקי, יו"ר הוועדה הבין-דתית.

זו הפעם השלישית מאז איחוד העיר, שראש העיר נפגש עם נציגי המוסדות הנוצריים. הכוונה היא לקיים פגישות כאלה לעתים מזומנות.

אנשי כמורה שונים מהמשתתפים בפגישה ציינו לשבח את יחסה והבנתה של העיריה למוסדות הדת הזרים ואת רמת השרותים הניתנים למוסדות אלה.

ר. פיינשטין
דובר העיריה.

משרד החוץ · מחלקת ההסברה

גלוי

חוזר לנציגויות ישראל בחו"ל

אל: _____ תאריך _____

ירושלים, כ"ט בטבת, תשכ"ט
19 ביגואר 1969

חוזר לנציגויות 628

... רצ"ב טטבורגרמה מפגישת שר החוץ עם כתבים זרים, אשר בערכה ביום 17 ביגואר 1969 בבית - טוקולוב, תל אביב.

ב ב ר כ ה

יוחנן כהן
מנהל מחלקת הסברה

not had a war with the United States happily. We have no boundary problem with the United States. Therefore we have always believed and I feel that other friendly powers have come around to this belief that there is no point in Israel conducting territorial negotiations with countries that have no common frontiers with Israel. We have discussed this matter in terms of general principles and I think you will see in algebraic terms there is a certain harmony. The United States says that the peace boundary is neither the cease fire boundary nor the armistice boundary. Well, Israel has certainly said with great vehemence that the peace boundary is not the armistice line but we also admitted that it is not the cease fire line. So that on terms of principle, there is a certain harmony. Let us be realistic. This does not mean that we would naturally or automatically be identical in our views on how to translate the algebra into arithmetic. In other words, the degree to which the peace boundary would diverse from the cease fire lines, of that I cannot possibly say that we have agreement with the United States. We have never discussed it in detail and the occasion hasn't presented itself yet. They say that the boundary should be different and we say it should be different. There remains a very important question: how different. That is a matter that we would like to discuss with the Arab States concerned.

MR. ROSENFELD: Two brief questions: I wonder what is the basis of the Foreign Ministry's decision to hold these press conferences in Tel Aviv rather than in the nation's capital. Second, you said that the United States and Britain, on the one hand, and France and the Soviet Union on the other. Do you find a complete agreement between the United States and

Britain over the Middle Eastern problem?

MR. EBAN: On the first point, I am in a situation bordering on despair because it would be much more convenient if all you gentlemen with all this equipment would come to see me in Jerusalem and I have made several efforts - we shall certainly take you up on that - but I was told that on a day such as Friday it is convenient for you to be here and my work takes me to Tel Aviv on Friday. What Charles Dickens would have called the "Tale of Two Cities", which is the slogan of Israeli life, is a very heavy burden. Now, if the Israel Journalists Association would move Beit Sokolov to Jerusalem and if the Hebrew press would like to remove itself to Jerusalem, then this would make it much more likely that the foreign press would remove all its facilities. I am in full sympathy with the question and I am a fellow sufferer from this procedure.

The second question: Well, all I know about the United Kingdom's attitude is that they received this same proposal on the 30th of December; that they have exchanged views with us on it. We don't observe any marked difference between their reactions or appraisal and that of the United States. Incidentally, both of these two western governments, without accepting the contents of the Soviet plan, think that it is useful to maintain the dialogue and I understand that the U.S. reply coes not break off the dialogue. It limits itself to a very incisive and comprehensive criticism of the Soviet proposal. The information that I have from London is that the United Kingdom government will make its reply within the next few days. I don't anticipate that it would differ substantially from the American reply because remember that the United Kingdom and the United States were together the sponsors of

STATISTICAL HANDBOOK

of

JEWISH PALESTINE

1947

Compiled under the Supervision of
D. GUREVICH, Ph. D., F.S.S.

Edited by
A. GERTZ

With the assistance of
A. ZANKER, M.A.

Published by the Department of Statistics
The Jewish Agency for Palestine, Jerusalem

Growth of Jewish Urban Population

Town/Year	1170	1523	1856	1895	1914
Total	5 300	3 700	10 490	43 790	73 100
Jerusalem	1 000	1 500	5 700	28 110	45 000
Tel-Aviv	—	—	—	—	4 500
Jaffa	5	—	400	2 970	10 500
Haifa	—	—	100	810	3 000
Tiberias	250	—	1 510	3 200	5 000
Safad	—	1 500	2 100	6 620	7 000
Hebron	—	—	400	1 430	1 000
Other Towns	4 045	700	280	650	100

Town/Year	Census			1939	1945
	1916-18	X 1922	XI 1931		
Total	41 000	68 620	132 400	337 000	380 400
Jerusalem	26 600	33 970	53 800	82 000	97 [illegible]
Tel-Aviv	2 200	15 190	46 300	177 000	174 [illegible]
Jaffa	4 100	4 960	7 700		34 000
Haifa	1 400	6 230	16 000	69 000	66 000
Tiberias	3 100	4 430	5 400	7 000	7 000
Safad	2 700	2 990	2 500	2 000	2 400
Hebron	700	430	—	—	—
Other Towns	200	420	700	—	—

Jewish Population as Percent of Total

Town/Year	1922 %	1931 %	1944 %
Jerusalem	54.3	57.8	61.8
Jaffa	15.6	13.9	30.0
Haifa	25.2	31.7	55.6
Tiberias	63.7	60.2	53.0

The data originate from various sources. The census of 1916—18 embraces the Jewish population only and was taken by the [illegible]stine Office of the Zionist Organisation. With the exception of Tel-Aviv all the other towns have a mixed population of Jews and Non-Jews. The Jewish residents of Haifa in 1945 do not include the inhabitants of Emek Zevulun, whose number is 13,000 while in 1939 they were included.

Density of Population by Districts and Sub-Districts

District and Sub-District	Number of Persons per Sq. Km.			Percent Increase over 1922	
	1922	1931	1942	1931	1942
Gaza District					
Gaza	61.8	79.1	106.0	28	72
Beersheba	6.2	4.3	4.1	−31	−34
Lydda District					
Jaffa	195.0	434.3	1013.2	123	420
Ramle	60.3	86.7	124.6	44	107
Jerusalem District					
Hebron	25.3	31.9	41.3	26	63
Bethlehem	47.3	45.6	42.1	−4	−11
Jerusalem	217.3	315.9	381.1	45	75
Jericho	2.8	5.2	13.5	86	382
Ramallah	55.4	72.1	69.8	30	26
Samaria District					
Tulkarm	46.6	61.7	97.5	32	109
Nablus	35.0	42.5	54.3	21	55
Jenin	41.9	51.8	67.3	24	60
Haifa District					
Haifa	55.2	93.4	199.6	69	262
Galilee District					
Nazareth	44.7	56.4	81.4	26	82
Beisan	23.9	38.3	56.3	60	136
Tiberias	45.9	59.5	82.7	30	80
Acre	52.8	61.8	75.2	17	42
Safad	46.2	55.8	72.9	21	58

Government figures. Those for 1922, 1931 are based on censuses. Those for 1942 are estimates of doubtful reliability. At the end of 1942 Jewish population was under-estimated by Government by 32.000 as compared with Jewish Agency's estimate, thus diminishing the value of data regarding areas inhabited mainly by Jews. It is noteworthy that in the areas of Beersheba, Hebron, Bethlehem, Ramallah, Nablus, there were no Jews in all these years. Only in 1943 the first Jewish settlements sprang up in the Beersheba sub-district.

ירושלים

העיר העתיקה

מאת

ד"ר זאב וילנאי

292 תמונות וציורים

מהדורה שלישית

עם תוספות

הוצאת אחיעבר — ירושלים

מספר תושבי ירושלים

כבר בדורות קודמים מובאים בספרי עולי־רגל, מספרים של תושבי ירושלים, על סוגיהם השונים, שניתנו על־יסוד השערות והערכות כלליות. מספרים יותר מפורטים מובאים מהמאה התשע־עשרה, אולם אין כל אחידות במקורות השונים. רק מזמן כיבוש הארץ בידי הבריטים ישנם מספרים פחות או יותר מדויקים, על יסוד מפקדים שערכה הממשלה בקרב התושבים.

בשנת תתקל"ה—1175 בקירוב — 200 (או 4) יהודים.

תושבי ירושלים: „כמו מאתים יהודים", לפי כתב־יד אחר: „ארבעה יהודים".
רבי בנימין מטודילה, ראה ספר א', עמ' 70.

בשנת ה'כ"ז—1267 — בקירוב 2000 תושבים.

1700 מוסלמים, 300 נוצרים, 2 יהודים.

„ויושביה קרוב לאלפים, ונוצרים בתוכם כשלוש מאות... ואין ישראל בתוכה... רק שני אחים צבעים"...
הרמב"ן באגרתו אל משפחתו.

בשנת רמ"א—1481 — בקירוב 10,250 משפחות.

„יש בה עשרת אלפים ב"ב (בעלי־בתים—משפחות) ישמעאלים, וכמו ר"ג (מאתים וחמשים) ב"ב (בעלי־בתים) יהודים". רבי משולם מוולטרה בתאור מסעו בארץ.

בשנת רמ"ג—1483 — בקירוב 1500 יהודים ונוצרים.

„ויש בה יותר מחמש מאות יהודים ויותר מאלף נוצרים מכל כתה וארץ, והמעטים מכולם הם הלטינים (קתולים)"
התייר הנוצרי פליקס פאברי.

בשנת רנ"ו—1495 — בקירוב 200 משפחות יהודיות.

„הם כמו מאתים ב"ב (בעלי־בתים)". תלמיד אלמוני של רבי עובדיה מברטנורה.

בשנת רפ"ב—1522 — 300 משפחות—500 אלמנות.

„כמו שלוש־מאות בעלי־בתים, מלבד אלמנות שהן יותר מת"ק (חמש־מאות)"...
רבי משה באסולה, מסעות ארץ־ישראל.

בשנת שפ"ב—1621 — 500 משפחות ספרדיות.

„יש בירושלים... יותר מת"ק (חמש־מאות) בעלי־בתים חשובים מספרדים".
„כי קהל אשכנזים בירושלים הוא בכפל מקהל האשכנזים שבצפת".
אגרת ר' ישעיה הלוי הורביץ.

בשנת ת"ס—1700 בקירוב — כ־1200 יהודים.

„היום יש בירושלים ת"ו כשלוש מאות בעלי־בתים, קרוב לאלף ומאתים נפשות".
רבי ר. מ. מלכי, בפרושו על התורה.

בשנת תקפ"ד—1824

„בירושלים למעלה משלושת אלפים משפחות יהודים... תשע משפחות... קראים... כארבעת־אלפים משפחות יוונים... כשלושת־אלפים... ארמנים... כעשרת אלפים משפחות מוסלמים".
רבי דויד דבית־הלל, תושב ירושלים.

בשנת תר"ד—1844 15,510 תושבים.

יהודים—7,120, מוסלמים—5,000, נוצרים—3,390.

בקרב היהודים: ספרדים—6,000, אשכנזים—1,100, קראים—20.
בקרב הנוצרים: יוונים־אורתודוקסים—2000, קתולים—900, ארמנים—350, קופטים—100, סורים (יעקוביים)—20, חבשים—20 [1].

בשנת תר"ד—1844 בקירוב 30,000 תושבים.

יהודים—5000, מוסלמים—15,000, נוצרים—10,000.

בקרב היהודים: ספרדים—4,000 בקירוב, אשכנזים (מגרמניה, הולנד, אונגריה, גליציה, פולין ורוסיה)—1000 בקירוב [2].

בשנת תרל"ה—1875 בקירוב 24,000 תושבים.

יהודים—4,000, מוסלמים—13,000, נוצרים—7,000 [3].

בשנת תרל"ו—1876 25,030 תושבים.

יהודים—12,000, מוסלמים—7,560, נוצרים—5470.

בקרב הנוצרים: 1640 קאתולים (1600 לטינים, 35 יוונים־קתולים 5 ארמנים־קתולים), 2800 יוונים־אורתודוקסים, 510 ארמנים, 130 קופטים, 75 חבשים, 15 סורים, 300 פרוטסטאנטים [4].

בשנת תרנ"ו—1896 45,420 תושבים.

יהודים—28,112, נוצרים—8,748, מוסלמים—8,560.

בקרב היהודים: אשכנזים—15,074, ספרדים—7,900, מערבים—2,420, תימנים—1,288, גורג'ים—670, בוכרים—530, פרסים—230 [5].

בקרב הנוצרים: יוונים־אורתודוקסים—4625, קתולים—2,530, ארמנים—695, פרוטסטאנטים—645, קופטים—125, כושים (חבשים־אתיופים)—105, סורים—23 [6].

בשנת תרל"א—1871, לפי הערכה תורכית, 2,393 משפחות.

יהודים—630, מוסלמים—1,025, נוצרים—738.

בקרב הנוצרים: יוונים־אורתדוקסים—299, קתולים (לטינים)—179, ארמנים—175, קופטים—44, יוונים־קתולים—18, פרוטסטאנטים—16, סורים (יעקובים)—7 [7].

בשנת תר"ס—1900 45,536 תושבים.

יהודים—28,228, נוצרים—8,748, מוסלמים—8,560.

בקרב היהודים: אשכנזים—15,180, ספרדים—13,048 [2].

בשנת תרס"ה—1905 בקירוב 60,000 תושבים.

יהודים—40,000, מוסלמים—7,000, נוצרים—13,000 [6].

בשנת תר"ע—1910 בקירוב 73,600 תושבים.

יהודים—47,400, נוצרים—16,400, מוסלמים—9,800 [7].

---

1 Encyclopedia Britannica.

2 יהושפ שוואלץ, תבואות־הארץ, תר"ח (1845), דף קנו, ב. במהדורה משנת תר"ס (1900) בעמ' שס, מעיר המהדיר א. מ. לונץ על המספרים בספרו של שוואלץ: „במספר הישמעאלים והנוצרים הנזים במאד". והוא מוסיף שם את מספר תושבי ירושלים בשנת 1900.

3 K. Baedeker, Palestine and Syria, 1876, p. 161.

4 Liévin de Hamme, Guide Indicateur.... de la Terre-Sainte, 1876, p. 137.

5 לוח ארץ־ישראל לשנת תרנ"ו. הכושים הנזכרים הם החבשים (אתיופים).

6 Encyclopedia Britannica, 1925. art. Jerusalem.

7 לוח ארץ־ישראל לשנת תר"ע, עמ' לו.

בשנת תרפ"ב—1922, לפי מפקד ממשלתי[8] 62,578 תושבים,
32,611—זכרים, 29,967—נקבות.

יהודים—33,971 מוסלמים—13,413, נוצרים—14,699
16,713—זכרים, 17,258—נשים, 7,804—זכרים, 5,609—נקבות, 7,601—זכרים, 7,098—נקבות,
דרוזים—6, הינדו—484, סיקים—5, ההינדו והסיקים שרתו בצבא הבריטי.

התושבים לפי מגוריהם: העיר העתיקה והעיר־החדשה.

בעיר העתיקה 22,247 תושבים,
11,642—זכרים, 10,605—נקבות.

יהודים—5,639, מוסלמים—9,345, נוצרים—7,262,
2,673—זכרים, 2,966 נקבות, 5,159—זכרים, 4,186—נקבות, 3,809—זכרים, 3,453 נקבות,
1—דרוזי, זכר.

בעיר החדשה 40,331 תושבים,
20,969—זכרים, 19,362—נקבות.

יהודים 28,332 מוסלמים—4,068, נוצרים—7,437
14,040—זכרים, 14,292—נקבות, 2,645—זכרים, 1,423—נקבות, 3,792—זכרים, 3,645—נקבות,
5—דרוזים (4—זכרים, 1—נקבה), 484—הינדו (483—זכרים, 1—נקבה), 5—סיקים (זכרים)[9].

בשנת תרצ"ב—1931, לפי מפקד ממשלתי[9] 90,503 תושבים,
45,779—זכרים, 44,724—נקבות,
21,403 בתים נושבים.

יהודים—51,222, מוסלמים—19,894, נוצרים—19,335
זכרים—24,795, 26,427—נקבות, 11,111—זכרים, 8,783—נקבות, 9,837—זכרים, 9,498—נק',
דרוזים—3 (ז'), בהאים—7 (4—ז', 3—נ'), שומרונים—1 (ז'), שונים—41 (28 ז', 13—נק').

בעיר העתיקה 25,183 תושבים,
13,091—זכרים, 12,092—נקבות,
5,853 בתים נושבים.

יהודים—5,222, מוסלמים—12,201, נוצרים—7,759,
2,504—זכרים, 2,718—נקבות, 6,658—זכרים, 5,543—נקבות, 3,928—זכרים, 3,831—נקבות,

בעיר־החדשה 65,320 תושבים,
32,688—זכרים, 32,632—נקבות,
15,550 בתים נושבים.

יהודים—46,000, מוסלמים—7,693, נוצרים—11,576,
22,291—זכרים, 23,709—נקבות, 4,453—זכרים, 3,240—נקבות, 5909—זכרים, 5667—נקבות,
דרוזים—3 (ז'), בהאים—7 (4—ז', 3 נ'), שומרונים—1 (ז'), שונים—41 (28—ז', 13—נק').

במפקד 1931 היוו שכונות במערב ירושלים ובדרומה יחידות נפרדות:

בית־גן (בני־ברית וגוה־שאנן): 415 תושבים 228—ז', 187—נ'), 81 בתים נושבים.
יהודים—365 (181—זכרים, 184—נקבות), מוסלמים—45, נוצרים—5.

בית־הכרם: 550 תושבים (268—זכרים, 282—נקבות), 143 בתים נושבים.
יהודים—549 (267—זכרים, 282—נקבות), נוצרים—1 (זכר).

גבעת־שאול: 966 תושבים (593—זכרים, 373—נקבות), 152 בתים נושבים.
יהודים—955 (582—זכרים, 373—נקבות), מוסלמים—5 (זכרים), נוצרים—6.

קרית־משה (עץ־חיים, דיסקין): 322—יהודים (168—ז', 154—נ'), 72 בתים נושבים.

רמת־רחל: 131 תושבים, יהודים (68—זכרים, 63—נקבות), 45 בתים נושבים.

מקור־חיים: 202 יהודים (104—זכרים, 98—נקבות), 41 בתים נושבים.

8 Palestine: Report.... of the Census of 1922. Taken on the 23rd of Oct., 1922.
9 Census of Palestine—1931. (Taken at midnight on the 18th of Nov. 1931).

בשנת תרצ"ט—1939 80.850 יהודים.

אשכנזים—42.576 (79.4%). ספרדים—10.587 (8.8%). תימנים—3.772 (4.7%). עדות המזרח—23.915 (7.1%).

בעדות המזרח: פרסים—5.706. כורדים—4.369. בבלים (עיראקים)—3.890. מערבים (מארוקאים, אלג'רים)—2.499. סורים—1.996 (חלבים—1.777. דמשקאים—219). בוכרים—1.972. אורפלים—1.533. גורג'ים—1.038. אפגאנים—567. הודים—60. סינים—244. גרים—22. קראים—19.[10]

בשנת תרצ"ט—1939, הישוב היהודי בעיר העתיקה 2057 נפשות
290 מהם סרבו להיפקד.

אשכנזים—555. ספרדים—470. מערבים—479. יתר עדות המזרח—553.[10]

בשנת תש"ח—1948 בקירוב 165.000 תושבים.

יהודים—100.000. מוסלמים—40.000. נוצרים—25.000.

בשנת תש"ט—1949, ירושלים הישראלית, בקירוב 69.000 תושבים.

יהודים—68.041. נוצרים—931. מוסלמים—28.

בשנת תשי"א—1950	(31 בדצמבר),	ירושלים הישראלית.	121.000 תושבים.
בשנת תשי"ב—1951	"		137.500 "
בשנת תשי"ג—1952	"		139.000 "
בשנת תשי"ד—1953	"		143.500 "
בשנת תשי"ו—1954	"		144.000 "
בשנת תשט"ו—1955	"		146.000 "
בשנת תשי"ז—1956	"		149.440 "
בשנת תשט"ז—1956		ירושלים הירדנית.	46.000 "

מוסלמים ונוצרים בני כתות שונות.[11]

לפי מקור אחר מאותה שנה—51.000 תושבים.[12]

בשנת תשי"ח—1957	ירושלים הישראלית		152.500 "
בשנת תשי"ט—1958	"	"	156.000 "[13]
בשנת תש"ך—1959	"	" בקירוב	160.000 "

יהודים—158.500. נוצרים—1000. מוסלמים—500.

בשנת תשכ"א—1961 לפי מפקד ממשלתי 166.300 "

---

10 ד. גורביץ, יהודי ירושלים—חקירה דמוגרפית־סוציולוגית, תש"א.
11 Les Guides Bleus: Moyen Orient, 1956, p. 482.
12 H. Wilcke, Jordanien und Libanon, 1956, p. 113
13 המספרים 1950—1958 מתוך: שנתון סטטיסטי לישראל, מס' 11, תש"ך, עמ' 16.

משרד החוץ

מזכר

סיווג

תיר ירושלים

(מ)

אל: מיכאל פרגאי

מאת: ישראל מאיר

אל:

מאת:

הרי פרטים שקיבלתי ממר גדיש
ממשרד החינוך אודות החינוך
במוסדות "פרטיים" בירושלים
המזרחית (הנתונים חלקיים
ועוד אקבל השלמה).

יש 11 מוסדות חנוך מוסלמיים
20 " " נוצריים
3 " " מעורבים
(מוסלמים ונוצרים)

למדו בהם:
בתשכ"ז - 7033 תלמיד
בתשכ"ח - מספר משוער:
כ 5000 תלמיד.

9.9.68

תאריך | חתימה | תאריך | חתימה

נ.ב. עוד יודיעו לי גם מה הסיבה
לירידה במספר התלמידים.

R. [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] 200 - 300

[illegible] [illegible]

Lord Rothschild 9/9

[illegible] 12/9 [illegible]

במוסדות החינוך התיכוניים-העיוניים: לומדים כ-71,900 תלמידים (מהם בחינוך העברי 68,300 ובחינוך הערבי כ-3,600). לפי סוגי בתי-הספר הם מתחלקים דלקמן:

כ-59,800 בבתי-ספר תיכוניים של בוקר - מהם כ-1,800 תלמידים ערביים;
בבתי-ספר תיכוניים של ערב כ-2,400; בחינוך על-יסודי-חלקי כ-2,500;
בישיבות כ-5,400; במוסדות חינוך ערביים בלתי-רשמיים כ-1,800 תלמידים.

בבתי-ספר חקלאיים: לומדים כ-7,200 תלמידים.

בכיתות המשך: כ-11,100 תלמידים.

בבתי-ספר מקצועיים: כ-39,500 (בכללם: כ-3,500 בחניכות מוגברת-מודרכת ובבתי-ספר תעשייתיים שבפיקוח משרד העבודה; כ-500 בקורסים לאחיות מעשיות.

במסגרות אחרות: כ-2,400 תלמידים.

EMBASSY OF ISRAEL
WASHINGTON, D.C.

שגרירות ישראל
ושינגטון

29 במאי, 1968

סודי

א ל: מ. פרגאי, משה"ח
מאת: י. ח. בן-אהרן, שגישראל, וושינגטון

הנדון: ירושלים

מר Eugene Bovis ממח' מצרים במחמ"ד הגיש בימים אלה עבודת דוקטורט על "שאלת ירושלים 1917 עד 1968", ב"אמריקן יוניברסיטי" בוושינגטון. רצ"ב העתק של התיזה, (בלי הנספחים) ואבקשך להעבירה לאחר העיון לשאר המכותבים.

מר בוביס ספר לי שהעבודה נבדקה ע"י ועדה למחקרים במחמ"ד והותרה לפרסום. כדי למנוע בעיות במישור זה, העדיף בוביס שלא לכלול בעבודתו מסקנות סופיות ולהסתפק בתיאור היחרונות והמגרעות של כל התכניות הועלו עד כה בקשר למעמד שיונהג בעיר ובקשר לפיקוח על המקומות הקדושים. איתי, הוא סבור שהפתרון היחיד הנראה לו ממחקריו הנו ה- functional internationalization או שיטת ה- custodianship על המקומות הקדושים. אולם הערבים וחומכיהם לא ירפו מניצול הנושא ודעת הקהל העולמי נגד ישראל, ולכן, אומר לי בוביס כידיד, הדרך היחידה להחליש את הקואליציה נגדנו היא לנהוג לפי נסיונה של האימפריה העותומאנית שנהגה להפריד בין חובעי החסות על המקומות הקדושים, לסכסך ביניהם. הוא גם ציין במחקרו (ע' 188) הרעיון של הענקת זכויות חסות למדינה קתולית מסויימת על המקומות הקדושים לקתולים, למדינה פרוטסטנטית על המקומות הקדושים לפרוטסטנטים וכו'. בוביס מוסיף באזני שמספיק אם ישראל תציע חסות כזו למדינה אחת או שתיים כדי להבטיח הקפאת מעניין לתקופה ארוכה כשהמדינות מסתכסכות ביניהן על זכויות החסות ובינתיים יורד הלחץ מישראל.

נראה לי שרעיון זה ראוי לתשומת לב, לא רק ביחס לקדושי הנצרות, אלא דוקא בקשר למקומות הקדושים לאסלאם. כידוע, היו מנהיגים מוסלמיים באפריקה ובאסיה שהביעו התנגדותם להתנשאות הערבית כלפיהם והאפוטרופסות שלהם על כל המקומות הקדושים למוסלמים. ראוי, איפוא, לשקול במקרה הצורך, אם לא כדאי לבדוק נכונותם של מנהיגים מוסלמים בארצות כניז'ה, צ'אד או קמרון לקבל על עצמם זכות החסות על מקומות הקדושים לאסלאם בישראל.

לאחר שאושרה עבודת הדוקטורט שלו, נתבקש בוביס ע"י ה- Middle East Institute להשתתף ב- panel שדן בנושא "ירושלים" בפני ציבור חברי המכון ומוזמניו. יתר המשתתפים בצוות היו פרופ' Howard,Harry הפרופסור המדריך של בוביס באוניברסיטה שאשר את העבודה, מר Evan Wilson קונסול כללי לשעבר של אה"ב בירושלים, ד"ר דון פרץ מזרחן ומרצה באוניברסיטת ניו-יורק וד"ר Oxtoby מרצה לדת באוניברסיטת Yale. הנחה מר Raymond Hare, נשיא המכון. מיודענו וילסון בלט בניהול העויינת והבלתי מלוטשת שבדבריו. בין היתר, אמר שאין שאלה" שהגדה המערבית חייבת לחזור לירדן, ואילו בקשר לירושלים הביע דעה שהנצרות והאסלאם לא יסכימו לשליטה ישראלית על כל העיר, אך גם חזרה למצב שלפני יוני 1967 לא מתקבלת על הדעת, בין היתר בגלל התחלות

2/...

EMBASSY OF ISRAEL
WASHINGTON, D.C.

שגרירות ישראל
וושינגטון

סודי

29 במאי, 1968

של אפלייה נגד הנוצרים ע"י השלטונות הירדניים בתקופה האחרונה. לכן הדרך היחידה היא בינאום העיר העתיקה. בדבריהם של יתר המשתתפים לא היו חידושים או רעיונות חדשים לשימת-לב. המסקנות שנבעו מדבריהם של כל המשתתפים היו:

א. אי אפשר לחזור למצב ששרר לפני מלחמת ששת הימים.

ב. המפתח לכל פתרון שהוא בידי ישראל.

דבריהם של המשתתפים היו מאופקים, אולי אף מלווים בנימה של סכלון, כאילו רצו לומר שגם אם המצב אינו ערב לחיץ, מוכרחים להיות ריאליסטים ולהכיר במציאות כפי שנתהוותה.

בברכה,

י. ח. בן-אהרן.

העתק: ש. הלל, סמנכ"ל, משה"ח
מ. ביתן, סמנכ"ל, משה"ח
מצפ"א, משה"ח
מז"ח, משה"ח
חקר, משה"ח
השגריר-הציר, כאן

סודי

543

קיטו, 6 ז' בחשון תשכ"ט
7 בנובמבר 1968

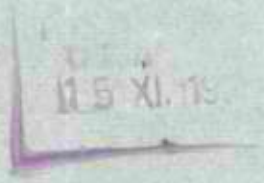

אל : מנהל מל"ט
העתק : מר א. בן-חורין, לשכת המנכ"ל
מר נתנאל לורך, נאו"ם, ניו-יורק
ד"ר י. בר-רומי, ניו-יורק

מאת : השגריר, קיטו

הנדון: מעמד ירושלים והמקומות הקדושים

בסקירתי מיום 22 בספטמבר כתבתי שאני משתדל להניע את משרד החוץ שישאל את הנונציוס לעמדת הותיקן כיום. זאת נראתה לי דרך להשיג תמובה חשובה בטעון שהצגתי.

מאז נמסר לי במשרד החוץ שתי פעמים, שאכן הופנתה שאלה אל הנונציוס והוא השיב שכיום הותיקן אינו גורס בינאום אלא מסתפק במעמד "אכסטריטוריאלי" למקומות הקדושים, אפילו מעדיף מעמד כזה בתנאים הנוכחים.

הנונציוס אשר לי שאמר למשה"ח בדברים האלה.

במשרד החוץ נאמר לי עוד, שהידיעה על עמדת הותיקן נמסרה לנשיא המדינה, מאחר שהוא מגלה התענינות אישית בבעיות ישראל. האמת היא שהנשיא מתענין אישית בהרבה ממה שעושה משרד החוץ שלו; לכן שלחתי אליו, בידיעת משרד החוץ, את נוסח הנאום של שר החוץ שלנו בעצרת ואת תזכירנו המפורט בענין ירושלים והמקומות הקדושים.

ב ב ר כ ה,

י. נשיא

ירושלים, כ' באלול תשכ"ח
13 בספטמבר 1968

א ל : הקונסול הכללי, פאריס

מאת : ישראל מאיר, מאו"ם 2

הנדון: חומר עבור הרצאה על ירושלים

מכתבך אל מנהל מח' ההסברה מ-29.8.68

מיכאל פרגאי ביקשני לשלוח לך העתק מסקירה עובדתית על ירושלים המזרחית שהכנתי בימים אלה לשימוש משלחתנו באו"ם. הסקירה היא סיומא בלבד שעדיין טעונה שיפור, אך החומר שבה, ראוי לשימוש כראות עיניך. החומר הוכן בשיתוף עם העיריה.

אני מקוה שתמצא בסקירה לפחות מעט מאותו סוג של חומר הסבוקש על ידך ושתמצא בו תועלת.

אגב, בודאי ברשותך החוברת המצוינת JERUSALEM של דיאנה שלם שהוצאה ע"י העיריה באביב שעבר שגם בה חומר סועיל. לידיעתך, מהדורה שניה של חוברת זו עומדת להתפרסם בזמן הקרוב.

בברכת שנה טובה,

ישראל מאיר

העתק : מנהל מח' הסברה
מר מיכאל פרגאי

Jerusalem under Israeli Administration

1. Co-existence

Developments in Jerusalem in the fifteen months which have passed since the Six-Day War have demonstrated beyond doubt the beneficial effects of an undivided administration on the city as a whole.

For the first time in twenty years, there is full freedom of access and worship at the Holy Places of all three denominations. Jews may visit their holy sites again and make pious pilgrimage to ancestral tombs. The Christians of Israel are no longer circumscribed, in their devotions at the shrines of Jerusalem and Bethlehem, to crossings at Easter and Christmas. Heads of Churches and other Christian dignitaries have expressed their entire satisfaction with the prerogatives that their respective communities now enjoy. ~~The way to the Khasj to Medea has been opened once more for the Moslems of Israel.~~

The economy of the city derives great profit from the disappearance of barriers + trade and commerce in both sectors are flourishing in a prosperity sustained by uninhibited bi-directional movement of customers.

Water supply, electricity, sewerage, sanitation and other amenities have been restored, improved and amplified: East Jerusalem, so long a stepchild of the Hashemite Kingdom of Jordan, is in welcome and rewarding progress, with efficient, modernized services and ample and diversified supplies.

Re-unification is visibly furthering peaceful co-existence between townspeople previously divided by frontiers of hatred. The constant, constructive, contacts between East and West Jerusalem - their youths, their intellectuals, their ordinary folk - are the agents and media of mutual understanding.

The peaceful process of integration was however interfered with by disruptive elements from the outside, viz. terrorist gangs who set out to kill and destroy people indiscriminately in the city, and whose sole purpose was to increase tensions and waken up hatreds between the communities. Still recognized leaders of the community do their best to reassure the population, asking everyone to refrain from being carried away by provocations and to place every trust in the authorities.

These reassurances and calls for a responsible behaviour have come, inter alia, from the municipality, who published on 20.8.68 a poster all over town after the recent acts of violence , and from a collective appeal in the same week by all Israeli political parties made in the same spirit.

D Escriptions follow of advances in a few areas, illustrating the forward strides made in bringing the two groups of citizens together.

2. Economy

A. Finance

Government expenditure for the city (as a whole) over the next 3 years will total IL 350 mil. some as a lever to the huge building, housing, hotel and road projects, and some to support the extra costs of running the city.

The municipal development budget for the whole of Jerusalem for 1968/69 totals 23.690.000 - of which 5 mil. for roads, 2 mil. for sewage purification, 7 mil. for schoolrooms and other educational expenses, 1½ mil. for water.

The municipal budget for East Jerusalem for 1968/69 includes a regular budget of IL. 8 mil. to be distributed among the various municipal departments and a development budget of IL. 5 mil. which includes int.al. IL. 1 mil. for water IL. 1 mil. for roads and 1½ mil. for schools.

B. Taxation

Theoretically the East Jerusalemite is liable to the same 19 categories of taxes as any Israeli. In practice he pays for the moment only indirect taxes. Moreover, a 3-year reduction on municipal rates and a reduction on entertainment tax have been approved.

The rate of taxation in East Jerusalem will gradually increase until it equals Israeli rates.

At present 90% of the municipal budget for East Jerusalem is financed by the Government, since there is practically no revenue from taxes.

C. Labour

The plans of the Ministry of Labour for 1968 aim at the incorporation of the workers from East Jerusalem in the various branches of the economy and to lessen the number of those dependent on relief work. The number of educational training courses for adults, youths and women is to be increased, the teaching of Hebrew being included. The scope of National Insurance services is to be widened. Israeli Labour and social legislation is to be put into effect.

The East Jerusalem Labour Exchange has during the past year found jobs in both East and West Jerusalem for over 6000 job applicants registered with it. In addition, each month 650 are employed on relief work, being paid IL.1 per day.

In West Jerusalem work has been found for hundreds in various factories and 30 bus drivers work for "Egged".

The 500 former Jordanian municipal employees, including senior officials, have been rehired by the municipality. They receive the same grading and pay as the Jewish staff, while retaining their seniority and pension rights.

The Ministry of Labour employs 76 from East Jerusalem in its various offices and branches. All Post Office, Social Welfare, Ministry of Health officials and the teaching staff have been reinstated.

All those employed from East Jerusalem enjoy the same social benefits as their Jewish colleagues, i.e. holiday and sick pay, accident insurance, and may, if they wish, become full members of the Histadrut Labour Federation and sick fund. By July 2000 became members of the Histadrut.

Because many were unfamiliar with the new conditions and did not know Hebrew, the Ministry of Labour has started 6 month retraining courses for teachers, social workers and employees in the field of tourism. 60 attend these courses at present. 550 have so far attended vocational training courses in 8 trades and these courses are to be expanded: (mechanical and construction locksmiths, turners, welding, plumbing, car mechanics, carpentry, architectural draughtmanship).

D. Trade

The Government together with the the municipality have set up a loan-fund for traders which has approved loans to the extent of IL.1.156.900.- to Arab merchants and businessmen, including IL. 380.400.- to merchants, tourist agents~~xxx~~ IL.333.500.-; IL.~~94.500~~ 109.000.- to industrial enterprises, hotels, restaurants IL. 95.000.- to contractors, IL. 170.500.- to transport companies; ~~IL.15.000.- to physicians~~ and IL.68.000.- to ~~various services~~ fuel service stations. These are two-year loans at 9% interest. The trades concerned employ 1400 employees.

E. Reconstruction

Lines and mains for electricity, water, telephone and heating are being laid underground and plans are being drawn up to restore the slum area.

Arab contractors and landlords have received loans totalling IL.1 mil. to complete 100 rental apartments left unfinished by the war and to improve standing property.

F. Water

The water consuption of East Jerusalem has doubled that of pre-June 1967

D. Trade

A significant sign of progress in East Jerusalem is the number of businesses (28) opened since the Six Day War, including: 10 cafés and restaurants, 7 liquor shops, bars and soft drink stalls, 4 vegetable and grocery shops, 3 shoe shops, 2 barbershops and 2 other food shops.

2. Economy

C. Tourism

a. Hotels: There are 34 hotels in East Jerusalem with a capacity of about 1800 rooms. They opened again immediately after the war, business, which was slack in the beginning, increased steadily with Government encouragement.

Hotels receive a similar subsidy to that received by hotels in West Jerusalem. Hotel managers from East Jerusalem have remarked that they never had it so good. One hotel, which was being constructed before the war, is now being completed.

It may be noted that the Jordanian "5 star" system of classification of hotels has now been adopted also by Israel instead of the previous A.B.C. classification.

times. 40% of the water comes from West Jerusalem sources.

Rush work was performed a day or two after the war to serve immediate needs, however since then the need has arisen for expansion. Pipelines are being laid into the Old City and from the western part of the city to the "French Hill" in the east.

3. Welfare

A. Health and Sanitation

1. Health

The former Government hospital, inadequately housed up to now in the Austrian Hospice on Via Dolorosa is to be moved to Mt. Scopus when the old Hadassah buildings are repaired. With the help of Government financing and Hadassah medical supervision, a general hospital will be established. The present staff will be retained.

The Government licensed in June 1968 the opening of a new 70 bed hospital on Mt. of Olives by a Moslem charitable foundation.

The majority of schoolchildren underwent during 1968 health check-ups, they were measured and weighed, given skin-tests, TB-Manter and eye checks, were vaccinated against diphtheria and tetanus and received second shots against small-pox. Children suffering from trachoma infection were treated at school and their parents received instruction.

A health-card was opened for each pupil and when his condition warranted this, the parents were invited for consultation. They invariably came and cooperated.

3 mother-and-child care clinics have been opened in Wadi Joz and Deir Abu Tor. 600 families have registered till July 1968. They are operated by a mixed Jewish and Arab team.

2. Sanitation

The antiquated sewage system is being modernized and will be linked to Jerusalem's main purification plants.

The abbattoirs of West and East Jerusalem have been amalgamated by modernizing and expanding the slaughterhouse at Sha'afat and introducing medical supervision. One half handles beef for Jewish Jerusalemites, while the other half produces mutton, the dietary preference of the Arabs.

To consider the tasks ahead under this heading the following figures concerning the 65000 persons living in East Jerusalem should be kept in mind:

40% of all families live in one room
30% have no electricity
50% " " running water
63% " " baths
38% " " indoor lavatories

B. Social Welfare

300 permanent monthly beneficiaries entitled to draw assistance are registered with the Municipal Social Welfare Department.

The Municipality also assists by granting hospitalisation fees for the needy.

National Insurance

2574 East Jerusalemites were among recipients of National Insurance benefits till July 1968.

The residents of East Jerusalem have been classified as "new immigrants" for the purposes of National Insurance, and, like new settlers, can draw certain of their pensions even though they never paid dues. Widows' pensions are being paid in cases where bereavement occured since the war. Registration for old age pensions has begun, five years of dues being the minimum requisite payment, as in the rest of Israel. "Large family" allowances are being paid out now to 3500 families in East Jerusalem.

C. Women

In June 1968 a special labour exchange for women was opened in East Jerusal. Jobs have been found for 200 out of 350 applicants, mainly in factories, shops and hotels.

A women's vocational and cultural center has been opened in East Jerusalem. It provides int. al. courses lasting 9 months in sewing, secretarial work, carpet weaving and hairdressing. The Jewish teacher, Tikva Nathan, is known among the trainees as "Sitt Amel". 20 trainees, both Christian and Moslem, attend courses 7 hours per day.

A women's cooperative has been formed from trainees attending the course for confectionary dressmaking. It has already registered with the Ministry of Labour and has a share capital of IL.20.000.

4. Education

~~A. Education and Culture~~

Re

A. Education

Official schools in East Jerusalem under Israeli administration are now part of the Israeli system which entails free and compulsory education for the age-groups 5-14 (Kindergarten and 8 years elementary school). However since the policy is not to deny East Jerusalemites the benefits of the educational tradition to which they were accustomed under the Jordanian administration, they continue to receive free education for the age groups 15-17 (secondary school), which is not the case in Israel. This is an additional financial burden carried by the Government and the municipality. It should also be pointed out that one year kindergarten has been added, as mentioned, this customary in Israel, but did not exist under Jordanian system.

The municipality also intends to supply in 1968/69 supplementary lessons in the afternoons, as is being done in the Jewish schools. This, too, had never been done before.

Following are the details regarding registration at schools in 1968/69 as compared with 1967/68:

	School year 1967/68			School-year 1968/69		
	schools	classes	pupils	schools	classes	pupils
Kindergarten		8	309		24	1004
Elementary school - boys (grades 1-9x)	17	177	5570	16	193	6874
Elementary school - girls (grades 1-9x)	11	103	3704	12	121	3792
Intermediary Secondary schools-boys (grades 10-12)	1	14	438	1	11	380
Secondary schools-girls (grades 10-12)	1	9	251	1	9	255
Total	30	311	10272	30	358	12305

x) Under the Jordanian system, which is being continued, the division is 6 elementary grades, 3 intermediary grades and 3 secondary grades.

N.B. These figures, and the accompanying notes concern only the "official" schools, viz. those financed by the Israeli government and the Jerusalem municipality. It has to be kept in mind that there exist in addition "private" schools in East Jerusalem run by church or missionary organizations.

In the past year much has been done by the municipality and large budgets devoted to renovate school buildings neglected for over 6-7 years. They were whitewashed and painted again, essential repairs were made, missing windows replaced, they were connected with the electricity grid, playgrounds were put in order, fences built, etc.

Under the Jordanians, many classes numbered up to 70 pupils. Last year already the Israeli standard was applied according to which not more than 45 pupils may be in one class. This meant renting more classrooms. Sofar 50 more classrooms have been rent and it is planned to complete the building of an additional 24 classes in the Old City as well as adding more storeys to existing schools.

The municipal education department acquired in 1968 school equipment worth more than IL.½ million. This included new furniture, radio sets, tape-recorders, typewriters etc. - equipment which was lacking in many schools. Laboratories of physics and chemistry were fitted out and equipment to teach home-economics, agriculture, handicrafts etc. was acquired.

Textbooks worth IL.400.000 were bought by the department in 1968 and distributed free, whereas in Jewish schools textbooks are given either against payment of a school fee (in grades 1-3) or against full payment in the other grades.

Under the Jordanians there was no regular medical care at school. This has now been introduced.

About 40 students from East Jerusalem registered at the Hebrew University, Jerusalem, for the year 1968/69. (This compares with 17 who had registered in 1967/68 and of whom 5 remained to continue their studies.

Of the 40 who registered this year:

7 are girl students,

2/3 are Christians,

4 are continuing studies started elsewhere, the remaining having registered for the first year,

7 have registered for the sciences, the remainder for the humanities (including: Arabic, English, Education, Law).

(N.B.: The figures have not yet been finally summarized. Exact details will follow).

4. Education

A. Education and Culture

Registration of pupils in East Jerusalem for 1968/69

Nursery schools	300
Government elementary schools	10.000
Government secondary schools	7000
Private schools (elementary and secondary)	7.000

23 free nursery schools are being opened for the first time in East Jerusalem since under the Jordanians regular education began in elementary school.

CULTURE

The Israel Museum youth wing has attracted a great many children from East Jerusalem to its art courses and events and has opened two special classes for children who have not yet mastered Hebrew.

The Rockefeller Museum, now part of the Israel Museum, has been visited by 150.000 visitors in 1967/68.

The "Khan" theatre in West Jerusalem is giving performances in Hebrew, English and Arabic, Arabic and Jewish folklore evenings and chamber music concerts.

A new ethnological museum will be housed in the "Citadel" ("Tower of David") in East Jerusalem ~~(Hezekiah's tunnel, tombs in Kidron Valley, Solomon's quarries)~~ as it was until 20 years ago. Archaeological sites in East Jerusalem (Hezekiah's tunnel, tombs in Kidron Valley, Solomon's quarries) will be cleaned and lighted.

The Old City Wall is being lighted at night and will be encircled with green belt of grass, flowers and trees.

One of the cultural events of the Israel Music and Drama Festival 1968, called "Testimonium Jerusalem" was held in the "Citadel" in August.

C. Youth and Sports

Much attention is being given to the furtherance of youth activities and to sports, it being considered that this is one of the fields where much can be achieved to integrate the various sectors of the town.

A great success in this field was the setting up of a "Youth Capital" in the outskirts of Jerusalem during the summer vacations. The "Youth Capital" was attended by 1200 boys and girls from Jerusalem, among them 300 from East Jerusalem. The "mayor", a Jewish girl, had an Arab "deputy"

from East Jerusalem. For three weeks cultural activities were arranged, various groups were formed for drawing, drama, dancing, journalism and sports. One day was set aside for the Arab youth who performed dances and songs and games of Arab folklore.

The municipality has received 4 letters of thanks from Arab clubs, and ties were forged between Arab and Jewish youth.

Six youth clubs functioning in East Jerusalem are being assisted by the municipality. Another club has been opened by the municipality in Sha'afat, in response to requests and a second will be opened at A'Tur, both clubs being run in collaboration with the local mukhtars.

1000 school children registered for municipal summer camps (an innovation in East Jerusalem), one third of them deciding to spend their holiday with Jewish children. The others attended 9 summer camps opened in East Jerusalem - 5 for boys and 4 for girls.

A combined Jewish-Arab song and dance group from Jerusalem, including 5 Jews and 5 Arabs, toured Europe this summer. The group is sponsored by the municipality and the Histadruth Labour Federation.

An Arab-Jewish folklore evening at the International Cultural Centre for Youth featured 4 East Jerusalem troupes.

A basket ball tournament was held by ten teams, five each from either side of the city and this soon led to exchanges of visits to homes, parties and meetings between clubs especially on Jewish, Moslem and Christian festivals.

50 members of the Y.M.C.A. youth club in East Jerusalem, hired a bus and came for a day's outing to Eilat. The group included 6 girls and they all went bathing together. The club has more than 2000 members and sports are directed by Mr. Charles Hofman from Texas, U.S.A.

1.9.68

9.9.68

ממר גדיש, - משרד החינוך:

בירושלים המצרחית

11 מוסדות רונק פרטים מוסלמים

20 " " " נוצריים

3 " " " מעורבים

למדו בהם:

תשכ"ג - 7033 תלמיד

תשכ"ח - (משערים) כ 5000

ירושלים, סו אלול תשכ"ח
8 ספטמבר 1968

שמור

אל : נאו"ם ניו יורק

מאת : ישראל מאיר, מאו"ם 2

הנדון: הסקירה על מזרח ירושלים

ברצוני למסור לכם לידיעתכם ההסבר שקבלתי בעיריה לירידת מספר הכתות והלומדים של בניס בבתי ספר תיכוניים לעומת השנה שעברה. (ירידה ב-438 ל-380 תלמידים ו-14 ל-11 כיתות).

מספר הכיתות ירד משום שבשנה שעברה למדו בירושלים גם תלמידים מכפרים מהסביבה כמו אבו דיס, אזרייה שאינם בתחום המוניציפלי. השנה הוחלט לא לקבלם בירושלים.

כמו כן נודע שמספר התלמידים עברו השנה בגמר כתה ט' לבתי ספר פרטיים, מאחר שפשטה השמועה שבדעתנו להנהיג בעתיד שכ"ל מודרג בתיכוניים כנהוג גם אצלנו, ובבתי ספר פרטיים גם החינוך התיכוני הוא חינם. השנה הוא חינם גם אצלנו.

בברכה,

ישראל מאיר

תאריך 27/10

סווג

מזכר

אל מר מ. פרגאלי

מאת ד. רפיח, מזכירה.

הנדון המוסד במזרח ירושלים

שלושת המסמכים המצ"ב
מועברים אלינך לבקשת
מע"ש הי"לל.

בברכה
דבי רפיח

דרוש: לתיק אנגלו:
ירושלים

8.68 500/100

ב"ה ירושלים, י"ח באב תשכ"ח
12 באוגוסט 1968

ט ו ד י

אל: ראש הממשלה

יו"ר ועדת השרים לענייני ירושלים

ראשי העדות הנוצריות ונציגי העדה המוסלמית במזרח ירושלים קיימו ביום חמישי 8.8.68 בכנסיה היוונית-קתולית התייעצות כדילגבש עמדה נגד ירידת המוסר במזרח ירושלים במיוחד במועדוני הלילה כפעולתם גוברת והולכת.

כוונתם להתחיל בדרכי שלום ולכנס את כל בעלי מועדוני הלילה. כדי למנעם מפעולות הפוגעות בקדושתה ובצביונה של העיר המקודשת לשלשת הדתות.

נציגי המוסלמים לוחצים על נקיטת אמצעים דרסטיים, בעלי גוון של פעולה מדינית בין גורמי חו"ל ובתעמולת הסברה.

ענין מועדוני הלילה וירידת חיי המוסר במזרח ירושלים גורמים לרוגז ומבוכה בקרב אנשי הכמורה במזרח העיר. כמ"כ מגיעים הדים ותגובות מהארץ ומחו"ל בנדון.

ראשי העדות הנוצריות מבקשים את עזרת משרד הדתות והמשטרה על מנת לפקח על המועדונים והמוסר במזרח ירושלים.

אני מביא את הנ"ל לידיעתך כי סבור אני שאכן הבעיה מדאיגה ויש צורך לדון בה.

בינתיים התגנו דו"ח על ההתייעצות הנ"ל שהעתקו אני מצרף בזה.

בכבוד רב

ז. ורהפטיג

העתקים: שר המשטרה
שר הפנים
שר המשפטים
שר התיירות
ראש עיריית ירושלים

29/1/21

תרגום מערבית

המאמר הבא הופיע בעיתון "אלסלאם ואל חיר" מס' 10 / ספטמבר 1968
"דמעה על שושנה מבין הערים" (המאמר בעלום שם, תושב ירושלמי).
המאמר מבליט את קדושתה של ירושלים ערש הנצרות ומגנה את הפגיעה
במוסר. בין היתר נאמר :

"מספר המאמינים עובדי האלוקים מהוה אחוז קטן מאותם המבקרים
במועדוני הלילה...

ישנם האומרים, כי הם החמכרו לעבודת השטן ופתחו את מועדוני
הלילה, כדי למשוך את התיירים. נבצר מהם לדעת, כי התיירים המבקרים
בארץ הקדושה פניהם אינם מועדים למועדוני הלילה. התיר החפץ בכך
אפשרויות הבלויים שלו באירופה הן גדולות. הוא בא לירושלים, כדי
לראותה או לחקור $$ עברה. המאמין והחוקר אינם נסחפים אחר התועבה
ומועדוני הלילה.

התייר מעונין בירושלים כפי שהיא צריכה להיות - עיר לתפילות -
עיר השלמות והאמונה - התייר מתכתש לסמטאות ירושלים וקדושותיה
המלאים במראות המפיחות צמרמורת בושה וכלימה. התייר אינו סובל
גזרות נכים ערומות למחצה העוברות בדרך היסורים, בה עבר ישו עם
הצלב.

אנו בני ירושלים, במקום לשמור על קדושת העיר, הפכנו רחובותיה,
רחובות עבודת האלוהים והיסורים, לרחובות חועבה ועברה על המוסר.
והפכנו רחובותיה המפוארים בהיסטוריה - למועדוני לילה.

קללת אלוהים על אותם הפוגעים בלבה של ירושלים בהרחיקם אותה
מציביונה האלהי ולהפכה לעיר לילה".

המאמר מסיים " החזירו לירושלים עטרת תפארתה - עיר התפילה
ושושנת הערים".

תרגום (איטלקית)

הפטריארכיה הלטינית - ירושלים

ירושלים, 12.9.1968 מס' 771/68

לכבוד
ד"ר פ. קולבי,
מנהל המחלקה לעדות נוצריות,
משרד הדתות/ירושלים.

ד"ר קולבי הנכבד,

בחודשים האחרונים נדונה בהרחבה בעתונות המקומית בעית הפגיעה במוסר בעיר הקודש ובמיוחד בנוגע למועדוני הלילה הבלתי מוסריים.

ידוע לי כי המשטרה מפלה בבעיה זו, וכי גם חוגים יהודים דתיים הביעו את מורת רוחם העמוקה נוכח בעיה זו.

בחודש פברואר השנה הפניתי תשומת לב השלטונות הנוגעים בדבר בעל פה ובכתב לפרסומים פורנוגרפיים הנמכרים בחוצות עיר הקודש ובביה"לחם. כן מודבקות המונות בלתי מוסריות לפרסומת של סרטי קולנוע.

אהיה אסיר תודה לכבודו באם יואיל להעביר פניתי הנרגשת אל כבוד שר הדתות והשלטונות הנוגעים בדבר, כדי שביום ובלילה ברחובות ובמקומות ציבוריים ימנעו מהפצת פרסומים הפוגעים במוסר וברגשים הדתיים. אבקש שינקטו הצעדים הדרושים מצעם השלטונות נגד המפירים ועל ידי כך ישנו אופיה הקדוש של ירושלים.

קבל נא אדוני הד"ר רגשי הערצתי.

(-) אלברטו גורי
הפטריארך הלטיני של ירושלים

ירושלים, י' חשון תשכ"ח
1 בנובמבר 1968

ש מ ו ר

אל : כל הנציגויות
מחלקות המשרד

מאת : מ"מ מנהל מעו"ם 2

הנדון: נושא ישראל-ערב במועצי"ם מאז החלטת 22.11.67
עד אמצע אוקטובר 1968

... מצ"ב סקירה על הנ"ל שהכין מר ישראל מאיר וכן נוסח החלטת מועצי"ם מ-22.11.67 באנגלית ובצרפתית. (לארצות אמל"ם בספרדית)

ב ב ר כ ה,

אורי גורדון

מכלול ישראל-ערב במועבי"ם מאז החלטת מועבי"ם מ-22.11.67

מועבי"ם שימשה בתקופה הזאת במה מרכזית לדיון במכלול ישראל-ערב ואם כי הבעיה נרשמה גם בסדר היום של העצרת הכ"ב, לא הגיעה לדיון בעצרת הכ"ב בשני מושביה.

מועבי"ם טפלה בנושא הן בהיקפו הכולל בהחלישה בראשית התקופה הנסקרת, 22.11.67, על שליחות יארינג ובקבעה עקרונות להסדר ישראלי-ערבי והן בצדדים השונים של הנושא בהתאם להתפתחות הסוטפת - לוחמת הטרור, בעית ירושלים והמצב בשטחים.

רצ"ב מהלך הדיונים במועבי"ם בעניינים:

1. שליחות יארינג
2. ירושלים
3. לוחמה

   א. ירדן
   ב. מצרים

4. שליח המזכ"ל לאזור לבדיקת מצב האוכלוסיה.

1. שליחות יארינג

החלטת מועבי"ם מס. 242 מ-22.11.67, שנתקבלה פה אחד, קובעת כי יש לכונן שלום צודק ובר-קיימא באיזור ולשם כך יש לגבר אליו שליח שיקדם הסכם בין הצדדים. השלום צריך להיות מבוסס על פינוי שטחים שנכבשו, הפסקת לוחמה, שלמות טריטוריאלית ועצמאות מדינית לכל מדינות האיזור בתוך גבולות בטוחים ומוכרים. כמוכן עמדה המועצה על הצורך בהכרת חופש השיט, בפתרון צודק לבעית הפליטים, ועל אמצעים להבטחת חסינותם של שטחי המדינות באיזור, כגון הקמת איזורים מפורזים.

2. דיון במועצת הבטחון על ירושלים

מועצת הבטחון כונסה ב-24.4.68 לדון בתלונה ירדנית אודות מצעד צה"ל המתוכנן והמצב בירושלים בכלל. הערבים ובני בריתם במועצה שאפו להגיע להחלטה שתזכיר את החלטות ועדת הביתח הנשק ומועצת הבטחון מ-1961 בהן גונתה ישראל על קיום המצעד בירושלים, ושתציע כמוכן על ההטפה שעלולה להיות לקיום המצעד על המאמצים למציאת הסדר של שלום באיזור. לאחר מערכה מצדנו ומצד ידידינו הוג שההתייחסות לשתי נקודות אלו תושמט מנוסח ההחלטה. ההחלטה שנתקבלה ב-27.4 (מס. 250) קראה לישראל להמנע מלקיים את המצעד.

2./.

המועצה כונסה שוב, תוך הסתייגות ידידינו, להמשך הדיון ב-1.5. מאמצינו ומאמצי ידידינו מיתנו נוסח ההחלטה שנתקבלה ב-2.5 (מס. 251) ובה "צער עמוק" על קיום המצעד ולא גינוי ממש כרצון הפרו-ערבים. השפיעה על סיכום זה גם הצורה בה עבר המצעד עצמו.

בזאת לא תם הויכוח על ירושלים כי הירדנים ביקשו לדון על המצב בירושלים בכללותו. בהמשך הדיון הועלתה הצעה פרו-ערבית ע"י ידידיהם במועצה שהביעה צער על אי-היענות ישראל להחלטות העצרת מיולי 1967 בענין ירושלים, קראה לישראל לבטל הצעדים המשנים מעמד העיר וקובעת שאם ישראל לא תיענה להחלטה תדון מועצת הבטחון באפשרות השלת סנקציות.

מאמצי ישראל למתן ההחלטה נעזרו ע"י מאמצים מקבילים של ידידינו, בראשם ארה"ב. בגלל הרכב המועצה, בה רבים הנציגים העוינים את עמדת ישראל, נתקבלה החלטה (21.5.68 מס. 252) שהיא אמנם חמורה בתכנה ואשר קוראת לישראל לבטל את הצעדים המשנים את מעמד העיר, אך יש לציין שההחלטה מותנה וסנקציות לא הוזכרו בה.

בצד דיוני מועצת הבטחון בסוגית ירושלים התנהלה שליפת מכתבים מתמדת עם מזכ"ל האו"ם, בה הירדנים בסו להוקיע את הממשל הישראלי בעיר המאוחדת ונציגנו הפריך הטענות הערביות בהזכירו התפרעותו של שלטון ירדן בעיר בשנים 1948/67.

3. <u>לוחמה</u>

א. <u>ירדן</u>

בפעולת צה"ל ב-21 למרץ 1968 נפגעו וחוסלו מספר בסיסי חבלה ובראשם הבסיס בכראמה. ירדן וישראל בקשו בו ביום דיון דחוף במועבי"ט. הצעת החלטה אלגי'רית שגובשה ביום הראשון ניסתה להשיג גינוי ישראל מזהרה של שימוש בסנקציות, והתעלמה לחלוטין מפעולות הטרור שהוו רקע לפעולתנו. אולם בהחלטה שנתקבלה לבסוף ב-24.3 (מס. 248) היה איזון הן במבוא והן בחלק האופרטיבי. ההחלטה גינתה לא את ישראל אלא את הפעולה. לא הוזכרו סנקציות אלא היתה התיחסות כללית לצעדים נוספים, היתה התיחסות לפעולות הטרור והבעת צער עליהן. אחרי קבלת ההחלטה ציין נציג ארה"ב כי לפעולות הטרור נודעת אותה החומרה כלפעולה הישראלית. אף מדינות מערביות אחרות חיזקו את הפירוש החיובי מבחינתנו ומאידך הסתייגו מההחלטה בריה"מ, פקיסטן ואלג'יריה וכמה ממשלות ערביות. נציג סעודיה אף התבטא כי ההחלטה ניתנה לפירוש כמעניקה לישראל הכשר ל- (Hot Pursuit) מרדף מעבר לגבול.

3./.

בעקבות מיקוש במסדה ב-29.3 בו נהרגו 4 חברי המשק ובעקבות תקריות אש המורות לאורך כל גבול הפסקת האש עם ירדן באותו יום בקשו ירדן וישראל כנוס דחוף של מועבי"ט. בראשית הדיון חשבו הערבים להשיג החלטה אשר תאשר את החלטת מועבי"ט מ-24.3 ותגנה את ישראל. **אולם** ככל שנמשך הדיון נסוגו תומכי הערבים במועצה עד לבסוף נסתיים הדיון בקונסנסוס (S /PV 1412 - 4.4.68) המביע דאגת חברי מועבי"ט על המצב ההולך ורע באזור וקובע כי לכן ימשיך הנושא להיות על סדר היום של המועצה.

ב-4 ביוני בעקבות פתיחת אש ירדנית בעמק בית שאן התפתחו חלופי אש ארטילריים כבדים והופעל גם חיל האויר לתק מקורות אש ירדנית. ב-5 ביוני פנו ישראל וירדן בבקשה לכנוס מועבי"ט. המועצה התכנסה בו ביום בערב אולם נדחתה לפי הצעת אלג'יריה לאחר שנודע על רצח רוברט קנדי.

בעקבות המשך פעולות הטרור מטריטוריה ירדנית ופעולתנו האוירית לשיתוק בסיסי החבלנים בסביבות א-סאלט, פנו הירדנים וישראל למועבי"ט וביקשו כינוסה הדחוף. המועצה התכנסה ב-5.8. במשך הדיון הועלתה רק הצעת החלטה אחת ע"י פקיסטן שהיתה פרו-ערבית בתכנה. הדיון בהצעה נמשך עד 16.8. הנוסח הפקיסטני מותן ואז נתקבלה פה אחד החלטה (מס. 256) דומה להחלטת 24.3 דלעיל. לפי דרישת הנציג האלג'ירי הושמט ממנה סעיף שהביע תמיכה בשליחות יארינג. במקום זאת הצהיר הנשיא בהסכמת המועצה ששליחות יארינג נהנית "מתמיכה רחבה".

ב. <u>מצרים</u>

ב-2.9.68 הגיש נציגנו באו"ם אגרת ליו"ר מועצת הבטחון בבקשה לכנס באופן דחוף את המועצה לדיון על ההתקפה הצבאית המצרית באזור תעלת סואץ, בה חצה, ב-26.8, זו הפעם הראשונה מאז הפסקת האש כח מצרי את התעלה והניח מארב מצדנו, הטמין מוקש שבהתפוצצותו הרג שנים מחיילינו. כן חטפו המצרים חיל שנפצע באותו זמן. בעקבות דרישתנו התכנסה המועצה ב-4.9. על אף היסומי האמריקאים בראשית יזמתנו, קדמו משלחות המערב, כולל ארה"ב, את פניתנו למועבי"ט בברכה. נאומי ארה"ב, בריטניה ודניה היו טובים ובהסתמך על דו"ח בול הביעו צערם על התעולה המצרית. נציגנו דרש בנאומו כי על המועצה לדרוש ממצרים כי תבטח אי הישנות הטרות הפסקת האש, תשחרר את החיל שנחטף ותכבד בקפדנות את הפסקת האש. נתקיימו דיונים מאחורי הקלעים בדבר הצעת החלטה וישיבה נוספת של מועבי"ט נקבעה ל-9.9. בינתיים אירעה טוב ב-8.9 התקלות בחזית סואץ כשהמצרים פתחו בהתקפה ארטילרית מתוכננת לעבר כוחותינו, כשהעילה לכך כאילו פצוץ מוקש שנמצא ע"י כוחותינו.

4./.

עקב חומרת ההתקפה המצרית, בקשנו עוד באותו יום התכנסות דחופה של המועצה. בישיבה זו הקריא נציג המועצה הצהרה שביקשה מהצדדים סמירה קפדנית על הפסקת האש. כוונת ההצהרה, סיזמה היה הנציג הבריטי, היתה להגיע לסיכום ביניים ולהמשיך בדיון לאחר קבלת דו"ח מלא מגנרל בול. הערבים היו מעוניינים לראות בהצהרה סוף פסוק אך משלחתנו ביקשה מנציג מועבי"ט לקיים את המשך הדיון.

משלחתנו הדגי ה כי ההתקפה המצרית החדשה מגבירה את הצורך בהטלת האחריות על מצרים בצורה ברורה יותר ובדרישה מפורשת מפנה למנוע הישנות התקפות בעתיד.

המועצה התכנסה לדיון מחודש ב-10.9. נאום נציגנו, בו הביא עוד עריק מצרי ביחס למצב המצרי מ-26.8 וניתח את דו"ח בול ביחס למאזן ותבע פעולה נמרצת של מועבי"ט, תרם להגברת ההרגשה אצל חברי מועבי"ט כיש להגיע להחלטה ולא להסתפק בהצהרת הנציג הנ"ל, וזאת גם לאור חומרת התקרית מ-8.9.

לאחר ישיבה זאת נמשכו הדיונים מאחורי הקלעים במשך השבוע.

סיכום הדיונים בא בישיבת המועצה מ-18.9 בה נתקבלה החלטה מס. 258 בהימנעות נציג אלג'יריה שהתייחסה להצהרת נציג מועבי"ט הנ"ל, דרשה שמירה קפדנית על הפסקת האש, ובהתייחסה להחלטת 22.11.68 ביקשה מהצדדים לפעול מלא עם שליח המזכ"ל.

בעקבות ההחלטה הביע נציג ישראל את אכזבתנו מכך שחביעתנו מהמוצעה לא באה על סיפוק והתעלמה לחלוטין מאחריות מצרים לתקריות. נציג אלג'יריה נמנע מטום ההתייחסות לשליחות יארינג שבהחלטה.

4. <u>שליח המזכ"ל לאזור לבדיקת מצב האוכלוסיה</u>

ב-27.2.68 הגיש מזכ"ל או"ם לראש משלחתנו ולנציגי ירדן, סוריה ומצרים אגרת, בה הסתמך על החלטת מועבי"ט מס. 237 מ-14.6.67 בדבר האוכלוסיה ושבויי המלחמה באזור הסכסוך, ועל החלטת עצרת החרום (ES-V) 2252 מיום 4.7.67 בדבר סיוע הומניטרי, וציין בה כי מאז הגשת הדו"ח של גוסינג ב-2.10.67 אין בידי המזכ"ל אינפורמציה נוספת מקורי ראשון בנדון. אי לכך סבור המזכ"ל כי יהיה זה רצוי-לאו"ם לטובת הצדדים הנוגעים בדבר, כי יתאפשר עריכת דו"ח מעודכן, והוא בדעה לכן שרצוי לעבר שוב נציג לאזור.

בתשובתנו מיום 18.4 הבהרנו כי אנו רואים בשליחות המשך מהימת גוסינג שנגעה בזכור למצבם של הפליטים ושל יהודי ערב, כלומר באנשים שמצבם הושפע כתוצאה מן המלחמה. המזכ"ל בתשובתו מיום 19.4 אמנם מתייחס לסעיף החלטת עצרת החרום מה-4.7.67 הממליץ ל"פעולות הנוגעות בדבר" לכבד את העקרונות ההומניטריים להגנת אזרחים בשעת מלחמה לפי אמנות ג'נבה.

בחדשים הבאים נמשכו המגעים וחלופי האגרות בין מזכ"ל האו"ם למשלחות הנוגעות בדבר.

5./.

עמדת מזכ"ל האו"ם באה לביטוי באגרתו אלינו מ-27.6.68 בה ציין שלא יוכל לדחות עוד דיווחו למועבי"ט בנדון וביקש בין היתר לדעת אם אנו מציגים את בדיקת מצב קהילות יהודי ערב כתנאי לקבלת השליח וכן התבטא שבעצם, לדעתו, אין החלטות העצרת ומועבי"ט, לפיהן צריך השליח לפעול, מתיחסות ל"מיעוטים" באזור.

בתשובת נציגנו מ-8.7.68 צוין שהמזכ"ל מסר לנו שלשליח יהיו אותם ההנחיות כמו לגוסינג ו גוסינג נכשל במשימתו לבדוק מצב היהודים, כמצויין בדו"ח המזכ"ל על שליחות גוסינג מיום 15.9.67 (S /8158). נציגנו הדגיש שבעוד שאוכלוסית השטחים המוחזקים פתוחה לעין כל, הרי סובלים יהודי ערב באפלה. ישראל מצפה לתוצאות מגעי המזכ"ל עם ארצות ערב שבהן מדכאים יהודים מאז יוני 1967.

שר החוץ כתב למזכ"ל האו"ם ב-29.7.68 והביא לפניו טעונינו נגד הניתוח המשפטי של ייעוד החלטות העצרת ומועבי"ט לשליחות שבמכתב המזכ"ל אלינו מ-15.7.68. נתוח שלל ייעוד השליחות למיעוטים באזור ראוי לדעתנו לבקורת חמורה.

ב-31.7.68 פרסם מזכ"ל או"ם דו"ח (S /8699) על שיגור שליח מיוחד לבדיקת מצב האוכלוסיה באזור במסגרת ההחלטות ההומניטריות של מועבי"ט ועצרת החרום. הדו"ח סוקר את המגעים שקיים עם הממשלות הנוגעות בדבר וקובע שבנסיבות הקיימות אין שגור השליח בר בצוע. המזכ"ל אינו מקבל את עמדתנו כי השליחות צריכה לכלול גם את בדיקת מצב יהודי ערב.

בעקבות דו"ח המזכ"ל מ/31.7 הנ"ל פנו פקיסטן וסנגל במחצית ספטמבר וביקשו קיום ישיבה דחופה של מועבי"ט בקשר לשגור נציג המזכ"ל לבדיקת מצב בשטחים.

המועצה התכנסה ב-19.9 לדון בטיוטת החלטה שהוגשה ע"י פקיסטן וסנגל. הטיוטה הזכירה בהקדמתה את הדוחות הקודמים בענין זה, את החלטת מועבי"ט מס. 237 מ-14.6.67 ואת דו"ח המזכ"ל. היא כללה שלושה סעיפים מבצעיים: 1. צער על "סרוב ישראל" לקבל השליח. 2. בקשה מהמזכ"ל לשלוח בדחיפות שליח לשטחים; 3. דרישה מישראל לקבל השליח.

נציגנו הודיע בדיון שכל חבר מועבי"ט חפשי לבקר בשטחינו, אולם לא נוכל להשלים עם התעלמות מצד גוף של או"ם ממצב יהודי ערב.

המועצה נתכנסה שוב ב-27.9 וקיבלה החלטה מס; 259 ב-12 קולות ו-3 נמנעים (ארה"ב, קנדה, דנמרק) מבוססת על ההצעה הפקיסטנית-סנגלית, עם תיקון שהביע צער על עיכוב בצוע החלטת מועבי"ט מס. 237 בגלל "התנאים שישראל מציגה לקבלת השליח".

ישראל מאיר

17.10.68

UNITED NATIONS

SECURITY COUNCIL

Distr.
GENERAL

S/RES/242 (1967)
22 November 1967

RESOLUTION 242 (1967)

Adopted by the Security Council at its 1382nd meeting, on 22 November 1967

The Security Council,

Expressing its continuing concern with the grave situation in the Middle East,

Emphasizing the inadmissibility of the acquisition of territory by war and the need to work for a just and lasting peace in which every State in the area can live in security,

Emphasizing further that all Member States in their acceptance of the Charter of the United Nations have undertaken a commitment to act in accordance with Article 2 of the Charter,

1. Affirms that the fulfilment of Charter principles requires the establishment of a just and lasting peace in the Middle East which should include the application of both the following principles:

(i) Withdrawal of Israeli armed forces from territories occupied in the recent conflict;

(ii) Termination of all claims or states of belligerency and respect for and acknowledgement of the sovereignty, territorial integrity and political independence of every State in the area and their right to live in peace within secure and recognized boundaries free from threats or acts of force;

2. Affirms further the necessity

(a) For guaranteeing freedom of navigation through international waterways in the area;

(b) For achieving a just settlement of the refugee problem;

(c) For guaranteeing the territorial inviolability and political independence of every State in the area, through measures including the establishment of demilitarized zones;

3. Requests the Secretary-General to designate a Special Representative to proceed to the Middle East to establish and maintain contacts with the States concerned in order to promote agreement and assist efforts to achieve a peaceful and accepted settlement in accordance with the provisions and principles in this resolution;

4. Requests the Secretary-General to report to the Security Council on the progress of the efforts of the Special Representative as soon as possible.

Resolution 242 (1967) was adopted unanimously.

משרד החוץ

מזכר

סיווג

אל: מר מ' פרקאי

מאת: מאוריה אי

"בהוראה לאומנה להגנה על
נכסי תרבות ..." יש אפשרות
לסמן בסימון מיוחד אתר
או אובייקט בעל ערך תרבותי-
היסטורי. במקרה כזה,
בין היתר יש להרחיק ממנו
מתקנים צבאיים.

העניין הדיון של ירושלים
תהיה מסויימת בצורה זו ...

בברכה

י. [illegible]

ירושלים

תאריך	חתימה	תאריך	חתימה
23/10/[illegible]	[illegible]		

3.68 – 500x100

משרד החוץ

מזכר

סיווג

אל: מאלם א'

מאת: מיכאל פרגא.

אל:

מאת:

מתרק פאריס 180
21/10

אעדכן הסבר קצר
לגבי
"הרשמת ירושלים
כנסם מגן מזרח" (אולי מוגן?)

בתרגה מראש

22/10/1968

תאריך | חתימה | תאריך | חתימה

3.68 - 500x100

משרד החוץ

מחלקת הקשר

מברק נכנס-מסווג

ש מ ו ר

מספר 180

אל : המשרד ירושלים

חובר : 211115 אוק 68

מאת : ממשראל פריז

הדפס : 211930

מ י ד י

מאום א.

א. אמש נפגשנו עם ריינינג ש_העלה הנושאים הישנים של החזרת המבח בצפון, עריכת רשימת נכסי הקרבות; הרשמת ירושלים נכנס מגן מיוחד וכן השמועה בדבר הריסת מדרגות במערת המכפלה. הסברנו שהחזרת המזבח קשורה במצב הבטחוני במקום, שעריכת הרשימה תקבע ע"י ועדה המוקמת בארץ, והרשמת ירושלים צריכה להבות למועד מתאים. יבקר במערת המכפלה.

ב. יגיע לירושלים הערב ויעשה בארץ שבוע. בשובו לאירופה יבוא לפריז לשוחח אתנו.

הבריקו אלינו טיכומי ביקורו.

למברס - אבידור

שהח2 רוחס3 מנכל5 סמנכל מאום א אורחים אירופה א הקר פרגאי רם2

טב/רג

'A PEACE OF JUSTICE AND RECONCILIATION — NOT A CEASE-FIRE'

Here is the text of the major speech on the Middle East, delivered by President Johnson to the B'nai B'rith Convention Tuesday, September 10, 1968.

IN a time of troubles, I am glad to be with those who have known trouble — and who still treasure the spirit of man. The proverb says: "A friend loveth at all times, and a brother is born for adversity." You have been my friends, and some of you have been like brothers to me. So, in the words of the proverb, we are born for these times. Adversity is in the very air we breathe. The tanks have rolled once again in Europe. The virus of anti-Semitism threatens to infect the nations which should have learned its awful lessons a generation ago. The road to peace in Southeast Asia seems long and hard. The fires of unreasoning hostility burn in the Middle East. Democracy in our own country and elsewhere is beset by extremists of the right and left.

In such a time, it is fashionable to despair over our prospects. To some, the events of 1968 prove that there can never be a peaceful accommodation between nations, between races — or, indeed, between generations. To others, the solution lies in a radical change of policy — exactly what is never said, except that it must be radical. I can assure you that I am not complacent about any of these events. A great many charges and complaints have been laid at my door during these past five years, but "complacency" has never been among them.

But if I am not complacent, neither do I despair. For I believe the American people face the adversities of 1968 far stronger, and far wiser, than any people before them — including their fathers and grandfathers. Their strength comes from an economy that has provided more decent jobs, and more profits, than any economy in human history. It comes, too, from a moral commitment to eliminate racism and injustice from the face of this land. Their wisdom comes from the experience of three decades — which has taught them that appeasement does not yield peace; that they cannot be secure in this country, if they turn their backs on other free men; and that they cannot protect themselves behind a wall of affluence from the tumult of a world raging against want and disease. This knowledge — which Americans have gained at heavy cost — is a priceless asset in meeting the adversities of today, and those that surely lie ahead. Tonight I want to speak to you — as I spoke earlier at New Orleans — about the quest for peace — specifically, about conditions in Eastern Europe and the Middle East that threaten the peace, and what I believe must be done to change those conditions.

The Soviet invasion of Czechoslovakia has set back the course of peace. It rejects the very idea that better understanding, more human contacts, and a relaxation of tensions can lead to more peaceful ways of co-existence on this small and dangerous planet. We hope — and we shall strive — to make this setback a temporary one. But that will not be easy. It will require calm determination on the part of our allies. It will also require the considered second thoughts of those who lead the Soviet Union. These men, who bear with us the responsibility of immense military power, must come to realize that the ideals of peaceful men and women cannot be smashed by force. They must understand that peace — based on respect for human dignity — offers to all people, including their own, the only real hope of security.

Some leaders of Eastern Europe have sought to indict those of Jewish faith for spreading ideas of freedom among their people. This is shocking — not only because it is a thin disguise for anti-Semitism — but because it suggests that freedom is not the cause and passion of one people alone. Let there be no doubt in anyone's mind about who cares for freedom: mankind itself cares.

We have worked for twenty years, not only to protect Western Europe, but to promote a peaceful understanding between the countries of Eastern Europe and the Soviet Union.

Nearly two years ago, I proposed a series of European initiatives. I hoped to achieve better understanding with our allies, and more and freer exchanges with the Soviet Union and Eastern Europe. Only through such an improvement of the political atmosphere, I said then, could we hope for true peace in Europe — a coming together of Germany, and a healing of the deep wound across the face of Europe. We have taken a series of important steps in this direction. Last June, we proposed to the Soviet Union and the countries of Eastern Europe a programme of balanced and mutual force reductions. We had made somewhat similar proposals to the Soviet Union alone during the first month I was in office. Our offer threatens no legitimate interests of any state. It rests on the respect for the equal rights of all states to their territorial integrity and political independence. In the discussions we have proposed for the reduction of tension in Europe, no topic would be barred. These proposals represent the only sound approach to the problem of peace and security in Europe. They have been rebuffed, for the moment. The leaders of the Soviet Union seem to have decided that a movement towards a humane version of communism in a small friendly country is a threat to their security — despite the fact that the Czechs remained their ally in the Warsaw Pact.

New military and political risks have arisen from this aggressive act, which demand even closer cooperation among the Western allies. For our part, we have made it unmistakably clear that the use of force and the threat of force will not be tolerated in areas of our common responsibility, like Berlin. The use of force generates fears and passions whose consequences no man can predict or control. As I said the other day in St. Antonio, "let no one unleash the dogs of war." Europe has suffered enough in this century. The Soviet Union can still return to the only road that can lead to peace and security for all of us: — the road of reducing tension, and enlarging the area of understanding and agreement. It can still change — if not undo — what it has done in Czechoslovakia. It can still act, there and elsewhere, with the prudence and confidence which characterize the conduct of a great nation. It is never too late to choose the path of reason. Every man of sanity will hope the Soviets act now, before some new turn of events throws the world back to the grim confrontations of Stalin's time.

Now let me turn to the Middle East. It is an area of deep national interest to our people — to all our people. For the safety and future of small nations are not the concern of one group of citizens alone. They concern all Americans. And our society is illuminated by the spiritual insights of the Hebrew prophets. America and Israel have a common love of human freedom — a common faith in a democratic way of life. It is natural that American Jews should feel particularly involved with Israel's destiny. The small land in the Eastern Mediterranean saw the birth of your faith and your people, thousands of years ago. Down the centuries, through dispersion and grievous trials, your forefathers clung to their Jewish identity, and their ties with the Land of Israel. As the prophet Isaiah foretold — "and he shall set up an ensign for the nations, and shall assemble the outcasts of Israel, and gather together the dispersed of Judah from the four corners of the earth." History knows no more moving example of persistence against cruel odds.

But conflict has surrounded the modern State of Israel since its beginning. More than a year has passed since the Six Day War between Israel and its neighbours: — a tragic and unnecessary war, which we tried our best to prevent. That war was the third round of major hostilities in the Middle East since the United Nations established Israel twenty-one years ago. It just must be the last. From the day the war broke out, our policy has been to work in every capital, and in the United Nations, to convert the armistice agreements of 1949 into a stable and agreed regime of peace. The time has come for real peace in the area, a peace of justice and reconciliation — not a cease fire, not a temporary truce, not a renewal of the fragile armistice. No day has passed since then without our taking active steps to achieve this end. The atmosphere of fear and mutual suspicion has made communication between the two sides extremely difficult. In this setting, the plans of reasonable men — both Arabs and Israelis — have been frustrated. Despite the patient and perceptive efforts of Ambassador Jarring, little progress towards peace has been made.

I am convinced that a just and dignified peace — a peace fair to the rightful interests of both sides — is possible. Without it, the people of the Middle East cannot shape their own destinies. Outsiders will exploit their rivalries. Their energies and abilities will be diverted to warfare instead of welfare. No nation, that has been part of the tragic drama of these past twenty years, is without blame. Violence and counter-violence have absorbed the energies of all the parties. The process of peacemaking cannot be further delayed without peril. The U.N. Security Council resolution of last November laid down the principles of a just and lasting peace. But that resolution is not self-executing. It created a framework within which men of good will should be able to arrive at a responsible settlement. For its part, the United States has fully supported the efforts of the U.N. representative, Ambassador Jarring. We shall continue to do so. But it is the parties themselves who must make the major effort to begin seriously the peacemaking process.

One fact is sure. The process of peacemaking will not begin until the leaders of the Middle East begin exchanging views on the hard issues, through some agreed procedure which can permit active discussions to be pursued. Otherwise no progress toward peace will be made. In recent weeks, some progress in this direction has been achieved. Tonight I urge the leaders of the Middle East to maintain and accelerate their dialogue. I urge them to put their views on the table — to begin talking the substance of peace. Many channels are open. How the talking is done at the outset is not important today. But we must not lose whatever momentum exists for peace. And, in the end, those who must live together must learn to reason together.

The position of the United States rests on the principles of peace I outlined on June 19, 1967. That statement remains the foundation of our policy.

First, it remains crucial that each nation's right to live be recognized. Arab Governments must convince Israel, and the world community, that they have abandoned the idea of destroying Israel. But equally, Israel must persuade its Arab neighbours that Israel has no expansionist designs on their territory. We are not here to judge whose fears are right and whose are wrong. Right or wrong, fear is the first obstacle to peacemaking. Each side must do its share to overcome it. A major step in this direction would be for each party to issue a clear, unqualified public assurance that it is ready to commit itself to recognize the right of each of its neighbours to national life.

Second, the political independence and territorial integrity of all the states in the area must be assured. We are not the ones to say where other nations should draw lines between them that will assure each the greatest security. It is clear, however, that return to the situation of June 4, 1967, will not bring peace. There must be secure and recognized borders. Some such lines must be agreed by the neighbours involved as part of the transition from armistice to peace. At the same time, it is equally clear that boundaries cannot and should not reflect the weight of conquest. Each change must have a reason — which each side, in honest negotiation, can accept — as part of a just compromise.

Third, it is more certain than ever that Jerusalem is a critical issue in any peace settlement. No one wishes to see the Holy City again divided by barbed wire and by machine-guns. I urge, therefore, the parties to stretch their imaginations — so that their interests, and the world's interest in Jerusalem, can be taken fully into account in any final settlement.

Fourth, the number of refugees is still increasing. The June war added some 200,000 refugees to those already displaced by the 1948 war. They face a bleak prospect as the winter approaches. We share a deep concern for these refugees. Their plight is a symbol in the minds of the Arab peoples. In their eyes, it is the symbol of a wrong that must be made right before twenty years of war can end.

Mr. Johnson

That fact must be dealt with in reaching a condition of peace. All nations who are able, including Israel and its Arab neighbours, should participate directly and wholeheartedly in a massive programme to assure people a better and more stable future.

Fifth, maritime rights must be respected. Their violation led to war in 1967. Respect for those rights is not only a legal consequence of peace. It is a symbolic recognition that all nations in the Middle East enjoy equal treatment before the law. No enduring peace settlement is possible until the Suez Canal and the Straits of Tiran are open to the ships of all nations, and their right of passage effectively guaranteed.

The arms race continues. We have exercised restraint while recognizing the legitimate defense needs of friendly governments. We have no intention of allowing the balance of forces in the area to become an incentive for war. We continue to hope that our restraint will be matched by restraint of others — though that has been lacking since the end of the June war. We have proposed, and I reiterate again tonight, the urgent need — now — for an international understanding on arms limitations for the region. The American interest in the Middle East is clear. There must be a just peace in the region — and soon. Time is not on the side of peace.

My friends, I know that these two areas of the world are of great concern to you, as they are to me. Many of you have roots in Europe — from which you or your forebears came to enrich the quality of life in America. All of you have deep ties with the land and people of Israel — as I do, for my Christian faith sprang from yours. The Bible stories are woven into my childhood memories — as the gallant struggle of modern Jews to be free of persecution is woven into our souls.

It is tragic that in our time, Eastern Europe and the Middle East have been subjected to military aggression. The tragedy is just as real in Southeast Asia. That is a part of the world with which few Americans have family ties. But its freedom is vital not only to America's security — but to 200 million humans who do not believe in Communist conquest either. Our policy there as in other parts of the world has been to resist the dark tide of violence and totalitarian rule. We have tried to encourage, in all three areas, the rule of reason — of forebearance — because that alone can provide the conditions of lasting peace. We have acted in the belief that there is no such thing as harmless aggression anywhere — anytime — that because a nation was small and far away did not make its plight any less urgent, or any less demanding of our concern. For we seek a world where neighbours are at each other's side, and not at each other's throat. We seek no dominion, except that of the free, independent human spirit.

In such a world, the people of Eastern Europe, of Israel and her Arab neighbours, of South and North Vietnam, can live without fear — and so can we. In a time of adversity, let us work to secure such a world — bravely, resolutely, with compassion for those who are also our brothers on this earth. And let us work with our heads instead of our passions — with our sense of justice, and not our bigotry. After 5,000 years, I believe most of you know what I mean.

May it be said of each of us, in the ancient Hebrew words: "How beautiful upon the mountains are the feet of him that bringeth good tidings, that proclaimeth peace, that publisheth salvation."

Come and live in good company!

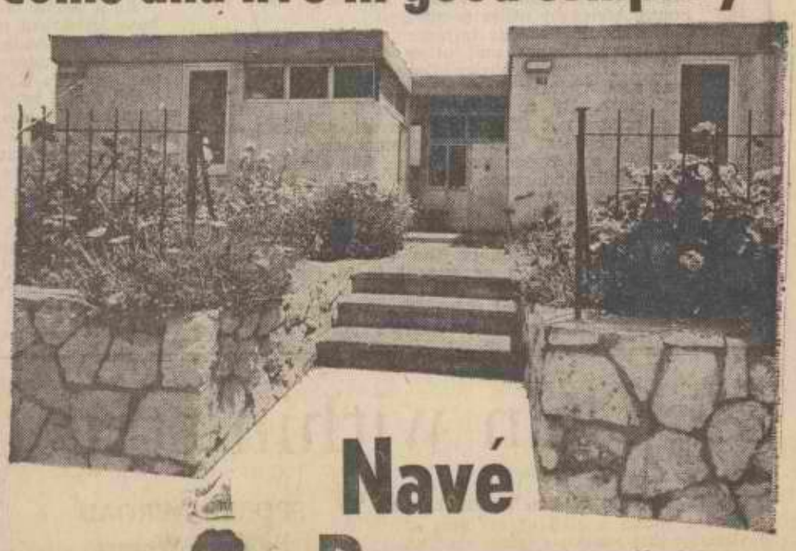

Navé Rassco the wonderful neighbourhood in Ramat Hasharon

12 minutes from the centre of Tel Aviv

Modern construction and design, excellent workmanship, large green areas, two or one-family houses with large rooms, far from the noise of the city — yet close to its heart. All these are only a few of the many advantages which you will enjoy in the wonderful "Navé Rassco" houses.

A house in "Navé Rassco" at the price of a co-operative flat in Tel Aviv.

A house in "Navé Rassco" is a dream that can come true.

Available on the spot: , commercial centre, services, schools and kindergartens.

from IL 60,500.—

Those making early down-payments may enjoy reductions and can decide on their interior decor.

Particulars: Rassco, Tel Aviv. Sales Department, 1 Rehov Har Sinai, Tel. 622211.

RASSCO רסקו

ADMON ADV.

UNIQUE AT THE TOP
NSU RO-80
THE CAR OF THE YEAR
THE CAR OF PRESTIGE

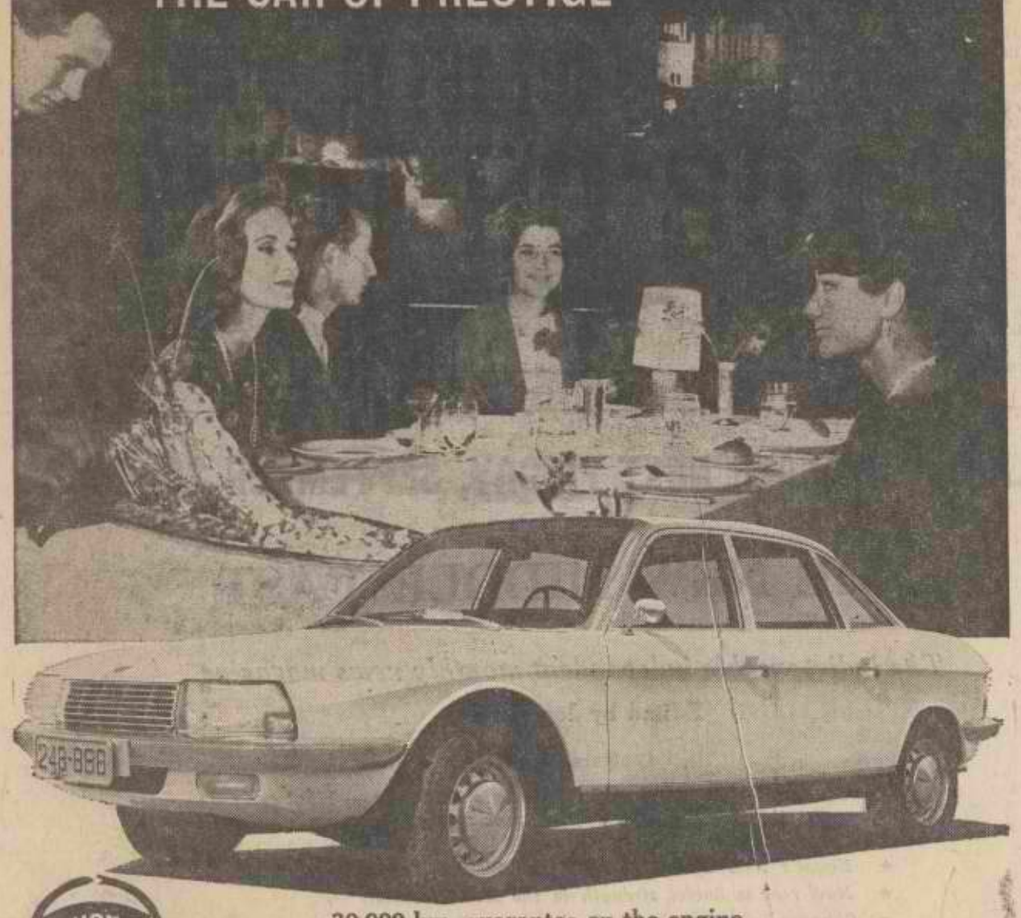

30,000 km. guarantee on the engine.

NSU WANKEL

EXCLUSIVE IN FUNCTIONAL DESIGN
SAFETY FEATURES AND MODERN STRUCTURE

MAIN AGENT: HADAR CARS LTD., TEL-AVIV, 72, DERECH PETAH TIKVA, - TEL. 30980, 30988/9, 30991

STEREO STEREO
We offer
Amplifiers-AM/FM
Tuners, Loudspeakers, Pick-ups, Fisher, Chapman, Pioneer, Leak, Wharfdale, Thorens, Shure, Pickering
RADIO RIEBER
24 Rehov Hehalutz, Tel. 62789, Haifa.
Advice, Planning and Service.
Sole agent for Leak.
STEREO STEREO

Treat yourself to a

Taya
bath oren
bubble-bath
IT'S A HEAVENLY FEELING...
YOU WILL FEEL SO YOUNG AND GAY. REVEL IN TAYA'S "BATH-OREN".

The Art of Holidaying
An Art Holiday in Safad
Art lovers spend their September vacations in Safad
Art exhibition, tours, picnics, lectures, demonstrations and entertainment.
Ministry of Tourism / Bureau for the Promotion of Inland Tourism / Safad Municipality / Vacation Bureau.

PARADE of the PROFESSIONS 1200

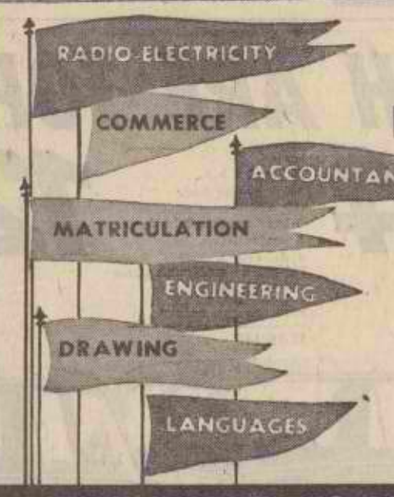

Various Courses and Subjects will parade before you on your inspecting our Prospectuses designed to further your professional career!
Apply for Free Prospectus (by sending coupon) which will show you how to study in your leisure at your home by means of our unique system of instruction by correspondence.

BRITISH INSTITUTES OF ENGINEERING & COMMERCE (B.I.E.T. & B.I.C.A.)

JERUSALEM 2 Rehov Ben Yehuda
TEL AVIV 2 Rehov Pinsker
HAIFA 3 Rehov Habankim

Please send me your PROSPECTUS gratis
Subject of interest
Name
Address

BIET

6534

VISIBLE DISENGAGEMENT FROM S. AFRICA REGIME

In the sixth of a series of articles, Arthur Goldberg today proposes a clear U.S. policy towards South Africa.

IN light of South Africa's unyielding and intensified policy of apartheid — so abhorrent to our commitment to equality for all races — the United States Government should immediately disentangle itself from remaining economic, military and scientific ties with that country.

We have long recognized that South African race policies offend human dignity today and might threaten peace tomorrow. We have long sought through diplomatic channels to induce changes in South African racial policies. Unfortunately, our efforts have had little impact of consequence.

The South African Government has ignored United States representations while continuing to build its repugnant system of total racial segregation — apartheid. It has increased its suppression of democratic liberties for its people, blacks and whites alike.

Now, even at some cost to ourselves, our Government should take steps which would visibly disengage us from South Africa.

By so doing we will protect our moral and practical position in the world. We will also lend practical support to those who are working toward the reconciliation and equality of the races in South Africa. And we will strengthen the defence of American interests in the rest of Africa and the non-white world — including the high level there of U.S. investments and trade.

Among these fast-growing, large-magnitude economic American interests, are oil in Libya and Nigeria, copper in Zambia, rubber and iron ore in Liberia, bauxite in Ghana.

We often overlook the fact that the value of these interests in Africa north of Rhodesia now substantially exceeds our economic interests in Southern Africa. And we tend also to overlook the political value of fostering the goodwill of more than 30 black African governments representing 150,000,000 people. This should not be.

I propose the following major governmental steps:

Arms embargo. Stricter enforcement of the South Africa arms embargo, including a ban on sales of American "dual-purpose" items such as trucks and executive-type planes which can be used by their military.

We should close loopholes such as the recent authorization for sale of American components in some "non-weapons" military equipment sold to South Africa by other countries.

We should use our influence to halt such sales by Japan, France and other countries. In the United Nations Security Council, we should see that such violations are cited by name if they do not cease. By so doing, we could help assure that orders not filled by American suppliers are not thereby lost to foreign competitors.

Missile and Space programme. We should close our missile and space tracking stations in South Africa and shift to facilities elsewhere as soon as physically possible.

Nuclear agreement. We should carefully examine whether continuance of the U.S.-South African nuclear cooperation agreement is in our overall interest.

Fueling by official ships. No American official ships should use South African ports. Alternative fueling arrangements should be provided for research and communications vessels as well as Navy ships such as the aircraft carrier Franklin D. Roosevelt. The additional expense is worth bearing.

(The carrier FDR stopped in segregated Cape Town, South Africa, in February 1967. After protests by U.S. Negro leaders and 40 members of Congress, shore leave for 3,800 sailors abroad was cancelled.)

Economic Ties. Government Export-Import Bank loans and investment guarantees for South Africa should be disallowed across the board. The present case-by-case consideration should be discontinued.

The United States Government should actively discourage private loans and investment by American businessmen and bankers in South Africa. Those who engage in such enterprises are profiting from and strengthening a system which (as our official speeches have made clear) is built on racism.

Commerce Department trade promotion publications for South Africa should be discontinued.

The United States sugar quota for South Africa should be abolished.

We also should support a realistic and peaceful U.N. programme of bringing independence to the Territory of Southwest Africa now illegally held by South Africa.

* * *

AS in the case of South Africa, I urge visible disengagement from Portugal in the Portuguese-ruled African territories of Angola, Mozambique and Portuguese Guinea.

We should make it an announced policy to reject AID investment guarantees for Portuguese African ventures.

We should reject Export-Import Bank participation in Portuguese Africa in the future. The reduction of Ex-Im participation in the recent large-scale American project for Angola did not go far enough.

As a result of U.N. Security Council action, we have embarked upon a similar policy of disengagement and disassociation with regard to Rhodesia. We should under no circumstances relax our support for this U.N. embargo.

All that I propose with respect to Southern Africa is peaceful action. I do not advocate the use of force; on the contrary, I oppose it.

But at the same time that we reject force, we must offer more than words to prove our moral abhorrence of the racist cancer in Southern Africa.

We must take all peaceful and practical steps, within the capacity of our Government, to help stop the spread of that cancer, and with all reasonable speed, to eradicate it.

© 1968, Chicago Daily News. All rights reserved. Reproduction in whole or part strictly prohibited, except with written consent of the copyright holders.

Johnson speech presents new 'flexibility' to diplomats

President Johnson's B'nai B'rith speech this week has implications which do not favour Israel, INA correspondent Milton Friedman reports after talking to U.S. diplomatic officials. The Johnson text is on page 4.

WASHINGTON (INA). — STATE Department officials Wednesday welcomed President Johnson's B'nai B'rith address, interpreting it as strengthening diplomatic efforts to persuade Israel that direct peace talks were not essential and that the fate of Jerusalem remained negotiable.

State Department sources termed the address a statesmanlike response to developments in Arab states especially Egypt, in that the President's failure to act on Israel's bid for Phantom jets contributed to a greater fluidity and flexibility for American diplomacy. The point was that the President avoided a new linkage of the U.S. with Israel at a time of increased tension to avoid a possible East-West confrontation in the Middle East, which might develop to America's disadvantage.

There also seemed to be concern that the Nasser regime was in danger, and that this anxiety was shared by the President who apparently agreed with a State Department desire to avoid further polarization.

President Johnson was credited here with expansion of his June 19, 1967, formula to the extent that U.S. diplomats now find open White House backing on points the State Department wanted to push. State Department officials said the President's "timely statesmanship" reduced the "damage" to the U.S. among pro-Western Arab elements that was caused by the speeches of Mr. Nixon and Mr. Humphrey to the B'nai B'rith — especially the Nixon speech. The department was infuriated by Mr. Nixon's suggestion that the balance of power should be tipped in Israel's favour to deter aggression.

U.S. experts on Middle East diplomacy thought President Johnson had "swung away from the domestic politicians" and "pressure" from U.S. Jewry in a very clever restatement of some commitments, omission of others, and introduction of new policy on a number of crucial matters. The diplomats especially welcomed the President's suggestion that direct peace negotiations were not essential. Mr. Johnson said: "How the talking is done at the outset is not very important." One diplomat said that "this little phrase gives us a lot to work with."

The President's remark that "Israel must persuade its Arab neighbours and the world community that Israel has no expansionist designs" and his tendency to assess dual responsibility for peace were welcomed. The State Department officials said that Israel seemingly has heretofore been immune from White House criticism. Now the President charged that "no nation, that has been part of the tragic drama of these past 20 years is without blame. Violence and counter-violence have absorbed the energies of all the parties."

The President's reaffirmation of the November Security Council resolution was seen as valuable in the "new context."

Diplomats noted that the President's remarks on defence needs of friendly states and the balance of power "fell very short of what the President said in his joint communique with Premier Eshkol at the LBJ ranch last January." They said this would be very helpful to U.S. diplomacy in Arab capitals, in the light of the recent "massive pressure and publicity" on the Phantom issue.

Readers' letters

Punish rioters

To the Editor of The Jerusalem Post

Sir, — I most emphatically agree with the letters demanding that the owners of property damaged in the anti-Arab riots in Tel Aviv, Jerusalem and Jaffa be compensated.

But most important is the necessity of meting out severe punishments to those of the rioters who were caught. Words will not move them. Only stiff sentences will brand rioting and similar acts as crimes. It was the riots which made the Fatah operation a success. Those who were members of our underground know how easy it is to prepare and plant a bomb. Therefore, as long as we occupy the West Bank and Gaza we must be ready for some recurrence of these acts. However, if each bomb is followed by a riot, the situation will soon escalate into another Algeria.

For those who can think of Arabs only as the enemy, a thought: if you were to plant a bomb yourself, could you wish for a better diversion to help you get away than a riot?

ALEX MAIMON

Ramat Hasharon.

Civil (?) servants

To the Editor of The Jerusalem Post

Sir, — Mr. Aronowicz accuses me of "slandering and insulting tens of thousands of public servants of all kinds," but I am quite innocent of the charge since I have never claimed to have had dealings with "tens of thousands."

Nevertheless, it would require a complete eight-page issue of *The Post* to enumerate all the many cases of slovenliness, neglect, procrastination and rudeness which I have experienced in the course of eight and half years in Israel. The hundreds of letters of "slander and insult" which appear in the columns of the Israeli press are, surely, testimony to the fact that I am not alone in this field.

JACOB SARNA

Jerusalem, September 4.

McClain within step of magic 30

SPORTS ABROAD
By John Wosner

DENNY McClain of the Detroit Tigers moved within a step of his goal of 30 victories this season, scoring his 29th win Tuesday 7-2 over the California Angels. McClain, who seems sure to be the Major League's first 30-game winner since the immortal Dizzy Dean in 1934, also contributed three hits to the Tiger attack. He's scheduled to start against Oakland tomorrow in his bid for the big No. 30. After that he'll probably get about three more starts before the season ends.

Meanwhile, the Tigers and the St. Louis Cardinals hold comfortable leads in their pennant quests. The Cards are 11 games ahead of the National League's second place team, the San Fancisco Giants, and nothing but a miracle will keep them from the World Series. The Tigers, 8½ ahead of the Baltimore Orioles, also have little to worry about.

GOLF

South African Gary Player won his second World Series of golf championships in Akron Ohio this week by beating Master's Champion Bob Goalby in a sudden death play-off. Player finished off Goalby at the fourth hole of their play-off to win the first prize of $50,000 with Goalby picking up $15,000 for second place. Both Player and Goalby completed the 36-hole championship regular play with a 143 total for the two days of competition.

The World Series is an annual match between the winners of the British and U.S. Opens and the U.S. Masters and Professional Golfers Association Tournaments.

Player, the reigning British Open champion, last won the World Series in 1965. P.G.A. champion Julius Boros bogeyed the final hole and thus lost his chance to move into the play-off finishing with 144. U.S. Open champion Lee Trevino never was in contention, soaring to 153 for the two rounds.

ATHLETICS

Australia's Ron Clarke, holder of the 10,000 metre world record at 27 mins. 39.4 sec., has predicted that the altitude at Mexico City would cost runners a minute and a half or more. It is unfair because runners who live in the high altitude, such as Kipchoge Keino, of Kenya, will be much, more acclimatized, he added.

He was commenting on the result of the final of the 10,000 metres at the U.S. Olympic trials at the 2,225-metre high training site of South Lake Tahoe California.

The 10,000 metre race was easily won by Tracy Smith with Van Nelson second and Tom Larris, who led the field until the last lap, third. Their times were considerably slower than their previous best — apparently because of the high altitude.

Geoff Vanderstock set a new world mark of 48.8 sec. for the 400 metres hurdles in the trials. Vanderstock, from Los Angeles, chopped three-tenths of a second off the old record held by Rex Cawley of the U.S.

In the final of the 100 metres, Jimmy Hines equalled the official world record of 10 sec. flat. Hines, who won from Charlie Green, got an exceptionally fast start and led all the way. Mel Pender making a comeback at 31 years of age, qualified to go with Hines and Green to Mexico City by finishing third.

George Woods won the shot put with a toss of 68 feet ¼ ins. (20.73275 metres), with Dave Maggard second at 67 feet, 4¼ ins. (20.52955 metres). Randy Matson, world record holder at 71 feet, 5½ ins. (21.7805 metres), threw 67 feet 1¼ ins. (20.45335 metres) to get third place and scrape into the team.

ATTENTION ALL TOURISTS
R.E.A. EXPRESS, U.S.A.
RAILWAY EXPRESS AGENCY, Inc.
We are happy to inform our clients that we regularly ship personal effects and all kinds of other goods from Israel to AMERICA and CANADA through collective B/L's.
Save Freight Expenses and Valuable Shipping Time.
TRANSLLOYD LTD.,
Transport Service
Tel Aviv: 21 Rehov Lilienblum
Tel. 57518, 57418
Haifa Branch: 62 Derech Ha'atzmaut
Tel.: 67012
Inquiries dealt with promptly and free of charge.

Israel Side selected for cricket match

By JACK LEON

TEL AVIV. — Israel's cricket team to meet the Bournemouth 5705 Club at the Hebrew University stadium in Jerusalem on Saturday will be chosen from a short list of 15 players, who were selected following several trial matches.

The side will be captained by Hugh Kowarsky, of the Tel Aviv club. The other members of the squad are J. Kark, J. Kessell, A. Mayer and L. Susser (all Jerusalem); N. Marcus and the brothers D. and H. Smith (Haifa); D. Hillel and P. Minster (Kibbutz Beit Ha'emek); N. Rubin (Ashdod); R. Abrahams (Beersheba); D. Bonkers (Dimona); D. Solomon (Lydda) and J. Kowarsky (Tel Aviv). The players are settlers from England, India and South Africa.

A batsmen's wicket is forecast for this eagerly-anticipated, one-day "test match," in which play starts at 9.30 a.m. As far as the bowlers are concerned, the spinners are likely to get most out of the matting surface.

One who should do particularly well on it is Bournemouth's famous guest player Ken Barrington, with his leg-breaks. The English test star is, therefore, likely to present a threat to Israel both as a bowler, and in his more familiar role as a batsman.

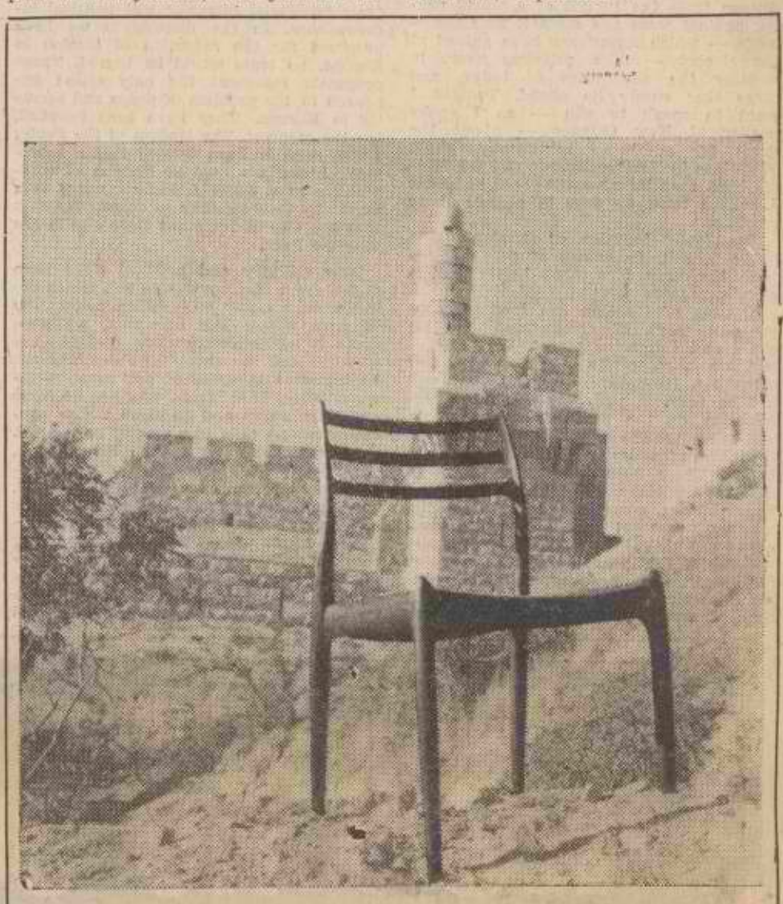

Our new (300 sq.m.) showroom is opening on Sunday, September 15, 1968, with an outstanding exhibition and sale of imported Scandinavian furniture — modern, classic and rustic designs — at Rehov Hasoreg, off 2 Rehov Shlomzion Hamalka (opp. Generali Building).

danish interiors

RAMAT GAN — TEL AVIV — HAIFA — JERUSALEM

R.D.R. Netanya

BOTH ARE TOPS...

124
65 brake h.p.
140 km. per hour top speed
5-bearing crankshaft
5 seats
4 doors
385 cubic dcm. trunk space
self-greasing
4 disc brakes
comfort and safety
IL16,480

125
1608 ccm
95 brake h.p.
twin overhead camshaft
160 km. per hour top speed
5-bearing crankshaft
5 seats
4 doors
400 cubic dcm. trunk space
self-greasing
4 disc brakes and servo-brake
de luxe finish
comfort and safety
IL19,200.-

FIAT 124 Made by "FIAT", Europe's Biggest Car Manufacturer FIAT 125

AT LAST! ON SALE NEXT FRIDAY, SEPTEMBER 20, 1968

THE NEW MIDDLE EAST

The indispensable independent monthly news magazine

Edited by Jon Kimche

Contents include :

★ *The mind of the Arab and Israeli Establishments — What are they really thinking? Reports from special correspondents who have toured the area.*
★ *Egypt's New Society • The Zionist Heresy*
★ *How real is Soviet strength in the Mediterranean?*
★ *Changes in American Mid-East policy; the inside story*
★ *New books; documents; chronology and much else*

64 pp. One year's subscription £3 surface mail or IL 40 by air. Obtainable from Steimatzky's and from all bookshops and newsagents or direct from :

THE NEW MIDDLE EAST, 68 Fleet Street, London E.C.4., England

Telegrams: Supernews, London. New York office: P.O.Box 119, Tel. 799-0779.

STATE OF ISRAEL
Ministry for Religious Affairs
Department for Christian Communities

Jerusalem, August 18, 1968

29/1/48

Mrs. Leila Canaan-Mantoura,
8, Oakly Street,
London S.W. 3,
ENGLAND.

Dear Mrs. Canaan-Mantoura,

Thank you very much for your letter of August 12, 1968.

As I told you when we met, constructive and bonafide criticism is welcome and appreciated. There is absolutely no cause for supposing that your remarks can in any way be detrimental to your family's welfare.

Some of your remarks are certainly justified, and as you can see from the enclosed clipping from the 'Jerusalem Post', a determined and forceful campaign has been mounted to eliminate the blight you refer to.

Concerning the religious atmosphere appropriate to Jerusalem, I heartily agree with you that everything must be done to maintain and enhance it. But I should note, that under Jordanian rule, there were many complaints by Christians concerning the attitude of the Moslem authorities to Christian institutions.

As for the language problem which vexed you, much has been done till now and, no doubt, more efforts will be expended in the future, to remedy this situation.

I severely condemn the offensive and indefensible behaviour of the man in Tel-Aviv, but of course, it is hardly fair to contrast the boorish and bigotted attitude of a certain man in the street to that of such outstanding personalities as Saladin and General Allenby.

I have sent copies of your letter to two people who are in a direct position to do something about remedying the shortcomings you mention.

Yours sincerely,

Dr. P. Colbi
Director of the Department

Front Page | Edit Page | Other Page
THE ATLANTIC
MONTHLY 275,000
AUG 1968

the mail

The media barons

SIR: Commissioner Nicholas Johnson's article ("The Media Barons and the Public Interest: An FCC Commissioner's Warning," June *Atlantic*) is very welcome to those of us who have read the recent spate of highly uncomplimentary pieces on the FCC and its commissioners. These men have been accused, rightly or wrongly, of being at least incompetent and at most stupid bunglers. They have been portrayed a number of times as mere dupes of the "media barons." It is good to see a paper by a Commissioner who is willing to respond to some of these attacks, and to give the public another side to the story.

MICHAEL F. D'AMICO
Michigan Technological University
Houghton, Mich.

SIR: Having recently completed a study of FCC licensing policies for the period 1934–1952, I was somewhat surprised that Commissioner Johnson failed to discuss the reasons for intermedia concentration.

Almost since its creation, the Commission has preferred the legally, technically, and financially "able" applicant over those who would offer local residence, community identification, and high (if not complete) integration of ownership and managing elements where these priorities conflicted. Usually those who met the former qualifications best in a comparative hearing were in possession of other businesses, and their holdings often included other media interests. The majority reasoned that this, far from constituting a discrepancy, strengthened their applications by guaranteeing a financial solvency which presumably would lead to a continuous and improving program service.

When the FCC finally did become concerned about concentration and monopoly control after 1937, it found itself faced with the supreme irony. The only way it could ensure meaningful competition, especially in the great population centers, was to license similarly concentrated corporate entities. The ideal of the independent small businessman who took a real financial risk, was a local resident and civically identified, and would devote his energies wholeheartedly to the management of the station necessarily fell by the wayside. And with it the nostalgia for a way of life fast disappearing.

H. T. WILSON
York University
Toronto, Ontario, Canada

SIR: Commissioner Johnson spent a good deal of time castigating the communications industry but failed to criticize directly his fellow commissioners for their long history of yielding to industry pressure. An interesting fact is that of the twenty-two commissioners who have served a year or more since World War II, seventeen, or about 75 percent of them, have gone to work for (or consult) commercial broadcasters or communications companies. Is the fact that FCC commissioners are dependent upon the industry they regulate for future employment in the public interest?

MARC NATHANSON
Santa Barbara, Calif.

Report from Jerusalem

SIR: Your June issue contains an unsigned report on Jerusalem which requires correction on general as well as specific points:

1. Your correspondent refers repeatedly to the "Israeli conquest" of East Jerusalem and the West Bank. This is hardly the term to evoke memories of the true chain of events during May and June, 1967, by which a war of self-preservation was forced upon Israel by the Arab armies which encircled it — and to which your correspondent makes no reference whatsoever.

2. In speaking of the holy places in Jerusalem, your reporter claims that "today there is an effective exclusion by the Israeli conquerors of Muslim pilgrims." On the contrary, even today one can see pilgrims from, say, Iran visiting the Mosque of Omar. The fact of the matter is that less than 10 percent of the world's 465,000,000 Muslims live in the Arab countries which have warred with Israel. It is a peculiar logic indeed to blame Israel for the refusal of the Pakistani government (to which your correspondent refers) to follow Iran's example and permit its nationals to visit these holy places too. One might also mention that even Jordan today permits some of its nationals to visit Jerusalem.

Thus the outstanding fact about religious freedom in East Jerusalem today is that it is the first time since Jordan took over this part of the city in the war of 1948 — and then prohibited Jews of *any* nationality from entering — that all three major religions have access to their holy places. This fact, however, does not prevent your correspondent from trying to create the impression that Jordanian Jerusalem had an "international character" which has been "altered" by Israel's replacing Jordan as the ruling power.

3. As an example of the measures adopted by Israeli authorities in East Jerusalem, your correspondent describes the "expropriation" of land for housing schemes — without mentioning that compensation or resettlement has been arranged in all cases of private ownership. He states that any Arab who leaves Jerusalem for Jordan loses his property — which in practice is not the case. He also cites the imposition of heavy taxes — without making it sufficiently clear that these were not special, punitive taxes levied on East Jerusalemites but the ordinary (and admittedly heavy and progressive) ones paid by all Israeli citizens.

But would that the problem in connection with Jerusalem were only economic; for there can be little doubt that in the long run the residents of East Jerusalem will on the average benefit (as many have al-

SHOW TIME!!

$320 buys 13 nights of night-life in Amsterdam, London, Paris.

The days are almost free

We call this our "Broadway of Europe" Tour. It includes tickets to 6 English plays or musicals, including the famed Mermaid Theatre. A performance at the famous Concertgebouw. It includes a night over an Indonesian dinner. A lively Dutch night-club night. A night in English pubs. A Parisian cabaret night. And two nights on your own. And more!

The nights in the Dutch, English and French hotels, each with wonderful, typical atmosphere—ALL WITH BATH—are included, too. And breakfast every morning. All transfers are included from the airports, not the city air terminals. Oh, yes, the days—we offer free sightseeing tours, too. And more!

The land arrangements cost $70—and there are 70 services available. 70 for $70. Add $260 for the round-trip Jet flight New York/Amsterdam. That's $320.*

For a complete program of the 70 services, send in the coupon, ask your travel agent, or call us, Lufthansa.

*Based on 14-21 day, 15 passenger, GIT Economy Fare from NYC when applicable.

Lufthansa German Airlines Dept. TA-5
410 Park Avenue, New York, N.Y. 10022

Dear Lufthansa: I'm ready for a little night-life. Please send your Broadway Tour of Europe folder to:

Name_____

Address_____

City_____ State_____

Zip_____ Phone_____

My Travel Agent is_____

Lufthansa

ready) from being integrated into a dynamic economy with a per capita income four times as high.

4. Your correspondent concludes with the contention that "[Israel] alone has the power to break the present impasse" by making concessions. He does not explain why concessions which would unconditionally give the Arabs back what they possessed before June, 1967, will bring them now to make the peace that they could have had then for the asking; surely, the results of Israel's unilateral withdrawal from Sinai in 1956 give no support for such a belief. Nor does your correspondent explain why the Arab countries should not be called upon to make the crucial "concession" of recognizing Israel's legal right to exist, without which there will not be lasting peace in the Middle East.

DON PATINKIN
Professor of Economics
The Hebrew University of Jerusalem
Jerusalem, Israel

SIR: I have read the unsigned report on Jerusalem very carefully and am surprised that a similar survey was never made during the twenty years of Jordanian occupation which violated all the international and human laws so suddenly brought to the fore now. The short memory of your correspondent is amazing. No mention is made of the fact that East Jerusalem was occupied by Jordan in 1948 after a war which violated the decisions of the UN in 1947.

No mention is made of the fact that the Jewish inhabitants of East Jerusalem were expelled by force after a bloody struggle not with the Palestinian Arabs but with the English-trained, well-equipped foreign Jordanian Legion, which annexed the whole West Bank of Palestine.

The author mentions that the Jews were "unfortunately excluded" from their holy places but does not mention that all the synagogues were razed and the tombstones of the thousand-year-old Jewish cemetery were used to pave latrines and barracks in the Jordanian army camps. In those twenty years of desecration no voice was raised to uphold the rights of those who made Jerusalem holy.

How soon are the Jordanian documents commanding their soldiers to murder the whole Jewish community, including women and children (if the Jordanians won), forgotten! If the hotels in East Jerusalem have fewer pilgrims, who are to be blamed but the Arabs themselves?

If the rabbinate have come back to the old city, haven't they come back to their own property confiscated in 1948? If in her fight for survival Israel has regained her own, why should she hand it back to those who had taken it by force? To date no Arab mosque in Israel has been destroyed, no Christian holy place desecrated. On the contrary, countless soldiers lost their lives in the fighting to preserve the holy places from mortar fire. Access to those places is now open also to Israeli Arabs, who had been denied it, and to all other Arabs who wish to worship there.

I wonder at the logic which confers rights on Jordanian conquest which would deny them to the Israelis.

DR. D. EITH-HALAHENI
Chestnut Hill, Mass.

SIR: Your unsigned report on Jerusalem is a curious piece, reasonable on the surface yet so selective and incomplete as to distort the facts and trap the unwary reader. No references are made to the Jordanian shelling of Israeli Jerusalem, destruction of the Dormitian Church, desecration of Jewish holy sites, slaughter and expropriation of its indigenous and ancient Jewish population in 1948, nor to the simple legal fact that Jordanian Jerusalem became so by armed conquest under King Abdullah. It is forgotten that Jerusalem was the capital of Israel for more than 1000 years, that the Jewish people have never considered it otherwise, and that only under Jordanian control has the city been forcibly without a Jewish population.

It is difficult to see what concessions can be made to governments that have pledged themselves to the physical annihilation of Israel and do not admit to its very existence.

PHILIP R. ALPER, M.D.
San Bruno, Calif.

SIR: I wish to commend you for the extremely intelligent and well-informed report on Jerusalem. It coincides with information from other reliable sources, including American scholars who have been living in Jerusalem since June, 1967.

RAY L. CLEVELAND
Associate Professor of History
University of Saskatchewan
Regina, Saskatchewan, Canada

Our correspondent replies:

The June report from Jerusalem has disturbed readers who do not accept that city's international character. But anyone with firsthand knowledge of Jerusalem knows that that character is ineradicable, even if damaged gravely by a twenty-year division. Jordan's glaring mistake in excluding Jewish worshipers from its zone of control is pointed out in the report. So is its destruction of Jewish communities at the time of its conquest of part of the city in 1948.

Today the exclusive control of the entire city for the first time since mandate days by one government, that of Israel, raises unanswered questions. These were elucidated first in the Thalman Report at the UN in 1967. (1) How can historic conflicting claims in Jerusalem be honored? (2) How can Arab Jerusalem be isolated from its natural hinterland and the status of its residents be altered without violating international law? (3) In political terms, how can Israel's profound links with Jerusalem be reconciled with the rights of its minorities, who are supported by large constituencies abroad?

The report noted: (1) An international consensus that unilateral action cannot alter Jerusalem's international character. Neither Jordan's nor Israel's control there has ever been recognized internationally. (2) The organic relationship of Jerusalem and the West Bank cannot be broken simply by administrative fiat. (3) The effect of the present Israelization of the city's economic and civil life on Jerusalem Arabs is either to drive them out or to reduce them to the status of Arabs in Israel. This is the crux of their silent but anxious attitude today.

The point of the report was to outline the reasons for continuing tensions in the city. It also repeated the idea of a condominium regime for the city, being urged by many who see it as a way to peaceful reconciliation among all those deeply concerned with the city's fate.

To Professor Patinkin:

1. The Israelis themselves claim conquest of Jerusalem and celebrated it elaborately this spring.

2. "Effective exclusion" means practical exclusion because Muslims cannot recognize the control of their shrines by "unbelievers."

3. Evidence on property expropriation is irrefutable if one visits East Jerusalem today.

4. I made no suggestion that the Arabs should be given back what they held unconditionally. Certainly they must recognize Israel's right to exist. Several governments have offered, through Ambassador Jarring, to do this.

To Dr. Beith-Halaheni:

I assumed general knowledge of conditions in the divided Jerusalem between 1948 and 1967.

Mention *is* made of Jordan's expulsions of Jewish families from the Old City and exclusion of Jewish worshipers.

There can be no dispute about the return of the rabbinate to *their* properties.

Exclusive control of the entire city by any regime means continued conflict; and the international aspects of the city are a matter of continuing concern to the international community. Jordanian conquest of part of the city was not recognized in 1948. Nor is Israeli jurisdiction recognized today. The report attempted to explain why.

More on bullfighting

SIR: Adherence to the right must be a family trait of the Buckleys. "Bullfighting authority" Fergus Reid Buckley, in his otherwise aficionated article on Dominguín ("Death and Dominguín," June *Atlantic*), has the matador — in the climax of the Malaga corrida — carrying his muleta in his right hand during his series of five passes *naturales*. This graceful, basic maneuver is, politics aside, performed with the muleta in the left hand. At least, that's what less authoritative bullfighting sources say.

DAVID C. GOELLER
Owings Mills, Md.

Mr. Buckley replies:

Sharp-eyed reader David C. Goeller is correct. *Naturales* are performed with the left hand: Dominguín performed his five monumental *naturales* with the left hand. In the past several years, similar passes with the right hand have been loosely dubbed *naturales* although they are not. Freudian slip.

As for my being a "bullfighting authority," the only authorities on bulls are the bulls themselves, those who raise them, and those who fight

SAUZA IS THE LARGEST-SELLING TEQUILA IN MEXICO

-and in the world.

Now available in U.S.A.

Tequila Sauza has been awarded the official guarantee seal of the Mexican Government.

When in Mexico for the Olympics, visit the Tequila Sauza plant in Guadalajara.

Our bottled Margarita Sauza is authentic—and superb. So is our latest bottled cocktail: the Sauza Sour. An adventure!

TEQUILA SAUZA 80 PROOF. SOLE DIST. U.S.A. MUNSON G. SHAW CO. N.Y.

them. I do not enter a ring with bulls if there is any way of avoiding it. Alas, two or three times there has been no way at all of avoiding it, and great sport was had by all, especially the bulls.

Black anger

SIR: Robert Coles, in his review of Eldridge Cleaver's book, *Soul on Ice* (June *Atlantic*), wrote: "I'm sick and tired of a rhetoric that takes three hundred years of complicated, tortured American history and throws it in the face of every single white man alive today." And I, as a white Northerner of New England descent, am sick and tired of the attitude of many of our country's blacks that their blackness proves them Good and my whiteness proves me Bad.

The history of all races and colors is one of warring and killing and cruelty. Our masses of illiterate blacks are excusable for not knowing that fact, but the enlightened Cleaver surely should know that wickedness was pretty well distributed, throughout the ages, in every race, including his own. All of us, blacks and whites, are descended from murderers and cutthroats. So what? Our present problem is to create an atmosphere in which our two races can live together in some kind of harmony, and Cleaver's hate attitude only delays matters. The black race will never elevate itself by using the white race as a whipping boy on which to vent anger.

MARCIA DUNWELL
Plainwell, Mich.

SIR: I am glad to see that a man with the credentials of Robert Coles in "Black Anger" is also "tired of a rhetoric that takes three hundred years of complicated, tortured American history and throws it in the face of every single white man alive today." I find it absurd to blame today's white people for what are, in truth, the sunk costs of American history. This generation of white men ought to be judged and held accountable for what it does — and tries to do — with the historical burden it has inherited. That seems to me to be enough to ask.

HENRY ANDERSON
Hingham, Mass.

Advice and consent

SIR: I note with astonishment a reference by Gar Alperovitz ("Two Cents and More: Advice to the Secretary of Defense") in the June *Atlantic* to "the tough military leaders who so frightened Arthur Schlesinger, Jr. (by his own account in *A Thousand Days*). . . ." I have searched *A Thousand Days* in order to find out what could have led Mr. Alperovitz to make such a statement, and I must confess myself baffled. It is true that I included the Joint Chiefs of Staff in a listing of dignitaries whose presence in the Bay of Pigs meetings discouraged me from expressing open opposition, but most of the dignitaries mentioned were civilians. I nowhere refer to our military leaders as "tough" or display, as far as I can find, any undue fright about them. I do find, on the contrary, such characterizations of JCS presentations as "assertive, ambiguous, semi-literate and generally unimpressive" (page 456) and as "below their usual level in logic and literacy" (page 487).

I regret too that this twisting of evidence is all too typical of Mr. Alperovitz's work, and it is why one cannot take him very seriously as a historian. Let me cite two (of many) examples from his book *Atomic Diplomacy*. Thus, in describing Ambassador Harriman's talk with President Truman on April 20, 1945, Mr. Alperovitz writes that Harriman "argued that a reconsideration of Roosevelt's policy was necessary." The citation is to pages 70–72 of Truman's *Memoirs*. What Truman actually reported Harriman as saying was the exact opposite: "Harriman took me aside and said, 'Frankly, one of the reasons that made me rush back to Washington was the fear that you did not understand, as I had seen Roosevelt understand, that Stalin is breaking his agreements.'" Even worse is Mr. Alperovitz's statement that Joseph C. Grew "was already convinced that 'a future war with Soviet Russia is as certain as anything in this world can be certain.'" Here Mr. Alperovitz took a fragment of Grew's sentence, and by inserting a period, suggested that this fragment represented Grew's entire thought. He unscrupulously left out the rest of Grew's sentence, which reads ". . . unless we recognize the danger and take steps to meet it in time." Such distortions can only be regarded as expressions of contempt for the normal standards of historical scholarship.

ARTHUR SCHLESINGER, JR.
New York City

SIR: Bob Elliott and Ray Goulding's little satire ("The Aerospace Bonus Boys, June *Atlantic*) is about two years too late to be amusing. Aerospace engineers are currently in less demand than Zeppelin mechanics. Space research — massively funded seven years ago for the silliest of reasons ("prestige," "showing up the Russkies") — is now, when its enormous practical benefits are on the edge of realization, being put on iron rations.

This past year, tens of thousands of highly trained aerospace engineers and scientists have been thrown onto the streets. Their chances of re-employment, even in related technical fields, are not good. The nationwide "shortage of technologists" has always been nine-tenths myth — created by technical industry's personnel departments for reasons that are obvious. Besides, who needs Zeppelin mechanics?

DON RYAN
San Francisco, Calif.

SIR: My thanks to the *Atlantic* for continuing the interpretive articles on the breezes of discontent blowing within many Americans. (Robert Stone's "We Couldn't Swing With It: The 'Intrepid Four,'" in June.)

The anthology on the power of nonviolence, *The Quiet Battle*, is by Mulford Q. Sibley (not Spofford Sibley). He is a professor of political science at the University of Minnesota and a member of the working party on *In Place of War, An Inquiry Into Nonviolent National Defense*, prepared by the American Friends Service Committee.

ANNE H. GRIFFIS
Minneapolis, Minn.

SIR: Please! Let me cling endlessly to that golden, gleaming thread of ecstasy which dangled me far above my own life for that one glad moment upon reading Christopher Logue's so beautiful, so moving, so right poem ("Pax," June *Atlantic*).

ROBERT NELSON MOORE, JR.
Normal, Ill.

The ATLANTIC welcomes communications from its readers, but can rarely accommodate letters in excess of 500 words. Light editing, for style and economy, is the rule rather than the exception, and we assume that any letter, unless otherwise stipulated, is free for publication in our monthly letters column.

(b) The Administrator General shall by a certificate under his hand release immovable property as aforesaid in sub-section (a) to whomever was its owner before it vested in the custodian or officer as aforesaid in subsection (a) or to the successor of such owner upon their application; so long as the immovable property has not been released the Administrator General shall deal therewith as he may have dealt with the immovable property of a missing person under the Administrator General Ordinance, 1944(3), and the provisions of that Ordinance shall apply for the purpose of this section.

(c) Where such immovable property included a public building erected after it was vested in the custodian or officer as aforesaid in subsection (a) and the immovable property was acquired under the Land (Acquisition for Public Purposes) Ordinance, 1943(4), soon after its release in accordance with subsection (b), the compensation payable in respect of such acquisition shall be calculated according to the value of the land alone.

Companies - continuation of activity.

6. Where a company in the area of application had its principal place of business immediately before the commencement of an Order applying the law, and had been established in accordance with the law in force in that area, it may, notwithstanding any provision of the Companies' Ordinance(5) or, of the Absentees' Property Law, 1950, continue its activities until the expiration of three months from the date of the commencement of the Order or from the date of the commencement of this Law, or until the court shall give judgment upon an application made under section 9, whichever is the later.

Companies - exemption from absentee status.

7. Any director or member of a company referred to in section 6, who on the date of the commencement of an Order applying the law is in the area of its application and was a resident there, shall

not be deemed an absentee in respect of the assets of the company which is situated in that area or in respect of his rights as a member of the company, or in respect of the activities of the company under section 6 or section 9.

Companies - registration of charges.

8. Where a company referred to in section 6 gives a mortgage or charge on its assets, the provisions of section 127 of the Companies Ordinance shall apply with regard to the registration of the mortgage or charge.

Companies - transfer of assets and liabilities to an Israel company.

9. (a) Where a company referred to in section 6 has within three months from the date of the commencement of an Order applying the law or from the date of the commencement of this Law, whichever is the later, come to an arrangement with a company registered in Israel for the transfer to the latter of its assets and liabilities situated in Israel, the company registered in Israel may, within three months from the date of the execution of the documents of the arrangement, apply by way of motion to the District Court of Jerusalem for an order confirming the arrangement.

(b) Notice of the filing of an application under subsection (a) and of the date of its hearing shall be published in the Official Gazette in the form prescribed by the court.

(c) Subsections (3), (4), (6), (7), (8), (10) and (12) of section 119A of the Companies Ordinance shall mutatis mutandis apply to an arrangement under this section.

Partnerships.

10. The provisions of sections 6 to 9 shall mutatis mutandis apply also to partnerships.

Cooperative Societies - continuation of activity.

11. (a) Where a cooperative society had its principal place of business in the area of application of the law immediately before the commencement of an Order applying the law, and had been established in accordance with the law in force in that area, it may - notwithstanding any provision of the Cooperative Societies Ordinance(6) or of the Absentees'

Property Law, 1950 - continue its activities until the expiration of six months from the date of the commencement of the Order or from the date of the commencement of this Law, or until it is registered under the provisions of section 12(a), whichever is the later.

(b) The provisions of sections 7 and 8 shall mutatis mutandis apply also to a cooperative society.

Cooperative Societies - transfer of assets and liabilities to an Israel Society.

12. (a) The Minister of Labour may, by general or special Order, prescribe provisions for the registration of a cooperative society referred to in section 17 including provisions with regard to its rules, membership and organs; and a society registered in accordance with such Order shall, for all purposes be deemed to have been registered under the Cooperative Societies Ordinance, and the provisions of the Ordinance and of the Regulations made thereunder shall apply to every matter not prescribed by the provisions of the Order.

(b) The Registrar of Cooperative Societies may make arrangements with regard to the transfer of the assets and liabilities of a society referred to in section 11 to a society registered under subsection (a) and he may apply by way of motion to the District Court of Jerusalem for an order confirming the arrangement; the provisions of section 9(b) and (c) shall mutatis mutandis apply also for the purpose of this section.

Occupational licences.

13. (a) Any resident of an area of application, who shortly before the commencement of an Order applying the law was engaged in a profession, trade, or other occupation in accordance with the law that had been in force in that area, and such occupation requires a licence under an Israel enactment, may pursue his occupation until receiving a licence under the Israel enactment but not for longer than six months after the date of the commencement of the Order or after the date of the commencement of this law, whichever is the later.

(b) A licence may be given to a resident referred to in subsection (a) even if he does not satisfy a condition of personal qualification prescribed by the enactment are not satisfied.

(c) Where the grant of such licence was under Israel enactment subject to condition affecting the place of the occupation, the Minister charged with the implementation of that enactment may make regulations with regard to persons to whom subsection (a) applies, which shall include concessions, either for a given period or permanently, in respect of the place of their occupation before the commencement of the Order applying the law; and he may prescribe in these Regulations conditions for granting the licence; so long as such Regulations have not been made, the authority competent to grant the licence may determine such concessions a part of the conditions of the licence.

(d) This section shall not apply to a licence under the Firearms Law, 1949(7), or under the Explosives Law, 1954(8).

Advocates.

14. (a) A resident in the area of application of an Order applying the law, who immediately before the commencement of the Order served in that area as a judge of a civil court or acted as an advocate there, shall become a member of the Chamber of Advocates from the date of the commencement of the Order or from date of the commencement of this Law, whichever is the later.

(b) The Minister of Justice shall publish in the Official Gazette the names of the persons to whom subsection (a) applies.

(c) The Minister of Justice may by regulations prescribe the conditions, including concessions, for obtaining membership of the Chamber of Advocates in respect of an Israel resident

who at any time before the commencement of this Law served as a judge of a civil court in any part of Palestine to which an Order applying the law has not been applied or acted as an advocate there.

(d) The Minister of Justice may by regulations prescribe the conditions, including concessions, for obtaining membership of the Chamber of Advocates in respect of an Israel resident who was a resident of an area of application of an Order applying the law immediately before the commencement thereof and was qualified to be an advocate but did not practice as an advocate or was a clerk under service in such area but had not yet completed his period of qualifying service.

Registration of rights in patents and designs.

15. Any person who on the date of the commencement of an Order applying the law possessed in the area of application a registered right of ownership in a patent design, or trade mark, or be for that had applied to have such rights registered, may within three months from the date of commencement of the Order or from the date of commencement of the Order or from the date of commencement of this Law, whichever is the later, apply to register his rights under Israel law; and he shall be deemed to have made the application for registration of the rights under Israel law on the date when he first applied for registration of those rights.

Continuation of building works.

16. (a) Where the foundations of a building have been completed in accordance with a building licence issued under the law which had been in force in the area of application of an Order applying the law before its commencement, the owner of the licence, who within a year from the date of commencement of the Order or from the date of commencement of this Law, whichever is the later, has served notice of his intention to continue the building works, is entitled to receive a building permit under Israel law; a permit under this section

shall be exempt from the payment of a fee.

(b) The district planning and building commission may, within three months from the date of the grant of a permit under subsection (a) and after giving the owner of the permit reasonable opportunity to present his case, cancel the permit for the reasons for which an application for a building permit on that site may be refused, and it may suspend the permit pending decision with regard to its cancellation.

Continuity of legal proceedings etc.

17. The Minister of Justice may by regulations, either generally or for a particular class of matters, prescribe provisions in the following matters -

(1) which courts shall hear cases that were pending immediately before the commencement of an Order applying the law in a ~~xxxx~~ court in the area of application and the procedure in those cases;

(2) the enforcement and execution by the courts and execution offices of final judgments and other orders and decisions given before the commencement of an Order applying the law by a court whose area of jurisdiction included the area of application of the Order;

(3) Recognition and certification of document issued or certified before the commencement of an Order applying the law by an authority in the area of application of that Order.

Regulations.

18. Each Minister charged with the implementation of a law to which any provision of this Law relates, may make regulations for the implementation of that provision, and he may in these regulations prescribe complementary provisions, including the extension of periods, correlation of fees and exemption therefrom.

(1) 1 Laws of the State of Israel (Official English translation; hereafter referred to as "LSI") p. 7.

(2) 4 L.S.I., p. 68

(3) 1944 Palestine Gazette, Supp. 1, p. 151.

(4) 1943 Palestine Gazette, Supp. 1, p. 44

(5) 1 Laws of Palestine (Drayton) p. 161.

(6) 1 Laws of Palestine (Drayton) p. 360.

(7) 3 LSI, p. 61.

(8) 8 LSI, p. 57.

ADMINISTRATIVE PROVISIONS LAW, 1968

Definitions.

1. In this Law -

"Order applying the law" means an Order under section 11B of the Law and Administration Ordinance, 1948(1);

"Area of Application" of an Order applying the law, means the area prescribed in that Order.

Non-application of the Absentees' Property Law, 1950 to the Holy Places.

2. The Absentees' Property Law, 1950(2), shall not, from the date of the commencement of an Order applying the law, apply to the Holy Places situated in the area of application.

Revocation of absentee status in respect of certain property.

3. Any person who on the date of the commencement of an Order applying the law, is in the area of its application and resident there, shall not be deemed an absentee, within the meaning of the Absentees' Property Law, 1950, in respect of property situate in that area.

Plea of Enemy Status.

4. No court or tribunal shall, in any civil matter, entertain a plea that a particular person, who was a resident in the area of application of an Order applying the law, is an enemy, unless the Attorney-General of the Government or his representative so pleads.

Release of vested immovable property.

5. (a) From the date of the commencement of an Order applying the law there shall be vested in the Administrator General, so that he shall deal therewith as hereafter in this section provided, immovable property situated in the area of application of the Order, which before the area passed into the control of the Israel Defence Forces was vested in a person appointed by the State authorities in actual occupation of that area as custodian of enemy property or as an officer with like title, or which that person transferred to any of the authorities of that State or to a body which was under the control of such authorities.

(b) The Administrator General shall by a certificate under his hand release immovable property as aforesaid in sub-section (a) to whomever was its owner before it vested in the custodian or officer as aforesaid in subsection (a) or to the successor of such owner upon their application; so long as the immovable property has not been released the Administrator General shall deal therewith as he may have dealt with the immovable property of a missing person under the Administrator General Ordinance, 1944(3), and the provisions of that Ordinance shall apply for the purpose of this section.

(c) Where such immovable property included a public building erected after it was vested in the custodian or officer as aforesaid in subsection (a) and the immovable property was acquired under the Land (Acquisition for Public Purposes) Ordinance, 1943(4), soon after its release in accordance with subsection (b), the compensation payable in respect of such acquisition shall be calculated according to the value of the land alone.

Companies - continuation of activity.

6. Where a company in the area of application had its principal place of business immediately before the commencement of an Order applying the law, and had been established in accordance with the law in force in that area, it may, notwithstanding any provision of the Companies' Ordinance(5) or, of the Absentees' Property Law, 1950, continue its activities until the expiration of three months from the date of the commencement of the Order or from the date of the commencement of this Law, or until the court shall give judgment upon an application made under section 9, whichever is the later.

Companies - exemption from absentee status.

7. Any director or member of a company referred to in section 6, who on the date of the commencement of an Order applying the law is in the area of its application and was a resident there, shall

not be deemed an absentee in respect of the assets of the company which is situated in that area or in respect of his rights as a member of the company, or in respect of the activities of the company under section 6 or section 9.

Companies - registration of charges.

8. Where a company referred to in section 6 gives a mortgage or charge on its assets, the provisions of section 127 of the Companies Ordinance shall apply with regard to the registration of the mortgage or charge.

Companies - transfer of assets and liabilities to an Israel company.

9. (a) Where a company referred to in section 6 has within three months from the date of the commencement of an Order applying the law or from the date of the commencement of this Law, whichever is the later, come to an arrangement with a company registered in Israel for the transfer to the latter of its assets and liabilities situated in Israel, the company registered in Israel may, within three months from the date of the execution of the documents of the arrangement, apply by way of motion to the District Court of Jerusalem for an order confirming the arrangement.

(b) Notice of the filing of an application under subsection (a) and of the date of its hearing shall be published in the Official Gazette in the form prescribed by the court.

(c) Subsections (3), (4), (6), (7), (8), (10) and (12) of section 119A of the Companies Ordinance shall mutatis mutandis apply to an arrangement under this section.

Partnerships.

10. The provisions of sections 6 to 9 shall mutatis mutandis apply also to partnerships.

Cooperative Societies - continuation of activity.

11. (a) Where a cooperative society had its principal place of business in the area of application of the law immediately before the commencement of an Order applying the law, and had been established in accordance with the law in force in that area, it may - notwithstanding any provision of the Cooperative Societies Ordinance(6) or of the Absentees'

Property Law, 1950 - continue its activities until the expiration of six months from the date of the commencement of the Order or from the date of the commencement of this law, or until it is registered under the provisions of section 12(a), whichever is the later.

(b) The provisions of sections 7 and 8 shall mutatis mutandis apply also to a cooperative society.

Cooperative Societies - transfer of assets and liabilities to an Israel Society.

12. (a) The Minister of Labour may, by general or special Order, prescribe provisions for the registration of a cooperative society referred to in section 17 including provisions with regard to its rules, membership and organs; and a society registered in accordance with such Order shall, for all purposes be deemed to have been registered under the Cooperative Societies Ordinance, and the provisions of the Ordinance and of the Regulations made thereunder shall apply to every matter not prescribed by the provisions of the Order.

(b) The Registrar of Cooperative Societies may make arrangements with regard to the transfer of the assets and liabilities of a society referred to in section 11 to a society registered under subsection (a) and he may apply by way of motion to the District Court of Jerusalem for an order confirming the arrangement; the provisions of section 9(b) and (c) shall mutatis mutandis apply also for the purpose of this section.

Occupational licences.

13. (a) Any resident of an area of application, who shortly before the commencement of an Order applying the law was engaged in a profession, trade, or other occupation in accordance with the law that had been in force in that area, and such occupation requires a licence under an Israel enactment, may pursue his occupation until receiving a licence under the Israel enactment but not for longer than six months after the date of the commencement of the Order or after the date of the commencement of this law, whichever is the later.

(b) A licence may be given to a resident referred to in subsection (a) even if he does not satisfy a condition of personal qualification prescribed by the enactment are not satisfied.

(c) Where the grant of such licence was under Israel enactment subject to condition affecting the place of the occupation, the Minister charged with the implementation of that enactment may make regulations with regard to persons to whom subsection (a) applies, which shall include concessions, either for a given period or permanently, in respect of the place of their occupation before the commencement of the Order applying the law; and he may prescribe in these Regulations conditions for granting the licence; so long as such Regulations have not been made, the authority competent to grant the licence may determine such concessions a part of the conditions of the licence.

(d) This section shall not apply to a licence under the Firearms Law, 1949(7), or under the Explosives Law, 1954(8).

Advocates.

14. (a) A resident in the area of application of an Order applying the law, who immediately before the commencement of the Order served in that area as a judge of a civil court or acted as an advocate there, shall become a member of the Chamber of Advocates from the date of the commencement of the Order or from date of the commencement of this Law, whichever is the later.

(b) The Minister of Justice shall publish in the Official Gazette the names of the persons to whom subsection (a) applies.

(c) The Minister of Justice may by regulations prescribe the conditions, including concessions, for obtaining membership of the Chamber of Advocates in respect of an Israel resident

who at any time before the commencement of this Law served as a judge of a civil court in any part of Palestine to which an Order applying the law has not been applied or acted as an advocate there.

(d) The Minister of Justice may by regulations prescribe the conditions, including concessions, for obtaining membership of the Chamber of Advocates in respect of an Israel resident who was a resident of an area of application of an Order applying the law immediately before the commencement thereof and was qualified to be an advocate but did not practice as an advocate or was a clerk under service in such area but had not yet completed his period of qualifying service.

Registration of rights in patents and designs.

15. Any person who on the date of the commencement of an Order applying the law possessed in the area of application a registered right of ownership in a patent design, or trade mark, or be for that had applied to have such rights registered, may within three months from the date of commencement of the Order or from the date of commencement of the Order or from the date of commencement of this Law, whichever is the later, apply to register his rights under Israel law; and he shall be deemed to have made the application for registration of the rights under Israel law on the date when he first applied for registration of those rights.

Continuation of building works.

16. (a) Where the foundations of a building have been completed in accordance with a building licence issued under the law which had been in force in the area of application of an Order applying the law before its commencement, the owner of the licence, who within a year from the date of commencement of the Order or from the date of commencement of this Law, whichever is the later, has served notice of his intention to continue the building works, is entitled to receive a building permit under Israel law; a permit under this section

shall be exempt from the payment of a fee.

(b) The district planning and building commission may, within three months from the date of the grant of a permit under subsection (a) and after giving the owner of the permit reasonable opportunity to present his case, cancel the permit for the reasons for which an application for a building permit on that site may be refused, and it may suspend the permit pending decision with regard to its cancellation.

Continuity of legal proceedings etc.

17. The Minister of Justice may by regulations, either generally or for a particular class of matters, prescribe provisions in the following matters -

(1) which courts shall hear cases that were pending immediately before the commencement of an Order applying the law in a muslim court in the area of application and the procedure in those cases;

(2) the enforcement and execution by the courts and execution offices of final judgments and other orders and decisions given before the commencement of an Order applying the law by a court whose area of jurisdiction included the area of application of the Order;

(3) Recognition and certification of document issued or certified before the commencement of an Order applying the law by an authority in the area of application of that Order.

Regulations.

18. Each Minister charged with the implementation of a law to which any provision of this Law relates, may make regulations for the implementation of that provision, and he may in these regulations prescribe complementary provisions, including the extension of periods, correlation of fees and exemption therefrom.

(1) 1 Laws of the State of Israel (Official English translation; hereafter referred to as "LSI") p. 7.

(2) 4 L.S.I., p. 68

(3) 1944 Palestine Gazette, Supp. 1, p. 151.

(4) 1943 Palestine Gazette, Supp. 1, p. 44

(5) 1 Laws of Palestine (Drayton) p. 161.

(6) 1 Laws of Palestine (Drayton) p. 360.

(7) 3 LSI, p. 61.

(8) 8 LSI, p. 57.

ADMINISTRATIVE PROVISIONS LAW, 1968

Definitions.

1. In this Law -

"Order applying the law" means an Order under section 113 of the Law and Administration Ordinance, 1948(1);

"Area of Application" of an Order applying the law, means the area prescribed in that Order.

Non-application of the Absentees' Property Law, 1950 to the Holy Places.

2. The Absentees' Property Law, 1950(2), shall not, from the date of the commencement of an Order applying the law, apply to the Holy Places situated in the area of application.

Revocation of absentee status in respect of certain property.

3. Any person who on the date of the commencement of an Order applying the law, is in the area of its application and resident there, shall not be deemed an absentee, within the meaning of the Absentees' Property Law, 1950, in respect of property situate in that area.

Plea of Enemy Status.

4. No court or tribunal shall, in any civil matter, entertain a plea that a particular person, who was a resident in the area of application of an Order applying the law, is an enemy, unless the Attorney-General of the Government or his representative so pleads.

Release of vested immovable property.

5. (a) From the date of the commencement of an Order applying the law there shall be vested in the Administrator General, so that he shall deal therewith as hereafter in this section provided, immovable property situated in the area of application of the Order, which before the area passed into the control of the Israel Defence Forces was vested in a person appointed by the State authorities in actual occupation of that area as custodian of enemy property or as an officer with like title, or which that person transferred to any of the authorities of that State or to a body which was under the control of such authorities.

(12 אנו מפסיקים

הון הצד

ירושלים של נוספים

כל אימת שמדובר בירושלים מדגישים הטעמלני הליגה ה"ערבית „אופיה הערבי המוחלט של העיר". מן הסתם מתכוונים לעיר העתיקה. אולם אף הנחה זו רחוקה מהאמת. מבחינה סטטיסטית, מעשית ומשפטית, ההפך מזה הוא נכון. מזה 125 שנה קיים רוב יהודי מוחלט בירושלים. כיון שהעיר החדשה החלה להבנות רק לפני כמאה שנה, הרי שהיו רוב גם בין החומות. בעשרי, ובעשרה של הצפיפות הקשה בתוך העיר העתיקה, באה ההתפשטות היהודית מחוץ לחומה, שהחלה בבנין בתי נת סורה על ידי משה מונ" טיפיורי עד לנחלת שבעה וכל יתר השכונות שנבנו בעקבותיה.

בשנת 1841 ערכה הקונסוליה הצרפתית ספירה שבה נקבע כי בירושלים גרים 11 אלף תושבים, כמחציתם יהודים ספרדים ומעט אשכנזים. באותם ימים נאסר עדיין על יהודים יוצא' אירופה להתגורר בירושלים מטעמים של טוניים לוקליים, הכרוכים בחש" מי חובות לנושים מקרב הנכ" רים המוסלמים. ספירה מפורטת יותר נמצאת בתיקי משרד החוץ הבריטי בלונדון, שהועברה אליו בשנת 1864 על ידי הקונסוליה הבריטית. אומדן תושבי העיר נק" בע ב־15 אלף נפש. מזה: 8000 יהודים, 4500 מוסלמים. יתרם בני עדות נוצריות שונות. מיפקד נוסף נערך בשנת 1883 על ידי משרד הבישוף האנגליקני שנעזר על ידי חוקרים ממשם הקרן הבריטית ל" חקר עתיקות ארץ־ישראל. אוכלו" סית ירושלים שנדלה והלכה הגי" עה בשנה זו ל־24 אלף נפש. 13,500 מהם יהודים. כעבור שנתיים ערכה הקונסוליה הגרמנית מיפקד משלה בניהולו של פרופסור וילֶ הלם הכלר, הפעם היה מספר תושבי העיר למעלה מ־26 אלף נפש ולמעלה ממחציתם יהודים. מטעמים מדיניים או מחמת צרות עין, לא פורסמו מספרים אלה ברבים, וראו אור רק כעבור עש" רות שנים, אלא שאין בזה לשנות את העובדה.

בשנת 1887 שהה בירושלים נזיר אירלנדי בשם אוגוסטוס, ש" הצביע בדאגה על קיומו של רוב יהודי בירושלים הגדל והולך ב" שעה שמספר האוכלוסיה הנוצרית מתדלדל והולך, במכתבו, שראה אור באחד מפירסומי הוותיקן מ" אותה שנה, נאמר בין השאר: „בימינו בולט לעין כל מבקר בעיר הקדושה שהיהודים מהווים בה רוב. רגילים לאמר שאירלנד לאירלנדים ואיטליה לאיטלקים, אולם נוכח המצב הדמוגרפי ה" מיוחד בירושלים עלינו לומר [illegible] אלינה של היהודים". מכאן דעת גאצאניו הרוזניים של נזיר זה שחשבו בליבם שישששו עבריותה של ירושלים על ידי השלת משטר בינלאומי עליה.

לאחר המיפקדים שערכו הקונ" סוליות הזרות בירושלים, ששאבו חוסנן מהקפיטולציות שהעניקו להן עצמאות רחבה לגבי נתיניהם, החליט השלטון העותומני לערוך מיפקד משלו בשנת 1905. לפיו היו בירושלים העתיקה והחדשה 45,900 נפשות יהודים, 8,000 נוצרים אורתו" דוכסים יוונים, 2500 לטינים קתולים, 952 ארמנים. והיתר בני עדות נוצריות שונות כמו פרוטס" טנטים, חבשים, קופטים, סיריא" נים, אשורים, יעקובינים, ובודדים אחרים.

העליה במספר האוכלוסיה ה" יהודית היתה מתמדת. במיפקד הראשון שממשלת המנדט ערכה בשנת 1931, נקבע מספר תושבי ירושלים: 90,503 נפש. 51,222 יהודים, 19,894 מוסלמים, 19,335 נוצרים. ואילו בשנת 1936, כאשר עיריית ירושלים, שמתוך שיגרה מדינית ניצב בראשה ראש עיריה מוסלמי, ערכה מיפקד לצרכי מיסים, הגיעה אוכלוסית העיר ל־ 125 אלף נפש: 76 אלף מהם יהו" דים, 26 אלף מוסלמים ו־23 אלף נוצרים. עובדות אלה התגלו ב" מלואן בראשית שנת 1946, כאשר ועדה מנדטורית מיוחדת בראשותו של זקן השופטים סיר ויליאם פיצג'רלד, חברת את בעית עיריית ירושלים ולבסוף המליצה על הצע" קה לשתי עיריות, ערבית ועברית. התוצאה היתה אחרת. שני הצדדים לא הסכימו לחלוקת העיר, והת" מנה ראש עיריה אנגלי, בוברט גריימס, שנשאר בתפקידו עד אפריל המנדט.

היחס המספרי לא השתנה גם לאחר יוני 1967, אם חל שינוי לטובת האוכלוסיה המוסלמית, היה זה בתקופת השלטון הירדני שמנע גידולה של האוכלוסיה ה" נוצרית ודחק רגליהן של העדות הנוצריות וכנסיותיהן, באסרו עלי" הם רכישת קרקעות או בנין מיס" דות נוספים. כל תוספת היתה ונה אישור מלכותי מיוחד בת עמון. כיום, בעברנו ב" סביבותיה הקרובות של ירושלים, נראים מוסדות חינוך ובריאות נוצריים שונים. הם נבנו שם על ידות המאה, מאחר שהשלטון הדני אסר בניתם של מוסדות אלה בתחומי בנין ערים בירוש" לים.

המבון האקומני בדרך אפרתה

ד כמה דקדק שלטון המלך חוסיין עם הנוצרים בירושלים, למד מהקמת המכון הבין־נוצרי לחקר תיאולוגי ברוח המוצעה האקומנית האחרונה, שבנינו החל בדרך ירושלים — בית לחם לא הרחק ממר אליאס. ביקש הוותיקן להקימו בירושלים ולא נסתייע הדבר בידו. קשיים רבים נערמו על דרכו, עד שהחליטו לעקור לסביבות בית לחם, לא הרחק מקו הגבול לשעבר. שם רכשו מידי מיסדר אביזי מלטה שטח המשתרע על 130 דונם, שהיה ברשותו כמאה שנה. לאחר שה" העברה אושרה בהסכמתו של חו" ן, ולמעשה העברה מבעלות לות אחת לרעותה, עברו כמה שנים עד שאושרו סופית תכניות הבניה, ושבועיים לפני פרוץ מל" חמת ששת הימים נמסר רשיון הבניה לחברה אמריקנית קתולית שתקים במיוחד לשם כך. אם ניתן ההיתר מיראת קודש או עקב לחץ מדיני דיפלומטי סמוי לא נחוות דעה. אחת הוברר לנו מפי אדריכלים במזרח ירושלים שהיו מקורבים לוועדת בנין ערים ה" ירדנית, שסמוך ליריח. אבן הפינה של המוסד הנוצרי עמד הווקף בפקודת חוסיין, להקים בקרבת מקום, בין המנזר היווני והמכון, מסגד חדש. מטעמים מובנים אין להניח שתכניות המסגד תבוצענה. חוסיין שהלך בדרכו של צלח א" דין, מביס הצלבנים, הקים ליד הכנסיות הנוצריות המרכזיות — מסגדים. מכאן הצריחים הרבים שקמו בירושלים והסביבה בשנות השלטון הירדני. הבנין הגדול, שישלם תוך שלוש שנים, לפי תכניותיו של האדריכל מונטנה מישיקגו, מפקחו יהיה אדריכל ערבי נוצרי, כקצין קשר עם של" טונות ישראל מינתה וועדת הבנין דיפלומט ישראלי בדימוס. המינוי נעשה לפי המלצת שר החוץ, שהוא יידיד של פרופסור הפס" בורי, העומד בראש ועדת בנין המכון. פרופ' הפסבורו הוא מקורב לאפיפיור פאולוס השישי.

על לידתו של רעיון המכון, חלוקות הדעות בקרב קתולים ידו" עי שם בירושלים. יש אומרים שיוזמו של פטר עלי אדמות הגה אותו בביקורו בירושלים וגילה אותו לראשונה בשיחתו עם ה" פטריארך היווני אתנגורס מקוש" טא, בהפגשם על הר הזיתים. אחרים סבורים שתראשון ששמע על הדבר היה ד"ר רמזי, הבישוף מקנטרברי, שאחר הקרע של כ" חמש מאות שנה בין הכנסיה ה" קתולית והפרוטסטנטית, ביקר את האפיפיור בוותיקן. מכל מקום, זמן מה לאחר שוב האפיפיור מביקורו בארץ הקדושה, הטיל על פרופסור תיאודור הפסבורו ממדינת אינ" דיאנה, לגייס אמצעים להקמת המכון. הוועדה קמה במחצית 1964 ותכניות הבנין הוכנו בדחיפות כעבור שנה. על המבנה ומטרותיו למדנו מחוברת הספרה שנמסרה לידינו, שם נאמר שירושלים הוא המקום הנעלה שנבחר כדי לתר" בות הבנה ואחוה נוצרים בין נוצרים. אם המחקרים שייערכו יסייעו לאיחוד או לא, מוקדם לנבא. המגמה היסודית בוודאי תושג: בבעלות קתולית יוקם אחד הבניינים המפוארים, כמוהו לא קמו מאז הוקם בנין אומקא בשנת 1932. יזרזו לבאן תיאו" לוגים וכלי קודש ממקומות שונים בעולם. פאזו של המכון יהיה על ספרייתו הגדולה שבנין מיוחד ייוחד לה. הדיקן הראשון יהיה אחד התיאולוגים מהאוניברסיטה לובן בבלגיה. ובחוגים קתוליים בירושלים רווחת שמועה, כי ל" הנהגת הבנין יזמין את אזולה השיש עליו רגלי עניה אורי הדגדגה.

איזון „ספרותי"

ל הוצאת „פינגווין" האנגלית ניתן לאמר: „מזל כחבים, מזל מעשיר". ככל שמתרבים סף" ריה גדלות הכנסותיה, ופינגווין היתה למלה נרדפת לספר בכריכה רכה, אך בבואנו לדוש בעניניה של הוצאת ספרים מכובדת זו, אנו רשאים לדבר עליה בתרשיפות לא מעטה. זה מכבר שיניתי ה" מדיניות שלה בתחום הספרות בדרכי אחר אנשי „העי" לי", וזאת לא לשם ארגעת „העי" בור האנטי ישראלי" דווקא, אלא לסיוע יצריהם של הפרו־ערבים שבהנהלתה. אך הפעם הגדילו לעשות. כיוון שלא ידלו ספר אנטי ישראלי הולם עניינים, המילו כתיבתו על סופר מרכ" סיסטי־יהודי־צרפתי־אנטי־ישראלי כלהמתי פעיל. האיש שנבחר ל" מלא תעודה זו, וספרו הופיע החודש, הוא פרופסור מקסים רו" דינסון. בזה פטרה עצמה ההוצאת מהחשדה מצד „הקורא היהודי" אשר כלקוח בעולם האנגלו־סכסי אינו גורם מבוטל. מיודענו הפרו" פסור, שהוא „מהדורה קשה" של אריך רולו הידוע לשימצה, הסכים להענות לפרסם בפעם הראשונה ספר ב„מהדורה רכה" „בגלל הענין המיוחד שיש לעולם במזרח התי" כון. ומשום זאת טוב שהקורא ידע את האמת על איזור זה ממקור שאינו נגוע בנטיות אהדה כלפי ישראל, שהיא נפוצה זר בציור זה".

אם כי אין לנו ויכוח עם מזרחן ותעמלן ערבי כפרופסור רודינסון, שספרו החדש מתנוסס עתה גם על מדפי חנויות הספרים בישר" אל, הוא ראוי לביאורמיה קצ" רה. הוריו באו מאלג'יר לפאריס, שם נולד מקסים בשנת 1915. נטיותיו השמאלניות לא הובילוהו למפלגה הקומוניסטית, הואיל ר" נשאר „מרכסיסט רוחני צרוף". ב" שנות החמישים עשה שבע שנים בלבנון כפקיד האגף הארכיאולו" גי. היו אלה שנות השתלמות טר" בות שהבשילו פריין. בשובו ל" פאריס התמנה למרצה לשפות מז" רח עתיקות ואתנולוגיה בסורבון, זמן מה לאחר מכן פירסם ספרון על „מוחמד". אחריו באו מספר ספרים נוספים ואחד שזכה לבי" קורת קטלנית ואהדת כאחת גק" רא: „איסלם והקפיטליזם". יש אומרים שפרופסור רודינסון בי" קש להיות ה„לנין של הסוציאליזם הערבי" ופירש למענם את מארכס בצורה הולמת את האופי והמזג הערביים.

לכאורה, כתוב ספרו בלשון לי" מודית מעמיקה. למעשה אינו שו" נה מכל כתב־שימצה מקובל ב" אכסגית התעמולה של הליגת ה" ערבית. באחד מספריו הקודמים קבע אמנם: „האיסלם הוא תכוח היחיד שמסוגל להתעורר לכיבו" שים חדשים ולגייס את המוני העם העני בעולם המוסלמי למען הסוציאליזם". אבל בספרו החדש הוא מרמז שהנחתו הקודמת הת" ישנה מאז. הציונות אף היא כוח מעורר את הערבים, משום כך חייב הסוציאליזם הערבי להיות אנטי־ציוני לוחם". סעם נמצאו מארכסיסטים שחשבו לנכון שדם יהודי צריך להניע גלגלי סחנת המהפכה. לפי משנתו של מלומ" דנו המכובד לא די בזה. הדם ה" ציוני צריך להניע את גלגלי המ" הפכה הסוציאליסטית הערבית. אכן תפקיד נאה.

אשעלי

Jer. Post 26/7/68

New law to back status quo in East Jerusalem

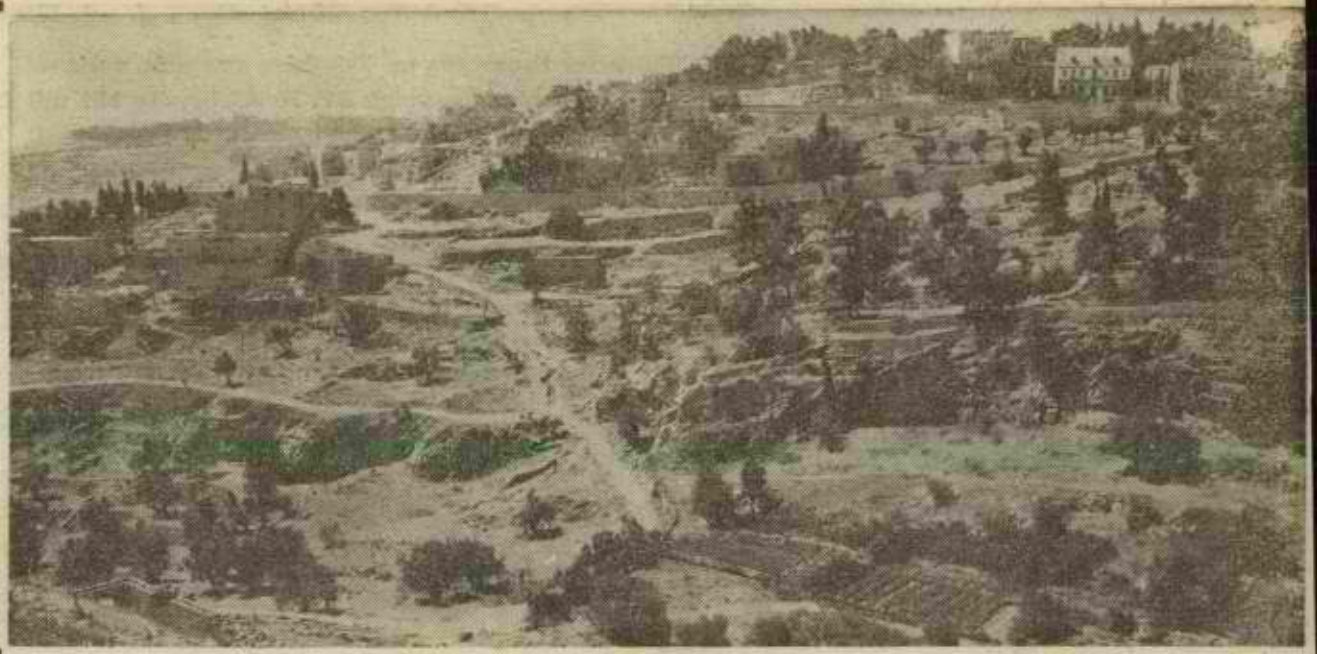

Above: the Abu Tor ridge in Jerusalem, site of disputed houses in former no-man's-land "leased" to Jews since last June and since claimed by East Jerusalemites. Israeli houses are seen at top right; the Arab ones in dispute are at top left. Former border ran up the middle of the valley, seen here from Yemin Moshe. It was the site of a fierce encounter on June 6, 1967. Below is a view of the other side of the ridge, seen from Arab Abu Tor; and at left, one of the claimed homes and a deserted house on the hill. All claims to the houses are now being re-examined and East Jerusalem owners who are resident in the Capital are to have their property returned.

(Photos by Emka)

ELIHU KATZ

THE Ministerial Committee on Television was this week said to be nearing the conclusion of intensive deliberation on draft legislation governing TV. Hopefully, the bill will be approved by the Government and tabled in the Knesset before the end of the summer session in mid-August. This step towards providing a sturdier organizational base for the fledgling network comes amid mounting criticism over the delay in inaugurating TV casts. MALKA RABINOWITZ reports from TV House in Jerusalem.

TV—STILL NO DATE FOR REGULAR CASTS

"WE were overly optimistic," conceded Prof. Elihu Katz, director of TV, in an interview with *The Post* this week, referring to the original June deadline. "It required a degree of sophistication we have not reached." At the time, the projected casts were ambitious indeed — four hours of viewing time daily, seven days a week, at a ratio of three hours of Arabic to one of Hebrew.

A second look has shown that the number of TV sets in the Israel-held areas is quite limited: the crash programme to counter hostile propaganda from neighbouring stations has therefore lost some of its impetus. A few months ago, Mr. Yisrael Galili, Minister in charge of Information, said the ratio would be changed to give more viewing time to Hebrew programmes.

The Minister did not elaborate and

editing. At that, we do it in much less time here out of consideration for the limited means available. But you can't reckon costs like you do those of radio.

"The B.B.C. which is a public corporation, simply lost money. Now it's making a profit by selling programmes to the American TV market. Israel TV should aim for an export market as well."

"Once," said an Israeli trainee director, "it was said Israel could not afford to have TV. Then they said we could not afford not to have it. Now it's here and the budget has to be forthcoming. I won't, for instance, get a top Israel singing trio to appear on TV for a couple of hundred pounds."

Money in a government-sponsored body can mean haggling with the Budget Bureau and this, claim some of the people at TV House, the management is not always on Di-

the Ministerial Committee on such questions as budget."

"Integration" is a word heard often at Television House. It refers to TV's future relations with radio within the Broadcasting Authority. Prof. Katz has been fighting for max-

Personal friction inside Televisi House which has received wide tention in the press, is partly outgrowth of the competition jobs and partly a jockeying for po tion before job definitions hard A trainee who finished a prod tion course of two and a half mont complained this week at being list as a "trainee director" by an R who is his instructor and has years of experience.

In certain fields it is pretty ge erally agreed that there should coordination between the radio a TV. Disc and tape libraries, qu tions of handling copyright royalties — even coordinated pla ning of the broadcasting year. B if one reporter is adequate to co an event for both TV and rad who decides that, and who is assign the reporter? This proble goes up to the highest level of de sion. At both Kol Yisrael and T

WHEN, on June 28, 1967, Eastern Jerusalem, from Atarot to the border of Bethlehem, was declared part and parcel of the State of Israel, the area and its people became subject to Israel law. This created certain anomalies, which are now being rectified in a draft law tabled in the Knesset this week, writes POST legal editor DORIS LANKIN.

BY virtue of the definition of "absentee" in the Absentees' Property Law, all owners of property in Eastern Jerusalem, being legal owners of property situated in Israel, while having been at some time since November 29, 1947, in a part of Palestine which is outside the area of Israel, became "absentees" and, as such, not legally entitled to manage and retain their property. Other anomalous situations arose owing to the fact that corporations and companies have to comply with certain rules and regulations according to Israel law before they are entitled to operate; that under Israel law certain businesses cannot operate unless they are formally licensed; and that the professional demands and standards in Israel are different from those in Jordan.

Despite these legal drawbacks, economic life in Eastern Jerusalem proceeded very much as usual. No one was deprived of his property because it had become legally vested in the Custodian of Absentees' Property, shops and businesses continue to operate as they had in the past despite the fact that they were not properly licensed according to Israel law, and professional men and tradesmen continued to practise their professions and trades although they were not qualified to do so under Israel law.

A bill intended to give legal standing to the *status quo*, remove some of the glaring anomalies, and so give an aura of normality to the economic and civic life of Eastern Jerusalem, was tabled in the Knesset on Monday by the Minister of Justice. The Administrative Provisions Bill provides, first, that persons who were residents of Eastern Jerusalem on June 28, 1967, shall not be deemed to be absentees — thus removing a palpable absurdity. The practical effect of this provision would be that owners of property in Eastern Jerusalem would remain in full and complete possession of their property, without any legal complications. However, as the draft bill limits the applicability of the non-absentee provision to property in Eastern Jerusalem only, residents of Eastern Jerusalem who own property in Western Jerusalem will still be deemed to be absentees, in so far as their property in Western Jerusalem is concerned, and this property will still remain vested in the Custodian of Absentees' Property and subject to the provisions of the Absentees' Property Law.

A second provision of the bill removes all Holy Places from the scope of the Absentees' Property Law. This means that even if the trustees or custodians of these Holy Places have fled from Eastern Jerusalem to the Arab countries, and so remain absentees, the Holy Places themselves will not be treated as absentees' property. The aim of this provision is apparently to enable local representatives of the trustees or custodians of Holy Places to continue to manage them and protect them against trespass and intrusion.

A section of the bill which is of particular interest to Jewish owners of property in East Jerusalem provides for the transfer of all Jewish property previously vested in the Jordanian Custodian of Enemy Property, or in any other Jordanian government agency, to the Israel Administrator General. The latter will, in turn, transfer such property back to its original Jewish owners, if such are to be found, or manage it according to the rules applicable to the property of persons who have disappeared, as laid down in the Administrator General Ordinance of 1944.

This section, by implication, makes an exception of Jewish property lawfully acquired from the Jordanian Custodian by third parties, whose titles to such property will, therefore, be protected. The bill makes no mention of how the Jewish property owners are to be compensated in such circumstances — which is either a deliberate lacuna or merely an oversight. This vexed question will, therefore, remain unanswered if the bill is adopted as it stands, and will apparently have to await solution until the overall problem of compensation for occupied property — whether that of erstwhile absentee Jewish owners in Eastern Jerusalem, or that of still-absentee Arab owners in Western Jerusalem — is settled.

* * *

THE bill secures the active and continued legal existence of companies and associations already established on June 28, 1967, but gives them a period of three months, after the law comes into force, to decide upon their future existence. It provides for machinery enabling such companies and associations to be converted at their election into companies and associations regulated according to Israeli law.

The bill also gives retroactive validity to Jordanian licences granted to professionals and tradesmen, who would not otherwise be qualified to practise under Israel law; and to Jordanian licences for businesses which might not comply with the demands of Israel law. It also provides for licensing all such businesses which require to be licensed under Israel law even if they do not strictly satisfy the requirements of that law. It thus gives preferential treatment to residents of Eastern Jerusalem, with the object of facilitating their smooth adaptation to the changes involved in the unification of Jerusalem. The only licences which will not be recognised if they do not comply with Israel law and have not been issued by Israel authorities will be licences required under the Firearms Law and the Explosives Law.

Under the bill, Eastern Jerusalem lawyers and judges will automatically become members of the Israel Chamber of Advocates and thus be entitled to practise their profession in the whole of Israel without taking any examinations in Israel law or the Hebrew language.

Patent and trademark rights will also be protected, the bill providing that anyone who owns any such rights under Jordanian law will be entitled to have them registered according to Israel law.

Building contractors who have valid building permits issued by the Jordanian authorities will be entitled to complete buildings started before June 28, 1967, and to receive Israeli building permits to this end. But the District Town Planning Commission may cancel any such building permits for the same reasons as they would have been entitled to withhold them in any particular area.

in fact that was one of the last public statements he made on the direction TV would take. This silence is attributed by some to ambiguity in the Government's own attitude towards TV as 1969, an election year, approaches — and as the cost of this medium becomes clearer.

"TV is an expensive toy," a senior film director from England, one of the R.E.s (Resident Experts), noted. "To make a half-hour documentary requires transport for several days for a team of people. Then days of

rector Elihu Katz, 43, a former American sociology professor and author of a number of books on mass communications, stepped into this job with no previous operational experience. He has some 200 individualistic people working under him and almost all of them speak of him with liking and respect — no mean feat. But, complained one journalist in outlining his colleagues' claims for a definitive wage scale, "Prof. Katz is no match for the politicians he has to deal with in

imum autonomy for TV. It is not yet clear how the chain of command will proceed from the director-general, a post that is to be created under the law proposed by the Ministerial Committee, who will oversee both TV and radio.

Definition of areas of authority is a tricky question inside TV House as well. Should documentary films, for instance, come under the newsreel editor? If a pool of ten cameramen are available every day, who will decide on priority in their use?

shores of the Kinneret
Nahariya
section of Ashdod
Upper Galilee
SHARON, on the Netanya sea shore heights

House, there will be considerable interest in the definition of the duti of the director-general.

According to Prof. Katz, delays getting TV on the air grow out the poor physical conditions of t plant. "The original C.B.S. plan w to get TV on the air two or tw and a half years after the proje was started. Then the crash pr gramme was decided on. We fu filled our commitment of setting u an operational facility within half year. We could in fact have start telecasting two months ago wi canned stuff. But we want to sta on a high level of local productio and that is much more difficult

One of the peculiar features TV House, quartered in a stru ture built as a diamond polishin centre, is that there are offices o the first and fifth floors with no thing but scenery on the secon third and fourth. The conversion these floors into studios and office has not yet begun. Most of the elec tronic equipment is on the fift floor. Here, one studio serves all th needs of TV House — rehearsa training and actual telecasting — constituting a serious bottleneck.

Looking at it now, it seems un reasonable to have expected a full grown television network to hav sprung up within a half year, staffe by trained TV and film cameramen directors, producers, vision mixers editors, reporters, sound men, gra phic artists, makeup men and othe professionals. But the lack of clearly defined aims and plans has led unnecessary floundering. Having bee bitten once, Prof. Katz now refuse to commit himself to a date, sayin only "we'll start soon" with a ha hour news magazine, in Hebrew an Arabic, once or twice a week, gra dually building up from there.

What Israel TV can be was de monstrated this week in a showin at "Capitol Films" in Ein Karem a private studio whose facilities ar occasionally used by TV House. Unde the title "War Invalids and Reha bilitation" producer-director Mir Coopman has made an understate and deeply moving film about th human price of the Six Day War Mrs. Coopman is an R.E. from Eng land who trained at the Polish Film School and is presently at work o a film about a street gang in Te Aviv.

"War Invalids" is distinguished te levision — a portent, it may b hoped, of the level of Israel TV Capital's studios are also the venu for an Arabic TV series (see nex page).

Jerusalem Post

26.7.68

THE POPULATION OF JERUSALEM

STATISTICS OLD AND NEW

The centrality of Jerusalem in Jewish history - in Jewish thought, prayer and deed - is one of the most compelling elements in the annals of the Jewish people through the ages. Except for a short time during the Roman period, when Jews were forcibly kept out of it, Jerusalem itself was never without a Jewish community, large or small - a fact attested to by the recorded accounts of pilgrims to the Holy Land, Christian as well as Jewish. More precise statistical surveys have been published since the second half of the nineteenth century, showing (a) that before 1850 already, the Jews formed the largest single community in the Holy City, and (b) that for nearly one hundred years they have been in the majority.

The figures presented here go back to the twelfth century and are based on various sources, as indicated.

1175 — About 200 Jews

(Rabbi Benjamin of Tudela, Book I, p. 70)

1267 (after the Crusades) — About 2,000 inhabitants

1,700 Moslems, 300 Christians, 2 Jews

"And its inhabitants number close to two thousands, including about three hundred Christians... and no Israelites, except two brothers who are dyers by trade..."

(Rabbi Moses ben Nahman ('Ramban') in a letter to his family)

1483 — More than 500 Jews

"There are over five hundred Jews there and over a thousand Christians of all sects and countries, the smallest group being the Latins (Roman Catholics)."

(Felix Fabri, a Christian tourist)

./.

1495

About 200 Jewish families

(An anonymous disciple of Rabbi Ovadia of Bartenura)

1522

300 Jewish families - 500 widows

"About three hundred householders, apart from widows. of whom there are over five hundred..."

(Rabbi Moshe Bassola, Travels in Palestine)

1621

500 Sephardi families (Jews of Mediterranean origin)

"There are in Jerusalem... over five hundred important householders of the Sephardi community."

"The Ashkenazi Jewish community of Jerusalem (Jews of East European origin) is twice as big as the Ashkenazi community of Safad."

(Epistle of Rabbi Isaiah Halevy Horowitz)

1700

About 1,200 Jews

"To-date there are in Jerusalem about 300 householders, close on 1,200 persons"

(Rabbi R. M. Malkhi, in his Commentary on the Pentateuch)

1824

Over 3,000 Jewish families

"In Jerusalem there are over three thousand Jewish families... nine Karaite families (a dissenting Jewish sect), about four thousand Greek families... about three thousand... Armenians... about ten thousand Moslem families."

(Rabbi David of the House of Hillel, a resident of Jerusalem)

./.

1844

15,510 inhabitants

7,120 Jews, 5,000 Moslems, [illegible]

3,390 Christians

Jews: 6,000 Sephardis, 1,100 Ashkenazis and 20 Karaites

Christians: 2,000 Greek Orthodox, 900 Catholics, 350 Armenians, 100 Copts, 20 Syrians (Jacobites), 20 Abyssinians

(Encyclopaedia Britannica)

1876

25,030

12,000 Jews, 7,560 Moslems, 5,470 Christians

Christians: 1,640 Catholics (1,600 Latins, 35 Greek Catholics, 5 Armenian Catholics); 2,800 Greek Orthodox, 510 Armenians, 130 Copts, 75 Abyssinians, 15 Syrians, 300 Protestants.

(Liévin de Hamme, Guide Indicateur... de la Terre-Sainte, 1876, p. 137)

1896

45,420

28,112 Jews, 8,748 Chrstians, 8,560 Moslems

Jews: 15,076 Ashkenazis, 7,900 Sephardis, 2,420 North Africans, 1,288 Yemenites, 670 Georgians, 530 Bokharans, 230 Persians

Christians: 4,625 Greek Orthodox, 2,530 Catholics (Roman), 695 Armenians, 645 Protestants, 125 Copts, 105 Abyssinians, 23 Syrians

(Calender of Palestine for the Year 5656-1895/6)

[illegible]

./.

1905

About 60,000

40,000 Jews, 7,000 Moslems, 13,000 Christians

(Encylopaedia Britannica, 1925)

1910

About 73,600

47,400 Jews, 16,400 Christians, 9,800 Moslems

(Calendar of Palestine for the Year 1910, p. 36)

1913

About 75,200

48,400 Jews, 16,750 Christians, 10,050 Moslems

(Calendar of Palestine for the Years 5673-74 - 1912/13, 1913/14)

1922

62,578

32,611 male, 29,967 female

33,971 Jews, 13,413 Moslems, 14,699 Christians

Jews: 16,713 male, 17,258 female

Moslems: 7,804 male, 5,609 female

Christians: 7,601 male, 7,098 female

Hindus: 484; Sikhs: 5 (the Hindus and Sikhs were serving in the British Army)

Druzes: 6

./.

Inhabitants by place of residence - New and Old Cities:

Old City - 22,247 inhabitants; 11,642 male, 10,605 female

Jews - 5,639; 2,673 male, 2,966 female

Moslems - 9,345; 5, 195 male, 4,186 female

Christians - 7,262; 3,809 male, 3,453 female

1 Druze (male)

New City - 40,331 inhabitants; 20,969 male, 19,362 female

Jews - 28,332; 14,040 male, 14,292 female

Moslems - 4,068; 2,645 male, 1,423 female

Christians - 7,437; 3,792 male, 3,645 female

Druzes - 5; 4 male, 1 female

Hindus - 484; 483 male, 1 female

Sikhs - 5 male

(Government Census of Palestine, 1922)

1931

90,503

45,779 male, 44,724 female

21,403 occupied houses

Jews - 51,222; 24,795 male, 26,427 female

Moslems - 19,894; 11,111 male, 8,783 female

Christians - 19,335; 9,837 male, 9,498 female

Druzes - 3 male

Bahai - 7; 4 male, 3 female

Samaritans - 1 male

Miscellaneous - 41; 28 male, 13 female

Inhabitants by place of residence - New and Old Cities:

Old City - 25,183; 13,091 male, 12,092 female - 5,853 occupied houses

Jews - 5,222; 2,504 male, 2,718 female

./.

Moslem - 12,201; 6,658 male, 5,543 female

Christians - 7,759; 3,928 male, 3,831 female

New City - 65,320; 32,688 male, 32,632 female - 15,550 occupied houses

Jews - 46,000; 22,291 male, 23,709 female

Moslems - 7,693; 4,453 male, 3,240 female

Christians - 11,576; 5,909 male, 5,667 female

Druzes - 3 male

Bahai - 7; 4 male, 3 female

Samaritans - 1 male

Miscellaneous - 41; 28 male, 13 female

In the 1931 census the following quarters to the west and south of Jerusalem constituted separate units:

Bayit Vegan (inc. Bnei Brit and Neve Shaanan); 415 inhabitants, 228 male, 187 female

Jews - 365 (181 male, 184 female); Moslems - 45; Christians - 5

Bet Hakerem - 550 inhabitants (268 male, 283 female); 143 occupied houses

Jews - 549 (267 male, 282 female); Christians - 1 male

Givat Shaul - 966 inhabitants (593 male, 373 female); 152 occupied houses

Jews - 955 (582 male, 373 female); Moslems - 5 male; Christians - 6 male

Qiryat Moshe (inc. Etz Hayim, Diskin) - Jews 322 (168 male, 153 female); 72 occupied houses

Ramat Rahel - Jews 131 (68 male, 63 female); 45 occupied houses

Mekor Hayim - 202 (104 male, 98 female); 41 occupied houses

(Government Census of Palestine, 1931)

1939 80,850 Jews

Ashkenazis - 42,576; Sephardis - 10,587; Yemenites - 3,772; Persians - 5,706;

Kurds - 4,369; Iraqis - 3,890; Moroccans and Algerians - 2,499; Syrians - 1,996

./.

(Aleppo - 1,777; Damascus - 219); Bokharans - 1,972; Urfalis - 1,533; Georgians - 1,038; Afghans - 567; Indians - 60; Miscellaneous - 244; Converts to Judaism - 22; Karaites - 19

(D. Gurevitz, The Jews of Jerusalem - A Demographic-Sociological Study, 1941)

1948 About 165,000

Jews - 100,000, Moslems - 40,000, Christians - 25,000

(Z. Vilnay: Jerusalem - The Old City - 1962)

In the aftermath of the Arab assault on renascent Israel in the spring and summer of 1948, Jerusalem emerged from that conflict a divided city - half of it in Israel, the other half in territory that was later to be annexed by Jordan. The figures for 1949 and subsequent years, therefore, up to the time the city was reunified in 1967, apply to part of the city only. The figures are from the Statistical Abstract of Israel, No. 11, 1959, pp. 16 and the Israel Government Census of 1961.

1949 (Israeli part of Jerusalem)

About 69,000

Jews - 68,041, Christians - 931, Moslems - 28

1950 (31 December)	121,000
1951	137,500
1952	139,000
1953	143,500
1954	144,000
1955	146,000
1956	149,440

./.

1956

(Jordanian part of Jerusalem)

Moslems and Christians of various sects

46,000

(Les Guides Bleus: Moyen Orient, 1956, p. 482)

According to another source of the same year - 51,000

(H. Wilcke, Jordanien und Libanon, 1956 p. 113)

1957

(Israeli part of Jerusalem)

152,500

1958

156,000

(Statistical Abstract of Israel, No. 11, 1959, p. 16)

1959

About 160,000

Jews - 158,500, Christians - 1,000, Moslems - 500

1961

166,300

(Israel Government Census, 1961)

1967

263,309

Jews - 195,700, Moslems - 54,963, Christians - 12,646

(Israel Central Bureau of Statistics)

* * *

שמור

רומא, כ"ט בסיון תשכ"ח
25 ביוני 1968

אל : הסברה

העתק: אירופה א'
מר ב. בונה, רומא

מאת : הצייר, רומא

הנדון: תופעת אל-חטיב - ראש עירית ירושלים לשעבר

ב-24.6.68 אחה"צ הופיע הג"ל במסיבת עתונאים במועדון עתונות החוץ ברומא. נתלוו אליו שר האינפורמציה לשעבר של ירדן ומטפר שופרי ראש.

הקהל שמנה כ-30 איש כלל כ-15 השייכים לפמליית המרצה ולשגרירות ירדן. כ-5 ישראלים-ויהודים הקשורים אתנו (ביניהם העתונאים הישראלים לויה רוקח, טוליה זאבי, דרסנר). מהעתונות האיטלקית היה נוכח כתב "אונידה" הקומוניסטי, נציג סוכנות הידיעות ANSA וכמה ידידים שלנו. לא היו עתונאי חוץ בעלי רמה.

- רצ"ב תגוסת שהנואם הקריא מן הכתב. לאחר ההרצאה נשאלו שאלות מביכות רבות. בהלקן על-ידי פייטרו באסיפא (עתונאי איטלקי סוציאליסטי הקשר אתנו. היה בארץ ומתר האשמות הירדני והעלה האשמות נגד), וכן על-ידי הנוכחים האחרים. מפעם לפעם כאשר הופרכה טענת הנואם או הועלתה האשמה חמורה נגד ירדן היה שר האינפורמציה לשעבר משתק הנואם, מושיבו ונוטל את ראשות הדבור לעצמו.

דברי הבלע והשקרים שפיזר הנואם היו לדעת כל המשתתפים מגוחכים והחטיאו המטרה. הקהל עזב חלקו בגיחוך וחלקו ברוגז רב על "הבגח" זו.

להלן כמה דוגמאות לדו-שיח:

שאלה: כיצד אתה מסביר שתחת שלטונך בעיריה חוללו הקומות הקדושים ליהדות?

תשובה: אני בעצמי נטעתי קצים בבית הקברות על הר הזיתים. ההפוגות שבידכם על המצבות השבורות תוצאה של חרס שהיהודים עשו בעצמם. בתי הכנסת בעיר הקתיקה הוחרבו על-ידי היהודים עצמם ב-1948.

./.

שאלה: מדוע לא נתנה ירדן זכות גישה למקומות הקדושים ליהדות בתקופת שלטונך?

תשובה: (הפעם על-ידי השר לשעבר). היהודים לא נותנים למוסלמים ולנוצרים להתפלל בכלל. נכנסים חצי ערומים למסגד עומר. בכלל היהודים לא מעוניינים במקומות קדושים ומלבישים את החיילים שלהם בתלבושת של רבנים.

זאת היתה הרמה הכללית של ההופעה.

פרטים נוספים בודאי תקראו בעתונות הישראלית מפרי עטם של טוליה זאבי ולויה רוקח שנתנטו "בהצגה" זו על בשרם. במדה שיהיו הדים כל שהם בעתונות האיטלקית תקבלו דיווח ישיר מיועץ העתונות.

בברכה,

שמחה דיניץ

Rome,
24th June, 1968.

PRESS RELEASE

GIVEN BY

ROUHI EL KHATIB,

MAYOR OF JERUSALEM

(ARAB SECTOR)

Ladies & Gentlemen,

1. I am to express my gratitude and thanks for the keen interest displayed by you all as representatives of both Local and foreign press in attending this conference. I would like to seize this opportunity to convey to the people of this great city, Rome, the Italian people and Government, to the peoples and Governments of your different countries, the greetings of the Holy City of Jerusalem, its Arab population, both Christians and Moslems alike, in my capacity as the Mayor of Jerusalem and on behalf of my people under occupation.

2. This is my first visit to this great city which maintains very strong Religious, Historical and Human relations with my city, Jerusalem. The aim of my visit is to present to you the tragedy of Jerusalem, the great injustice inflicted upon its Arab inhabitants, the illegal and inhuman treatment they are sustaining and the uprooting of these Arabs from their homes and land where they lived for centuries, by the Israeli military authorities.

3. My appearance before you to-day, after being expelled from my city, where I was born and lived continuously 54 years of my life, where I served faithfully more than 35 years, particularly the last 19 years, first as an elected member of the Municipal Council and later as Mayor for the last ten years; this city which my family too, has lived and served continuously for more than 800 years; my appearence today before you, expelled and plighted by the Israelei military authorities, is but an example of the illegal and inhuman treatment for which many of my brethren and yours, have been exposed to.

4. Over one million Palestinian Arabs, Christians and Moslems, were expelled from their homes by the Israeli forces in 1948. All their properties and lands, constituting more than 75% of the area of Palestine, were confiscated by the Israeli Occupation authorities. As a result of last June's aggression, another 500,000 Palestinian Arabs were displaced from the Western Bank of the Jordan and Gaza strip. The remaining Arab population thereon, numbering around one million, are subjected to very severe military pressure and measures aiming at large to liquidate them gradually and alter the Arab Status of Palestine into a complete Israeli Zionist one.

5. The Zionist plans and Israeli measures, were concentrated first on Jerusalem and its Arab population. In 1948 the Israeli forces, occupied around 80% of the Arab Lands outside the city walls, as well as forcing around 60,000 Arabs to leave the city, and to forefeit their properties and lands to the Israeli Authorities. In 1967, the Israelis occupied the rest of Jerusalem and forced around 10,000 more Arabs to leave the city, leaving behind all their belongings and properties.

6. Since June the 5th 1967, the Israelis continued to violate the 1949 Geneva International Convention regarding the protection of civilians under occupation. They further ignored completely the implementation of the United Nations General Assembly and Security Council Resolution, adopted on the 4th July 1967, 14th July 1967 and 21st May 1968 succesively, and all relating to the non-recognition of the annexation of the Arab Sector of Jerusalem to the Israeli side, and calling upon Israel to rescind all measures already taken and to desist forthwith from taking any action which would alter the status of Jerusalem.

7. During the first week of occupation, the Israelis spread terror throughout our City, within and outside its walls, in churches and in Mosques alike, occupying the larger buildings and hotels and denuding them of their valuables, looting houses, shops, warehouses and garages and emptying them of everything they could carry away. This they could do undisturbed during the long curfew which lasted 21 hours a day. In addition, all the inhabitants were ordered out of their houses and brutally herded together in the open spaces, regardless of age and sex, and hundreds of them were jailed for no obvious reason except to induce them to leave the city as refugees.

8. During the second week of their occupation, the Israeli Military Forces started launching campaigns of ruthless blowing, bulldozing and destruction of Arab properties, within and outside the city walls. 135 houses were bulldozed inside and tens were destroyed outside the walls, causing the plight and dispersion of more than 3500 Arabs, the majority of them belonging to the working-class.

9. The third week of occupation brought the hardest blow of all. During this week, the Israelis announced the annexation of Arab Jerusalem to Israel, incorporated the Arab sector of the city in the Israeli sector, against the will of the Arab population and the Municipal Council, dismissed the Mayor, and seized illegally, all the records and properties of the Arab Municipal Corporation.

10. By the begining of the fourth week of occupation, the Israelis started to abolish all Arab Jordanian Laws, Ordinances and by-laws and substitute them with Israeli ones. They changed the Jordan currency and replaced it by the Israeli and merged the City Economy completely into the Isra - li one.

11. The application of the Israeli laws on the Arab inhabitants of the City constitutes great injustice to Arab plight gradually. Examples of such are the following:

a) Application of the so-called "Law of the properties of Absentees", whereby the Israelis have taken over a large number of houses, shops and building sites and lands owned by what they choose to call absentees. Any Jordanian owning property in Jerusalem but living somewhere else in Jordan or outside, qualifies as an absentee, as well as everyone who has fled and become a refugee.

b) Enforcing of another severe law called the "Law of Expropriation of Lands and Properties". Any property or land to which they could not hold through the first law, they can easily lay hand on through the second one. Four bills of expropriation were isuued by the Israeli Authorities during the last six months, through which they confiscated 1128 acres of lands outside the city walls and laid hands over 1048 residential apartments and 437 shops and stores inside the city walls. Around 6000 inhabitants are affected by these orders, and about 700 employers and employees are destined to be added to the groups of refugees and jobless people.

c) Continuous violation of the sanctity of the Mosque of Omar, by the Israeli visitors and the lack of response of the continuous complaints of the Islamic Religious administrative authorities.

d) Abolition of Arab School curricula and its substitution with Israeli school curricula and textbooks in all Arab schools previously run by the Jordan Government. The new curricula is aiming to brainwash the Arab students from their culture, history and Arab nationalism.

e) Enforcing of oppressive Military and Emergency laws, imposing death, life imprisonment, and penalties of 5, 10, and 15 years imprisonment for

the slight suspicion of using arms, marching in demonstrations or sharing in any activity considered to be against the security of the country.

12. In spite of all these measures, Arabs of Jerusalem, never stopped silent resistence. They never recognised the annexation and the merging, and continuously objected to all measures of violations of international character through a number of memorandums submitted directly to the Israeli authorities, with copies to the Secretary General of the U.N. and similar copies to the Representatives of the Foreign States in Jerusalem. The Arabs, have also expressed their rejection of certain measures by organising strikes and demonstrations, the only possible means they could follow, risking the serious results of being cruelly beaten or subjected to heavy casualties or long terms of imprisonment. Many of the new gerneration including graduates of High schools and Universities, have lately been reported to join the liberation movements, as has been the case in many other European countries under the Nazi-occupation.

13. Israeli rule to my city and country differs greatly from any other occupation or colonization, in that it is directed to usurp inhabitants from their lands and loot their belongings and uproot them completely and force them to leave the country gradually.

14. While presenting this tragic picture of Jerusalem and its Arab population, I seize the opportunity of emphasizing that the Arabs in Jerusalem, Christians and Moslems alike, constitute one family, have been living peacefully together for generations, and they appeal for peace to their city and country. They are determined to continue their peaceful approaches for a just solution, they still have great hopes in the U.N. and the Security Council, as well as in friendly States.

15. My people are after justice, self-determination and peace, and in the name of peace, I present to you and to your people, the tragic picture of Jerusalem under the Zionist Rule.

Thank you and God bless you all.

גלוי

משרד החוץ • מחלקת ההסברה

ידיעות לנציגויות ישראל בחו"ל

אל: _____ תאריך _____

ירושלים, כב' תמוז תשכ"ח
18 ביולי 1968

י. נ. 2667

הנדון: פליטים בירושלים באספקלריה מיפקד שארם ירושלים

... רצ"ב קטעים נבחרים מתוך מיפקד ירושלים 1967.

בנוסף לנתונים כלליים מובאים מימצאים מפורטים השופכים אור על בעיית הפליטים בירושלים.

מסתבר שכמעט 3/5 של הפליטים רק העתיקו מקום מגוריהם בתוך ירושלים ממערבה למזרחה. על סמך השוואת תנאי הדיור, הציוד הביתי והכנסת שכירים מסתבר שמצבם החומרי של הפליטים הרבה יותר מבוסס מאשר של הלא-פליטים. תופעה זו נובעת מהרכבו המיוחד של ציבור הפליטים בירושלים אחוז גבוה של נוצרים בני המעמד הבינוני ויוצאי מערב העיר. כן יש משקל לכך שבתחום המיפקד לא נמצא אף מחנה פליטים.

אין ללמוד איפוא ממיפקד ירושלים גזירה שווה על מצב הפליטים ביהודה ובשומרון. עם זאת יצויין כי מתוך מיפקד יהודה ושומרון המחקרים אחרים מסתבר שגם שם הפליטים, כולל תושבי מחנות הפליטים, מעורים היטב בחיי הכלכלה ואינם מהווים ציבור מפגר.

ממצאי המיפקד גם מוכיחים שהקשר בין רשומות מסו"ת והמצב העובדתי רופף ביותר. מעובדת רשומו של מיסהוא ברשימת הפליטים אין להסיק מסקנה שהאיש פליט ו/או זקוק לסעד.

בברכה

שאול רמתי
מ"מ מנהל הסברה

CENTRAL BUREAU OF STATISTICS JERUSALEM MUNICIPALITY

CENSUS OF POPULATION AND HOUSING 1967

EAST JERUSALEM

Extracts from Main Findings [1]

Size and Geographic Distribution of the Population [2]

In East Jerusalem 65,857 persons were enumerated on 27th of September, 1967, of whom 23,675 or 36 per cent were found to live within the Old City walls, 25,039 or 38 per cent in the northern quarters and 17,143 or 26 per cent in the southern quarters. Another 20,700 lived in neighbouring areas within the Jordanian municipal boundaries which comprised both Silwan and Abu Tur. About 21,500 lived in formerly independent settlements now included in the municipal boundaries of united Jerusalem.

Over half the inhabitants of the Old City (13,538) were living in the Moslem Quarter. In the Jewish Quarter of the Old City 3,500 Moslems were found who had moved there after the 1948 war. Least populated of the four quarters of the Old City was the Armenian Quarter which had a population of only 2,391.

The population density was found to be 988 inhabitants per sq.km. The entire city at the time of the Census was found to have a population of 265,000, 25 per cent of it in East Jerusalem, making it the second largest city in Israel. The municipal boundaries comprised an area of 104 sq. km. with a population density of 2,548 inhabitants per sq. km.

Religion

Of the total population of East Jerusalem, 54,081 or 83 per cent were Moslems, 10,795 or 17 per cent Christians and 981 belonged to the group "other religion and not known".

The percentage of Christians who were found to live in East Jerusalem was lower than in Bethlehem, Beit Jala and Beit Sahur where they make up 56.0 per cent of the overall population and than in Ramallah and Bira where they account for 34 per cent of the total. Nevertheless their percentage

---

1) The following are verbatim extracts, except for a few additions which are condensed from paragraphs and tables not reproduced here. Some of the findings are based not on the full census but on sample enumeration (50 per cent of enumeration districts).

2) The 2,732 inhabitants of the Shu'afat refugee camp situated within the municipal boundaries have not been included in the census.

was higher than in other urban settlements in Judaea and Samaria and than in these areas generally (5 per cent).

The Greek Orthodox community was found to be the largest, with 3,984 members, followed by the Latin church with a membership of 3,663. Then came Greek Catholics with 1,173 members while the remaining 1,975 Christians belonged to various sects. In some cases, the church affiliation was not specified.

The highest proportion of Moslems - over 95 per cent - was found in the former Jewish Quarter of the Old City which was seized by the Moslems after the 1948 War, as well as in Silwan, Abu Tur, Zur Bahir and Um Tuba. The proportion was lowest in the "Christian" and "Armenian" Quarters of the Old City, with 12 and 37 per cent, respectively. A relatively low rate of Moslems was also found in the Old City as a whole (72 per cent) and in the American Colony and Sheikh Jarrah (76 per cent). In the Western part of the American Colony (57 per cent), in Beit Khanina (73 per cent) and in the Hebrew University area (58 per cent).

Type of Population

Households were classified into refugee and non-refugee households according to whether the head of the household was living in Israeli territory before 1948 or not.[1] Thus 9,526 non-refugee households were found comprising 48,818 persons and 2,331 refugee households with 11,567 persons. In respect of 728 households numbering 3,229 persons, the residence of the head of the household before 1948 was not known. Of the households whose status could be ascertained, 80.3 per cent were non-refugee households comprising 80.8 per cent of the population - about the same percentages as in Judaea and Samaria generally. Again, the proportion of the population belonging to refugee households was similar as in Judaea and Samaria.

---

1) UNRWA, too, considers as refugees all members of a household whose head is a refugee. However, while the only census criterion is the place of residence in 1948, the UNRWA working definition is more restricted: "a person whose normal residence was Palestine for a minimum of two years immediately preceding the outbreak of the conflict in 1948 and who, as a result of that conflict, lost both his home and his means of livelihood".

The percentage of refugees was higher among Christians (37 per cent) than among Moslems (15.6 per cent), there also being a higher percentage of Christians among refugees (31.9 per cent) than among non-refugees (12.9 per cent). Accordingly, a percentage of refugees higher than the municipal average was found in those sub-quarters where Christians are preponderant - the "Christian" and "Armenian" Quarters of the Old City (31 per cent), Shu'afat, and Beit Khanina (31 per cent), the American Colony and Sheikh Jarrah (28 per cent). The percentage of refugees was particularly low in the southern part of the area comprising semi-rural districts with a Moslem population.

For every 100 refugees aged 20 years and above who lived within Israel territory before 1948, 57 lived in West Jerusalem.

Other data analysis concerning the 1948 refugee problem are shown under "households registered with UNRWA" and in the relevant tables (see page 5).

Sons/daughters living outside the territories administered by Israel

It was found that 27 per cent of all household heads in East Jerusalem had sons living abroad; 13 per cent - one son and 7 per cent - 2 sons; 3 and more sons - 7 per cent. The families in East Jerusalem reported that they had 6,896 sons living abroad - more than 10 per cent of the population enumerated. This figure does not include whole families who had left the city or individuals who left no parents behind. These data show that there was a considerable tendency to emigrate to the East Bank and to other countries, although slightly less than in Judaea and Samaria as a whole were 33 per cent of all family heads reported they had sons living abroad. As in Judaea and Samaria the proportion of heads of families with sons living abroad was slightly higher among the refugees (32 per cent) than among the rest of the population (26 per cent). About 22 per cent had left during the year preceding the Census, most of them before the Six Day War, per each 100 sons abroad left: during the year preceding the Census - 22 per cent; 38 per cent 1-4 years ago, 20 per cent 5-9 years ago and 20 per cent 10 years ago or more. In this distribution no appreciable difference was found between refugees and non-refugee families.

The percentage of sons/daughters staying abroad who had left during the year preceding the Census was slightly lower (22 per cent) than in Judaea and Samaria (26 per cent).

By country of stay the distribution was found to be as follows: 35 per cent were staying in Jordan, 20 per cent in Quwait, 7 per cent in Saudi Arabia, 17 per cent in other countries of Asia and Africa, 8 per cent in Europe and 13 per cent in America. Thus there were fewer in Jordan and Quwait and more in Europe and America of those who came from East Jerusalem, than from Judaea and Samaria. There also were fewer refugees than non-refugees who chose the East Bank.

Wages

The average wage per month before the war per employee (in Jordanian Dinars) was as follows:

	Refugees	Non-Refugees	Total
All Employees	30.8	25.5	26.8
Males	31.6	25.6	27.0
Females	26.6	24.0	24.9

Housing Conditions

As against an average household size of 5.1 the average number of rooms was 2.2 so that the mean housing density was 2.4 persons per room. About 40 per cent of all households lived in 1 room, about 27 per cent in two rooms, about 18 per cent in 3 rooms and about 15 per cent in 4 rooms and more. The proportion of households with 4 rooms and more was higher among refugees than among non-refugees (about 20 as against 13 per cent). In West Jerusalem only 11 per cent of dwellings in 1966 contained 4 rooms or more.

Marked differences were found between refugees and non-refugees, with the refugees enjoying a higher standard of facilities. Thus about 73 per cent of all refugee household had an inside toilet as against 61 per cent of non-refugee households. 78.6 per cent of refugee households had electricity against 66.4 per cent of others. This may be largely due to the fact that most of the non-refugee population is rural.[1] Thus in the barely urbanised village of Zur Bahir only 19 per cent had an inside toilet and a mere 18 per cent had electricity. A high standard of facilities was on the other hand found in the distinctly urban quarters - the American Colony - Sheikh Jarrah, Shu'afat, Beit Khanina, and the Christian and Armenian Quarters of the Old City.

1) i.e. living conditions are rural. Only about 2% of the labour force is employed in agriculture.

Household Equipment

As in the case of housing facilities it was again found that the standard of refugee households was higher than of non-refugee households:

	Non-Refugees	Refugees
Radio	66.9	75.5
Television	5.2	10.8
Electric refrigerator	19.4	33.9

UNRWA Assistance[1)]

About 23 per cent of all households stated that they were registered with UNRWA or received assistance from this Agency - about 47 per cent of refugee and 21 per cent of non-refugee households. Of all the households stated to be registered with UNRWA, 2/3 were non-refugee households, embracing 62% of the population registered with UNRWA, one third were refugee households, containing 38% of the registered.[2)]

Some 7 per cent reported that they were receiving assistance from relatives abroad (11 per cent of the refugee households) and another 4 per cent were receiving assistance from UNICEF, CARE or other sources. The average size of households receiving assistance or registered with UNRWA was 5.3.

The following extracts from census tables give details regarding a) households registered with UNRWA, b) the total population registered, c) comparative findings for Judaea and Samaria.

a) Households

Assistance from UNRWA	Average Number of Persons per Household	Refugees	Non-Refugees	Total	Refugees	Non-Refugees	Total (a)
Received	5.3	47.2	21.4	22.9	1,091	2,005	2,776
Not Received	5.0	52.8	78.6	60.1	1,220	7,370	9,367
Not known	-	-	-	-	((21))	(149)	226

(a) The data of the total are from the full enumeration, excluding households about whose head it is not known if he was a refugee. The data "by type of population" were collected from the 50% sample.

1) According to the census definition, households receiving both food and services, services but no food, or merely registered with UNRWA were all considered to be receiving UNRWA assistance.

2) Comparison of the East Jerusalem census findings with UNRWA figures: UNRWA statistics do not differentiate between refugees and non-refugees. UNRWA assuming by definition, that all persons registered with the Agency are refugees.

b) Population

Assistance from UNRWA	Refugees	Non-Refugees	Total	Refugees	Non-Refugees	Total (a)
Received	52.9	21.7	23.9	6,068	10,415	14,824
Not Received	47.1	78.3	76.1	5,395	37,642	47,257
Not known	-	-	-	(101)	760	1,022

(a) See note to Table a.

c) Comparative findings for households in Judaea and Samaria based on 20 per cent sample data:

	Outside Refugee Camps							
	Rural			Urban				
	Non-Refugees	Refugees	(a) Total	Non-Refugees	Refugees	(a) Total	In Refugee Camps	Total Households
UNRWA Assistance	19.1	76.4	23.3	14.3	67.6	24.7	85.6	30.2

(a) Including 2,169 urban households and 4,347 rural households where it is not known whether the head of the household is a refugee or not.

(Footnote 2) continued from page 5)

Against about 16,000 persons registered with UNRWA according to the census a statement by the UNRWA Commissioner-General in the UN Special Political Committee on 11 December 1967 implies that 40,000 refugees are registered with UNRWA within the area of the East Jerusalem census: "In the West Bank area the Agency's best estimate is that there are now approximately 270,000 refugees, of whom 182,000 are receiving rations: the census figure is 180,000, although this omits about 40,000 refugees in the Jerusalem area." (A/SPC/121)

סודי ביותר

פרטיכל מדיון שהתקיים ביום 4.7.68 בסאלה ירושלים

השתתפו: מר מ. גזית - יו"ר
מר מ. בנבנישתי
מר ש. הללן מר ת. מירון
מר מ. פרבאי
מר צ. קידר

מ. גזית: מתמצת הצעתו של מ. בנבנישתי בדבר הקמת מועצת ירושלים רבתי. מועצה זו שתהיה דו-רבונית, ההווה מבנה גג לחמש עיריות משנה:

(1) עיריה משנה יהודית המכלול מחוץ לירושלים המערבית גם חלקים מהאזורים שסופחו, שחם ריקים ברובם, ומאפשרים התיישבות של 120 אלף יהודים.

(2) עיריה משנה ערבית הכוללת שני תאי משנה: החלקים שסופחו והמאוכלסים ערבים - ברבונות ישראלית, וחלקים שלא סופחו ברבונות ערבית.

(3) עיריה משנה כפרית אף היא ברבונות מעורבת, בכללה שטחים שסופחו ושטחים אחרים.

(4) עיריה משנה לבית-לחם - ברבונות ערבית.

(5) עיריה משנה לבית-ג'לה - ברבונות ערבית.

מחלוקת זו יוצא שטחים מעיריות המשנה יכללו נציגים משני שטחים, אחד ברבונות ישראלית ושני ערבית. על רקע זה שואל מ. גזית אם לא רצוי יותר למשם את החלוקה הזו בצורה שתצמצם את המבנה כך שרק כגוף הגג ימצאו נציגים משטחים ברבונות שונה, ואילו עיריות המשנה תהיינה הומוגניות.

מ. בנבנישתי: מסביר שמבחינה מוניציפאלית ודאי שהדבר נתן. אולם הצעתו ה"מסורבלת" יותר נעשתה מתוך שימת לב לאספקט המדיני של הבעיה. מכניתו יש בה משום "מתן סוכרית" לירדנים שיחושו שיש להם מה לאמר בנוגע לירושלים.

מ. גזית: שואל באם תכנית עיריות משנה מעורבות מהווה "סוכרית" או אולי ההיפך הוא הנכון. כי הערבים יצטרכו לשתף פעולה עם היהודים לא רק בדרג העליון של מועצת ירושלים רבתי אלא גם בדרג הנמוך יותר של עיריות המשנה.

ת. מירון: הבעיה איננה מחייבת הכרעה מיידית ונתן להשאירה בשלב זה פתוחה.

מ. גזית: מציב את הצעתו של מ. ששון לפיה יש לפעול בשלב זה רק בתחומי העיר שבין החומות. פעולה שם אפשרית כבר עכשיו והיא לא תעורר, לדעתו, התנגדות ערבית חזקה. הצעתו היא להקים 3 בורוז בהתאם לחלוקה העדתית. מ. ששון מציע גם בדיקת בעית הפיצויים.

ש. הלל: שולל את הצורך להגיע עכשיו לפתרון בדרך של חלוקות בעיר גם באם מקבלים עקרון החלוקות, וזאת משני טעמים:

2/..

(1) אנו נתחזר בכך בקשנו מהחת לעקרון שירושלים היא בלתי מחולקת. אם מתחילים לחלק הרי שיתעורר ויכוח על שאלת גבולות. זהו סמם ללחצים ולהתפוררות ממדינתנו העקרונית.

(2) לפחד של עניו, חלוקת הרחים-קרחים רק תפרום לחברת הפוליטיזציה הקיימת כבר עכשיו. אין לצפות שכל יחידת משנה תעסוק רק בבעיות מוניציפאליות. התרמת הפוליטיזציה תחבל במאמץ להסדר פוליטי. באמצעות חלוקת ניבור כזו יוזינו גלעים פוליטיים שיגלו חיים משלהם ועלולים לסרסר בקיים ההסדר.

ש. הלל מציע שגם אם נקבל עקרונית סדרון של חלוקות, הרי שלא נקבע זאת עכשיו.

ס. בנבנישתי: שולל הצעתו של ס. שטרן להקים יחידות משנה בעיר שבין החומות בלבד. ההצעה לדעתו אינה מעשית מאחר שפעילות מוניציפאלית הנה בלתי אפשרית ביחידות כה קטנות. היחידות שיהיו מחוברי משמעות מבחינה מוניציפאלית יהיו אך גופים פוליטיים.

ת. פירון: שולל רעיון ירושלים רבתי. הכנית כזו תכרוכת ביצירת קונדות ביחס לעשחים שלא סופחו עלולה להזמין לחצים בינלאומיים. על אף שברור בעיות מוניציפאליות היה כרוכים רצוי להתרכז בבעיה העקרית שהיא הבעיה המדינית.

ם. נזיה: ביחס לירושלים רבתי נאמר שנתקבלה תחלטה לקידום הרעיון שהוא יצירת מעין איגוד ערים.

ם. בנבנישתי: התחלטה נתקבלה. אנו מעוניינים בכך אך הערבים קצתם אינם גלחבים. ברור שכאם לא ירצו הערבים הרי שהכנית לא תוכל להתבצע.

ש. הלל: התנבשה המחשבה שיש לעודד אינטרסים כלכליים יהודיים בשטחים המוחזקים. באם יוגשם הדבר בתנלחת הרי שנגיע תוך שנה-שנתיים למצב שבו יהיו אינטרסים כלכליים משותפים. הדבר אינו אשור רק ביחס לירושלים אלא לכל השטחים המוחזקים.

א. קידר: שולל תכנית הבורוז כבלתי-מעשית. מקשי יותר לקדם צערים בתחום תכלכלה והשרותים שיביאו לאינטגרציה. צערים אלה יש לעשות בשטחים תכוללה לא רק ירושלים אלא גם רמאללה וביתי-לחם. באם נפעל בדרך זו נזכה באפשרות חמרון בעת שאלת ההסדר תגיע.

ם. נזיה: בשכם תרעון. התשכמה היא שבתקופת המעבר העבירה אנו לא מתליצים על שום צעד מיוחד מרם לנמיונות לקשר קשרים בלכליים-שירותיים, ככל שהדבר נתן, עם הסביבה הקרובה והרחוקה של ירושלים. בלומר, יצירת תלום כלכלית מבלי לחתוך הדברים כאמצעים לגלימטיים.

מציע לעבור לנושא של הבעיה המדינית. מזכיר הניר שחכין לקראת הישיבה הקודמת בו סיכם את עמדתנו בנדון.

3/..

ש. הלל: שואל מדוע ס. גזית רואה בשאלת הדגל שאלה שבת נמקשת להתקדם.

ס. גזית: מסביר שהוא נוכח, לאחר בדיקה, שישנה התקשחות בעמדת הישראלים. לדעתו יהיה צורך להלחם קשות כדי לשכנע בשאלת הדגל.

ש. הלל: ברור שלכל הפחות יהיו בעדים שיפקפקו בתחום תיוקרתי את הנוסלמים: אכסטריטוריאליות לסגדים ואפשרות לתנועת דגלים אם לא ככל שמת הר הבית הרי לעתים על המסגדים.

ר. מירון: כל מידור שלא יסמך מבחינה יוקרתית את ירדן הוא ברכה למשלה. בתחום זה תבעית המרכזים היא הר-הבית. אם אין נכונות לוויתור בעניין הר הבית הרי שכל פתרון לא יתקבל על דעת ירדן. אכסטריטוריאליות אינה ויתור גדול מאחר ואינה אמנת מעניקה זכויות רבות. אין זו רבונות ירדנית, ועם זאת זוהי נוסחה שהירדנים יוכלו לקבל.

יתכן שהירדנים יהיו מוכנים אף להסדר לפיו לא כל חמשת יהיה אכסטריטוריאלי אלא רק המסגדים וחלק מחמשת.

ש. הלל: מסכים לפיתוח לפיו יוכלו הירדנים למניף שגלים ואף להעמיד משמר מיוחד (מעין Swiss Guard).

ס. בנבנישתי: כל שטח הר הבית קדוש בעיני המוסלמים והוא אינו נתן לחלוקה.

ש. הלל: מוכן להסדר לפיו כל חמשת יהיה אכסטריטוריאלי.

ס. בנבנישתי: יש צורך גם לפתוח בשאלת הזוקף. על פי איזה חוק יגוהל הזוקף? האם לפי החוק הישראלי?

ר. מירון: אפשר לקבוע בהסדר שקנייני הזוקף יוסיפו להיות מנוהלים כבעבר. בעת הסדר אפשר גם לקבוע שבתחום האכסטריטוריאלי יחול החוק הישראלי בכל הנוגע לסיורים הקשורים בשמירת על הסדר הציבורי.

ס. גזית: כל הסידורים המוזכרים אינם מספיקים עבור הפלשתינאים. אפשרות גישה למקומות הקדושים אינה מספקת. קיימת תבעית השריטוריאליזם. מנסים לעבור את התבעית בדרך של תקפת ירושלים רבתי. מכניזם הבורוז בתוך התופות יש בו משום פתרון.

ת. מזרחי: בהסברת המשמעים לקשור הערכים בצורת שלא יוצג להנתק, יש ביניהם קלף שלא נצלנו עדיין: בעית תרכוש הקרקי. רצוי לקבל מכניזם למתן פיצויים שיחולקו ל-15 או 20 שנה. בצד כזה יצור שכבה מסוגייגת בהמשך המצב הקיים. זהו אינטרס שהוא יותר חזק מדברים מפליים.

ש. הלל: שאלת הפיצויים לבעלי העזרות ישראליות קריטה על מכניזמי כחלוקת העיר לבורוז.

ס. גזית: הצעד ביחיד שהסכמנו עליו לגבי תקופת המעבר הוא אם-כן מתן הפיצויים. בצד שאינו כרוכה בבעית העלום או בשאלות אחרות.

4/..

ש. הלל: זוהי המלצה מפורשת שצריך לפעול לביצועה במהירות.

מ. גזית: קבע שתהיה זו אפליה לחסוב שהבעיה תספר בעזרת המיצויים ובישה למקומות הקדושים כולל סלילת כביש.

ת. סירוז: בענין הכביש ישנן שתי אפשרויות: מתן סמכויות סימליות או ממשיות. יש לפסוק בשאלה זו.

ש. הלל: אין אפשרות להמאיר הכביש כדרך כניסה ללא ביקורת. עלולות להווצר בעיות ביוזמת המקוניינים לחבל בהסדר.

ת. סירוז: המתרון יכול להמצא בהשארת השמירה על הסדר הציבורי בידינו. ככל הסדר, יש להכניס סעיפים שיסדירו בעית הפיקוח.

מ. גזית: מציע הקמת "צ"ק פוסט" על הכביש.

סודי ביותר

ירושלים, ח' בתמוז תשכ"ח
4 ביולי 1968

נדון: ירושלים

שוחחתי עם מ. שון ולהלן סיכום דבריו:

1. כאשר אנו מתכננים הצעות לפתרון הבעיה, ניטיב לעשות אם נביא בחשבון לא רק מה שניתן ורצוי מבחינתה של ישראל, אלא מה שיכול להוות את המינימום מבחינתם של הערבים.

2. עלינו לברר ביניגו מהם הצעדים המעשיים שיש הכרח לנקוט בתקופה הקרובה מעתה ועד שיתאפשר מו"מ עם ירדן (אם אמנם יתאפשר). יתכן וניתן לקבוע שורה של עובדות אשר תקלנה על חשגת הסדר על אף שלמעשה יהיה בהן גם כדי לקדם את האינטרס הישראלי.

אין ספק שהפתרון חייב להיות מכובד מבחינת הערבים אחרת יידחה על ידם. לדעת ירדן הפתרון צריך להיות מאוזן ככל שזה ניתן עד שיראה הוא כאילו התכיפו שני הצדדים על חלוקת העיר.

הערבים מוכנים כיום להשלים עם הקמת בורוז שהחוקים שיחולו עליהם יהיו ישראליים. יש על כן לחתור להקים בהקדם בורוז אלה. הכוונה להקמתם בעיר העתיקה שבתוך החומות בלבד ורק בלית ברירה יש להקים בורוז נוספים ברובעים שהיו לשעבר תחת שלטון ירדני (כגון שייך ג'ראח וואדי ג'וז ועוד). הקמת שלושה בורוז בעיר העתיקה (מוסלמי יהודי, נוצרי) ידגיש את האופי המקודש של העיר העתיקה וקשה יהיה לטעון שהסדר כזה בא מטעמים של קידום אינטרס ישראלי לאופי דווקא.

בעדים נוספים העשויים לקדם אותנו לקראת הסדר מדיני הם:

1. יש לבטח לפתרון בעית הפיצויים עבור הרכוש הערבי בירושלים.

2. יש לחתור להסדר עם גורמי הדת המוסלמים בירושלים.

יש לבצע הלכה למעשה את הצעדים להקמת "ירושלים רבתי" מה עוד שדבר זה כבר הוחלט ויש בו כדי לסייע בעת המו"מ להסדר סופי.

על אף התנגדותם של גורמים יהודיים לזכויות פרחיקות לכת למוסלמים בהרם א-שריף לא מתקבל על הדעת כי ניתן להגיע להסדר עם הערבים בלי ויתורים בנושא זה כולל זכות הנפת דגל ערבי על המסגדים, אם הערבים ירצו בכך.

סודי ביותר

ירושלים, ה' בתמוז תשכ"ח
1 ביולי 1968

פ ר ט י כ ל

סדיון שהתקיים ביום 28.6.68

על בעיות ירושלים והגדה

השתתפו: ח"מ מ. גזית - יו"ר
מ. בנבנישתי - מעיריית ירושלים
ת. פירון
פ. פרגאי
צ. קידר

נעדרו: מר ש. הלל

מ. גזית מחלק סיכום בכתב על קוי מחשבה כפי שהתגבשו מתוך או יומר עד עכשיו לגבי פתרון הבעיות הכרוכות בירושלים ועומד על תיעדים והסבלות של קוי מחשבה אלה. מציין כי הסיכום שמונח בפני חברי הועדה קובע את המסגרת המגבילה אך בכ"ז אין כריכה אלא לחפש בתוכה את הפתרונות. מבקש סמר בנבנישתי לסמר מתוך הרעיונות שיש לעיריה בתחומיה שלה.

מ. בנבנישתי עד כה ניתנה העיריה למצוא הסדר מוניציפאלי מוגבל בשביל ערביי מזרח ירושלים, אך העניין לא פעל בגלל הסתייגות מצמר שרים. התצעה היתה to reactivate את מועצת העיריה שהיתה קיימת ואשר פוזרה ביוני אשתקד. מעלה טיעוני הערבים: 1. המועצה מעולם לא פוזרה חוקית, מה עוד שמדבר נעשה בידי המשטל הצבאי. 2. הערבים אינם מכירים באקט הסיפוח וביטול המועצה ע"י המושל אינו חופס.
הוצע כי העיריה מאשר לערבים לדון בעניניהם המוניציפליים הנוגעים למזרח ירושלים כולל מקציבם לאחר שיאושר ע"י מועצת העיריה. לועדה המייעצת הערבית יכנסו נוסף לחברי המועצה הנמצאים בישראל כיום גם נציגי הכפרים שבסביבה והנמצאים בתחום ישראל.
התהירה היא לאוטונומיה מוניציפלית מוגבלת לתושבים הערבים. הועדה המוצעת לערבים תהיה כפופה לכל הנוהלים המחוייבים לפי החוק הישראלי וכן לפי התכנית צריכים חברים ערביים להצטרף לועדות העיריה השונות. כאמור חמו"מ הנ"ל לא הגיע לכלל הכרעה והוקפא בינתיים.

2/..

גזית

עומד על עקרון חלוקה לרובעים (Burroughs) לפיו מחולק העיר למחוזות מוניציפאליים. למשל, רובע יהודי ערבי ונוצרי (בכל הנוגע לעיר שבתוך החומות). נציגי מחוזות אלה יהיו חברי מועצת עליונה משהו מעין ת - Greater London County Council כלומר ריאורגניזציה מוחלטת של השלטון המקומי בירושלים. מזכיר כי במידת שהערבים מוכנים לדון בהסדר הם כמובן אומרים את ההיפך ממה שאנו אומרים להם. הם מוכנים להעניק לנו גישה לכותל, פרוזדור אליו ואולי להסכים לכמה תיקוני גבול אך יתר חלקי העיר שבתוך החומות ומחוצה להן יהיו תחת שלטון ערבי. אשר לבעיית הריבונות מעלה אפשרויות שינוי בגבולות המוניציפאליים כפי שנקבעו מאז חוק איחוד העיר ואם שאלת הגישה למוסלמים אל חרם אל-שריף ואת עניין הדגל. בעזרת מרכיבים אלה צריך לחתור לגיבוש הצעה.

בנבנישתי

מיאורשית ניתן לחלק את ירושלים ל-3 תחומים:

1. תחום ריבוני ישראלי במערב ירושלים שלפני ה-5 ביוני בצירוף שטחים מסויימים בגוש הרובע היהודי ואזור גבעת המבתר - תר הצופים.

2. תחום שיהיה ריבוני ירדני הנמצא כיום מחוץ לשטח שסופח ב-29 ביוני בגוש עזריה ואבו דיס.

3. להקים אתחום שבתוך תחום מוניציפאלי מיוחד. כלומר תחום שיהיה מחולק לרובעים חלקם יהודיים וחלקם ערביים.

לסיכום ולהבהרה: עיר חד מוניציפאלית דו ריבונית בשתחומים המוניציפאליים של העיר מקיפים תחומים ריבוניים של שתי ארצות.

נקודים שאפשר לנקוט בהם כדי לתקל על הערבים לקבל הצעותינו:

א. אזורים הנמצאים כיום מצדה לקו העירוני שנקבע ובן בית לחם ובית ג'אללה יחשבו הלכה למעשה לחלקים אינטגרליים של ירושלים ויהוו יחד עם החלקים שסופחו וירושלים העברית מעין "ירושלים רבתי". בבוא היום אם יוחזרו השטחים שלא סופחו לריבונות ערבית אפשר יהיה לומר שהערבים חזרו וקבלו ריבונות בתחומי ירושלים.

ב. אפשר יהיה להכניס תיקונים שוליים בגבולות המוניציפאליים המנוכחים לטובת הערבים כך שהאוכלוסיה הערבית שנספחה תהיה קטנה יותר.

ת. פירון

מבחינה בינלאומית אי אפשר כרגע לגעת בגבולות ירושלים המזרחית. כל מה שנעשה ולו גם ללא פרסומת יסבכנו בינלאומית. כלומר, רעיון "ירושלים רבתי" הוא בלתי מעשי.

3/..

מ. גזית מציין שתי אסכולות: האחת, האומרת כי בהיות בעית ירושלים מסובכת ושנויה במחלוקת, יש להשאיר בעיה זו לסופו של המו"מ והשניה שגורסת להיפך - דוקא בהיותה כל כך סבוכה, יש לנסות לפתור אותה בתחילתו של המו"מ. האחרונה הנה גם דעת שר הבטחון. מר גזית מעלה אף את האפשרות כי במקרה של מו"מ עם הפלשתינאים ולא עם הירדנים, יעמדו אלה על כנון בירתם בירושלים. למי כך עשויים הם לטעון לשתי עיריות: עירית ירושלים(ישראלית) עם ריבונות; עיריה ערבית עם ריבונות.
בכל שאנו מגיעים למסקנה כי בדרך של שינויים מוניציפאליים מן הסוג שהזכיר מר בנבנישתי איננו מתקדמים לקראת גיבוש הצעות קוסמות לערבים, עלינו לחפש פתרונות שיסודותיהם מדפניים.

בנבנישתי מזכיר את בעיות תיירות, מיום, ביוב, פתוח חשמל וכבאות. מציע לשם פתרון שאלות אלה שהאיזור מבית-לחם עד רמאללה(כולל) יהווה איגור ערים. אולם לא בכך נמצא את הפתח לפתרון מדיני שכן הערבים אדישים למעשינו בתחום זה כל עוד הוא חד-צדדי. גם אם הם נהנים מהם מבחינה כלכלית.

מ. גזית עלינו להתלבט בדיונינו הבאים סביב הנקודות הבאות: -

1. אי יכולתנו להעניק ריבונות לחרם אל-שריף.
2. נכונותנו לאפשר לערביי ירושלים לשמור על נתינות ירדנית.
3. סלילת כביש לעולי רגל שיהיה בשליטה או ריבונות הפלשתינאים או הירדנים. יתכן שנגרוס הבחנה בין "שליטה" ל"ריבונות". מעמד של שליטה הוא כמובן פחות לעומת מעמד של ריבונות.
4. יצירת מרחב ירושלים רבתי, כבר ברור כי דה-פאקטו הדבר ניתן ואילו דה-יורו זה בלתי רצוי כרגע. מאידך מרחב כזה עשוי ליצור אינטרס ואפשרות התזרה לריבונות ערבית ביום מן הימים.

טרייסט: מרחיב את הדבור על ההסדר שם.

פרגאי מעורר שאלת הגבול. לדעתו התמונה שאנו מציירים: עיר גדולה ומאוחדת. אם זוהי ההנחה, אזי התיחום הגיאוגרפי-טכני מאבד גם מחשיבותו הפסיכולוגית ובודאי אף מחשיבותו המעשית. אם כך מעלה מר פרגאי מקפוקים בערך המעשי בשינויים ומקטה בורוס כבלונדון. לדעתו ענין הגבול הולך ומאבד ערכו בתמונה שאנו מציירים.

בנבנישתי חוזר להצעת החלוקה הריבונית בין היהודים והערבים עם התחום בתווך (התחום המסופה).

4/..

מר גזית מעלה ספיקות בקשר להצעה זו בגלל הסטאטוס המשפטי של התחום שבתווך. סוען שכאן נעוץ כמובן הקושי שכן ריבונות שטח זה תהיה ישראלית והערבים לא ישלימו עם זה.

ת. מירון לדעתו הצד של החקיקה המשפטית הנחוץ לקביעת הבורוס מהווה בעיה משנית בלבד מאחר ולמען אינטרס מדיני ישראלי ניתן לתקן החוק. אך הבעיה המדינית ביניגו לערבים לא תבוא על פתרונה.

מ. גזית השאלה היא כיצד ניתן להכין הקרקע לגבי הסדר כלשהו מבחינת הרעיון של "ירושלים רבתי". הרעיון הכללי הוא כדלהלן: 1. תוקם מועצה עיריה ישראלית לגבי ירושלים המערבית (הגבולות הישרים). 2. תוקם מועצה משותפת לגבי הרובעים שסופחו. 3. שתי המועצות הנ"ל תשתפנה פעולה עם המועצה הערבית שתטפל בחלקים שהם מזרחה מהקו הנוכחי.

ת. מירון ניתן לדעת מר מירון לקדם זאת ולכך בשתי דרכים:

1. הדרך הפרגמטית - תיירות, ביוב, מים, פחות.
2. הדרך המדינית - לדעתו אפשר היה להציע ביולי 1967 אך כיום הוא סקפטי לאפשרות.

רעיון הבורוס הוא לדעתו משני לנ"ל.

לדעת מר מירון מפתח בעית ירושלים הנו ענין מדיני וענין של יוקרה ומעמד. מציע שלא להתקדם היום יותר בנושא כי אם להפגש שוב להשמעת להשמעת רעיונות ולא קביעת פתרונות.

מ. גזית שואל את מר בנבנישתי באם לעובדה שכלול ופיתוח שרותים נוספים יש השפעה ויצירת דינמיקה בכיוון של השלמת הערבים עם רבונות ישראלית על ירושלים.

בנבנישתי העיריה הגישה מזה שנה שרותים רבים ופובים. נסיון שנה זו מראה שפעולות פיתוח עד כמה שהן חשובות אינן בבחינת מפתח לפתרון מדיני.

מ. גזית כוונתי לא היתה לשאול אם עשינו מעשים טובים כי אם האם הפכו מעשים אלה אמצעי לליכוד העיר דה פקטו עד לא ניתן עוד לחלק את העיר. שואל את מר בנבנישתי אם יש טעם להכנס לפרטים לגבי תביעות שני הצדדים לגבי מקומות קדושים (למשל הר-הבית).

מ. בנבנישתי לגבי המו"מ עם הווקף כדאי לשתף את דוד פרחי, באשר ליהודים לא ידוע לו עם מי כדאי להוועץ.
שטח העיר העתיקה כולה כ-900 דונאם. החרם - 140 דונם. הרובע היהודי 200 דונם, המוסלמי והנוצרי 500 דונם.

מ. גזית בקרוב נקיים ישיבת נוספת ונשתף בה את מר פרחי. אם יהיה צורך בכך אדריך מראש חברים שלא השתתפו היום בפרטי הדיון היום.

סודי

ו' תמוז תשכ"ח
2 יולי 68

לכבוד
מר מ. גזית
משרד החוץ
ירושלים

הנדון: דיון על ירושלים

בהמשך לדיון הנ"ל ולהצעתי לפתור את הבעיה ע"י יצירת מרחב מוניציפאלי דו-רבוני, הריני להעביר אליך מחשבות ראשוניות שהעליתי על הכתב בענין זה. הן דעותי הפרטיות, שאינן מיצגות או מחייבות את העירית ולא הועלה הפני שום פורום אחר.

הרצ"ב מחייב ליבון ובדיקה, בעיקר מבידו המדיני והמשפטי. אבל, נדמה לי שיש בכוון המחשבה משום נסיון לפתור את הבעיה באורח החולם את קווי המדיניות כפי שנוסחו במכתבך מיום 25.6.68, דהיינו "להבטיח את שלמות העיר בריבונותינו". עם זאת, זהו לדעתי, נסיון כנה "לספק אינטרסים לא ישראליים (במיוחד ירדניים)", במסגרת המדיניות המנוסחת.

ההומר הרצ"ב עוסק בבעיה מבחינתה המוניציפאלית. עם זאת, ברצוני לציין כי במפה המוצעת נעשו חקונים קלים בתחום הריבונות הישראלי, בעיקר בצד המזרחי של קו התחום. לעניות דעתי אין בהם משום שנוי בעל חשיבות ביחס למצב הקיים. סמנתי במפה גם כביש שניתן למסרו לירדן ככביש ב"שליטתם" או ב"ריבונותם". זהו הכביש העולה להר הזיתים דרך שכונת א-טור. כביש זה ניתן לחברו בקלות לעיזרית-יריחו, הוא עובר באזור שאין בו אינטרסים קרקעיים יהודיים ומגיע בקו ישר לשער האריות ודרכו - לתחום הר הבית.

שימת לבך מופנית גם לפסקא בסעיף "עירית ירושלים הערבית ועירית הכפרים" שלפיה: „מאחר שחלק מירושלים הערבית ועירית הכפרים יהיה בריבונות ירדן, יקבע יקבע הסדר שלפיו יקיים משרד הפנים פקוח מסוים (שתחומיו יקבעו במו"מ) על פעולות העירית הערבית."

2 / ..

לבאורה יש בפסקא זו משום חריגה מעקרון הריבונות הישראלית המוחלטת, אולם, נראה לי שהוא חיוני למערכת כולה ואינו אלא "סוכריה" חסרת השיבות מעשית שתמנה עם זאת לדרישות היקרה הערבית.

לעומתו, אפשר להציג את העובדה שבתחומי ההשפעה של העיריה הישראלית (בכת משקלה המספרי) יכללו גם את בית להם ובית ג'אללה.

אגב, ניתן אולי לוותר בכלל על צירופן של בית להם ובית ג'אללה ל"ירושלים רבתי", אלא, שכבר זה יקטין את משקלם של האוכלוסין הנוצריים, תוצאה שאיננה רצויה.

חלק ההתכנית אפשר להתעיל כבר בעתיד הקרוב ולפני מו"מ לשלום.

בשלב ראשון יש להקים "מועצת משנה" של הכפרים שבתחום שליטתו ולקבוע את סמכויותיהם ביחס לעיריה הנוכחית.

דבר זה רצוי משלעצמו, שכן למעשה כפרים אלה מכשיכים לחיות את חייהם כמעט בכל התחומים כמו בזמן שקדם להפיכתם ל"חלק מהעיר" וחוכר הנהול העצמי בהם מכביד עליהם ועלינו.

בשלב זה יש לנהל מו"מ עם הערבים במזרח ירושלים על יצירת "עיריה משנה" לפי הקוים המוצעים להלן.

בעת המו"מ לשלום אפשר לצרף להתחלות אלה את המערכת כולה. כמובן, שהחסרון הוא, שאם נהחיל בשלבים אלה, אנו מאבדים חלק מן הקלפים לפני המשחק והיתרון הוא, שנקטין במעט את הלחץ.

ההצעה כולה נראית מפותלת ומסורבלת, אבל, כפי שציינת מרחב החמרון הוא כה מצומצם, עד שאין ברירה אלא להתפתל בתוכו.

ב ב ר כ ה,

מירון בנבנשתי
הממונה על עניני מזרח העיר

המטרה

1. יצירת אזור מוניציפאלי מאוחד לשטחים הנמצאים בתחום ההשפעה המטרופוליטני של ירושלים, שישמש כמסגרת נאותה להתפתחות העיר.
2. יצירת תחום מוניציפאליים עתמאיים במסגרת האזור המוניציפאלי הנרחב, תוך שיפת לב לסוגי הישובים הכלולים בתוכו (כפרים, עיירות) ולרצון המיעוטים לשלטון עצמי (מזרח ירושלים).
3. נסיון לספק את דרישת הערבים לשליטה בחלק של ירושלים תוך הבטחת הרבונות הישראלית על שטחיה של ירושלים בגבולותיה הנוכחיים.

האמצעים

1. חתוזית קו החום מוניציפאלי המקיף שטחים ברבונות ישראלית וירדנית, דחיינו, עיר דו-רבונית וחד מוניציפאלית.
2. הקמת מועצת גג משותפת (מועצת ירושלים רבתי) לחמש עיריות משנה וחן: ירושלים היהודית, ירושלים הערבית, הכפרים, בית לחם, בית ג'אללה.
3. יצירת אוטונומיה מוגבלת לעירית ירושלים הערבית ולאזור הכפרי, שחלקים מתם יהיו ברבונות ירדנית.

ה ש י ט ה

1. האזור יחולק לפי הסמה המצ"ב.
פרוט האזורים יהיה כרלהלן :

2 / ..

עירית המשנה היהודית

תהיה מורכבת מכל תחום העיר העברית וכן רצועה בין סנהדריה והר הצופים, הרובע היהודי והארמני, הר הזיתים, עיר דוד, אזור ארמון הנציב - רמת רחל, אזור מר אליאס - בית צפאפה ואזור נווה יעקב.
שטח זה מבטיח אפשרויות פתוח והתישבות לכ- 30.000 משפחות - 100.000 נפש.
הוא כולל לא יותר מ- 9.000 תושבים ערבים. כולו בתחום רבוני ישראלי.

עירית משנה הערבית

תהיה מורכבת מהרובע המוסלמי והנוצרי, שייך ג'ראח, המושבה האמריקאית, ואדי ג'וז, א-מור, שואפאט ובית חנינה הערוניות, סלואן.
כולן בתחום ריבוני ישראלי, וכן עיזריה ואבו-דיס שמחוץ לתחום הרבוני הישראלי.

עירית משנה - כפרים

תהיה מורכבת מהכפרים החצי חקלאיים שבסביבת העיר. בחלקם ברבונות ישראלית: - עיסאוויה, צור בחר, אם טובא; ובחלקם ברבונות ירדנית: - ראס ענאתא, כפר עקב, בית חנינה, ביר נבאלא, קלנדיה, ג'ודירה.

עירית משנה - בית לחם

כל התחום המוניציפאלי הקיים של בית לחם.

עירית משנה - בית ג'אלא

כל התחום המוניציפאלי הקיים של בית ג'אלא.

3/..

נתונים יסודיים

מספר תושבי ירושלים ככלל	298.000
מספר תושבי ירושלים בריבונות ישראל	261.000
מספר תושבי ירושלים בריבונות ירדן	37.000

מספר התושבים לפי עדות

יהודים	195.000	(66%)
מוסלמים	77.000	(25%)
נוצרים	26.000	(9%)
סה"כ	298.000	

מספר התושבים לפי עיריות משנה

עיריית ירושלים היהודית	203.000	(מתוכם 8.500 ערבים)
עיריית ירושלים הערבית	61.000	
בית ג'אללה	5.500	
בית להם	13.500	
מועצה כפרית	15.000	
סה"כ	298.000	

מועצת ירושלים רבתי

מספר הבריות 51

נבחרים ע"י עירויות המשנה לפי המפתח:

עירית משנה יהודית - סה"כ 33

יהודים - 31
ארמני - 1
מוסלמי - 1

עירית משנה ערבית - סה"כ 11

מוסלמים - 9
נוצרים - 2

עירית בית-לחם - סה"כ 3

נוצרים - 2
מוסלמי - 1

עירית בית ג'אלה - סה"כ 1

נוצרי - 1

כפרים - סה"כ 3

מוסלמים - 3

חלוקה לפי עדות

יהודים - 31
נוצרים - 6
מוסלמים - 14

סה"כ 51

5/..

מועצת ירושלים רבתי - תעסוק בנושאים הבאים:

1. תכנת תכנית מתאר (שתאושר ע"י גופי התכנון של שתי המדינות).
2. תאום תכניות ופעולות עירית המשנה.
3. פתוח אזורי זכרי.
4. כלכלה ותיירות.
5. כבאות.
6. ביום אזורי.
7. מפעלים משותפים : סלוק מי שפכים ואשפה ונצולם,
   חשמל,
   נמל התעופה קלנדיה,
   אזורי העשיה.
8. מפעלי מים אזוריים וחלוקת מים.
9. התבורה אזורית.
10. פארקים ומבנים הסטוריים.
11. שיכון.

לצורך עבודתה תקיים המועצה ועדות, בחלקן בהשתתפות אישי עבור ובעלי מקצוע.
עירית המשנה יממנו את פעולות המועצה ע"י הפרשת אחוז מסוים מתקציביהן.
הממשלות ישתתפו בתקציבי הפתוח של המועצה לפי מפתח של גודל השטח, מספר האוכלוסין
וסוג המפעל. ההקצבות ימסרו ישירות למועצה ולא באמצעות העירית המרכיבות.
יו"ר המועצה יבחר מתוך הבריהן
ועדת ההנהלה של המועצה תורכב מראשי הערים.
ועדת הכספים תורכב לפי מפתח הנציגות של כל עיר.
שלטונות המדינות יהיו מוסמכים לבטל כל החלטה הנוגעת לתחום הרבוני שלהן.
שמה של מועצת ירושלים רבתי (או G.J.C) יופיע ביחד עם שמה של עירית המשנה.
<u>למשל</u>: מועצת ירושלים רבתי
עירית בית לחם

או מועצת ירושלים רבתי
עירית ירושלים המזרחית.

6 / ..

עיריות משנה

יהיו שני סוגים של עיריות משנה.

סוג א' – עיריות משנה עצמאיות, שהיינו, בעלות סמכויות מוניציפאליות מלאות והן :
עיריית בית לחם, בית ג'אללה ועיריית הכפרים.

סוג ב' – עיריות משנה תלויות, שבהן תהיה סמכות מועצת עיריית המשנה כפופה בענינים
מסוימים לאשור מועצה משותפת והן : עיריית ירושלים הערבית ועיריית
ירושלים היהודית.
בעיריית המשנה התלויות תהיה רוב האדמיניסטרציה מאוחדת.

מבחינת הרבונות יהיו שני סוגים של עיריות משנה.

סוג א' – עיריות ששטחן נמצא כולו ברבונות אחת המדינות והן : בית לחם, בית ג'אללה
וירושלים היהודית.

סוג ב' – עיריות ששטחן נמצא ברבונות של שתי מדינות והן :
עיריית הכפרים ועיריית ירושלים הערבית.

העיריות מסוג א' תהינה כפופות ל"מקודת העיריות" דלנוגלים הנוהגים במדינה שבה הן
נמצאות.

העיריות מסוג ב' תפעלנה לפי הפרוט המופיע בסעיפים " עיריית הכפרים ועיריית ירושלים
הערבית.

עיריית הכפרים

כל כפר יבחר לעצמו ועד כפר. בכפרים שבריבונות ירדן יבחר ועד הכפר לפי החוק הירדני
ובכפרים שברבונות ישראל יבחר הועד לפי חוקי ישראל.
מועצת הכפרים הבחר לפי מחמונת המועצות באזוריות הנהוגה בישראל.
ועדה המורכבת מנציגי משרד הפנים הירדני והישראלי תקבע את הסמכויות החוקיות של
מועצה זו.
ועדה משותפת תקבע את עקרונות המיסוי.
ממשלות ישראל וירדן יכסו את תקציבי הפתוח של העיריה.

7 / ..

עירית ירושלים הערבית

סמכויותיה העצמאיות יהיו בתחומים הבאים :

1. ועדת בנין ערים מקומית (לאחר אשור תכנית המתאר).
2. הנוך (כפוף לחוקי ישראל ביחס לתחום הרבוני-הישראלי ולחוקי ירדן ביחס לתחום הרבוני הירדני).
3. עבודות צבוריות, מאור וגנים.
4. תחבורה.
5. בריאות הצבור.
6. חברואה ונקיון.
7. מלאכה, העשיה, קיוסקים ורוכלים.
8. מכרזים וקניות.
9. סעד.
10.

עצמאות המעולה בתחומים אלה תהיה מוגבלת בנוהל הבא :

ששה נציגי העירית הערבית יצורפו למועצת עירית ירושלים ~~השלמה~~, ויהוו יחד עם 21 החברים היהודאם את מועצת ירושלים השלמה. מועצה זו תאשר את תקציב העיר השלמה.

לאחר אשורו, תהיה העירית הערבית רשאית להוציאו כראות עיניה.

חברים ערבים יצורפו לועדות סטטוטוריות משותפות המתחיבות מן החוק הישראלי.

ועדות אלה יעבירו לאחר קביעת עקרונות משותפים וגופי תאום את הסמכויות המפורטות למעלה והבוגעות לאזור הערבי, ליבי הועדות המקבילות של העירית הערבית.

בכל מקרה של חלוקי דעות ביך עירית המשנה, יובא הענין להכרעת ועדה המורכבת מראש עירית ירושלים השלמה, אחד מסגניו וראש עירית ירושלים הערבית.

סכומי ועדה זו לא יהיו מעונים אשור מועדת העיריה.

האדמיניסטרציה הערונית על העיר השלמה השאר מאוחדת ותוקם ועדת מנגנון משותפת.

העירית הערבית תזמין שרותים ועבודות במסגרת תקציבה המאושר. זכותה להזמין שרותים אלה גם אצל גופים מסחריים.

לעירית הערבית יהיה סמל אדמיניסטרטיבי- מקשועי קטן, שיעסוק בהזמנת השרותים והעבודות ובפקוח על טיב הבצוע.

חוק הבחירות, המיסוי וחוקי העזר יהיו לפי החוק הישראלי. אם ירדן תעמוד על כך שבחלק ~~[illegible]~~ העיר שבריבונותה ישאר החוק הירדני, יבחרו תושבי האזור הירדני במספר נציגים (לפי משקלם באוכלוסיה) למועצה הערבית לפי החוק הירדני, וכן יגבו מסים לפי החוק הירדני ויועברו לקופה המשותפת.

8 / ..

מאחר שחלק מירושלים הערבית יהיה ברבונות ירדן (עיזאריה, אבו דיס וחלק מא-טור)
יקבע השדר לפיו יקיים משרד הפנים הירדני פקוח מטוים (שחתומיו יקבעו במו"מ)
על פעולות העיריה הערבית.

שמה של עיריית ירושלים השלמה יהיה-עיריית ירושלים ובערבית - בלדיה אורשלים אלקדס.

שמה של עיריית ירושלים הערבית יהיה - בלדית (או אמנת) אלקדס אשרקיה
ובעברית - עזדיה ירושלים המזרחית.

שמה של עיריית ירושלים העברית יהיה - עיריית ירושלים ובערבית - בלדית אורשלים.

ירושלים

עיריית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس

ירושלים ל' סיון תשכ"ח
اورشليم - القدس 26 יוני 68

מס. 75/68

לכבוד
מר מ. פרגאי
הממונה על ענייני ירושלים והכנסיות
משרד החוץ
י ר ו ש ל י ם

א.נ.,

הנדון: שלוש רחובות
מכתבך מיום 24 יוני 68.

עיריית ירושלים החליטה עקרונית לא לשנות, בשלב זה את השמות הלועזים של רחובות העיר העתיקה, אלא רק, לקבוע להם שמות עבריים. אמנם, כתוצאה מהחלטה זו אין אחידות בשמות הרחובות בכל המקרים, אולם אחידות זו קשה להשיג, שכן, לעדות השונות יש מסורות שונות על שמות רחובות רבים.
כמו כן, שנוי לשמות הערביים הקיימים, היה גורם למחיחות מיוחרת שאנו מעוניינים למנוע.
כידוע לך, מיוצג משרד החוץ בועדת השמות הערונית ואני מציע לך להפנות דרכו הצעות ספציפיות לשנויים.

ב ב ר כ ה,

מירון בנבנשתי
הממונה על ענייני מזרח העיר

1.7.68 תאריך

מזכר

סווג

אל

מאת

הנדון

ועדת השאלות העירוניות:

ו"ר מר בן-ציון לוריא

מזכיר מר ציניאו מהעירה

נציגים: פרופ' מלדר

פרופ' אליצור

פרופ' ריבלין

נציג משרד החוץ:

אלכסנדר דותן

נתנאל לורך

5.67 500/100

קטע מתוך דברי שה"ח במסיבת

עמנואים ביום 30.4.68 על

המקומות הקדושים

And, thirdly, perhaps most important in this context, although we have spoken of Jerusalem's special place in Israel's history, we are deeply conscious of the universal interests which are concentrated in this city. In my communication to the Secretary General, I am reaffirming Israel's willingness in addition to the steps already taken to ensure the peace and the immunity of the holy places, to ensure the removal of old barriers, to ensure the replacement of old squalor, and turmoil, by a modern harmonious beauty. In addition to all this, we stand on the declaration that I made on my government's behalf on July 10 to work for settlements which will give satisfaction to Christian, Moslem and Jewish spiritual interests, because Israel, unlike all previous governments in Jerusalem, does not wish to exercise exclusive and and unilateral control over the holy places of other faiths. And that is why we are willing to work out arrangements with those traditionally concerned to ensure the universal character of the Christian and Moslem holy places and

enable this great city to live in peace and unity and spiritual elevation. These things, both our comments on the apprehensions about tension and damage to the peace mission and Israel's position on these three problems: release of tension, the promotion of a peace settlement, and the expression of the universal interest - these matters will all be put before the members of the United Nations now considering this matter, and I hope that this, together with the peaceful nature of the ceremoney will, as I have said, create a more balanced view.

Foreign Minister, you say it is obvious that in Jordan there is a feeling of urgency for settlement towards peace -

MR. EBAN: I said that there should be objectively -

QUESTION: You had also a feeling that there might be one, if I understood you. Do you have any explanation why at this time in view of the ceremony, Jordan is making such difficulty and submitting a protest which is certainly not in the interest of a speedy settlement.

MR. EBAN: I quite agree. That is why I used the safeguarding word "objectively". It does not seem that objective logic has dominated the history of the human race or the Middle East. This protest is superfluous and I referred to the protest of last year and the other protests which all turned out to be

continuation of the peace mission, the answer is that we shall steadfastly maintain our pursuit of a peaceful settlement. It is symbolic that this very day I continue on contacts with the U.N Special Representative in a continuing effort to promote a peaceful and accepted settlement of the Middle Eastern crisis. Therefore, for the elimination of tension we are still available, and more than available. We would like to find means of stopping this reciprocal chain of terrorist action and reactions to them. On the question of a peaceful settlement, there is no reason at all why this should be impeded or slowed down.

Letter from - Foreign Minister Abba Eban, to UN Secretary General U Thant 30.4.1968

EXTRACT:

Third: While I have spoken of Jerusalem's special and unique place in Israel's history, we are deeply aware of the universal interests which are concentrated in the city. The equal protection of the Holy Places; and houses of worship; the assurance of free access to them; the daily intermingling of Jerusalem's population in peaceful contact; the removal of the old military barriers; the reverent desire to replace the old squalor and turmoil by a harmonious beauty- all these changes enable Jerusalem to awaken from the nightmare of the past two decades and to move towards a destiny worthy of its lineage, I reaffirm Israel's willingness, in addition to the steps already taken for the immunity of the Holy Places, to work for formal settlements which will give satisfaction to Christian, Muslim and Jewish spiritual concerns. Israel, unlike previous governments in the city, does not wish to exercise exclusive and unilateral control over the Holy Places of other faiths. Accordingly, we are willing, as I stated to you on 10 July (A/6753), to work out arrangements with those traditionally concerned, which will ensure the universal character of the Christian and Muslim Holy Places and thus enable this ancient and historic metropolis to thrvise in peace, unity and spiritual elevation.

I request that this letter be circulated to the Security Council and to all members of the United Nations.

30. April, 1968

משרד החוץ

ירושלים, כו' באייר תשכח
24 במאי 1968

אל : שגרירות ישראל בוושינגטון
" " בלונדון

מאת : מאו"ם ב'

הנדון: מקומה של ירושלים ביהדות ובאיסלאם

בהמשך למכתבנו בנדון הרי כמה נקודות נוספות:

א) ראוי לציין שבאיסלאם קיימת מצות עליה רגל למכה ומדינה - חאג', בעוד שביהדות קיימת מצות עליה רגל לירושלים. אגב מענין שבעוד שאפשר לצאת ידי מצות המוסלמי לערי הקודש של האיסלאם אם מקיימים אותן לפחות פעם אחת בחיים, הרי אצלנו מצות העליה לרגל לירושלים היא שלש פעמים בשנה. יתרה מזו יש גם מצוות דתיות נוספות ביהדות הכרוכות בעליה לירושלים - הבאת ביכורים כל שנה ואבילת מעשר שני המופרש מהתנובה החקלאית ב-4 מתוך 7 שנות השמיטה. (מעשר זה אין צורך לתתו לכהן או לוי אלא כל ישראלי חייב להביאו לירושלים כדי לצרכו שם). הנה כי כן מעוגנת ירושלים עמוקות בהלכה היהודית בעוד שאין שום זיקה כזאת לאיסלאם ובמידה שיש בדת זאת זיקה לעיר בחור שכזו הדבר מוגבל במכה ומדינה.

ב) מאלפים תנאי ההסדר שבין הקיסר פרידריך השני והמוסלמים ב-1229 לפיו קיבל את ירושלים, עליו סופר במזכר הנ"ל סעיף ד'. תנאים אלה קובעים כי אם כי ירושלים מועברת לקיסר הרי מסגדי הר-הבית ורחבתו נשארים בידי מוסלמים שמותר להם לערוך שם תפילות ואף יחזיקו המפתחות. מאידך מותר גם ל-לא מוסלמים לעלות להר-הבית ולהתפלל שם. כן מוענקת למוסלמים בירושלים סמכות שיפוט פנימית. הסכם זה הוארך ב-1241 לתקופה נוספת.

אם כי כמובן אין לנו ענין מיוחד בהקבלות עם ההסטוריה הצלבנית הרי בכל זאת יש ענין בנכונות המוסלמית להסתפק בשמירת האינטרס הדתי הממשי שיש להם בירושלים, תוך ויתור על הריבונות הטריטוריאלית הכללית.

ג) נדמה שמותר אף לסעון שאם כי ירושלים כולה בידינו זה כשנה לא עורר הדבר זעזוע עמוק בעולם המוסלמי פרט כמובן לנסיון הפאקיסטני האחרון להטחמט בענין לצרכיה המדיניים במערכתה עם הודו. עובדה היא שבארצות המוסלמיות הלא ערביות* אין התעוררות המונים בענין ירושלים וגם בארצות ערב אין היא כללית.

לעומת זאת ביקרו בירושלים מאז יוני 1967 אנשי דת ונכבדים מוסלמים מאוגנדה, סיירה-ליאונה, חוף-השנהב, גמביה, קניה ודהומיי וכולם הביעו שביעות רצון ממצב אתריהם הקדושים. אחד מהם, האימאם עבד-אל-כרים-אל-ר'זאלי מסיירה-ליאונה אף סידר ב"קול ישראל" בערבית ב-22.6.67 דברי שבח לישראל בהקשר זה בהפריכו במפורש התקפות ערביות בענין שלטוננו בירושלים המאוחדת.

* במועצת הבטחון.

ב ב ר כ ה,

פנחס אליאב

העתק: מאה"ב
לשכת המנכ"ל
נאו"ם, ניו-יורק
אירופה א'
הסברה
מר מ. פרגאי
מר א. לוריא, מש/מנכ"ל
מר ש. הלל, סמנכ"ל

משרד החוץ

סודי

ירושלים, כ"ט בסיון תשכ"ח
25 ביוני 1968

אל : מר מיכאל פרגאי

מאת : מרדכי גזית, יועץ

הנדון: דיון על ירושלים

מתוך הנחה כי מדיניותנו בנדון היא כמנוסח דלהלן: "מנוי וגמור אתנו להבטיח את שלמות העיר בריבונותנו ואת מעמדה כבירת ישראל. השאלה היא - מהו המאמץ המכסימלי שאפשר לעשות כדי לספק אינטרסים לא-ישראליים (ובמיוחד ירדניים) במקרה של חוזה שלום? מעמד לחרם אל-שריף? זכות לערביי ירושלים לשמור על נתינותם? כביש לעולי רגל בשליטה או ריבונות של ירדן? יצירת מרחב גדול "ירושלים רבתי" שיכלול בית-לחם ורמאללה על מנת שחלק מ"ירושלים רבתי" מחוץ לתחום שסיפחנו יימצא בשליטה ירדנית (הרעיון האחרון הועלה ע"י שר הבטחון וטרם נבדק)" , הוטל עלי להקדיש מחשבה חוך נסיון לגבש תשובות טנטיטיביות.

הנני לזמן ישיבה ליום שישי 28 בפברואר שעה 0900 באולם "שרת".

ב ב ר כ ה,

מרדכי גזית

הוזמנו להשתתף: מר ש. הלל, סמנכ"ל, מר ת. מירון, מר מ. פרגאי, מר מירון בנבנישתי-עירית ירושלים, מר צ. קידר, מר מ. אליצור

לידיעה: מר א. לוריא, לשכת שר החוץ, לשכת המנהל הכללי

28.6.1968.

סודי ביותר

ירושלים והגדה

פתרונה של בעיה ירושלים חייב להיות פושתת על העקרונות כדלקמן:

1. עיר מאוחדת; שירותים מוניציפליים מאוחדים.

2. חופש פולחן לכל הדתות מובטח על ידי ישראל שהיא בעלת הרבונות. בכל הנוגע לחרם א-שריף בהיותו שוכן על הר הבית מוותרת ישראל ויתור מרחיק לכת ונדיב לב משאין היא תובעת לעצמה זכויות דתיות לגביו, אך מאידך גיסא דווקא משום זיקתה העמוקה של ישראל להר הבית ובשל שליטתה וריבונותה על העיר אין היא יכולה להעניק לירדנים ו/או לפלשתינאים שום זכויות מעבר להכרה בסמאטוס קוו (רשות להתפלל, ניהול הענינים הדתיים). מתן רשות להניף דגל ירדני ו/או פלשתינאי לא בא אימוא בחשבון כלל ועיקר. לפי אותה מידת ההגיון לא יהיה קיים הבדל של ממש מבחינת המוסלמים, בין החרם א-שריף לבין כל מקום קדוש מוסלמי אחר בתחומי ירושלים. הזכויות שתענקנה לערבים תהיינה שוות בכל מקום וחרם א-שריף לא ייוחד בשום יחוד נוסף מבחינת הזכויות.

3. לערבים יאופשר להחזיק בנתינותם הירדנית.

4. בעיה הרבונות על העיר תפתר באורח חד-משמעי: הרבונות תהיה ישראלית.

בתוך העיר מקומנת שתי עיריות: עיריה עברית ועיריה ערבית ומעליהן תכון מועצת עיריה משותפת. מועצה זו תהיה פחות או יותר לפי המתכונת של העיר לונדון המחולקת למחוזות עירוניים המשתפים פעולה במועצת אזור לונדון (L C C).

מאחר שעמאן ולא ירושלים היא בירת ירדן ממילא שאין מתעוררת בעיה מיקומה של הבירה של המדינה הירדנית. במידה שהסדר יהיה עם הפלשתינאים קיימת אפשרות שנסכים להפיכת ירושלים לבירה משותפת. כשם שמשכנה של כנסת ישראל הוא בירושלים כך יוכל משכנו של המג'לס של המדינה הפלשתינאית לשכון על אחת הגבעות של ירושלים.

באשר ליצירתה של "ירושלים רבתי" אין הכוונה להכניה מיוחדת שתוצע בפו"מ של שלום ביום מן הימים. הכוונה ליצירת מצב חדש ע"י קביעת שורה של עובדות מעתה ואילך. בעזרת עובדות אלה תתקשרנה בית-לחם, חברון ורמאללה לירושלים באורח מעשי כך שכאשר ידובר על שלום תהיה "ירושלים רבתי" כבר עובדה קיימת. יצירת העובדות מיעשה בשקט ללא הברזות פומביות ותוקם מערכת מסועפת של קשרים בין מקומות שונים ב"גוש הרי ירושלים" היא "ירושלים רבתי".

יחסה של ישראל לווקף

יחסם היומיומי של הערבים מאפשר לנו ליצור עובדות לטובתנו. גישת הערבים היא: "הווקף הוא מקום קדוש ושייך להקדש ואם אתם שואלים אותנו כיצד לנהוג משובתנו היא שאין לגעת בו. אבל מאחר שבידכם השלטון כיום יכולים אתם לעשות ככל העולה על לבכם.

3/..

על כן מוסב שלא תשאלו אותנו". מצב ענינים זה בירושלים הוא שהיה כמי הנראה מונח ביסודם של הדברים שהשמיע לפני ימים אחדים שר הבטחון בנוגע להפקעת הכותל המערבי מידי הווקף ולמסירתו לידי רשות ישראלית (מחלקת העתיקות).

סודי

סדר היום
לישיבת ועדת השרים העליונה לענין ירושלים
יום ג', כ"ט בסיון תשכ"ח - 25.6.68
(בשעה 16.00 אחה"צ במשרד ראש הממשלה)

א. שיקום שכונת "ימין משה"

ב. קידום הבניה במזרח ירושלים

ג. פתיחת בית מטה המחוז של המשטרה בירושלים המזרחית

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

קידום הבניה במזרח ירושלים

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם, למען קידום הבניה במזרח ירושלים לפטור את משרד המיכון מלהזדקק לנוהלים המקובלים כגון: מכרזים על ביצוע עבודות, אישורים של ועדת בנין ערים וכיו"ב - בסידה שהזדקקות לנוהלים אלה עלולה לגרום להשהיית ביצוע הבניה.

מרגש ע"י שר המכון

כ"ח בסיון תשכ"ח
24.6.68

ידיעות לנציגויות ישראל בחו"ל

אל: _____ תאריך _____

ירושלים, כ' בסיון תשכ"ח
16 ביוני 1968

י.ב. 2641

הנדון: זכויות תושבי מזרח ירושלים

להלן מתוך תגובת ס"מ דובר עירית ירושלים לשאלה שהוצגה בפניו ע"י הקונסול הכללי שלנו בבוסטון:

"תושב מזרח ירושלים המודיע על כוונתו להגר, רשאי לעשות ברכושו כל העולה על דעתו (למכרו, להעבירו למישהו אחר וכיו"ב). הרכוש עובר לאפוטרופוס הרשמי רק במקרים בהם תושבים עזבו את בתיהם למני אחוד העיר וכאשר לא הותירו כאן בני-משפחה.

עלי לציין כי כאלפיים מתושבי מזרח ירושלים נוסעים מדי חודש לרבת-עמון לבקורים, וחוזרים לבתיהם בלי שייפגעו זכויותיהם בדרך כלשהי.

אפשר להוסיף כי אין כמעט סובטלים כיום במזרח העיר מלבד כמה עובדי "צוארון לבן" אשר מסרבים לעבוד מטעמים פוליטיים. גם עורכי הדין מסרבים לעבוד מסיבות פוליטיות."

לשימוש בעת הצורך.

ב ב ר כ ה,

נתנאל לזרוף,
מנהל המחלקה

אל: אר א. פיקאי

בברכה מאת

WITH THE COMPLIMENTS OF

CONSULATE GENERAL OF ISRAEL
225 SOUTH 15TH STREET
PHILADELPHIA, PA. 19102
TEL. 546-5556

קונסוליה כללית של ישראל
פילדלפיה, פנסילבניה

BOARD OF RABBIS OF
GREATER PHILADELPHIA
117 S. 17th STREET
PHILA. 3, PA.

FOR YOUR INFORMATION

May 22, 1968
24 Iyar, 5728

His Excellency Levi Eshkol
Prime Minister of Israel
Jerusalem, Israel

COPY

Your Excellency:

The Board of Rabbis of Greater Philadelphia, comprising over 100 religious leaders of a community of 330,000 Jews, sends its warmest greetings to you, the Yishuv and, in particular, the citizens of Jerusalem on the first anniversary of the reunification of the Holy City.

Your government and the municipality of Jerusalem must have been blessed by more than human wisdom to have been able to create between Arab and Jew in Jerusalem a spirit of neighborliness and tranquility. May this [illegible] spread over all Israel and the entire Middle-East, and, in the words of Isaiah, inspire many nations to say : "לכו ונעלה אל הר ד' אל בית אלוה יעקוב וירנו מדרכין ונלכה באורחותיו".

We assure you that we uphold with all our moral and material resources, the peace, unity and integrity of Jerusalem, so miraculously achieved. We pray that the Guardian of Israel will protect [illegible] and make it a beacon of hope for all the world's peoples who so deeply desire peace.

Rabbi Leo Landman
President

LL:st

בברכה מאת

WITH THE COMPLIMENTS OF

CONSULATE GENERAL OF ISRAEL
225 SOUTH 15TH STREET
PHILADELPHIA, PA. 19102
TEL. 546-5556

קונסוליה כללית של ישראל
פילדלפיה, פנסילבניה

CITY OF PHILADELPHIA

JAMES H. J. TATE, Mayor

OFFICE OF THE MAYOR

NEWS RELEASE

215 CITY HALL

FOR IMMEDIATE RELEASE:

Mayor James H. J. Tate today cabled a message to Mayor Teddy Kollek, of Jerusalem, hailing the first anniversary of the re-unification of Jerusalem which will be celebrated on Sunday, May 26, throughout the State of Israel.

The cable reads, as follows:

"The City of Brotherly Love is delighted to join the City of Peace in celebration of the first anniversary of the re-unification of Jerusalem. Philadelphia, with freedom-loving people of the entire world, shares with the people of the State of Israel in the pride and the glory of the 28th day of Iyar which shall be known as 'Jerusalem Day.'

####

5/24/68

בברכה מאת

WITH THE COMPLIMENTS OF

CONSULATE GENERAL OF ISRAEL
225 SOUTH 15TH STREET
PHILADELPHIA, PA. 19102
TEL. 546-5556

קונסוליה כללית של ישראל
פילדלפיה, פנסילבניה

CITY OF PHILADELPHIA

JAMES H. J. TATE, Mayor

OFFICE OF THE MAYOR

NEWS RELEASE

215 CITY HALL

FOR IMMEDIATE RELEASE:

Mayor James H. J. Tate today cabled a message to Mayor Teddy Kollek, of Jerusalem, hailing the first anniversary of the re-unification of Jerusalem which will be celebrated on Sunday, May 26, throughout the State of Israel.

The cable reads, as follows:

"The City of Brotherly Love is delighted to join the City of Peace in celebration of the first anniversary of the re-unification of Jerusalem. Philadelphia, with freedom-loving people of the entire world, shares with the people of the State of Israel in the pride and the glory of the 28th day of Iyar which shall be known as 'Jerusalem Day.'

###

5/24/68

24 במאי 1968

אל : מר פ. אליאב, מנהל מאו"ם ב'

העתק: מר מ. פרנאי

מאת : ש. כהנא, נאו"ם

הנדון: מקומה של ירושלים ביחדות ובאיסלאם
אשגרך מ- 19 במאי

קראתי בהנאה רבה אשגרך הנ"ל, הן משום דברי התורת שבו והן משום תועלתו בשיחות עם בעלי טעם.

יש לפעמים שסיפור פשוט מאיר פרשה מסובכת. סיפור כזה, אשר קרוב לודאי שתוכנו אמת, הכנסנו לנאום במועב"ם, שנשא תקוע ב- 7 במאי. ומסתבר שעדות זו עשתה רושם.

יתכן ויש לה סימוכין בספרות הדורות האחרונים על ירושלים.

למען העניין, ולשם הפוצה לפי ראות עיניך, אני מצרף בזה הסיפור בשלמותו. הוא מופיע כפרק בספרו של חוקר איטלקי שעל סמכותו ומהימנותו ניתן ללמוד מסקירה אודותיו שאף אותה אני מצרף בזה.

את הסקירה כתב מר ויקטור זלקינד, שהיה יועץ מדעי בשגרירות וושינגטון עוד למני 11-12 שנה. עתה מתגורר הוא בניו-יורק כמהנדס-יועץ פרטי, ואגב כך מחמם בספרים ישנים. נתקלתי בו. השיחה נתגלגלה לעניני דיומא, ומעניין לעניין הגענו לפרשת ירושלים, עד שהעלה מגנזיו מגינה זו.

מברכה,

ש. כהנא

CUSTOMS AND TRADITIONS

of

PALESTINE

by

Ermete Pierotti

Cambridge: I864

THE KEYS OF JERUSALEM WHERE IN THE POSSESSION OF THE JEWS IN I86I.

We all know, and the Arabs also are aware, that God said to Abraham, "Unto thy seed will I give this land," and repeated the promise several times to him, and to Isaac and Jacob. So fully do the Mohammedans believe this, that they keep a jealous watch over the tombs of these three patriarchs at Hebron, to prevent the Jews from approaching and obtaining them as interc-essors with God to restore to them their country. Every Mohammedan also knows that Jerusalem once belonged to the Hebrews, and was taken from them as a punishment for their infractions of the laws of the prophets Jacob, Moses, David, and Solomon. Now on July 8th, I86I, the day on which the news of the death of Abdul Megid and the accession of Abdul Azis arrived at Jerusalem, the Jews waited with all formalities on the governor Surraya pasha, and requested him to restore to them the keys of Jerusalem, according to a right which they claimed on the death of one sultan and the accesion of another. At the same time they brought forward such proofs of the justice of their demand, that the pasha did not refuse it, but referred it to his ordinary council, consisting of the mufti or chief officer of religion, the Khadi or chief judge, and other persons of distinction, natives of the country. The ceremony was accordingly performed in the following manner. Said pasha, the general of the forces, accompanied by the officers of his staff, and some members of the council, and followed by a crowd of sight-seers, went to the

2/...

Jews' quater, where he was met by a deputation of that nation and conducted to the house of the chief rabbi, who received the pasha at the door, and there was publicly presented with the keys. The pasha was then entertained with the utmost respect at the divan of the rabbi; refreshment, coffee, and tobacco, were served, and then the rabbi (not having a garrison to defend the keys) restored them with many thanks to the general, who was escorted back by the chief men of the Jews to the governor of the city, Surraya pasha, to give an account of his mission, and shew him that none of the keys were missing. So, in I86I, the Jewsh nation possessed for one hour the keys of Jerusalem, which were delivered over to them by the Arabs in consequence of the unvarying tradition which they had preserved.

ARTISTIC DIARY

of

Dr. ERMETE PIEROTTI

Dr. Ermete Pierotti, an Italian military engineer, came in 1854 to the Holy Land on an invitation from the Franciscans to serve as their architect. The first few years of his stay in Palestine Dr. Pierotti worked also for the French and Russian Governments, dealing mainly with the restoration of old churches and of subterranean waterworks of ancient Jerusalem, mapping of the Old City and so on. Subsequently, Dr. Pierotti was appointed by the Ottoman Government as the "Architect-Engineer of the Holy Land and of the Pasha of Jerusalem" ("Architetto Ingenere di Terra Santa e di S.E. Il Pacha di Gerusalemme"). In this latter capacity he worked in Palestine until his return to Europe in 1861.

Dr. Pierotti had the unique opportunity of having access to the Moslem Holy Places which were, as a rule, closed to "infidels" (Machpelah and the Haram es Sharif-Temple area, for example). During this period he divided his time between taking exact measurements of ancient churches, mosques and synagogues and preparing detailed ground-plans and sections of them (many of which had never been

recorded before), restoration work, participating in various archaeological excavations, working on the identification of Biblical sites and collecting folklore material.

After his return to Europe in 1861, Dr. Pierotti had published ten or twelve books dealing mainly with the Biblical, archaeological, anthropological and folklore aspects of Palestine and the neighbouring countries. The best known of his books was published in London in 1864 in two big volumes under the title:

JERUSALEM EXPLORED

being

A Description of the Ancient
and Modern City

During the eight years of his stay in the Holy Land Dr. Pierotti kept a diary - an artistic scrap-book which consisted of 154 loose quarto pages. Most of them, in addition to the hand-written text (notes on his travels, references and commentary on the Holy Scriptures and so on), contain his original sketches in pencil, ink and water colour; architectural drawings of churches, mosques and excavation sites; original paintings of Arab and Jewish types and their costumes; many contemporary photos and pressed flowers (see enclosed list).

I understand that the main purpose of the diary was to serve Dr. Pierotti as background and reference material for his research work. To the best of my knowledge, the extremely rich

and manifold material preserved in the diary, which is now in my possession, has never been published or even quoted either by the author himself or by others. There is no indication, I believe, that Dr. Pierotti had ever contemplated publication of his diary. Moreover, it is almost certain that the very existence of this precious manuscript has remained unknown to scholars, notwithstanding the fact that it had been mentioned several times by the author in his letters.

I am fully convinced that Dr. Pierotti's diary, a document containing much valuable and so far unused information, deserves to be published and to become accessible to scholars and others interested in the subjects of Dr. Pierotti's fields of research.

Victor A. Salkind

Enclosure

ידיעות לנציגויות ישראל בחו"ל

אל: _____ תאריך _____

ירושלים, י"ד באייר תשכ"ח
12 במאי 1968

(N)

י.נ. 2612
==========

הנדון: מכתבים למערכת ג'רוסלם פוסט
אודות המצעד בירושלים

...

מצ"ב לקט מכתבים למערכת שהופיעו ב"ג'רוסלם פוסט" אודות המצעד של יום העצמאות שהתקיים בירושלים.

מכתבו של השב Rudloff ראוי לתשומת לב מיוחדת. רצוי להפיצם בטדיגות ובחוגים שהביעו התנגדותם לקיום מצעד זה.

ב ב ר כ ה,

נחמיאל לדרך,
מנהל המחלקה

FROM READERS' LETTERS TO JERUSALEM POST, 5.5.68

Sir,

May I put a question to the "Protesters" from Adkins to Zimmermann?

You are protesting at the holding of a parade, which does not include killing, murdering, mine laying, shelling.

Have you ever, EVER, protested over 20 years of murder, assassination, cowardly mining of roads, shelling peaceful farms from secure Soviet-built bunkers on the Golan Heights?

Have you EVER protested, at the vociferous proclamations of the big and little Nassers and Shukeiries, that Israel will be exterminated, the Jews, ALL the Jews, driven into the sea, that, after the glorious victory of the Arab armies there would not remain a problem, as there would not be any Jews left?

Dr. Erich Karfiol

Jerusalem, April 29

FROM READERS' LETTER TO JERUSALEM POST, 5.5.68

Sir,

I have not had the pleasure of meeting the protesters and so, naturally, do not know whether they are concerned solely with peace in the holy city, or whether they are active on behalf of other good causes.

I do know that they have a perfect right to protest, but I would like to know if they ever protested when Arab leaders called for the destruction of Israel and the killing of the Jews. Did they think it created an "atmosphere dangerous to the entire community?" Did they act then?

If the answer should, heaven forbid, be in the negative, could it be that their concern is with the underdog only as long as he is not Jewish?

Yohanan Boss

Tel Aviv, April 29

FROM READERS' LETTERS TO JERUSALEM POST, 5.5.68

Sir,

I would like to ask the group of five Americans, living in East Jerusalem, which initiated the protest against the Independence Day Parade, the following questions:

1. Did they - as I understand, residents of long standing - express their indignation when our synagogues in the Old City were converted into stables or razed to the ground?

2. Did they prevent the Jordanian Government from desecrating our graveyards on the Mt. of Olives?

3. Did they protest, when during May 1967 the Arab countries threatened us with complete annihilation?

4. Did they canvass - because this showed a remarkable insensitivity towards us - for signatures when Nasser first forced the U.N. to withdraw from Sinai, then replaced them with his own troops?

5. Did they raise their voices, when - contrary to ethics and international law - our captured pilots were lynched in the Arab countries?

6. What did they do - all of them so concerned now - when the first shells fell from the Jordanian side on the unprepared New Jerusalem?

Mrs. Gisela Nadler

Jerusalem, April 29

FROM READERS' LETTERS TO JERUSALEM POST, 3.5.68

Sir,

Did they protest before?

I too, was opposed to the military parade, held as it was. It would have been a magnificent gesture on the part of Israel to have forgone it for the sake of understanding, early in the game, and not under pressure.

But, to raise his voice in protest now is sheer hypocrisy for anyone who did not raise his voice in strident protest before, when the Jewish cemetery on the Mount of Olives was systematically desecrated, more than fifty synagogues were destroyed, free access to the Western Wall was denied and to crown it all Nasser publicly announced and declared the genocide of the Jewish people in Israel. I for my part can understand that the people of Israel rejoice, perhaps exuberantly, that a second holocaust was spared them.

The Right Reverend Leo A. Rudloff, O.S.B.,
Abbot of Dormition Abbey

Jerusalem, April 30

JERUSALEM POST

3.5.1968

DID THEY PROTEST BEFORE

Sir, — I, too, was opposed to the military parade, held as it was. It would have been a magnificent gesture on the part of Israel to have forgone it for the sake of understanding, early in the game, and not under pressure.

But, to raise his voice in protest now is sheer hypocrisy for anyone who did not raise his voice in strident protest before, when the Jewish cemetery on the Mount of

Replies to Parade protest

Olives was systematically desecrated, more than fifty synagogues were destroyed, free access to the Western Wall was denied and — to crown it all — Nasser publicly announced and decreed the genocide of the Jewish people in Israel. I, for my part, can understand that the people of Israel rejoice, perhaps exuberantly, that a second holocaust was spared them.

(The Right Reverend) LEO A. RUDLOFF, O.S.B., Abbot of Dormition Abbey

Jerusalem, April 30.

ידיעות לנציגויות ישראל בחו"ל

אל: _____ מס _____

_____

ירושלים, י"ח בניסן תשכ"ח
16 באפריל 1968

2577

הנדון: The Churches Speak Out on Jerusalem

... מצ"ב המאמר הנ"ל כפי שהופיע בגליון חודש אפריל של ה- "Christian Messenger" המופיע בגאנה.

לימוש בפרס בחוגים כנסייתיים.

בברכה,

נחנאל לורך
מנהל הסברה

ENGLISH, TWI, GA & EWE

CHRISTIAN MESSENGER

Ghana's Oldest Christian Paper

APRIL 1968 VOL. X No. 4, 3 N.P.

The Churches Speak Out On Jerusalem

IN June last year, the first Jews reached the Western Wall of their ancient Temple after an interval of nearly twenty years and, by that reverent contact, a precious relic of its immemorial sanctuary was restored to the people which has venerated it for nearly twenty centuries. This momentous and memorable day marked a decisive forward step of Jewry in advancing towards restoration of national identity and the fulfilment of national mission and destiny.

Every Jew among the hundreds of thousands, from Israel and beyond, who make their subsequent way through the narrow and twisting alleys of the old city, and throng the space in front of the Wall, is deeply conscious of this end attained. It is a consciousness that is shared, in swelling pride and heartfelt thanksgiving, by the leaders and soldiers of Israel, who were privileged to undertake and perform that transcendent duty, moulding the tremendous happenings of so brief an interlude of combat into the pattern of an irreversible historical texture.

Israel and Jewry were not alone in their gladness. The tidings out of Jerusalem stirred an awareness, throughout the world, of the eternal bonds [illegible] the chronicles of millenca have [illegible] org-

turn to page 10

WHAT THE CHURCHES SAY

Cont. from page 1

ed between the Holy City and the children of Israel. To that awareness, distinguished Christian clerics have not been slow to give expression.

Protestant theologians of the Netherlands, American theologians, the prelates of the Catholic Church and other church councils expressed the depth and urgency of their feeling in the following statements:

'The Jewish people, the promised land and the city of Jerusalem are, through Bible and history, linked with one another in a unique way: to separate, by thought or deed, the Jewish people from the land or from Jerusalem is tantamount to challenging Jewish identity.

The autonomous existence of the Jewish people in its own country, with Jerusalem as its capital is felt by the overwhelming majority of the Jewish people throughout the world as a vital condition for its existence.

Recognition of the international character of the holy places cannot imply any denial of the biblical and historical links binding the Jewish people to undivided Jerusalem.'

Judaism has at its centre an indissoluble bond between the people of Israel and the land of Israel. For Christians, to acknowledge the necessity of Judaism is to acknowledge that Judaism presupposes inextricable ties with the Land of Israel and the city of David, without which Judaism cannot be truly itself. Theologically, it is this dimension to the religion of Judaism which leads us to support the reunification of the city of Jerusalem.

According to divine revelation in the Old Testament, the city of Jerusalem belongs to Israel and includes all the historic sites sacred to all religious

His Lordship Bishop O. Bowers, SVD. DD., Catholic Bishop of Accra, (middle) is seen in a church in Jerusalem during his visit to the Holy Land.

COPY

CUSTODIA DI TERRA SANTA

JERUSALEM

S. Salvatore, April 27, 1968

Mr. Y. Ilsar
Chargé des Affaires Ecclésiastiques
Ministry of Foreign Affairs
State of Israel

Dear Mr. Ilsar:

Concerning the information you were requesting about pilgrimages to the Holy Land, the freedom accorded to pilgrims to go and worship in the various Shrines and Churches, and in general the religious freedom to carry on religious services since the Six Days War, I'm happy to inform you of the following:

1. Thanks be to God, pilgrimages to the Christian Shrines are increasing in number from day to day, and pilgrims make their visits as they did a year ago. Only occasionally they are advised, thought not prevented by force, to omit the visit to the River Jordan, on account of some danger of shooting in that zone.

2. All the services (I mean religious services) are going on as usual in the Christian Churches. It would be enough to mention how orderly was everything during the recent celebrations of Holy Week and Easter.

3. As I had the occasion to state on previous occasions, practically none of our Holy Places and Churches were damaged or destroyed during the Six Days War. In one or two places minor damage was caused, because the fight went on in the immediate vicinity of the Church or Monastery. One place which suffered quite a bit was our Monastery on Mount Zion.

What I have stated so far are facts that everybody can check. Of course a war is a war: yet in general we must be grateful to Almighty God that the Holy Places were preserved from destruction, and almost in all cases from damage even small. I suppose that all can see for themselves in what condition are our Churches. And again I should say "Thanks be to God!" that Christians and pilgrims have been able to continue their divine worship in our Churches, practically without any break since last June.

I take this opportunity to send you sincere best wishes and greetings.

(-)

Fr. Linus V. Cappiello ofm
Custos of the Holy Land

COPY

Jerusalem 8th April 1968

To His Excellency Mr. S. Shapiro
Minister of Justice
Ministry of Justice
Jerusalem

Your Excellency,

I have the honour to refer to Your Excellency's kind visit of to-day to our Patriarchate and to thank you sincerely for the genuine interest shown by the Israeli Authorities to the Holy Places.

In this connection I also present my deep thanks to Your Excellency for your willingness to render us every help in order to restore our Monastery of the Holy Saviour and cemetery situated on the front line since twenty years.

I am confident that the Israeli Authorities who were always animated with a spirit of justice and equity and shown great consideration and respect to the Holy Places will continue with the same spirit and feelings.

Presenting to Your Excellency the assurance of my highest esteem, I remain:

Devotedly and Faithfully,

(-)

Archbishop Yeghishe Derderian
Armenian Patriarch of Jerusalem

N

ש ט ו ר

ירושלים, כא' בתשרי תשכ"ח
25 באוקטובר 67

אל : מר זאב אלון, המוסד

מאת : מחלקת החקר

הנדון: **ירושלים בזמן שלטון ירדן**

בהסמך לסקירתנו מיום 16.10.67 להלן פרט נוסף שנגלה לנו עתה, בדבר מספר הנוצרים בירושלים.

בשנת 1948 מספר המוסלמים בירושלים כ- 40.000 ואילו מספר הנוצרים כ- 25.000, לעומת זאת ב- 1967 מס' המוסלמים גדל לכדי כ- 55.000 ואילו מספר הנוצרים פחת לכ- 12.000. מכאן שמספר הנוצרים פחת לכדי מחצית דבר היכול לרמוז על כך שהנוצרים חשו לא בנוח בירושלים המוסלמית והעדיפו לנשמה. אפשר לקשור ידיעה זו לידיעות שהגאנו בסקירה הנ"ל בדבר הגבלות על הנוצרים בירדן.

ב ב ר כ ה,

עמיתי ארז

לשכת המנכ"ל

העתק: מר ש. הלל, ממנכ"ל
מר י. תקוע, ממנכ"ל
מ ז ת
ה ס ב ר ה
ק ע ת
מר י. אילסר
רושינגטון
לונדון
פאריס
רומא

ארה"ב תספק לישראל 50 מטוסי פאנטום בחודש מרס הקרוב

(אל-חיאת, לבנון, 22.2.68)

7. בהסתמכו על מקורות יודעי דבר, מוסר כתב "אל-חיאת" מניו יורק, כי ישראל תקבל 50 מטוסי קרב מדגם "פאנטום", בחודש מרס, לאחר תם ביקורו של משה דיין שר הבטחון הישראלי בארה"ב שיתקיים בשבוע הבא ושיחותיו עם האחראים הצבאיים שם.

יש לציין כי ישואל עמדה על כך שארה"ב תספק לה מטוסי קרב מדגם " פ. 40" וזאת לאחר פגישת אשכול-ג'ונסון, ובקשה נתקבלה באהדה אי לכך ניתן לטעון, כי ארה"ב תספק לישראל מעציצים מדגם "סקיהוק" ונושאי טילים.

ישראל הבינה מחה גדולה על ירושלים בהמופיעים הטחים הערביים שהופקעו ע"י ישראל

(אל-חיאת, לבנון, 22.2.68)

8. עתון זה מפרסם תצלום של משה ישראלית חדשה של אזור ירושלים רבתי, אשר בה מסומנים לטענת העתון הטחים הערביים שהופקעו ע"י שלטונות ישראל בירושלים המזרחית. טחים ערביים אלה הופקעו כדי להקים עליהם מתקנים ומבני מגורים ישראליים, כותב העתון.

בגוף המפה מצויין, כי היקף השטחים הערביים שהופקעו עד עתה מגיע ל-3340 דונם, ונראה, כי קיימת מגמה להפקיע שטחים ערביים נוספים בדרום העיר.

האזורים המופקעים והמסומנים על המפה בקווים מקבילים ואלכסוניים, נמצאים כולם כאחד בצפון העיר, לצידו כביש ראמאללה, וגבולותיהם משתרעים ממשרדי סוכנות הסעד עד דרך ענאתא צפונה, וכוללים במזרח חלק מהר הזיתים עקבת אל-צואנה ושכונת ואדי אל-ג'וז, ובדרום את הכביש הראשי בין ירושלים ויריחו. המספור שהובא במפה מצביע על המקומות הבאים:

1. כרם אל-באשא.
2. כרם אל-בחר.
3. בי"ח לעיניים
4. מאגר המים.
5. בית המטבחיים העירוני.
6. כביש סעמאת ובית חנינא אל-ראמאללה.
7. בית-קברות של החיילים הבריטיים במלחמת העולם הראשונה.
8. בי"ח הדסה.
9. שכונת אוגוסטה. ויקטוריה על הר הזיתים.
10. שכונת שיח' ג'ראח ומלון אמבסדור.
11. קברו של שמעון הצדיק, שהאויב טוען כי הוא מקום עליה לרגל.
12. השכונה האמריקאית.
13. בי"ס אל-מטיאן וקתדרלה סאן ג'ורג'.

6/...

"הזכות הערבית בכותל המערבי בירושלים" - שמו של
ספר חדש שיצא לאור בבירות

(אל-ג'רידה, לבנון, 22.2.68)

9. "המוסד למחקרים פלסטינאים" בבירות, הוציא לאור ספר חדש בשם : "הזכות הערבית בכותל המערבי בירושלים". ספר זה מוכיח מעל לכל ספק, כי הכותל המערבי הוא רכוש ערבי, וירושלים קדושה למוסלמים. זוהי תגובה מדעית על הטיעונים של הציונות וישראל בענין זה .

כידוע, שאיפות הציונות לגבי ירושלים, מצטינות באופי מיוחד, שבא לידי בטוי לא פעם מאז מלחמת יוני, כאשר ציינה ישראל כי המצב הנוכחי "כשר למו"מ - להוציא את ירושלים" יהיו המניעים האמיתיים לעמדה הישראלית כאשר יהיו, הרי אבן היסוד לה מבחינה הסברתית היא, ההסתמכות על קדושת ירושלים, ובפרט ירושלים הערבית, לגבי היהודים. קדושה זו, באה לידי בטוי גשמי בכותל המערבי.

מכאן נובעת החשיבות במחקר העובדתי בקשר לכותל המערבי, והצורך להבהיר את העמדה הערבית וזכויות שני הצדדים לגביו בעקבות המהומות שארעו בשנת 1929 בין הפלסטינאים והיהודים, שראשיתן במתח סביב הכותל המערבי שגרה הממשלה הבריטית ועדה לחקור בדבר, הידיעה בשם "ועדת שו". ועדה זו המליצה לשגר ועדה מיוחדת לחקור בענין זכויות הערבים והיהודים בכותל. לאור זה, בקשה הממשלה הבריטית ממועצת חבר הלאומים, לאשר לה הרכבת ועדה מיוחדת למטרה זו, וקבלה את הסכמתה ב-15.5.30, שכן מועצת חבר הלאומים גרסה "ששאלת זכויות המוסלמים והיהודים ותביעותיהם לגבי הכותל המערבי, מחייבת פתרון מהיר וסופי" . בעקבות זאת, הורכבה ועדה משולשת (שבדיה, שוויץ והולנד). ב-19.6.30 הגיעה הועדה לירושלים ושהתה במקום חודש שלם . במשך תקופה זו, ערכה הועדה 23 ישיבות בהתאם להליכים המשפטיים הנהוגים בבתי- המשפט הבריטיים, ושמעה בנוסף לנציגי שני הצדדים, עדות מפי 21 יהודים ו-30 ערבים. כן הוצגו בישיבות אלה 61 מסמכים, 35 מהם הושגו ע"י היהודים, ו-26 ע"י הערבים .

ב-1.12.30 חברה הועדה דו"ח, בו נאמר, כי הוחלט פה אחד "שהכותל הוא רכושם הבלעדי של המוסלמים, ולהם בלבד הזכות עליו זאת, משום שהכותל מהווה חלק מרחבת מסגד אל-אקצה שהוא מרכוש הוקף גם הרחבה שמול הכתל ומולה שכונה בשם "שכונת המוגרבים ", שיכת למוסלמים . זאת, משום שרחבה זו היא הקדש, המיועד לפי ההלכה המוסלמית לצורכי צדקה"

הועדה החליטה כמו כן כי "תשמישי הקדושה ו/או תשמישים אחרים, שליהודים יש זכות להחזיק ליד הכותל - אם בהסתמך על סעיפי ההחלטה, או ע"י הסכם בין שני הצדדים - לא יחשבו בכל וסיבות שהן, או לא יהיה בהם כדי ליצור זכות ממשית ליהודים בכותל, או ברחבה שלידו".

החלטות הועדה הועדה קבלו את הסכמת חבר הלאומים והממשלה הבריטית המנדטורית . כמו כן ביטל הדו"ח - ועודנו מבטל - כל זכות מדומה של היהודים בכותל המערבי, ואף מנפץ את יסודות הסימליות אשר עליהם מסתמכת ישראל, ברצונהלהצדיק את שדידת ירושלים הערבית, כדי לחפות על מטרותיה האמיתיות.

7/...

כן כולל הספר - נוסף להקדמתו של וליד חאלדי, בה ניתן הסבר בדור על המטרות הציוניות האמיתיות לגזלת ירושלים - את הנוסח השלם של הדו"ח הועדה הבין - לאומית ואחד עשר הנספחים המצורפים לו, דבר ההופך אותו למסמך בין לאומי בעל חשיבות ראשונה במעלה, בפרט ביום ולאור הנסיבות הקיימות.

קריאת הוועידה למניעת יהוד ירושלים
אל דעת הקהל העולמית
(אל - דסתור, ירדן - 24.2.68)

המשרד המבצע של הוועדה להצלת ירושלים פירסם פנייה אל דעת הקהל העולמית לשים לב למהותה האמיתית של הציונות ולהציל את ה עיר הקדושה מהמזימות הישראליות לייהד את ירושלים.

להלן נוסח הקריאה:
הוועידה הגדולה שנערכה ב-21.2.68 ברבת - עמון בהשתתפות מנהיגים רעיוניים, פוליטקאים, נציגי רשויות דתיות מוסלמיות ונוצריות ונציגי אגודות הרופאים, עורכי הדין, המהנדסים, הפועלים, ארגוני הנשים, המסחר והתעשייה, נשיא הסינאט וביה"נ וסרים ירדניים - דנה בשינויים שבוצעו ע"י השלטונות הישראליים לייהוד ירושלים הערבית, והגיעה את הקריאה הבאה לדעת הקהל העולמית:

שליטי ישראל אשר הפיצו את העולם בדיבורים כוזבים על שלום ואי הרחבת התפשטותם ועל מדינת ישואל כאומת החירות והדמוקרטיה חושפים עתה את כוונותיהם האמיתיות להחריב את צורת התעשיתם לא רק ע"י סירובם העקשני לסגת מהאזורים הערביים הכבושים, כי אם גם במדיניותם המסוכנת והנפשעת ביחס לירושלים הערבית.

למרות שתי ההחלטות של מוסד החרום של העצרת הכללית, שפורסמו בחודש אוגוסט 1967, בדבר אי חוקיות סיפום ירושלים הערבית לישראל, ולמרות החלטת מועצ"הבט בדבר נסיגת הכוחות ואמנת האו"ם האוסרת צירוף וסיפוח, למרות כל זאת מבצעים עתה המושלים הציוניים את תכניתם לייהוד ירושלים הערבית, ע"י רכישת אדמות ובתים ערביים לייסוד עשרות אלפי יהודים. הם מוסיפים לפזר ולבטל את כל המוסדות הערביים והמוסלמים בירושלים ולזלזל בהם. הם ביטלו את כל החוקים האזרחיים שהיו קיימים לפני המלחמה והחליפו אותם בחוקים הישראליים הקיימים מלפני המלחמה בניגוד לנוהג ולרצון העולמי הם החליפו את עירית ירושלים הערבית ואת כל המחלקות הערביות הרשמיות בעיריה ובמחלקות יהודיות. הם הרסו שכונות שלמות ועשרות בנייניב מחוץ לחומת ירושלים העתיקה ובתוכה, עקרו מאות משפחות ירושלמיות ותיקות ביותר, חיללו את המקומות הקדושים, המוסלמיים והנוצרים, ובראשם מסגד אל - אקצא וכנסית הקבר הרסו מסגדים וכנסיות. מדיניות הייהוד והתוקפנויות הישראליות טרם הגיעו לקיצן. השליטים הציונים מתכוננים להשתלט על חרבת מסגד אל - אקצא בטענה שזהו הר הבית, לאחר שקודם לכן הניפו את הדגל הישראלי מעל כיפת הסלע. הם אף מתכננים להעמיד את בתי הדין השרעיים ואת ההקדשים המוסלמיים בירושלים תחת פיקוח ושליטת משרד הדתות הישראלי. הם כובשים תנאים כלכליים קשים כדי להביא לפשיטת רגל של המוסדות הכלכליים הערביים בירושלים ובעיקר מוסדות התיירות, ואת לאחר שניתקו את ירושלים מטאר חלקי הגדה המערבית הכבושה ע"י מחסומים ומיסי מכס

8/...

- אל המצפון העולמי שזועזע תמיד ע"י מכאובי האנושות, ויצא נגד הנאציזם והפאשיזם והמתנגד לכיבוש ולעקירת העמים ממולדתם,
- אל הערבי הגאה בלאומיותו, בכבוד אומתו ובהטוריה התרבותית המפוארת שלה,
- אל המוסלמי בעולם המוסלמי,
- אל העולם הנוצרי המאמין בשליחות השלום
- אל כל המדינות המתנגדות לעושק ולרודנות, אל המוסדות הלאומיים והפרוגרסיביים בעולם, אל בני החורין והלוחמים באשר הם, אל כל הלוחמים בנאציזם החדש המיוצג ע"י התנועה הציונית וע"י ישראל תולדת האימפריאליזם העולמי, אל כל מאמין לוחם המצפה לשעת השחרור - אל כולכם מפנה הוועידה את הקריאה לשים לב אל אמיתות הציונות של הנאצים הפאשיסטים וקוראת לכם לתמוך בעם הערבי הפלשתינאי הנתון לסכנת כליון. הינכם נקראים לעמוד לצד האומה הערבית לעזור לה לבלום את התוקפנות הישראלית אימפריאליסטית ולאלץ את שליטי ישראל להפסיק את ביצוע התכנית ליהוד ירושלים הערבית.

החלטות הוועידה להצלת ירושלים

(אל-דפאע, ירדן 25.2.68)

המשרד המבצע של הוועדה להצלת ירושלים פירסם ב-24.2.68 את החלטות הועידה שהתכנסה ב-21.2.68 ברבת עמון. להלן נוסח ההחלטות:

א. הרכבת ועדה מתמדת ברבת עמון להצלת ירושלים.

ב. הוועידה קוראת לממשלת ירדן להגיש תלונה נגד ישראל ולבקש כינוס מועהב"ט לדיון בתלונה בגלל התעקשותה של ישראל לספח לישראל את האזור הירדני של ירושלים, בנוסף לחלק גדול של הגפה הירדנית של ירושלים, וכן בגלל ביצוע תכניתה הרשמית של ישראל לייהד את ירושלים הערבית בניגוד לשתי החלטות עצרת האו"מ במוסב החרום מאוגוסט 1967, בדבר אי חוקיות סיפוח ירושלים, וכן בניגוד להחלטת מועהב"ט מחודש ינואר 1967 בדבר נסיגת כוחות ישראל מהשטחים הכבושים, ובניגוד לאמנת האו"ם האוסרת סיפוח. החלטה זו מודגשת בראש החלטת מועהב"ט .

ג. הוועידה קוראת לממשלת ירדן לבקש כינוס מועצת הליגה הערבית ברבת-עמון בהקדם האפשרי, בדרג של ראשי מיניסטריונים או שרי חוץ, כדי לדון בסיפוח ירושלים ע"י שלטונות ישראל ובצקדיהם ליהוד העיר. מועצת הליגה תדון בצעדים שיש לנקוט כדי לשמור על ערביות ירושלים .

ד. הוועידה קוראת לכל המדינות המוסלמיות אשר הגישו את הצעת ההחלטה בדבר אי חוקיות סיפוח ירושלים לישראל במוסב החרום של העצרת מחודש אוגוסט 1967, וכן לכל המדינות אשר תמכו באותה החלטה, לעשות כל מאמץ כדי לבצע את שתי החלטות מוסב החרום של העצרת בדבר אי החוקיות של ירושלים לישראל .

ה. הוועידה קוראת לכל העמים הערביים והמוסלמיים להרכיב ועדות להצלת ירושלים מפני ייהודה .

ו. הוועידה מביעה נאמנות, הערכה והתפעלות מהמלך חסין על עמדתו הנאצלת בהגנה על המורשה היקרה של המולדת, ובעיקר על העיר ירושלים.

9/...

ז. הוועידה מברכת את כל המדינות אשר תמכו בשתי החלטות מוסד החרום של עצרת האו"ם, וכן את כל המדינות, העמים, הרשויות, המוסדות והחוגים, אשר תמכו ומוסיפים לתמוך בזכות הערבים נגד הציונות ונגד התוקפנות הישראלית-אימפריאליסטית, שעדיין מאיימת על האומה הערבית.

ח. הוועידה מברכת את כל תושבי ירושלים הערבית על עמדת הגבורה שלהם, מאבקם נגד הכיבוש הישראלי, ועל התנגדותם ליהוד ירושלים הנצחית. כן מברכת הועידה את כל המוסדות, הרשויות והארגונים המוסלמיים והנוצריים בירושלים על עידנותם ופעילותם הרבה לשמירה על קדושת העיר ושיהורה מההתנגדות הבלתי-מוסרית של הציונים ומפגיעתם במקומות הקדושים לנצרות ולאיסלאם.

ט. הוועידה מברכת את בני העם הערבי בפלסטין, הנאבקים בצורות שונות נגד הכיבוש הציוני - האימפריאליסטי.

י. כיוון שהחזית הירדנית משמשת מטרה לתוקפנויות הישראליות החוזרות ונשנות, ולשאיפות ההתרחבות של ישראל, וכיוון שזוהי הזירה הראשית במערכת הערבים לבלימת התוקפנות הישראלית, קוראת הועידה לממשלה הירדנית לעשות כל מאמץ להשלמת חימוש יעיל של הכוחות הירדניים, להגן עם הארץ מפני התוקפנות.

יא. לחיזוק העמדה הפוליטית הערבית, רואה הועידה כי המאבק הצבאי המזויין הינו הדרך היעילה להצלת ירושלים ולהגשמת הרצון הערבי הצודק, התקוות הלאומיות ושחרור האדמות הערביות הכבושות משום כך קוראת הועידה לכל הממשלות הערביות להפנות את תשומת לבן למאמץ המלחמתי ולהשלמת ההכנה הצבאית במישור האירגוני ובמישור הממשי, וכן להתוות תכנית ערבית צבאית אחידה ולבצע תכנית כלכלית ופיננסית לחיזוק העמדה הערבית נוכח התוקפנות הישראלית.

- " עיראק מחויבת להגן על ירדן ועל כל מדינה ערבית הנתונה לתוקפנות"
- עיראק לא תרשה לשום מדינה זרה להשתרב בעניניה על מדינה כלשהי במפרץ

(אל-דסתור, ירדן, 24.2.68)

ד"ר מאלכ דוהאן, שר העבודה וההסברה העיראקי, דיבר, בראיון עם כתב "העתון" בבגדאד, על המצב הערבי הנוכחי. בייחס ילעמדת עיראק לגבי קריאת סודאן לעריכת ועידת הפיסגה הערבית הוא אמר, כי עיראק מצדדת בעריכת הועידה ובהקדם האפשרי, באשר למצב במפרץ הערבי הוא ציין, כי עיראק לא תרשה לשום מדינה זרה להתערב בעיניניה של כל מדינה ערבית שהיא, וכי היא תעמוד את כל אפשרויותיה לרשות האומה הערבית ולהגנת כל שעל ממנה.

שר ההסברה העיראקי התייחס לביקורו הקרוב של נשיך כווית בעיראק באומרו, כי ביקור זה הוא ביטוי ליחסי שה"פ הצריכים לשרור בין המדינות הערביות בכל התחומים.

באשר לתוקפנות הישראלית האחרונה נגד ירדן הוא ציין, כי עמדת ארצו לגבי ישראל היא ברורה ומושתתת על בסיס אי - ההכרה בה ואי - השתיקה לנוכח המתרחש באזורים הכבושים. עיראק מחויבת, מבחינה לאומית, להגן על ירדן ועל כל מדינה ערבית הנתונה לתוקפנות מצד ישראל או מצד כל מדינה אחרת.

10/...

ירדן מקיימת מגעים לכנוס הפיסגה בהקדם

(אח'באר אל - אכבוש, ירדן, 23.2.68)

נודע, כי ירדן ניהלה ביומיים האחרונים מגעים עם הליגה הערבית בענין הצורך לערוך ועידת פיסגה ערבית חמישית בהזדמנות הקרובה ביותר, לאור ההתפתחויות החמורות במצב במזה"ת. סבורים, כי ועידת הפיסגה הערבית תיערך במועד לא מאוחר.

יוזמה ירדנית חדשה לכינוס פיסגה ערבית נתקבלה ברוב נעודי

(אל - חוארת', לבנון, 23.2.68)

סעודיה דחתה נסיון נוסף לקבוע מועד לועידת הפסגה. הירדנים אשר עמדו בראש היוזמה הזו הודיעו, כי המלך פיצל לא מוצא כל נימוק שיצדיק את החפזון בקביעת מועד לועידה זו.

ימ/ תנ-לש-די

123

שגרירות ישראל

AMBASSADE D'ISRAËL

ברן, כט' בטבת תשכ"ח
30 בינואר 1968

אל : מר אילמר, ענינים כנסיתיים

מאת : שגרירות ברן

הנדון: קטעי עתונות

... מצ"ל המאמר "ירושלים ירושלים" כתוך העתון Le Protestant - Geneve

ב ב ר כ ה,

ש.ז כ"ץ

העתק: מע"ר

ARGUS INTERNATIONAL DE LA PRESSE
INTERNATIONALER ARGUS DER PRESSE
INTERNATIONAL PRESS CUTTING SERVICE
ZÜRICH TEL. (051) 27 99 72/27 16 77 GENÈVE TEL. (022) 32 54 10

Le Protestant,
Genève

15. Jan. 1968

870
1

JERUSALEM, JERUSALEM!

③

par Henri GERMOND

Au cours de deux articles précédents, le professeur Henri Germond, après avoir montré combien la «ville sainte» constituait un enjeu et décrit la complexité du problème des «lieux saints», a informé nos lecteurs de quelques solutions préconisées par certains.

Dans son dernier article, il nous révèle les raisons profondes qui font qu'une sacralisation de lieux géographiques quelconques est contraire à la ligne évangélique. Les solides arguments du professeur Germond méritent notre pleine attention.

Jérusalem et Mahomet

Avant la conquête musulmane, sous les empereurs chrétiens, les pèlerins purent se rendre nombreux aux lieux saints, mais depuis l'entrée d'Omar à Jérusalem, le temple leur fut interdit, en principe et souvent en fait. C'est à Omar qu'on attribue, à tort, la construction d'un admirable édifice octogonal, au-dessus du rocher sacré, là où était le lieu très saint. Le Coran déjà parle du temple de Jérusalem, à l'époque où Mahomet espérait convertir les juifs ; c'est dans la sourate 17 : « Gloire à Celui (Allah) qui, afin de montrer à son serviteur (Mahomet) quelques-unes de nos merveilles l'a transporté dans un voyage nocturne au temple le plus éloigné (Jérusalem), dont nous avons béni l'enceinte». Allah aurait en effet appelé de nuit le Prophète et l'aurait fait monter à cheval jusqu'à lui ; on montre encore l'empreinte du pied de Mahomet sur le rocher et, dans une grotte, le trou rond par lequel il aurait passé.

Le rocher serait suspendu sans appui sur l'abîme, c'est sur lui que sera placé le trône de Dieu au jour du jugement ; au moment où les trompettes sonneront, la Kaaba sera transportée à Jérusalem, et c'est devant le Temple que seront les balances destinées à peser les âmes. Le Prophète a dit : «Une prière près de ce rocher vaut mieux que mille ailleurs». C'est près de là que l'on conserve des poils enlevés à la barbe de Mahomet. Non loin du Temple se dresse depuis l'an 1200 le Dôme de l'Ascension, bâti en souvenir du fameux voyage au Paradis d'Allah.

Sur le haut des murs soutenant la coupole de la mosquée, qui est plutôt une sorte de chapelle, on peut lire des versets du Coran, en écriture coufique aux lettres d'or : «Dis : Gloire à Dieu qui n'a pas de fils ni d'associé au pouvoir... A lui appartient l'empire des cieux et de la terre... O vous, qui avez reçu les Ecritures, ne dépassez pas la juste mesure dans votre religion, et ne dites de Dieu que ce qui est vrai. Le Messie Jésus n'est que le fils de Marie... Croyez donc en Dieu et en son envoyé, et ne dites pas qu'il y a une trinité. Dieu est unique ; comment aurait-il un fils ?.. Dieu est mon Seigneur et le vôtre, adorez-le donc, c'est la voie droite».

En voilà assez pour montrer qu'il est difficile de concilier les croyances des juifs et celles des mahométans ; aucun argument ne l'emporte dans une discussion sur ce lieu sacré. Les premiers ne vont pas dans la mosquée d'Omar, qui est une perpétuelle souillure portée au saint des saints ; et l'on ne voit guère les Arabes prêts à transporter ailleurs, fut-ce aux frais de l'Unesco et d'une collecte internationale comme pour les colosses d'Abou-Simbel, la mosquée aux splendides mosaïques, qui ne se justifie que là où elle est.

Les lieux saints des chrétiens ne sauraient intéresser les croyants, descendant selon la chair et la légende, d'Abraham par Sara et Isaac pour les Israélites, par Agar et Ismaël pour les Arabes. Ils attirent des foules et ils ont fait l'objet d'un partage assez peu édifiant entre les diverses confessions. C'est ainsi par exemple qu'à la chapelle dite du Saint-Sépulcre, qui n'a que deux mètres de long sur un mètre quatre-vingt de large, sont suspendues quarante-trois lampes, dont treize aux Grecs, aux Latins et aux Arméniens, et quatre aux Coptes ; les Grecs y ont un bas-relief en marbre représentant la résurrection, les Arméniens un tableau à droite, les Latins un autre à gauche.

Y a-t-il une solution ?

L'erreur majeure, on pourrait dire le péché, c'est de croire que le sacré est attaché à un lieu, à une pierre. Quels que soient les souvenirs évoqués par cette ville, ni la prédication des prophètes, ni surtout l'Evangile ne permettent de croire à une terre ou à des constructions privilégiées.

Pour avoir la paix, les Nations-Unies peuvent bien demander pour tout le monde le libre accès aux «lieux saints» ; cette tolérance ne serait logique que pour les chrétiens. A moins que les juifs ne se laïcisent assez pour ne plus croire à la signification et à l'efficace de leur culte attaché au rocher, saint des saints ; à moins que les Arabes, lassés par la défaite, ne considèrent plus Jérusalem comme leur deuxième ville sacrée et le même rocher comme lié à la vie de Mahomet, on ne voit pas de solution définitive dans le climat religieux des temps présents.

En vérité, il n'y a pas de lieux saints. Il y a des endroits chargés d'histoire, mais en ce qui concerne la sainteté des temps et des objets, c'est à l'Evangile d'apporter les clartés nécessaires : «L'heure vient, disait Jésus à la Samaritaine et elle est déjà venue, où vous n'adorerez plus le Père, ni sur cette montagne, ni à Jérusalem... les vrais adorateurs adoreront le Père en esprit et en vérité». Jésus pleura sur Jérusalem : «Si tu avais reconnu, toi aussi, ce qui pouvait te donner la paix... Ils ne laisseront pas une pierre sur une autre pierre, parce que tu n'as point reconnu, toi aussi, le temps où tu as été visitée». «Ne savez-vous pas que vous êtes le temple de Dieu et que l'Esprit de Dieu habite en vous ? » écrivait l'apôtre Paul.

Pourquoi ces paroles qui ont mis fin au paganisme des idoles gréco-romaines et de leurs sanctuaires seraient-elles sans effet aujourd'hui devant cette fausse incarnation, génératrice de luttes stériles et peut-être de guerre universelle ?

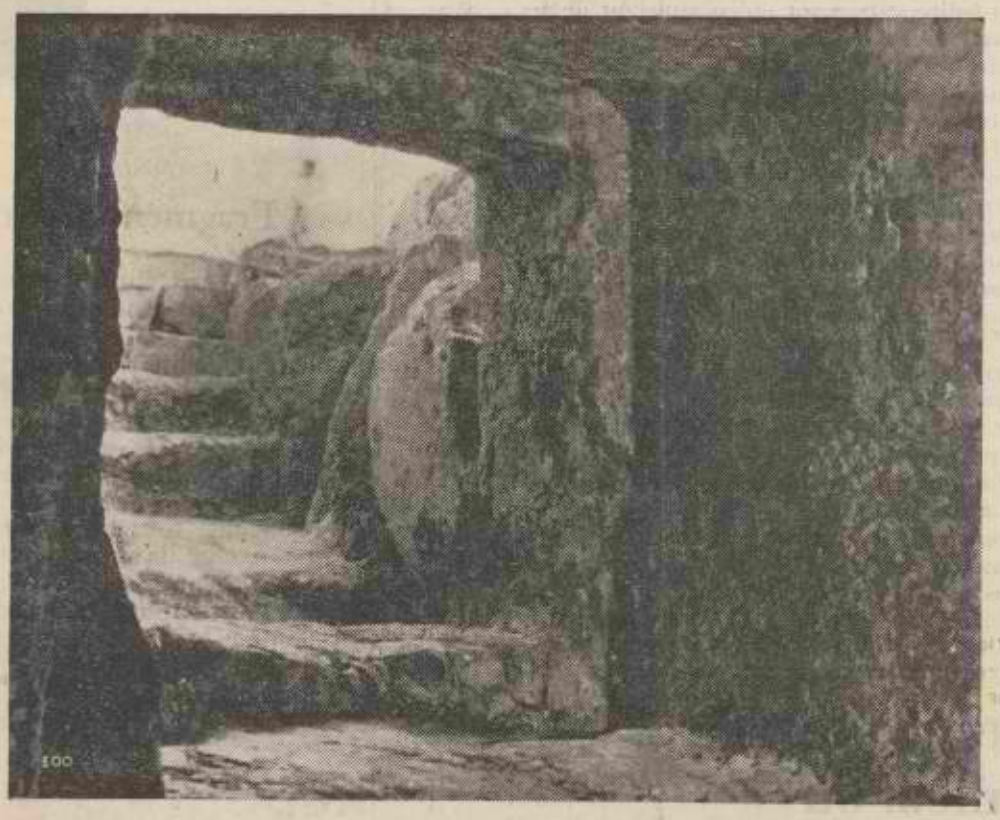

Il peut être émouvant de se dire que le Seigneur a, selon la tradition, été enterré dans un tombeau semblable... Mais décréter « lieux-saints » des monuments et endroits analogues est hors de la ligne évangélique.

Il n'y a pas de « lieux saints »

Un sentiment très humain et respectable remplit de joie ou de tristesse celui qui visite les « lieux saints », en particulier ceux du christianisme ; il peut être émouvant de se dire que Jésus a passé par là, qu'il a gravi les degrés du Temple et parlé dans ses parvis, que peut-être la Croix a été dressée en tel endroit et que le Seigneur a été enterré dans ce tombeau. L'archéologie biblique a rendu parlantes la Palestine comme la ville de David, et le développement du tourisme permet à beaucoup de se rendre sur la terre qui demeure le berceau de l'Evangile.

Mais la localisation des «faits» qui composent l'histoire connue de Jésus est des plus confuses, et la naïveté de ceux qui croient aveuglément au boniment des guides n'est pas celle de la foi qui croit tout.

Il n'est pas question de condamner le «Voyage en Terre sainte» ; mais, de tous les arguments qui justifient une prétention sur les lieux saints, il n'en est aucun qui soit défendable. Jésus par son attitude a été dur à l'égard du Temple comme pour des institutions aussi naturelles que la famille.

Les conflits entre Occident chrétien et Proche-Orient sont loin d'être apaisés ; quant à la lutte entre arabes et juifs, on ne pourrait en supprimer le motif qu'en leur faisant partager notre conviction chrétienne : ni les lieux de la révélation, ni ceux d'un culte ne sont saints ; la présence de Dieu est spirituelle et elle rend sacrée toute relation avec lui, où que ce soit, qui comporte et la reconnaissance de sa présence et une relation d'amour avec les autres hommes. Mais nous n'en sommes pas encore là, ni chez les disciples de la thora, ni chez les descendants de Mahomet, ni, hélas ! chez beaucoup de chrétiens.

Nous ne pouvons pas, au nom de notre foi, prendre parti dans ce conflit judéo-arabe ; l'une et l'autre position comme celle des chrétiens attachés à leurs «lieux saints» sont hors de la ligne évangélique, que les protestants devraient être unanimes à proclamer et à défendre.

6512

Le Protestant du 15 janvier 1968

Prier pour l'unité?

Lors du dernier Synode de l'Eglise vaudoise, le professeur Carl-A. Keller s'est exprimé à propos de la Semaine de prière pour l'unité. Son point de vue a retenu notre attention. Nous sommes reconnaissants de pouvoir, dans les lignes qu'il nous envoie, mieux saisir sa propre pensée. Nous les proposons à l'attention de nos lecteurs.

La « Semaine de prière pour l'unité des chrétiens » exerce une fascination telle que quiconque tente de résister risque de passer pour rétrograde, voire pour irréligieux. Essayons d'y voir clair ; que signifie « prier pour l'unité » ?

On nous invite à nous associer à la prière du Christ : « pour qu'ils soient tous un » (Jean 17.11, 21) : on abuse de ce texte, car on recherche une unité visible, alors que le Christ parle de l'unité en Dieu, réalisée par le Saint-Esprit dans l'unité du Père et du Fils d'abord, dans celle des croyants ensuite.

Il y a plus grave : vouloir s'associer à la prière du Christ : « pour qu'ils soient tous un », c'est se rendre coupable de blasphème. Car la prière que le Christ a prononcée à la veille de sa mort était une prière unique, une prière sacerdotale. Conscient du danger d'un éventuel désaccord survenant entre ses disciples, il a imploré son Père de les maintenir dans l'unité de la foi, « comme toi, Père tu es en moi et moi en toi ». Il n'appartient pas aux disciples de se mettre à la place de leur Seigneur. Il ne leur appartient pas de prier de la même manière pour les disciples. Il leur appartient de s'abandonner à l'Esprit, de vivre leur foi, et de manifester l'unité qui leur est d'ores et déjà donnée dans leur Maître.

Il appartient aux disciples non de prier pour l'unité, mais de prier ensemble, d'écouter ensemble, d'adorer ensemble, de communier ensemble dans le Pain et dans le Vin.

Prier pour l'unité, c'est refuser l'unité.

Ce qui empêche les chrétiens de prier ensemble, c'est le fait que certaines Eglises ont créé des structures hiérarchiques rigides et se sont entourées de palissades en déclarant hautement qu'il n'y a pas de salut en dehors de ces palissades. On a beau évoquer un changement d'attitude qui est en train de se faire jour dans l'Eglise romaine, par exemple ; on a beau signaler l'esprit nouveau qui a animé les débats du dernier Concile : ce qui compte et ce qui reste — ce qui déterminera la position de l'Eglise dans les décennies à venir —, ce n'est pas une certaine ambiance de bienveillance « maternelle » à l'égard des « frères séparés » : ce sont les textes mûrement pesés, discutés et solennellement promulgués par le pape. Ces textes affirment sans ambages que si certaines « grâces » sont accordées à des individus en dehors de l'Eglise de Rome, la plénitude de la grâce, elle, ne se trouve qu'à Rome. Les textes sont formels, et la politique de l'Eglise romaine en matière de mariages mixtes et d'école confessionnelle vient prouver qu'ils ne sont pas lettre morte. Il n'est pas possible à un catholique sincère de prier pour l'unité autrement qu'en envisageant une organisation ecclésiastique unifiée, dans le giron de Rome.

Et il ne serait pas possible pour un chrétien évangélique de prier pour l'unité autrement qu'en songeant à l'unité dans le Christ, c'est-à-dire autrement qu'en appelant de ses vœux l'abolition de toutes les palissades. Admettre qu'il n'y a de salut que dans le cadre d'une organisation ecclésiastique unitaire équivaut à renier la foi. Nous qui croyons au Christ, qui prêchons et qui écoutons sa Parole, qui communions avec lui dans la prière et par les sacrements, qui sommes soutenus par son Esprit dans notre vie chrétienne, nous avons tout en lui. Il nous a accordé la plénitude de sa grâce. Il ne nous manque rien — si ce n'est la reconnaissance par ceux qui nous contestent la plénitude de la grâce. Aussi notre prière pour l'unité ne saurait-elle consister qu'à supplier Dieu d'ouvrir les yeux et les cœurs des constructeurs de palissades.

Tant que la prière pour l'unité masque des attitudes si fondamentalement opposées, il convient de résister aux séductions de la « semaine de prière pour l'unité des chrétiens ».

Carl-A. KELLER.

Amiel contre le scolasticisme

Un lecteur du Protestant *nous écrit :*

« Il m'a semblé, en lisant ces lignes (voir ci-dessous), qu'elles expriment assez exactement l'idéal du christianisme libéral qu'Amiel d'ailleurs juge assez sévèrement dans d'autres passages.

A notre époque de retour au « scolasticisme » dans de nombreux milieux, ces lignes du doux penseur genevois s'imposent par leur justesse et sont un rappel urgent. Presque un siècle à l'avance, elles retentissent comme un avertissement et cela en harmonie avec d'autres voix, celles d'aujourd'hui qui expriment les mêmes vérités dans le langage actuel. »

E. I.

Henri-Frédéric Amiel (1821-1881)
écrivain et philosophe

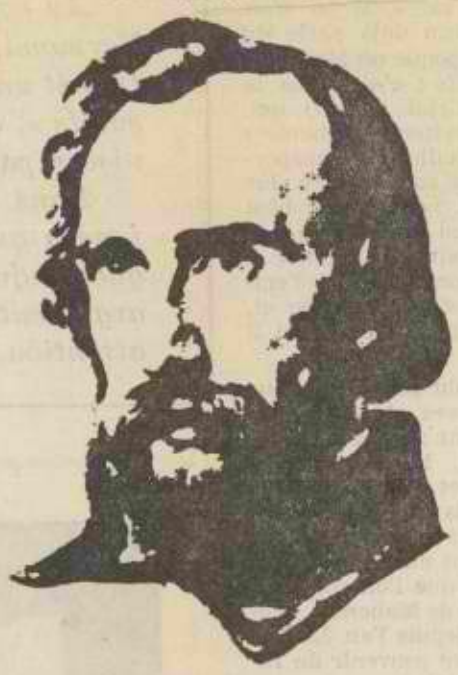

Fragment du journal intime d'Amiel

30 août 1872. — Les élucubrations à priori m'ennuient à présent autant que qui que ce soit. Tous les scolasticismes me rendent douteux ce qu'ils démontrent, parce qu'au lieu de chercher, ils affirment dès le début. Leur objet est de construire des retranchements autour d'un préjugé et non de découvrir la vérité. Ils amassent des nuages et non des rayons. Ils tiennent tous du procédé catholique qui exclut la comparaison, l'information, l'examen préalable. Il s'agit pour eux d'escamoter l'adhésion, de fournir des arguments à la foi, de supprimer l'enquête. Pour me persuader, il faut n'avoir pas de parti pris et débuter par la sincérité critique ; il faut m'orienter, me montrer les questions, leur origine, leurs difficultés, les diverses solutions essayées et leur degré de probabilité. Il faut respecter ma raison, ma conscience, et ma liberté. Tout scolasticisme est une captation ; l'autorité a l'air de s'expliquer, mais elle n'en a que l'air, et sa déférence n'est qu'illusoire. Les dés sont pipés, et les prémisses sont préconçues. L'inconnu est supposé connu et tout le reste s'en déduit.

... la philosophie n'aime qu'une chose, la vérité. Tant pis si cela dérange les opinions toutes faites de l'Eglise, de l'Etat, du milieu historique où est né le philosophe. *Est ut est aut non est.*

Confession privée, absolution onction d'huile... ou

·gique de la maladie

à être célébrés au chevet des malades ou des mourants. Acclamations trinitaires, répons, litanies, lectures bibliques suivies de formules comme « Gloire à toi, Seigneur » ou « Louange à toi, ô Christ », rien n'y manque.

Ce n'est pourtant pas tout. On nous propose des liturgies détaillées pour l'imposition des mains à un malade, *pour* l'onction d'un malade, *pour* la bénédiction d'un mourant, *enfin pour* la confession et l'absolution. *Glanons quelques perles: « L'imposition des mains peut être précédée d'une brève confession des péchés, suivie de l'absolution, ou de la confession privée ; dans ce dernier cas, le ministre est laissé seul avec le malade pendant la confession » (p. 115). « Pour l'onction, on*

Constats de statu quo

Il y a plusieurs façons de planter les choux. Il y a aussi plusieurs manières de pratiquer l'œcuménisme. La dernière en date est celle des déclarations communes. Pour nous en tenir à notre seul petit pays, nous avons eu ainsi droit à une déclaration commune sur les mariages mixtes, et ce mois de janvier nous en réserve une sur la semaine de prière pour l'unité des chrétiens.

Progrès considérables, dit-on. Comme font un progrès considérable les deux voisines qu'oppose une vieille jalousie et qui, le même jour et chez le même boucher, se trouvent acheter toutes deux un gigot d'agneau : « Eh, ma chère, quelle coïncidence ! »

Le seul progrès « œcuménique » que ces déclarations manifestent est le suivant : on s'entend pour constater ensemble, et dans les mêmes termes, que rien n'a changé et qu'on en reste au statu quo. D'aucuns remarque- que ce n'est déjà pas si mal. Mais on

Curieux argument

Nul ne sait si les catholiques vaudois obtiendront leur statut, ni ce qu'il sera. On se rappelle que leurs représentants avaient refusé celui qui leur était proposé par le Conseil d'Etat pour la seule raison qu'il mettait fin à toute possibilité de subsides cantonaux ou communaux aux écoles confessionnelles.

Ne sachant ce que l'avenir leur réserve sur ce point, les catholiques vaudois, partout où ils le peuvent, entreprennent des démarches auprès des communes, demandent des subsides substantiels pour leurs écoles, et s'efforcent de créer ainsi des situations irréversibles.

Toutes les communes ne se prêtent heureusement pas à ce petit jeu. Aussi

ידיעות לנציגויות ישראל בחו"ל

אל: _____ מס: _____

_____

ירושלים, כ' בכסלו תשכ"ח
22 בדצמבר 1967

2462

הנדון: מאמר 'Internationalization of Jerusalem from 'Christus en Israel

... אנו מצרפים תרגום מאמר הקיף בשפה אנגלית(צרפתית וספרדית בהכנה) של כומר קתולי הולנדי A.C. Ramselaar, אשר הופיע בפרסום ההולנדי הקונסיונר מס' 3 כרך X מאוקטובר 1967.

המאמר הוא ביקורתי ביותר נגד מדיניות הוותיקאן כלפי ישראל והעם היהודי ולכן יש להזהר מהפצה ישירה אך בוודאי תמצאו דרך כדי לתת לו מהלכים. בחוגים קתוליים-כנסייתיים ואחרים. רצוי מאד לנסות להחדיר את המאמר לפרסום קתולי, גם אם אותו פרסום יבקר אותו. המאמר תוספה רצינית לחומר אשר שלחנו לכם תחת הכותרת Jerusalem and its Holy places ובמקרים מתאימים נתן למסרו ביחד.

בברכה,

נחנאל לורך
מנהל הסברה

From "Christus en Israel", No. 3, X. October 1967

INTERNATIONALIZATION OF JERUSALEM

by A.C. Ramselaar

I

- Is it not vexatious or at least unreal still to talk about the internationalization of Jerusalem?

- Are not the Arabs clearly the victim of Jewish expansionism?

- What are the Churches dreaming about when they make solemn statements on the subject?

- Jerusalem's situation is terribly tangled. The only thing to do about a Gordian knot is to cut it.

- Why is everybody asking for internationalization now that the Jews are there and not the Turks or the British any longer?

- Jerusalem is the mirror in which you can see the Church: divided, self-opinionated, mediaeval, unworldly and hostile to mankind.

- Looking more closely into the matter, one sees that it really concerns the "image" of the Church; and so the presence of the Church in the world of to-day is involved.

II

Holy Places

To avoid misunderstandings, a distinction should be made between internationalization of Jerusalem and international protection of the Holy Places.

Generally, one understood by "Holy Places" - especially in international law - certain sanctuaries and sites in Jerusalem, Bethlehem, Nazareth and elsewhere, where events in the life of Jesus are commemorated. So the term is interpreted in the "Capitulations" or agreements between the European Powers and the Turkish Government. Of course, nowadays it is very much stressed that not only the Christian sanctuaries are Holy Places, but also the Jewish and Islamic ones. Consequently, the draft-agreement between the UN and Israel (1949) speaks of the places, buildings and spots which, on May 14, 1948, were recognized as Holy Places.

In his encyclical "In multiplicibus Curis"[1] (26.10.'48), Pius XII goes further when he speaks about the holy places of Palestine which are sanctified by the birth, the life and the death of the Divine Redeemer. The whole of Palestine is holy land (encyclical 'Auspicia quaedam' 1.5.'48[2]) because there the light has risen for all people.

"Holy Places" then become identical with "Promised Land".

Although this description is not used in the context of a possible internationalization of Jerusalem, it has an undeniable influence on the Vatican trend of thought.

All this proves how, in the course of history, the Holy Places assumed a different significance in the experience of Christianity. The first Christian

./.

centuries had no interest whatsoever in relics, and they hardly felt any veneration for the Holy Places. The historically correct site faded into virtual oblivion. Only in the Constantinian period did a tendency develop to visit and worship at the Holy Places.

Later on, the more the individual inner life of Jesus evoked interest, the more a real devotion grew for Calvary, the Way of the Cross, Bethlehem and Nazareth. Therefore, nearly all the Holy Places are Crusader shrines.

We have to take into account the southern temperament, which has need for tangible expression and definite adoration. A refinement of the inner life is often manifested therein, from which we can learn a great deal. The northener is frequently more disrupted and afraid that religion will degenerate into superstition. But we should not forget that, very soon, the Holy Places played not only a religious but also a political, a civil and an ecclesiastical role. This began in the Byzantine empire, when Chosroes, King of the Persians, conquered Jerusalem. The Crusades are not only an epic of Roman Catholicism, they were also to serve the ends of the political and ecclesiastical struggle between East and West. They meant an encounter of the new Europe with the Old Asia.

Till to-day, Latin ecclesiastical policy has confounded relations in the Middle East. The British were interested in Palestine, and not only on account of its oil. The Mediterranean has lost much of its importance, but it is, once and for all, the key to the Middle East and the Middle East is, once and for all, the point of impact of three Continents.

III

Attitude of the Christians

The Churches, in their old age, have not yet lost so much of their vision that the only thing which they pursue in the Middle East are chimaeras. But that is the reason why it is high time that the Roman-Catholic Church in particular woke up to the fact that, today, the Christians think quite differently about the Holy Places from Peter the Hermit and the Knights of the Cross. Christianity as a political entity, with "Dieu le veut" as its cry, exists no more. Besides, nobody wants it. Everywhere, but most of all in the eastern countries, it is better to speak of the service of the Church than of its rights. Rights remind one too much of the colonial period.

There have been complaints that Christians are indifferent towards the Holy Places, and that they forget that hardly any Christians will soon be left in the land of Jesus. But it is much worse that Christianity, here, shows itself from its weakest side. Bad taste and watered devotions, gloomy quarrels between the divided Churches and within the Church, revolting behaviour by ecclesiastics (the good ones excepted), a clericalism blinder than is to be found elsewhere on earth, and a senile anti-Semitism which is only an advertisement for Jewish patience and Jewish tolerance.

A rejuvenated Christianity cannot accept this. Man (Jew and Arab as well as Christian) is of more value to the 20th century Christian than the unholy Holy Places, and, moreover, imaginatively understands Christ's spirit better. "The Holy Places will only become holy when hatred is known by men no more, when only love is known", P. Mogar wrote in Le Monde of 28.6.'67.

A powerless United Nations saw no other way out than a partition of the country: a miniature Jewish State, "and an Arab-Jewish kingdom, Jerusalem, as an international enclave in Arab territory" (November 27, 1947). He who knows Jerusalem only slightly and the situation of the Holy Places in connection with the new city is struck by the absurdity of the United Nations' plan, and wonders what was the motive behind the scheme." (J. Madaule, Le retour d'Israël, p. 92.)

./.

For this was the result: for the sake of the Arabs and "Christian rights," 110,000 Jews were to be separated from Israel, inhabitants of the new city who have no relation with the Holy Places.

Nevertheless, the Jews accepted the proposal at that time as the only way to escape total destruction.

Then, on May 14, 1948, the High Commissioner, Sir Alan Cunningham, leaves. That same night, the State of Israel is proclaimed, followed by the invasion of four Arab States: the Syrians and Lebanese from the North, Transjordanian from the East, Egyptians from the South. Israel holds its own.

After a year of bitter fighting, the Arab countries acknowledge the uselessness of the invasion. An armistice draws haphazard frontiers - straight through Jerusalem. Rien de plus définitif que le provisoire!

Pius XII, who, during the war saved many Jewish victims, but who never openly raised an alarm against the mass-murder and misery of the Jewish refugees, develops a world-wide activity for the Arab refugees. Heavy stress on the internationalizing of Jerusalem. The word "Jewish people" never passed the Pope's lips, and in the papal documents it looks as if a Jewish people had ceased to exist.

Between '48 and '67, much has happened. The Sinai campaign. The papacy of John XXIII, the Vatican Council. John was a great friend of the Jewish people. He strove for a rapproachement with Israel, but the Secretary of State Tardini stuck to his guns. The Vatican Council, by a great majority, wanted a new attitude towards the Jewish people. Very reluctantly Pope Paul gave in. But the State of Israel has not been recognized officially.

The Six-Day War at once raised the question of the Holy Places (June 5), and that exclusive. About the threatened genocide, not one word. June 9 - the Vatican returns to the partition resolution of November 1947. Again it shows its interest in the Palestinian problem, in internationalization (not only of the Holy Places) and in the Palestinian refugees.

As if in twenty years nothing had changed in Jerusalem. It had become the real capital of the State of Israel, with parliament, ministries, the grand University, the National Museum, the great memorial places of its national heroes and the really holy place in honour of Hitler's victims. Not a word about Jewish rights in <u>their</u> Holy Places in Jerusalem. The Osservatore della Domenica jokes about the War: the Israeli military operation was "smart" and "without exceptional risk".

We know these compliments, aimed to the Jews from an anti-Semitic arsenal.

On June 24, the Holy See sends a Note to the delegations of the UN: "The only solution which offers sufficient guarantee for the protection of Jerusalem and the Holy Places is to bring the city and its environment under international administration."

Emphatically it was stipulated: "International administration differs from international control."

IV

<u>Arguments</u>

In 1948, Pius XII, in his encyclical "In Muliplicibus Curis", gave

./.

as reasons for the internationalization of Israel: prevention of desecration and of destruction of the sanctuaries by acts of war; guarantee of access to the Holy Places and liberty of public worship; maintenance of morals and inviolate preservation of ancestral rites.

Half a year after the armistice with the Arab countries was concluded, it looks as if a final partition of Palestine will soon be determined.

Then Pius XII expresses himself more elaborately and more incisively about the internationalization of Jerusalem in the encyclical "Redemptoris nostri" (15.4.'49). Now stability of peace is given as the first reason, not protection against acts of war.

Furthermore, guarantees should be given not only for Jerusalem, but for all the Holy Places in Palestine, these places "Which possess so great and venerable monuments of the religion and which foster and strengthen the devoutness of the Christians".

Very significant for Pius XII is the next passage: "In order to realize all this, measures should be taken which will enable the pilgrim to visit the sacred monuments freely, to express his devoutness openly and unhindered and to linger there without danger or fright. In our opinion, it would give cause for offence if pilgrims saw this country desecrated by ignoble pleasure and sinful entertainment. This without any doubt is an insult to the Divine Redeemer and to Christian sentiment."

Finally, Pius XII strongly emphasizes the preservation of the Roman Catholic schools and institutions "and all the rights in those Holy Places which the Roman Catholics for many centuries have acquired and which, decisively and repeatedly they have defended and which our predecessors have confirmed solemnly and strongly."

This argumentation throws interesting light on the Vatican mentality before the Council. It also explains how, day by day, the rift deepens between the Vatican and Roman Catholic sentiment in the world widens.

Here three points come to the fore: the century-old, obstinate prejudices against the Jews; the view of the official ecclesiastical authorities on the relation between the Church and the Jewish people; the then existing conception of the Vatican as to the relation between Church and world.

V

The Prejudices Against the Jews

In 1948, the official ecclesiastical authorities must have had the fright of their lives: a State of Israel in the Holy Land! Once upon a time Popes had preached a Crusade! The Kingdom of Jerusalem, a token of the triumph over schismatics, Jews and Heathens! Now a State of Israel, much more robust, must healthier in itself than the Kingdom of Godfrey of Bouillon. For centuries and centuries, the Jews were considered the arch-enemies of Christianity. Was not Pope John naive when he said that the Church has no enemies?

Fear prevailed that the Jews would close and desecrate churches, would chase out Christians and would not allow pilgrimages. Were not the Jews the soul of Communism and Freemasonery? Were not most of the them irreligious? In the kibbutzim atheism and amoralism are the order of the day. Therefore: umbrage because of ignoble pleasure and sinful entertainment, because of modern bathing resorts near Tiberias, because of sports costume in the summer heat in the Judean mountains.

./.

Nearly twenty years of a Jewish State have taught that the sanctuaries are very safe in the Jewish Land, even if not a few of them played the part of hypodermics of anti-Semitism.

If, here and there, Christians complained of discrimination, then this did not refer to Christians as Christians, but as Arabs, just like the Moslems. Jews have fiercely objected to every form of missionary activity. It is not tolerated that Jews become Christian, however much freedom of religion is maintained. But that is a different problem, with which many other problems about Chruch theology and the history of the Church are connected. The view on Jewish morals is nothing less than offensive. The State of Israel can be compared very favourably with other countries, not excluding concordat-guaranteed "holy" Rome.

The reality of the Jewish people again proves to be the great Even if one assumes, after sixteen centuries of Jewish persecution, that the Jews consider Christianity as enemy Number I, then one glimpse at the facts will be convincing: the Jews show great concern, in Israel as well as in the whole world, to improve their relations with the Christians. No secret is made of this in Israel. But it is also shown, in every contact, that something more than sheer politics is present: respect for spiritual values, on condition that they are real, sincere, and humane.

VI

The Attitude of the Church, as such, with Regard to the Jewish Nation

In the demand for the internationalization of Jerusalem and its surroundings, a disregard of the Jews as a Jewish nation is plainly visible. If Palestine is the appropriate country for an independent Jewish national existence, then it is absurd to exclude Jerusalem. Not because of pure historical or religious considerations. Here, the existence of the Jewish nation in its own roots is at stake. Not a mythological gift of God, but a definite vocation, a definite road of suffering which has been traversed in the firm belief of a mission which is clear and manifest.

The refusal to acknowledge all this is based on the old, strongly established conviction that the Jewish people have lost their own place among the nations by the rejection of Jesus as the Messiah. The Church has been established by Christ to replace the old people of God. It is not a coincidence that in the papal documents the words "Jewish nation" have been meticulously avoided and are even omitted in the declaration of the Papal Council when it refers to the still living Jewish people. To exclude the document from the actual policy was not only an act of precaution. The idea that Palestine "which somehow was the scene of the Divine Redemption" (so the encyclical "Divini Redemptoris", with a small variation in the encyclical "In Multiplicibus Curis") has also, in its totality, to be considered as a Christian Holy Land can only arise in the minds of those who believe that the Jewish people has been rejected, and who treat the return to the Land of the Fathers as a voluntary political or colonial military expedition.

If this reasoning - that the Christian Holy Places are not safe from desecration under Jewish administration, or more politely put, if the internationalization of Jerusalem must be the sign of God's peace among the three world-religions - if this were sound, then the Jews could rightly say the reverse: "The Jewish Holy Places in Jerusalem are only safe when they are not under the administration of a Church which disregards our own national existence and which for centuries has persecuted us."

./.

VII

The Image of Church and World

Sometimes unexpected backgrounds are brought to light by coincidence. This is what Holman, in one of his stories, calls the "humour of God".

It looked like a coincidence that, during the 2nd Vatican Council, which went on for three years, both the statement about the Jews and the statement about freedom of religion experienced many difficulties. But it cannot be a coincidence that both documents appear, like a scarlet thread, in all the Vatican Council events, and that all over the world by far the greatest public interest was shown in them. Irrefutably, the course of events has demonstrated how the opposition against the documents originated in one and the same conception about the place of the Church in the world.

The difficulties about freedom of religion did not arise because a small but powerful minority was of opinion that the Church ought to exert authority over non-Roman Catholics or non-Christians as well, but because that minority linked the mission of God's Empire so closely to the Roman Catholic Church as an institution that, as in the end, that same minority conferred on the Church the right to act as it saw fit, in civil, social and political life. In this way, direction of the Church applies to the whole of the Church. Accordingly, the ecclesiastical authorities could always speak and exercise judgement on behalf of the Church as a whole, on human conduct as such. From that viewpoint, all other religions have only a value insofar as they conform to the Roman Catholic Church. "Error", "untruthfulness", cannot have any rights. Accordingly, in the encyclicals about the Holy Places the respect which we, as Roman Catholics, must have for the Holy Places of the Jews and the Moslems as such is never once mentioned.

In fact, the Pope, in 1967, demands that the capital of a country be withdrawn from its own government, although that country has its own most Holy Places there. That means that the secular power of a nation would be completely subordinated to what are really essential ecclesiastical interests in absolute contradiction to the fundamental principles of the freedom of religion, of the mission of the Church in the world, as defined in the 2nd Vatican Council. It is a return to the old thesis that other religions can only be tolerated out of opportunism, but that the faith of others need not be respected.

That this trend of thought is, indeed, still fully sensed, is proved by the Pope's plea for historical rights in these places "which the Roman Catholics acquired many centuries and since which they have "decisively and repeatedly defended and which our predecessors have solemnly and strongly confirmed."

This passage is only applied to the Latin Church. Not to the Eastern Churches or the Orthodox nor on the uniates). Many of these rights are based on conquests during the Crusades.

Here the thought is still perceptible that the Church has a right to temporal power, if this is considered by the hierarchy useful or necessary for the mission of the Church.

VIII

Internationalization is no Solution

The internationalization of Jerusalem and its surroundings will stand

./.

no chance. It is the pursuit of a chimaera. Everywhere, it has made a bad impression that, at the outbreak of the hostilities, when the Jewish nation really was in utter distress, only a cry of concern about the Holy Places came from the Vatican. Action for the internationalization of Jerusalem for fear of Jewish domination or desecration took on a strange and unpleasant flavour with the demand being expressed at the moment when, for the first time in 19 years, access to the Holy Places became free for men of all faiths. Jordan had always refused the Jews admission to their own Holy Places. The same ban was enforced upon the Moslems of Israel. The Christian Arabs of Israel were only admitted at festivals of the Church.

It is significant that, in all those 19 years, no authoritative voice from the world of the Church was heard protesting against this violation of human rights and international treaties.

Also, during the conquest of the city, the Jewish Government did its utmost to safeguard the Holy Places. Jewish soldiers fell in the effort to spare them.

That the Jews hold on to the unity of their capital after having twice confronted total destruction (1947-1967), and after all that they had to sacrifice for Jerusalem, surely cannot be considered a threat to Christianity or an expression of imperialism. Action for internationalization does not solve any problem at all.

Internationalization would only be successful if it enjoyed the cooperation of the population of the internationalized territory and the approval of the countries concerned. Once more: one must be a stranger in Jerusalem to believe in internationalization as a way to peace. Internationalization could only be achieved if it were imposed and carried out by an international Power. The United Nations has presented a disappointing picture of impotence with regard to the Middle East.

This impotence resulted not from a lack of means, but from a spiritual bankruptcy. Internationalization would create a situation worse than during the armistice (1949-1967). All the great Powers have tried to fight out their controversies over the head of the Middle East. The choice "pro or contra Israel" was defined every time by implacable self-interest in the Middle East or in world politics. An international administration would be a source of new chicanery and a permanent threat to world peace.

IX

Disastrous Consequences for the Church

Action for the internationalization of Jerusalem is baleful for Christianity in the world.

a. The Jews cannot accept this internationalization. It would mean a misjudgement of their entire history and of their profoundest aspirations. At the same time, the demand for internationalization for the sake of the Holy Places is an insult to the Jewish people in Israel, as if the Jews were not willing to guarantee the religious rights of the Christians. To them, the whole of the proposed plan has an evil smell of corroded anti-Semitism.

During the Vatican Council, Cardinal Leger called the improved attitude of the Church towards the Jews an expression of the renovation of the Church. In the modern world, misjudgement and discrimination vis-à-vis the Jews had made the image of the Church unrecognizable to many. The modest rapprochement offers great possibilities. An attempt at internationalization would again freeze relations with the Jewish people all over the world. ./.

b. The road to the "oekumene" would be blocked once more. The relations with the Reformed Churches would enter a critical stage. In Ecumenical circles, the leading idea prevails that in Israel lies the key to "oekumene". It would be intolerable for the Churches of the Reformation if, from the attitude of the official authorities towards Israel, it proved that everything new which has been said in the Vatican Council about the motivation of the freedom of religion, about the attitude of the Church in connection with the non-Christian religions, about the attitude of the Church towards the modern world, and above all about the Essence of the Church - if it proved that all this was a dead letter.

c. The tensions already existing within the Catholic Church originate largely in the sense of uneasiness about the part which the Church, and particularly the central authority, have assigned to themselves in political and social life. Not because the Church would play such an important part in the building-up of the technical community. But the structures of the Church, as it stands in the secular world today, remind one too much of the feudal era, of a religiosity and a tutelage of all individual and social life. The Christian, in the first place, asks not for a new theology of the Church, but for a new Church life in which not the power and the triumph of the Church come to the fore, but the simple service to Man. The Palestine policy of the Church evokes images of a far from blessed period. Therein one recognizes three great evils: legalism, clericalism and triumphalism.

Many of the new generation are opposed to the special characteristics of the Jewish people, but still more opposed to active measures of the highest Church authorities to safeguard the so-called rights in the Holy Places. Such measures can only make unsatisfactory contact with Rome even worse.

X

Where Does the Solution Lie?

1. The solution is not far off. It is clear that the disadvantages and the dispossession of rights which are connected with the internationalization are just not in proportion to the dangers which threaten the Holy Places.

To a great extent these dangers are imaginary. Not long ago (19.7.'67) the Archbishop of Strasbourg spoke sensible words: Do not let us dispute the Jewish occupation of the Holy Places. The symposium where Mgr. Elchinger said this expressed in its resolutions its confidence that the Government of Israel would safeguard the rights of all, Jews, Christians and Moslems, in the Holy Places. There are indications that the Vatican is prepared to relinquish its action for complete internationalization of Jerusalem and that it would be satisfied if only the sanctuaries became extra-territorial, like Vatican State in Rome. In that case, the control of these could contribute to a closer contact between the Eastern and Western Chruches.

2. A genuine revision of the attitude towards the Jewish people is an indispensable precondition for a correct determination of the place of the Churches.

The State of Israel should not be identified with the Jewish people, but neither should it be detached from it.

Every suspicion of anti-Semitism must be made impossible by true confidence and mutual sympathy. The past must be mended by a new attitude of the Church. All sentiments of superiority must be banned.

./.

Christianity must show its true face in Palestine. On the one hand, this is easy. The Christians in Israel do not enjoy any political favour. They form a small flock and the Christian communities are poor.

On the other hand, the situation is exceedingly difficult. Everything should be done to end the discord amongst the Christians and first of all amongst the Catholics. By far the best way to achieve this would be the withdrawal of the Latin Patriarchate and the unifying of all the institutions under one guidance (as the Eastern Churches emphatically requested in the Vatican Council). How shall Christianity ever be able to show its true face, if, precisely in Jerusalem, it does not constitute the true, pure Christian community which is worthy to live on the spot where the apostle community, which is our mother experienced its oneness with the Lord.

A.C. Ramselaar

1. A.A.S. Vol. XL - n. 11 p. 434

2. A.A.S. Vol. XL - n. 5 p.170-171

ידיעות לנציגויות ישראל בחו"ל

אל: _____ מס: _____

_____

ירושלים, ט' בכסלו תשכ"ח
11 בדצמבר 1967

2438

הנדון: אוכלוסיית ירושלים

המצריך בלומה מסב תשומת לבנו לעובדה, שהחומר על אוכלוסיית ירושלים, המצורף לי.נ. 2340 מ- 8/10 - עלול להיבלע - מכאן שאנו שולחים אותו פעם נוספת, בנפרד.

על המסקנות מן החומר אין צריך להרחיב את הדיבור.

בברכה,

נתנאל לורך
מנהל הסברה

RECENSEMENTS DE LA POPULATION DE JERUSALEM

(depuis la Moitié du 19e Siècle jusqu'à nos jours)

Année	Juifs	Musulmans	Chrétiens	Total
1844	7,120	5,000	3,390	15,510[1]
1876	12,000	7,560	5,470	25,030[2]
1896	28,112	8,560	8,748	45,420[3]
1905	40,000	7,000	13,000	60,000[1] (approx.)
1910	47,400	9,800	16,400	73,600[4] (approx.)
1922	33,971	13,413	14,699	62,578[5]
1931	51,222	19,394	19,335	90,503[6]
1948	100,000	40,000	25,000	165,000[7] (approx.)
1967	195,700	54,963	12,646	263,309[8]

---

1. Encyclopédie Britannique
2. Liévin de Homme, Guide Indicateur de la Terre-Sainte, 1876
3. Annuaire de la Palestine - Année 1895-1896
4. Annuaire de la Palestine - Année 1909-1910
5. Recensement du Gouvernement Mandataire Britannique en Palestine 1922
6. Recensement du Gouvernement Mandataire Britannique en Palestine 1931
7. Z. Vilnay, Jérusalem - La Vieille Ville, 1962
8. Recensement de l'Office Central Israélien de Statistiques - 1967.

ירושלים איננה כבירה רגילה, מלבד היותה בירה של מדינה ריבונית, היא גם נחשבת בעיני העולם כולו כערסל של שלושת הדתות המונותאיסטיות ומכאן ירושלים תופסת מקום מיוחד בתפיסת העולם.

העניין כי אומות העולם תדרושנה סטטוס של בינלאומיות לגבי עיר בשעה שהרעיון של מקומות בינלאומיים תחת שלטון בינלאומי כלשהו נכשל כליל מדהים ומדאיג ואין להסביר אותו. נכון הוא שהעולם הנוצרי, וכאן מדובר בעיקר בעולם הנוצרי הקתולי, ראה בירושלים מאז ומתמיד מקום קדוש מיוחד - אם כי לא המקום הקדוש היחיד- והיה מוכן להקריב מבניו על כיבוש המקום והחזקתו, מכאן עובדת מעשי הצלב מקבלים מניע חזק. אולם, מן המאה ה-13 לאחר נפילת ממלכת ירושלים הנוצרית, השלים העולם הנוצרי עם המצאותם של המקומות הקדושים בידי המוסלמים ותחת שלטונם. הדבר קיבל ביטוי מפתיע ביותר כאשר העולם הנוצרי השלים לאחר התביעה לבינאום של ירושלים עם שלטון ירדני על ירושלים ועם שתיקתו המוזרה לתופעות ההפלייה הרבות לגבי העדות הנוצריות. מוזר גם כן שאותן ההפליות נשארו כסוד ולא הגיעו לכלל פרסום, וההפליות היו חמורות, כדאי להזכיר כמה מהן: -

השלטון הירדני התערב במישרין בחינוך הנוצרי: קבע כי יש לסגור את בתי-הספר הנוצריים בימי שישי, כי יש ללמד את הקוראן בהם ע"י מורה מוסלמי, וכי מערכת הלימודים תהיה מאושרת מראש על ידו.

בסוך לכל כנסיה נוצרית הקימו הירדנים מסגד, ואם לא היה אפשרי מבחינת חוסר מקום לעשות הדבר, קבעו בתי תפילה והתקינו רמקולים חזקים ששימשו לקריאות המואזין חמש פעמים ביום, וזאת אפילו ליד כנסית הקבר הקדוש בירושלים.

מנעו מהכנסיות לרכוש אדמות בירושלים, או לקבל אדמות במתנה או בירושה. כן חוקק חוק שקבע שחברי האחווה של הקבר הקדוש (Fraternity of Holy Sepulchre) שמשך כל מאות השנים היו יוונים, צריכים להיות נתינים ירדניים.

עצם הנוכחות הנוצרית בארץ הקודש היה ניתן בסכנה, ע"י איום ההשמדה הפיסי של הנוצרים, כפי שנודע לנו שהיה קיים לפני פרוץ מלחמת ששת הימים. זאת ועוד.

מדובר הרבה על גישה חופשית למקומות הקדושים והיתה קיימת חובה הסכמית ירדנית - הן על פי החלטת האו"ם לגבי ירושלים והן בהתאם להסכם שביתת הנשק ישראל-ירדן - לשמור על הגישה החופשית ולקיימה. המצב לאמיתו מחבטא בפשטות ע"י כך שהמוסלמים בישראל היו מנותקים לחלוטין מהמקומות הקדושים שלהם בעיר (מסגד כיפת הסלע, ומסגד אל-אקצה) כשם שהיהודים לא יכלו לגשת למקומות הקדושים שלהם, אולם אפילו הנוצרים לא נהנו מגישה חופשית למקומותיהם הקדושים. מספר זעום בלבד ולפי בחירה של הירדנים, יכלו לבקר פעמיים בשנה במקומות הקדושים לנצרות, ואילו הנוצרים הצליינים הותרו לבקר בתנאי שלא חצו את שער מנדלבאום מירדן לישראל או חוזר חלילה למעבר כפול, ובכלל לא ניתן היה להם לעבור אם היתה סבועה בדרכונם אשרה ישראלית.

עם כל אלה יכול היה העולם הנוצרי להשלים, אולם כאשר אחרי מלחמת ששת הימים אוחדה העיר והמקומות הקדושים הוצלו מחרבת המלחמה ע"י קורבנם של חיילים יהודיים לא מעטים ונמצאים תחת שמירתה של ישראל, עולם נוצרי זה מרגיש עצמו נפגע ואינו יכול להשלים עם המצב, למרות בטולם למעשה של כל ההפליות הנ"ל. איך להסביר זאת:

./.

האם הבעייה היא פוליטית? לא נראה כאילו קיימת הפליה פוליטית לגבי ישראל או העדפה של ירדן. הבעייה היא תיאולוגית וכאן הקושי. אילו היתה כאן בעייה מדינית אפשר היה להתווכח עליה, אבל אם היא בעייה תיאולוגית הרי תם כל וויכוח. לדאבוננו יש לחפש את שורשי התופעה בדוקטרינה תיאולוגית אשר אחראית לרדיפת היהודים והשמדתם זה 2000 שנה כמעט, (בירור והסבר הבעייה תיאולוגים). אין ספק כי הבעייה התיאולוגית נתנה את אותותיה כאשר האומות המאוחדות ב-29.11.1947 קיבלו החלטת הקורפוס ספרטום או בינאום העיר.

ידוע כי הגורם המדיני העיקרי שדחף את אומות העולם לפהרון הבינאום היה הוותיקאן, שהוא מצידו כמובן היה מודרך ע"י שיקולים תיאולוגיים, אבל היה לו גם שיקול מדיני מובהק שלא נודע ברבים.

ב-1947 היה מצבה של אירופה וביחוד של איטליה לאחר מלחמת העולם השניה על קו המאזניים להיהפך לקומוניסטית או לאו, המצב היה קריטי במיוחד באיטליה מקום שם המפלגה הקומוניסטית היתה חזקה עד כדי כך שהיוותה סכנה מיידית למשטר המערבי. במצב זה עמדה בפני הוותיקאן השאלה מה יהיה אם יעבור השלטון באיטליה לידי הקומוניסטים מה יהיה גורלו של הוותיקאן? מה יעשה האפיפיור? היו שהכינו מקום מקלט לאפיפיור ולממשלת הוותיקאן, המקום האידאלי שעלה ברעת אלה היה ירושלים הבינאומה.

בירושלים בינלאומית יש מקום לשלטון וותיקאני ואפילו מקום ששלטון העיר יועבר לידה. מעניין לראות כי במרוצת הזמן בפחות סכנת הקומוניזם באיטליה פחת גם ענין בינאום ירושלים בעיני הוותיקאן והלחץ לבינאומה לא מורגש היום בבירות העולם.

מה אירע לרעיון הבינאום ולהחלטת xxxxxx הבינאום מ- 1949 עד היום הזה?

ירושלים איננה כבירה רגילה, מלבד היותה בירה של מדינה ריבונית, היא גם נחשבת בעיני העולם כולו כערסל של שלושת הדתות המונותאיסטיות ומכאן ירושלים תופסת מקום מיוחד בתפיסת העולם.

המנומינל כי אומות העולם הדרושנה סטטוס של בינלאומיות לגבי עיר בשעה שהרעיון של מקומות בינלאומיים תחת שלטון בינלאומי כלשהו נכשל כליל מדחים ומדאיג ואין להסביר אותו. נכון הוא שהעולם הנוצרי, וכאן מדובר בעיקר בעולם הנוצרי הקתולי, ראה בירושלים מאז ומתמיד מקום קדוש מיוחד - אם כי לא המקום הקדוש היחיד- והיה מוכן להקריב מבניו על כיבוש המקום והחזקתו, מכאן עובדה מעשי הצלב מקבלים מניע חזק. אולם, מן המאה ה-13 לאחר נפילת ממלכת ירושלים הנוצרית, השלים העולם הנוצרי עם המצאותם של המקומות הקדושים בידי המוסלמים ותחת שלטונם. הדבר קיבל ביטוי מפחיע ביותר כאשר העולם הנוצרי השלים לאחר התביעה לבינאום של ירושלים עם שלטון ירדני על ירושלים ועם שתיקתו המוזרה לתופעות ההפלייה הרבות לגבי העדות הנוצריות. מוזר גם כן שאותן ההפליות נשארו כסוד ולא הגיעו לכלל פרסום, וההפליות היו חמורות, כדאי להזכיר כמה מהן: -

השלטון הירדני התערב במישרין בחינוך הנוצרי: קבע כי יש לסגור את בתי-הספר הנוצריים ביומי שישי, כי יש ללמד את הקוראן בהם ע"י מורה מוסלמי, וכי מערכת הלימודים תהיה מאושרת מראש על ידו.

סמוך לכל כנסיה נוצרית הקימו הירדנים מסגד, ואם לא היה אפשרי מבחינת חוסר מקום לעשות הדבר, קבעו בתי תפילה והתקינו רמקולים חזקים ששימשו לקריאות המואזין חמש פעמים ביום, וזאת אפילו ליד כנסיית הקבר הקדוש בירושלים.

מנעו מהכנסיות לרכוש אדמות בירושלים, או לקבל אדמות במתנה או בירושה. כן חוקק חוק שקבע שחברי האחווה של הקבר הקדוש (Fraternity of Holy Sepulchre) שמשך כל מאות השנים היו יוונים, צריכים להיות נתינים ירדניים.

עצם הנוכחות הנוצרית בארץ הקודש היה ניתן בסכנה, ע"י איום ההשמדה הפיסי של הנוצרים, כפי שנודע לנו שהיה קיים לפני פרוץ מלחמת ששת הימים. זאת ועוד.

מדובר הרבה על גישה חופשית למקומות הקדושים והיתה קיימת חובה הסכמית ירדנית - הן על פי החלטת האו"ם לגבי ירושלים והן בהתאם להסכם שביתת הנשק ישראל-ירדן - לשמור על הגישה החופשית ולקיימה. המצב לאפיתו מתבטא בפשטות ע"י כך שהמוסלמים בישראל היו מנותקים לחלוטין מהמקומות הקדושים שלהם בעיר (מסגד כיפת הסלע, ומסגד אל-אקצה) כשם שהיהודים לא יכלו לגשת למקומות הקדושים שלהם, אולם אפילו הנוצרים לא נהנו מגישה חופשית למקומותיהם הקדושים. מספר זעום בלבד ולפי בחירה של הירדנים, יכלו לבקר פעמיים בשנה במקומות הקדושים לנצרות, ואילו הנוצרים הצליינים הותרו לבקר בתנאי שלא חצו את שער מנדלבאום מירדן לישראל או חזרו חלילה למעבר כפול, ובכלל לא ניתן היה להם לעבור אם היתה טבועה בדרכונם אשרה ישראלית.

עם כל אלה יכול היה העולם הנוצרי להשלים, אולם כאשר אחרי מלחמת ששת הימים אוחדה העיר והמקומות הקדושים הוצלו מחרבת המלחמה ע"י קרבנם של חיילים יהודיים לא מעטים ונמצאים תחת שמירתה של ישראל, עולם נוצרי זה מרגיש עצמו נפגע ואינו יכול להשלים עם המצב, למרות בטולם למעשה של כל ההפליות הנ"ל. איך להסביר זאת:

./.

האם הבעייה היא פוליטית? לא נראה כאילו קיימת הפליה פוליטית לגבי ישראל או העדפה של ירדן. הבעייה היא תיאולוגית וכאן הקושי. אילו היתה כאן בעייה מדינית אפשר היה להתווכח עליה, אבל אם היא בעייה תיאולוגית הרי תם כל וויכוח. לדאבוננו יש לחפש את שורשי התופעה בדוקטרינה תיאולוגית אשר אחראית לרדיפת היהודים והשמדתם זה 2000 שנה כמעט, (בירור והסבר הבעייה תיאולוגים). אין ספק כי הבעייה התיאולוגית נתנה את אותותיה כאשר האומות המאוחדות ב-29.11.1947 קיבלו החלטת הקורפוס סאפרטום או בינאום העיר.

ידוע כי הגורם המדיני העיקרי שדחף את אומות העולם לפתרון הבינאום היה הוותיקאן, שהוא מצידו כמובן־חיה מודרך ע"י שיקולים תיאולוגיים, אבל היה לו גם שיקול מדיני מובהק שלא נודע ברבים.

ב-1947 היה מצבה של אירופה וביחוד של איטליה לאחר מלחמת העולם השניה על קו המאזניים להיהפך לקומוניסטית או לאו, המצב היה קריטי במיוחד באיטליה מקום שם המפלגה הקומוניסטית היתה חזקה עד כדי כך שהיוותה סכנה מיידית למשטר המערער. במצב זה עמדה בפני הוותיקאן השאלה מה יהיה אם יעבור השלטון באיטליה לידי הקומוניסטים מה יהיה גורלו של הוותיקאן? מה יעשה האפיפיור? היו שהכינו מקום מקלט לאפיפיור ולממשלת הוותיקאן, המקום האידאלי שעלה בדעת אלה היה ירושלים הבינאומה.

בירושלים בינלאומית יש מקום לשלטון ותיקאני ואפילו מקום ששלטון העיר יועבר לידה. מעניין לראות כי בפרוצת הזמן בפתוח סכנת הקומוניזם באיטליה פחת גם ענין בינאום ירושלים בעיני הוותיקאן והלחץ לבינאומה לא מורגש היום בבירות העולם.

מה אירע לרעיון הבינאום ולהחלטת ~~xxxxxxx~~ הבינאום מ־ 1949 עד היום הזה?

משרד החוץ

ס ו ד י

קווי מעון - ירושלים

1. הצעת הבינאום הוותה חלק מתכנית רחבה להקמת שתי מדינות עצמאיות, אחת יהודית ואחת ערבית, ולאחוד כלכלי בין שתי מדינות. האחוד הכלכלי נועד לאפשר לירושלים הבין-לאומית קיום כלכלי. כל התכנית כולה נשתבשה כשמדינות ערב וצבאותיהן פלשו לשטח ישראל, ובכח הזרוע התנגדו לתכנית החלוקה. מאורעות 1948 בטלו את ההנחות שהיו ביסוד החלטת 1947, כלומר פתרון של שלום והסכמה הדדית, וטבינאום ירושלים הווה חלק ממנו.

2. העובדה שעצרת האו"ם מעולם לא אישרה את הצעות מועצת הנאמנות לחוקה (Statute) של "המעמד המיוחד" לירושלים, מוכיחה בעליל שחוקה כזאת לא נראתה כמתקבלת על דעת ישראל, ירדן ומרבית חברות האו"ם.

3. העובדה שההצעה הבלגית מ-1950, שבקשה לחזור להצעות הקוראות לבינאום, לא קיבלה את הרוב הדרוש (2 שלישים), מעידה על נסיגה מהתכנית.

4. העובדה שהתקון הפיליפיני להצעת ה-8 (1952) שבו ביקשו המציעים להזכיר את הצעת הבינאום, נדחתה על ידי 20 מדינות ונתמכה רק על ידי 28 מדינות, לעומת 13 מתנגדים ו-38 תומכים להחלטת 181(II) מעידה על שינוי ניכר בעמדות המדינות השונות.

5. העובדה שמאז 1953 ועד היום לא התקיים דיון בנושא ולא נתקבלה כל החלטה מעידה על ההכרה של המדינות שהצעת הבינאום אינו פתרון מתקבל על הדעת.

6. המלצות האו"ם לבינאום ירושלים לא נתכוונו מלכתחילה להיות הסדר קבע. האו"ם חזה עוד ב-1947 שההסדר הוא זמני וישתנה בהתאם למשאל עם בין התושבים, סיערך תוך עשר שנים לאחר הפעלתו. ברור שתמיד ראה האו"ם ה- Duration of the Special Regime הוא רק הסדר ביניים, לתקופה של עשר שנים בלבד (ראה נספח בנקודה זו).

7. מטרת הבינאום היתה לשמור ולהגן על המקומות הקדושים כאמור בהצעת החלוקה:

181 (חלק 111 (C).

"To protect and preserve the unique spritual and religious interests located in the city of the three great monotheistic faiths throughout the world, Christian, Jewish and Moslem; to this end to ensure that order and peace, and especially religipus peace, reign in Jerusalem.

הכרזת העצמאות של מדינת ישראל קבעה: "מדינת ישראל.... תשמור על המקומות הקדושים של כל הדתות"....
כפף שידוע לכל, ממשלת ישראל שומרת מאז הקמת המדינה, בקפדנות על עקרון זה. למעשה מטרה זו בוצעה בקפדנות על ידי ממשלת ישראל. ראיה לכך ישמשו מאות אלפי צליינים ובראשם האפיפיור פאולוס השישי, שבבקוריהם בישראל עמדו על דאגתה של ממשלת ישראל לשמירה נאותה ולגישה חפשית אל המקומות הקדושים.

8. למעשה נמצאים 36 מקומות קדושים בתחום ירדן והמקום הקדוש היחיד לנוצרים בתחום ירושלים העברית הוא ה- Dormition אין הדבר מצדיק בינאום עיר בת קרוב ל-200 אלף. יש לציין כי בקרבת מקום נמצא אחד המקומות הקדושים גם ליהודים, הוא קבר דוד.

9. ההתנגדות לבינאום ירושלים באה גם מצד ירדן, כפי שהצהיר נציג ירדן ב-1949 וב-1950.

"no form of internationalization would... serve any purpose, as the Holy Places under Jordan's protection and control were safe and secure, without any necessity for a special regime..."

(see G.A.O.R., 4 th Sess. Ad Hoc Pol. Ctte., 59th Mtg., 6 Dec. 1949, p. 351 See also 5th Sess., Ad Hoc Pol. Ctte., 74th Mtg., 8 Dec. 1950, p. 471 and 77th., 11 Dec. 1950, p. 485.

10. הנציגים האמריקנים, הבריטים, השבדים, ההולנדים ואחרים הצהירו עוד ב-1948, 1950 שהצעת הבינאום אינה מעשית. ב-17.4.50 הודיעה בריה"מ למזכ"ל האו"ם כי היא חוזרת בה מהחלטת העצרת ה-4 על בינאום לאור התנגדות ישראל וירדן (ראה פרטים בחוברת Jerusalem and the U.N. דפים 5,6,7).

11. גבולות ישראל נקבעו בהסכמי שביתת הנשק, לפני 16 שנה. גבולות אלו נקבעו בתוך האו"ם ואושרו על ידי מועצת הבטחון. גבולות ועידת שביתת הנשק הנן איפוא גבולות מדינת ישראל וירושלים החדשה כלולה בתוך גבולות אלה. החסכם עצמו קובע כי שינוי בגבולות יעשה רק בהסכמת שני הצדדים.

12. האו"ם מעולם לא מחה על העברת משרדי הכנסת והממשלה (1949) ולא על העברת מטרד החוץ (1953), לירושלים בירת ישראל. סחיקה כהודאה דמיא. משרדי האו"ם (הנציג לסיוע טכני ומשרדו) שוכנים בירושלים ומקיימים מגע עם משרדי השלטון בירושלים.

13. ככל מדינה ריבונית יכולה ישראל מבחינת הנוהג והמשפט הבינלאומי לקבוע בעצמה את מקום בירתה, והנוהג הוא שהשגרירויות שוכנות במקום מושב הממשלה.

14. למעשה ברור למרבית החברות באו"ם שהצעת הבינאום היא "אות מתה", ואינה ברת ביצוע, ולראיה:

א. הבעיה לא עלתה על הפרק באו"ם מאז 1952;

ב. 16 נציגויות שוכנות כבוד בירושלים.

ג. הנציגויות בתל-אביב מקיימות קשר מתמיד עם משרד החוץ בירושלים ועם שאר מוסדות השלטון שבבירה.

ד. ראשי הנציגויות מגישים כתבי האמנתם לנשיא בירושלים. באים לפגישות רשמיות בירושלים, מברכים הנשיא ביום העצמאות ובערב ראש השנה בירושלים.

ה. ביקורים ממלכתיים שראשי מדינות וממשלות ופגישותיהם הרשמיות עם הנשיא, רוה"מ ושרת החוץ נערכים בירושלים.

- - - - - - -

נ ס פ ח

ל"קווי טעון - ירושלים" (סעיף 6)
"Duration of the Special Regime".

החלטת החלוקה (11) 181 מיום 29.11.47, קבעהפרק מיוחד ל"משטר המיוחד" בירושלים. חלק 3 סעיף D אומר:

D. Duration of the Special Regime

The Status elaborated by the Trusteeship Council on the aforementioned principles shall come into force not later than 1 October 1948. It shall remain in force in the first instance for a period of ten years, unless the Trusteeship Council finds it necessary to undertake a re-examination of these provisions at an earlier date. After the expiration of this period the whole scheme shall be subject to re-examination by the Trusteeship Council in the light of the experience acquired with its functioning.

The residents of the City shall be then free to express by means of a referendum their wishes as to possible modifications of the regime of the City.

עלינו לטעון שתכנית הבינאום היתה מלכתחילה מכוונת להיות זמנית ומעולם לא התכוונה עצרת האו"ם לקבוע משטר נצחי, הכוונה היתה למשטר זמני שיש לבדקו מחדש מעת לפעם. העצרת גם חזתה מראש שיש לתת לתושבי העיר אפשרות להחליט עלהמשטר הנראה להם. לכן הגבילה העצרת את תקופת "המשטר המיוחד" לעשר שנים בלבד והורתה במפורש שלאחר עשר השנים יקבע משאל עם את עתיד ומשטר העיר.

אפילו החלטת העצרת (IV) 303 מיום 9.12.49, בו חזרה העצרת על תכנית הבינאום, הוסיפה שעל מועצת הנאמנות להכין הצעה ל"משטר המיוחד" במגמה: "Introducing there in amendments in the direction of greater democratization".

ענין "משאל עם" אינו ענין של מה בכך. תהליך הדמוקרטיזציה בעולם, ובמיוחד פעולות מועצת הנאמנות מעידות על כך שמשאל עם משמש גורם מכריע בחיסול משטרים קולוניאליים או משטרי חסות. בשנים האחרונות רבים המקרים בהם חוסלו משטרי חסות בהתאם למשאלי עם.

לטענה כי -

(1) "המשטר המיוחד" מעולם לא נכנס לתוקפו ולכן טרם החלה תקופת עשר השנים.

(2) משאל העם היה מכוון לתושבי ירושלים כולה (כולל ירושלים הערבית), ודבר זה אינו נתן לביצוע.

יש להשיב כי -

(1) העובדה שהמשטר לא נכנס לתוקפו אינה מורידה מעצם העקרון. העקרון הוא הקובע ולא התאריך. למעשה בוצע משאל העם בהשתתפות תושבי ירושלים העברית בבחירות וביצוגם בכנסת, ותושבי ירושלים הערבית מיוצגים בביה"נ הירדני.

(2) התושבים היהודים של ירושלים תמיד היוו רוב מכריע בירושלים הכוללת (היום כ-200 אלף תושבים יהודים לעומת 60 אלף ערבים) והסיעון למשאל עם בשני חלקי העיר למעשה סיעון לסיפוח ירושלים הערבית לישראל.

(הציטטה באנגלית דלעיל לקוחה מהחלטת 1947. בהחלטת 1949 לא צוין התאריך 1.10.48 כמועד להתחלת המשטר המיוחד (DOC.A/1286). כמו כן בדו"ח המיוחד של מועצת הנאמנות משנת 1950 מדובר לא על Duration of Special Regime כי אם על Re-examination of the Status. מבחינת טעוננו עדיפה ההסתמכות על החלטת 1947 בנקודה זו.)

קסג

משרד החוץ
25. VIII 1967

ע/607 בד-ברוסברג, ס"ז באב תשכ"ז
22.8.67

אל : סר יחיאל אילסר משה"ח.

מאת : יצחק אורבה בון.

הנידון: מאסר על ירושלים

רצ"ב אני מעביר לך מאמר מערכת ראשי אשר הופיע ב "די וולט" ב-21.8.67 הדן בזכותה ההיסטורי והמוסרי של ישראל בירושלים.

אני סבור שזהו מאמר מצוין אשר חובר על רמה אינטלקטואלית גאה ביותר, ואני מציע שתוכלו לבצל ארתר גם בסקוטות אחרים.

ב ב ר כ ה,

יצחק אורבה.

העתק: קק"ת.
סע"ר.
הסברה.

אל אילסר

מתוך על המשמר 20. VIII. 1967

א.ק (מ)

באיגרת לפאטריארך הקופטי

האפיפיור אינו מעלה התביעה לבינאום ירושלים

קאהיר, שבת. — „אנו סבורים כי המקומות הקדושים חייבים ליהנות מן הערובות שמעניק החוק הבינלאומי המודרני להגנתן היעילה של זכויות הכל" — הכריז האפיפיור פאולוס הששי באיגרת ששיגר לפטריארך הקופטי האורתודוכסי סיריל הששי, מאלכסנדריה.

לאחר שציין, כי הואתיקן השתדל כמיטב יכולתו להשיג ערובות לעיר הקדושה ירושלים, הדגיש האפיפיור, כי יפעל תמיד למניעת פגיעה באינטרסים הצודקים של הצדדים השונים במקומות הקדושים.

האפיפיור הוסיף, כי אהדתו ועזרתו נתונה לכל אלה ש„נפלו קרבן לסכסוך האחרון".

האיגרת, באה בתשובה למכתב שבו הכריז סיריל הששי על התנגדותו לכל נסיון של בינאום ירושלים, היא הראשונה שנשלחה זה 500 שנים על־ידי אפיפיור קתולי לפטריארך קופטי־אורתודוכסי.

כתבנו בירושלים מוסיף:

חוגים מדיניים כאן סירבו היום להגיב על הכרזת האפיפיור. מצפים לפרסום מלא של מכתבו לפטריארך הקופטי מאלכסנדריה, בביטאון הוותיקאן „אוסרבטורה רומנו".

אך כבר ניתן לציין, כי הכרזת האפיפיור במכתבו זה היא הראשונה מאז פרוץ הקרבות ב־5 ביוני, שאינה מזכירה את תביעתו המסורתית לבינאום ירושלים. האפיפיור בחר בנוסח שאינו סונר את הדרך בפני שום פתרון בדבר המקומות הקדושים בירושלים.

אשאל תחילה את י. אופן: ימה יקרה אם הדתיים יהיו עקביים? והראייה — המחיצה המחפירה. ומה אם יתבעו ממך, יהודה להופיע בקאפוטה, וממני — בפאה נכרית? מה יקרה אז לרגשות שלנו? לרג־שות האסטטיים. הנפגעים כבר ב־ראותנו את הבחורים „מחופשים" בכיפות או במימחטות קשורות ב־קצותיהן. ומה עם העקרונות שלנו. כשאנו רואים חופשתנו נרמסת ברגלי המפלגתיות הצרה של מפד"ל? (מפלגתיות זה דבר מודרני בהחלט).

נזכרתי בבדיחה של י. ימבור מנוח: סוכנת ביתו של רב דיוו לו על מצב משקו. הרב הפסי בהעירו שמחשוף שמלתה אינו צב על כך השיבה: „רבי, אני מדב לעניין ואתה חושב על שטויות ואכן, בשטויות אלה שקועים כ הקודש. היסוד הפסיכולוגי לכך, רחקא אנשי הדת משגיחים „שטויות" — שאיש אחר כלל שם־לב להן — הוא לכשעצמו ה נושא למאמר.

איך קוטלים תיירות?

אינני מביעה את דעתי הפר על אופנת ה„מיני". פשוט, זה א מעסיק אותי — אם מפני ש שייך ל„שטויות", ואם מפני ש אופנה מתרגלים. אך אם נרצה ט טול את התיירות הפנימית ו חו"ל — הצעתי: לתבוע מכל תיי לשאת באמתחתה בגדים מתאי לפרחחי עזה ול„צדיקי" הכותל. אם נבקש לעודד תיירות — נ את התושבים לא להיות פרובינ אליים, ולכבד ל אורח ומינהגיו ו דרע איך מתייחסים הצרקנים ה„חלק החשוף של ה„סארי". השמלה הלאומית של האשה הח רית. האם יחוס מישהו על ר שותיה?) נדמה לי, שתושבי ע למדו משהו מהעובדה, שהגויותי לא פדו דבר, זמן־מה. ילמדו גא ו „ואנשי־הכותל" מאנשי נצרת א מידת רוחב־הלב והחשבון הנבון.

ואחרי כל אלה, חלילה לי מלפג ברגשותיהם של אנשים דתיים. ע כן ייטיבו לעשות כולם — אנש כל הדתות — אך — לא ירשו ביקו בבתי־תפילה בשעות התפילה. ו מובן, כל אורח ינהג במקומות ה תפילה על־פי המקובל שם. בכ סוי ראש אצל היהודים, בגילוי רא

יפים

פלחה, המוכר בארץ כאחד המוזי־קאים הטובים בכלי זה.

ייבי (י. בן־יהודה) הופיע לא־פעם לפני הקהל (גם ב„צוותא") בהקריאי את שיריו. עד כה הוא הוציא כמה ספרי־שירה („ביקר לכל התקווה", „נפשי לשלום תפילה"), שזכו ב־הערכת המבקרים הספרותיים (עזרי־אל אוכמני, אורי קיסרי). בתקליט — 19 קטעים מהספרים האלה, יבין הי־תר: „לייבגני ייבטושנקו", „פאול רובסון", „אתמול, היום ומחר", „נפ־שי לשלום תפילה", „שלוש נשי־קור" יעוד.

לשיריו של ייבי ציירו עיטורים כמה אמנים ישראליים, כמו י. תומר־קין ד. קארוון, רות שלוס (הציי־רים הוצגו בשעתו בתערוכה מיוח־

א ל _____

_____

20. VIII. 1967

מתוך ~~ידיעות אחרונות~~ .....

להחזיר את הר־הבית לעם ישראל!

תובע עו"ד ירושלמי, שהגיש צו־על־תנאי נגד שר־הדתות

— מאת גדעון רייכר —

מדוע לא יינקטו הצעדים הדרושים לשמירת הר־הבית כ־מקום קדוש לבני ישראל? — על שאלה זו יצטרך, כנראה להשיב שר־הדתות, הד"ר זרח וורהפטיג, בבית המשפט הג־בוה לצדק, הארש שהגיש את העצ"ן נגד השר הוא עורך־הדין הירושלמי שבתאי בן דוב. הוא מבקש מן השר לתת גם טעם מדוע:

• לא יסיר את המודעות שנתלו מטעם משרדו בשערי הכניסה להר־הבית, המציגות את הר־הבית כאילו היה רק שטח של מסגד הקדוש ל־מוסלמים.

• לא ינקוט בצעדים הדרו־שים לשיחרור הכניסה להר־הבית מסיקוחם של אנשים שאין עניינם בשמירת הר־הבית כמקום קדוש לבני דת ישראל.

• לא ינקוט בצעדים ה־דרושים לשיחרור הכניסה להר־הבית מן התלות בהצגת כרטיס, או בתשלום כלשהו, ובייחוד כרטיס או תשלום שיש בהם כדי לפגוע ברגי־שותיהם של בני דת יש־ראל.

עד כאן תמצית הבקשה ל־מתן צו־על־תנאי, שהונחה ביום ו' האחרון של שולחנו של ביהמ"ש הגבוה לצדק בירושלים.

מר בן־דב מבקש, אישוא, להחזיר את העטרה לישנה, להחזיר את הר־הבית לעם ישראל.

בידי זרים

עו"ד דניאל יגובסקי מירו־שלים, אשר ניסח את העתי־רה בשמו של העותר, מצייד בעמע של נימוקים מדוע על שר הדתות „להתייצב וליתן טעם".

לדידו: „הקדושה המתקיי־מת בהר־הבית על־פי תורת ישראל אינה מתמצית ואין לשערה כלל רק על־פי סו־שג הקדושה הרגיל ובסתם... טיבה המיוחד של קדושה זו מתברר מן העובדה, שבית ה־מקדש, אשר קדושתו מתמ־זגת בקדושת הר הבית, מר־כז ומסמל בתחום הרוחני את האידיאל של רווחת החיים הממלכתיים של עם ישראל בשיאם..."

לאחר סקירה היסטורית ממצה, ספוגת רגש, המת־ארת את תולדות חורבן בית־המקדש וגילגולי הר־הבית השבוי בידי זרים, קובע עו"ד בן־דב: „ביום כ"ח ב־איר תשכ"ז שוחרר הר־הב־בית בידי צבא ישראל, ל־אחר 1897 שנים של שלטון נוכרי וכיסופי גאולה..."

ומה קרה לאחר השיחרור והגאולה?

עו"ד בן־דב: „פניתי ב־מכתבים אל שר הדתות והרב הראשי לצה"ל והפניתי תשו־מת־ליבם לכך, כי הדרך ה־נאותה לשמירת קדושתו של הר־הבית בתנאים הקיימים היא ע"י קביעת שלט: „הר־הבית, הכניסה אסורה' ואי־סור הכניסה ליהודים ול־נוכרים, לתושבים ולתיירים כאחד". תשובת משרד ה־דתות היתה: „הצעות דומות וגם שונות מגיעות אלינו מ־רבים... הדברים נתונים ב־עיון ודיון מתמיד. אנו תק־ווה, כי הכל ייעשה כדת וכ־דין, ובהתאם לצרכי המצי־אות..."

קובל העותר, באמצעות עו"ד ד. יגובסקי: „כעבור זמן נמסרה האחריות הממלכ־תית להר־הבית לשר הדתות לבדו והחזקת המקום נמסרה להנהלת ההקדשות המוס־למיים. השלטים אשר קבע הרב הראשי לצה"ל ואשר הצביעו על קדושת הר־הבית לעם ישראל נמצאו זרוקים לפח אשפה". לאחר זמן, כ־אשר ביקר עו"ד בן־דב פעם נוספת במקום הקדוש, מצא שם שלט ובו שורה ארוכה של הוראות, המבקשות מה־קהל היהודי שלא לפגוע ב־רגשותיהם של המוסלמים.

על כך קובל מרה עו"ד בן־דב: „המודעה הזאת פר־געת פגיעה עמוקה ברגשותי כלפי הר־הבית באשר הוא ההיפך מן המשמעות הלאו־מית והממלכתית של קדושת הר־הבית לבני דת ישראל. משתמעת ממודעה זו התעל־מות רשמית גמורה מצד מדינת ישראל מקדושתו של הר־הבית לישראל והכרה בו כמקום קדוש למוסלמים, ב־כינוי המשפה והצורב בעל־בונו של „שטח המסגד".

שאול תחתיות

ועוד גילה ומצא, כי רק פתח צר אחד פתוח בהר־הבית, „אשר כל רוחבו נת־פס ע"י אדם הבוש „כפיח' ואשר איפשר מעבר רק למי שהציג כרטיס שהתקבל על דעתו, או למי שנראה לן

ראוי לעבור מסיבות מיוח־דות. הכרטיס הזה היה צריך להיקנות תמורת לירה אחת לאדם. הלשון העברית נע־דרת כליל מנוסח הכרטיס. הממונים במקום השיבו לי, כי למוסלמים הכניסה למקום היא חופשית בלי צורך ב־כרטיס וללא שום תשלום".

במלים נוקבות קובע עו"ד בן־דב: „בהסדר זה יש הס־גנה מעשית מכוונת, כי לבני דת ישראל אין, כביכול, שום זכות למקום ויכולים הם ל־גשת אליו רק בחסדי הנהלת ההקדשות המוסלמיים, אשר רק לה ולבני דתה כביכול הזכות והשייכות לגביו. ה־חוצפה התהומית והמצפון ה־רע המתגלים בהפגנה זו מח־מירים את פגיעתה המוסרית. חדלות המתגלה בעמדת ה־המכמה עם הוצפה זו, כב־יכול בשמו של עם ישראל עצמו, מורידה את עוסק ה־שלבון והחבלה הנפשית עד לשאול תחתיות".

וכיצד הגיב על כל אלה האיש הפונה עתה לבג"ץ? הוא אומר: „מתוך מחאה פנימית נגד המצב הזה, נ־סיתי לעבור בשער חבית בלי שים לב לדרישתו של השר־מר לכרטיס. השומר חסם ב־פני את הדרך והדבר חזר ונישנה בכל פעם שניסיתי לעבור... הסימה זו חסרה כל בסיס משפטי אמיתי, היא ב־ניגוד לחוק המקומות הקדו־שים, אשר התקבל לאחרונה בכנסת והאוסר כל פגיעה ב־חופש־הגישה של בני הדתות אל המקומות המקודשים ל־הם".

העותר רשאי היה, לדב־ריו, להדוף בבוז את השו־

(סוף בעמוד לפני אחרון)

שפות והשפלה תיכונית | למד והשפל | קורסים

לבוגרי ח' (יסודי) לגומרי ט' (תיכון) לגומרי י' (תיכון)

[redacted]

בית-ספר
אלפא
פקידות
בגרות
ik
כתות בוקר ik צרב שנתיות
ik דו-שנתיות בפקוח אשרד החנוך
רחי החשמונאים 105
רחי בלפור 6
תל-אביב
שבר למוד מודרג

הרשמה לכתות
ט'. י'. י"א י"ב
בי"ס ל-
תעופה
ליד גמנסיה ריאלית
מכונאות, מכשירנות וגופנאות מטוסים.
• חכנה לקורס טייס
כולל הכנה לבחינות בגרות.
פרטים והרשמה: 1—9, 8—5
ת"א: ברנר 17 יאלנבי 128 א'
חיפה: שמריהי לוין 30
רמת-גן: ביאליק 42
חולון: סוקולוב 56
נתניה: הרצל 24

טבניקום
נפתחים קורסי-ערב חדשים
מכונאות מכונות
ריך 3.9.67 למתחילים
יך 31.8.67 למתקדמים
• ת"א. בן-יהודה 26

הנהלת
חשבונות
למדופלמים
תמחיר — מס-הכנסה
הנה"ח — חוקים
מבחני כניסה: 3.9.67
ההרשמה:
רח' בן-זכאי 6, ת"א
ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
בית הספר לפקידות
ולש צ גינת
רח' בן-זכאי 6 ת"א

הנהלת
חשבונות
קורס משולב
(סוג ג', ד')
פתיחת הקורס: 31.8.67
ההרשמה:
רח' בן-זכאי 6, ת"א
ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
בית הספר לפקידות
ולש צ גינת
רח' בן-זכאי 6 ת"א

לבחירתך
פקידות
פקידות כללית
הנהלת חשבונות
קורספונדנציה
שפות
אנגלית
צרפתית
בכל השלבים
החקלאות
צהרים. 5 — 7 אחרי הצהרים
ות 4.00—5.30 אחרי הצהרים

להחזיר את הר־הבית

(סוף מעמוד 3)

מר. אך לא ראה לעצמו אפשרות לעשות כן. „בשים לב לבזיון שהיה נגרם עקב כך למקום ואף לרושם מעמדה של מדינת ישראל בכללו".

עו"ד בן־דב סגת ב־ מכתבים בעניין זה לשר־ הדתות. „מצאתי, כי שר־ הדתות הציע, או נתן ידו להצבתם של עושרים ה־ מסיעים לשומר משמם הג־ הלת ההקדשות המוסלמיים לעשות את מלאכת שמי־ רתו הבלתי־חוקית". ושוד הוא אומר: „ראיתי כיצד הדף השוטר בכוח משפחה של דוברי עברית, שביק־ שה לעבור את השער ל־ הר־הבית בלא להציג כר־ טיס. הדבר היה ביום ה־ שבת, והשוטר בהודעו אר־ הב צעק: „קנו כרטיסים. וזהו!..."

בעקבות הניתוח הרגשי של העותר הסונה לבג"ץ, בא ניתוח משפטי רב־היקף הדן במצבו החוקי של הר־ הבית. קובע עו"ד דניאל ינובסקי, בשמו של העו־ תר: „במידה שקדושת ה־ מסגדים שבהר־הבית לבני הדת המוסלמית נוגדת את קדושת הר־הבית לבני־ ישראל, לא יעלה, על כל פנים, על הדעת שקדושת המסגדים יכולה להיות עדיפה, בשים לב לי־ עובדה שהמסגדים לא נבנו שם אלא מתוך היותו של המקום קדוש לבני דת ישר־ ראל. ואמנם הוא היה קדוש לבני דת ישראל מלכת־ חילה..."

כבר היום ידונו שופטי ביהמ"ש העליון בעתירת רבת־חשיבות זו ויגייסו את כל משאביהם הנפשיים והי־ משפטיים כדי לפסוק בת הלכה.

בדרך לבית־לחם

— מאת כתב „ידיעות אחרונות" בירושלים —

מביה"ח „הדסה" בירושלים נמסר הבוקר כי לא נשקפת סכנה לנער והנערה שנפצע אתמול ממוקש, ליד מינזר מר אליאס, בדרך ירושלים — בית־לחם.

השניים, רות ושתי, בת 13, מרח' קורא הדורות, ו' אברהם שושי, בן 14, מ' אותו רחוב, טיילו בקרבת המינזר. בריחוק־מה מהכ־ביש, כאשר לפתע עלו על מוקש. הנערה נפצעה קשה ברגלה, ואילו הנער נפצ קלות מהרסיסים.

אנשים שעברו במקום ראו את המקרה והזעיק מיד חבלני משטרה ואמבי לנס, שהעביר את השניים לביה"ח.

אילת מבקשת „עודפי תיירים" מהעיר העתיקה

— מאת שמואל בן־חזקיה, כתבנו באילת —

קבוצה של בעלי מלונות וסוכני תיירות ערביים מירושלים העתיקה הגיעה ביום ו לאילת, כדי לדון בהסכם־תיירות בין שתי הערים.

הקבוצה הגיעה לאילת ביזמתו של מר שרגא חיי־טין, מנהל מלון „מלכת שבא" באילת. לדברנו הש

פו לתכניות הטייל ם ש קבוצות גדולות גם ט ו בן יומיים ואילת. אלי יגיעו במטוסי „ארקיע". ב

משרד החוץ

מחלקת הקשר

מברק יוצא

בלתי מסווג

1967

אל: ממישראל ניו-יורק

מאת: המשרד ירושלים

מס 624

נשלח 17.7.67

להלן מהאג:

גלוי הדעת על ירושלים של התאולוגים ההולנדיים התפרסם בעתוני 15.7. אומר בין היתר:

"RECOGNITION OF THE INTERNATIONAL CHARACTER OF THE HOLY PLACES CANNOT IMPLY ANY DENIAL OF THE BIBLICAL AND HISTORICAL LINKS BINDING THE JEWISH PEOPLE WITH UNDIVIDED JERUSALEM. NEITHER CAN SUCH RECOGNITION IMPLY DISTRUST OF THE JEWISH PEOPLE AS IF ITS COULD NOT BE TRUSTED TO HAVE SUFFICIENT UNDERSTANDING AND RESPECT FOR THE LINKS CONNECTING CHRISTIANS AND MOSLEMS WITH JERUSLAEM. IT IS PRECISELY THESE LINKS THAT CALL CHRISTIANS AND MOSLEMS TO REALIZE THEIR SOLIDARITY WITH THE JEWISH PEOPLE."

חתומים:

MONSIGNORS GROOT, FIOLET, DE KRUIJF, RAMSELAAR (CATHOLICS). PROFESSORS BEEK, VAN GOUDOEVEM WAN HOLK, KUIPER, MOENNICCH (PROTESTANTS).

עד כאן.

פער

הפוצה: שהח פבכל3 שמבכל פער אילסר רמ

יי/פב 18.7

ש מ ו ר

האג, מ' בתמוז תשכ"ז
17 ביולי 1967

אל : מע"ר
הסברה
מר י. אילטר

מאת: השגרירות, האג

הנדון:- גילוי-הדעת של היאולוגים הולנדיים
בעניין ירושלים
מברקי 37 מיום 14.7 ו-39 מיום 16.7

... ר"ב הנוסח המלא של גילוי-הדעת.

עיקר הבעייה עבור האנשים שהפעלתי בעניין זה היתה השגת החתימות של הקתולים. השפיעה לבסוף הסכמתו של מונס' פרופסור גרוט, דמות ידועה בחוגי האינטלקטואלים הקתוליים בהולנד ואחד המרצים הראשיים בסמינר הקתולי בוארמונד. לאחר שהוא נענה (לאחר היסוסים) נאותו יתר הקתולים לתת את שמותיהם. בקשר לנוסח התנהל מו"מ שהסתיים בסופו של דבר בר"ב.

עתה בודקים אנו את האפשרות לפרסם גילוי-דעת דומה בשם קבוצה רחבה יותר של היאולוגים קתוליים ופרוטסטנטיים מארצות שונות באירופה ואמריקה. "המנוף" לפעולתנו בעניין זה הם ראשי קבוצת עבודה אקומנית שמרכזה באמסטרדם העוסקת במחקר על האספקטים היהודיים של הברית החדשה והקשורה במספר רב של היאולוגים ופרופסורים ברחבי העולם, ביניהם גם יהודים וישראלים (פרופ' ידין ועוד). השם המלא של הקבוצה :
Working Committee of the Compendium ad Novum Testamentum Rerum Judaicarum.

ב ב ר כ ה ,

שמואל יערי

Dutch News 17/7/1967

THEOLOGIANS ISSUE

STATEMENT ON JERUSALEM

A m s t e r d a m, July 15th - Dutch Catholic and Protestant theologians issued a statement here last night, stressing the historic ties of the Jewish people with Israel as a starting point in deliberations on the future of Jerusalem.

They claimed that recognition of the international character of the holy places does not simply the denial of the biblical and historic ties of the Jewish people with an undivided Jerusalem.

The statement said that the Jewish people, the promised land and the city of Jerusalem are biblically and historically interconnected in a special way.

"To dissociate or disengage the Jewish people from that land and Jerusalem would in fact mean an attack on the Jewish identity", it added.

The statement noted that a large majority of Jews throughout the world consider the autonomous existence of the Jewish people in a country of their own with Jerusalem as the capital a vital condition for existence.

The theologians, all members of the Inter-Church Centre for Biblical Studies at Amsterdam, said they hoped their statement would serve Jewish and Islamic theologians as a starting point in their deliberations on the future of Jerusalem.

---

14 July 1967

Catholic and Protestant theologians connected with Het Leerhuis (the inter-confessional centre of Bible studies) feel themselves called to issue the following statement on Jerusalem, which they hope may offer for Jewish and Islamic theologians too an acceptable point of departure for common thinking on the future of Jerusalem:

> The Jewish people, the Promised Land and the City Jerusalem are, through Bible and history, linked with one another in a unique way: to separate, by thought or deed, the Jewish people from that land or from Jerusalem is tantamount to challenging Jewish identy.

The autonomous existence of the Jewish people in its own country, with Jerusalem as its capital, is felt by the overwhelming majority of the Jewish people throughout the world as a vital condition for its existence.

Recognition of the international character of the holy places cannot imply any denial of the above-mentioned biblical and historical links binding the Jewish people with undivided Jerusalem.

Neither can such recognition imply distrust with regard to the Jewish people as if it could not be trusted to have sufficient understanding and respect fot the links connecting Christians and Moslems with Jerusalem.

It is precisely theselinks that call Christians and Moslems to realise their solidarity the Jewish people.

Prof. W.A. Beek (Reformed)
Mgr. Prof. A. Violet (Catholic)
Prof. J.v. Goudoever (Remonstrant)
Mgr. Prof. J. Groot (Catholic)
Prof. G.W. Mönnich (Lutheran)

Prof. L.J. van Holk (remonstrant)
Mgr. Prof. T. de Kruijf(Catholic)
Ds. P. Kuiper (Baptist)
Mgr. Dr. C.A. Ramselaar(Catholic)

שמור

האג, ט׳ בתמוז תשכ"ז
17 ביולי 1967

אל : מע"ר
הסברה
מר י. אילסר

מאת: השגרירות, האג

הנדון:- גילוי-הדעת של תיאולוגים הולנדיים
בענין ירושלים
מברקי 37 מיום 14.7 ו-39 מיום 16.7

... ר"ב הנוסח המלא של גילוי-הדעת.

עיקר הבעייה עבור האנשים שהפעלתי בעניין זה היתה השגת החתימות של הקתולים. השפיעה לבסוף הסכמתו של מונס׳ פרופסור גרוט, דמות ידועה בחוגי האינטלקטואלים הקתוליים בהולנד ואחד המרצים הראשיים בסמינאר הקתולי בוארמונד. לאחר שהוא נענה (לאחר היסוסים) נאותו יתר הקתולים לתת את שמותיהם. בקשר לנוסח התנהל מו"מ שהסתיים בסופו של דבר בר"ב.

עתה בודקים אנו את האפשרות לפרסם גילוי-דעת דומה בשם קבוצה רחבה יותר של תיאולוגים קתוליים ופרוטסטנטיים מארצות שונות באירופה ואמריקה. "המנוף" לפעולתנו בעניין זה הם ראשי קבוצת עבודה אקומנית שמרכזה באמשטרדם העוסקת במחקר על האספקטים היהודיים של הברית החדשה והקשורה במספר רב של תיאולוגים ופרופסורים ברחבי העולם, ביניהם גם יהודים וישראלים (פרופ׳ ידין ועוד). השם המלא של הקבוצה :
Working Committee of the Compendium ad Novum Testamentum Rerum Judaicarum.

... [illegible]

בברכה,

שמואל יערי

Dutch News 17/7/1967

THEOLOGIANS ISSUE

STATEMENT ON JERUSALEM

A m s t e r d a m, July 15th - Dutch Catholic and Protestant theologians issued a statement here last night, stressing the historic ties of the Jewish people with Israel as a starting point in deliberations on the future of Jerusalem.

They claimed that recognition of the international character of the holy places does not simply the denial of the biblical and historic ties of the Jewish people with an undivided Jerusalem.

The statement said that the Jewish people, the promised land and the city of Jerusalem are biblically and historically interconnected in a special way.

"To dissociate or disengage the Jewish people from that land and Jerusalem would in fact mean an attack on the Jewish identity", it added.

The statement noted that a large majority of Jews throughout the world consider the autonomous existence of the Jewish people in a country of their own with Jerusalem as the capital a vital condition for existence.

The theologians, all members of the Inter-Church Centre for Biblical Studies at Amsterdam, said they hoped their statement would serve Jewish and Islamic theologians as a starting point in their deliberations on the future of Jerusalem.

---

14 July 1967

Catholic and Protestant theologians connected with Het Leerhuis (the inter-confessional centre of Bible studies) feel themselves called to issue the following statement on Jerusalem, which they hope may offer for Jewish and Islamic theologians too an acceptable point of departure for common thinking on the future of Jerusalem:

The Jewish people, the Promised Land and the City Jerusalem are, through Bible and history, linked with one another in a unique way: to separate, by thought or deed, the Jewish people from that land or from Jerusalem is tantamount to challenging Jewish identy.

The autochthonous existence of the Jewish people in its own country, with Jerusalem as its capital, is felt by the overwhelming majority of the Jewish people throughout the world as a vital condition for its existence.

Recognition of the international character of the holy places cannot imply any denial of the above-mentioned biblical and historical links binding the Jewish people with undivided Jerusalem.

Neither can such recognition imply distrust with regard to the Jewish people as if it could not be trusted to have sufficient understanding and respect fot the links connecting Christians and Moslems with Jerusalem.

It is precisely theselinks that call Christians and Moslems to realize their solidarity the Jewish people.

Prof. M.A. Beek (Reformed)
Mgr. Prof. A. Violet (Catholic)
Prof. J.v. Goudoever (Remonstrant)
Mgr. Prof. J. Groot (Catholic)
Prof. C.W. Mönnich (Lutheran)
Prof. L.J. van Holk (remonstrant)
Mgr. Prof. T. de Kruijf(Catholic)
Ds. F. Kuiper (Baptist)
Mgr. Dr. C.A. Ramselaar(Catholic)

CONFIDENTIAL

DRAFT
23 June 1967

THE QUESTION OF JERUSALEM

A Proposed Israeli Solution

by Shabtai Rosenne

1. Israel has previously submitted two proposals regarding Jerusalem. In November 1949 Israel submitted a fully elaborated proposal for a formal agreement between Israel and the United Nations. Text in Doc. A/AC.31/L.42, General Assembly Official Records, Fourth Session, Ad Hoc Political Committee, Annex, P. 46. In May 1950, Israel submitted a proposal that the General Assembly should adopt a Statute for the Holy Places in Jerusalem and outside it. This proposal was presented in outline form only. General Assembly Official Records, Fifth Session Sup. No. 9, Page 32.

2. The present proposal, put forward as a basis for discussion, is that Israel should intimate willingness to make a formal unilateral Declaration on the Holy Places - consisting of acceptance of defined international obligations regarding the Holy Places in Jerusalem and other areas in Israel territory (e.g. Nazareth) and in occupied territory (e.g. Bethlehem). This Declaration should be registered with the Secretary-General of the United Nations under Article 102 of the Charter. The precedent which comes to mind is the unilateral declaration of Egypt on the Suez Canal of 24 April 1957.

3. The contents of the Declaration on the Holy Places would fall into two main, but integrated, parts, one substantive and the other implementive. The substantive part does not give rise to much difficulty (although it will require careful scrutiny). A draft is attached as Annex I. It is based on the substantive provisions of the proposed Treaty of 1949.

4. The implementive provisions on the other hand do give rise to considerable difficulties, and it is not possible at the present time to do more than to outline them. The proposals of 1949 and 1950 both envisaged a representative of the Secretary-General having general functions for supervising the application and implementation of the agreement or the statute, as the case was. A similar idea naturally appeared in the Draft Statute adopted by the Trusteeship Council in 1950 in the person of the Governor. In addition, that Statute also envisaged the Governor being assisted by a consultative council of representatives of different denominations acting in advisory capacity. It is assumed for present purposes that the idea of a United Nations representative for the Holy Places is not now acceptable, but that the concept of an advisory council of representatives of the different denominations can be retained.

5. On this point, however, attention is drawn to one delicate issue. The denominations recognized in Palestine at the end of the Mandate included, apart from one Jewish and one Muslim community, a large number of Christian communities. These included the Roman Catholic and the Greek Orthodox communities, but there was no recognized Protestant community in Palestine, although of course various Protestant denominations were represented in the country. This formal state of affairs has been retained in full in Israel, which has kept the list of recognized communities unchanged save for the addition of the Druze community, but this is not relevant for the present purposes. The question of Protestant representation does not in itself affect the drafting of the present memorandum, but attention must be drawn to this rather delicate aspect. This aspect is important as regards the settlement of interdenominational disputes. It must be assumed that non Protestant Christianity will not agree to each separate Protestant denomination being directly represented on the proposed Advisory Committee.

6. Of the previous drafts, the Israel proposal of 1949 and the Trusteeship Council's Draft of 1950 envisaged adjudicative functions for the International Court of Justice in the last resort for the settlement of disputes between Israel and other States. This element was not mentioned specifically in the Israel proposal of 1950. It is believed, despite the reservations which Israel may have towards the International Court, that similar adjudicative functions ought to be recognized now but in an extremely limited way so as to exclude the possibility of contentious litigation with the Arab States and with any other State which does not maintain normal diplomatic relations with Israel. This is the form in which Israel has accepted the compulsory jurisdiction of the Court in its Declaration of 17 October 1956. Text in Yearbook of the International Court of Justice, 1965-1966, p. 52. It is pointed out that the Egyptian Declaration regarding the Suez Canal above referred to also contains a limited acceptance of the compulsory jurisdiction. It is believed that in practice this would essentially be a matter of good form and that the likelihood of serious contentious litigation is not very great. On the other hand, the Government of Israel itself may find it useful to be able to have recourse to the Court for the settlement of certain types of disputes arising out of the Declaration on the Holy Places.

7. The question arises as to the operative date for the determination of the status of the Holy Places. The previous Israel proposals have referred either to 14 May 1948 or to United Nations Map No. 229 of November 1949, which is believed to be the same thing. The Trusteeship Council proposal of 1950 seems to have taken as the relevant date 29 November 1947. At the present minute it is not known whether the Jordanian Government has made any changes since either of those dates in the status, rights and privileges of the Holy Places, nor is adequate information available as to whether Israel has made any like changes. For present purposes we have taken as the operative date 15 May 1948, but an alternative date could be the date on which

the cease fire between Israel and Jordan came into effect, i.e. 7 June 1967.

8. On this basis an outline of the problems involved in the implementive provisions appears as Annex II.

ANNEX I

Substantive Clauses of Draft Declaration on the Holy Places

Article 1

The free exercise in Jerusalem (alternative in Israel) of all forms of worship in accordance with the rights in force on 14 May 1948, is subject to the maintenance of public order and decorum, shall be guaranteed by law and effectively secured by administrative practice in conformity with the Declaration of Independence of Israel.

Article 2

The Holy Places in Jerusalem shall be preserved, and no act shall be permitted which may in any way impair their sacred character. If at any time it appears to the Government of Israel that any Holy Place, religious building or site is in need of urgent repairs, it may call upon the religious community or communities concerned to carry out such repairs. The Government may carry out such repairs itself at the expense of the religious community or communities concerned, if no action is taken within a reasonable time.

Postal 29 Nov 1947

Article 3

The Government of Israel shall take all reasonable steps to ensure that the amenities of the Holy Places in Jerusalem and their immediate precincts are not prejudiced.

Article 4

No form of racial or religious discrimination shall be permitted with respect to the rights of visit and access to any of the Holy Places, except in so far as the performance of certain religious rites and ceremonies may require the exclusion from them of the adherents of other faiths during the performance of such religious rites and ceremonies.

Article 5

Subject only to requirements of national security, public order and decorum, health, liberty of access, visit and transit to the Holy Places in Jerusalem shall be accorded to all persons without distinction in respect of nationality in conformity with the rights in force on 14 May 1948.

Article 6

The Government of Israel shall exercise due diligence to ensure that the sacred character of the Holy Places in Jerusalem is not disturbed by the unauthorized entry of groups of persons from outside or by disturbances, and shall cause to be provided such police protection as is required for these purposes.

Article 7

The Government of Israel will exercise the powers which it possesses to ensure that the Holy Places shall be supplied on equitable terms with the necessary public services, including electricity, water, gas, post, telephone, telegraph, transportation, drainage, collection of refuse, fire protection, etc. In case of any interruption or threatened interruption of any such services, the Government of Israel will consider the needs of the Holy Places to the extent practicable, and subject to the requirements of security and the maintenance of essential services and supplies.

Article 8

No form of taxation shall be levied in respect of any Holy Place in Jerusalem which was exempt from such taxation ~~xxxxx~~ on 14 May 1948. No change in the incidence of any form of taxation shall be made which would discriminate between the owners and occupiers of Holy Places, religious buildings or sites in Jerusalem, or would

place such owners and occupiers in a position less favourable in relation to the general incidence of that form of taxation than it existed on 14 May 1948.

Article 9

This Declaration shall apply to the Holy Places in the City of Jerusalem and to all other places, buildings and sites in Israel or in areas controlled by Israel which were recognized as Holy Places on 14 May 1948.

ANNEX II

Outline for Implementive Provisions of Draft Declaration on Holy Places

1. Establishment of an Advisory Council consisting of duly authorized representatives of the different denominations for the purpose of advising the Government of Israel on all matters connected with the Declaration regarding the Holy Places.

2. Grant to all members of the Advisory Council the necessary privileges and immunities akin to diplomatic privileges and immunities, necessary to enable them to fulfil their duties in independence. This certainly includes immunity from legal process and inviolability of official premises, and probably also inviolability of residence, all on the same basis as is granted to diplomatic personnel. Immunity from taxation should also be granted, at all events to members of the Advisory Council who are not Israel nationals. The Vienna Convention on Diplomatic Relations of 1961 and the Israeli legislation (currently under discussion) to give effect to this can be taken as a guide (this keeps open the possibility to declare a member persona non grata).

3. Formulation of the rights and duties of the Advisory Council, distinguishing between its collective rights and duties as regards the Holy Places collectively, and the rights and duties of its individual members as regards Holy Places of particular concern to them.

4. Settlement of disputes as between different denominations. As a basis of discussion it is suggested that the Government of Israel should reserve the power to settle disputes for itself, (the territorial Government has in fact reserved this power to itself since the beginning of modern history: it was retained in the Mandate), after consultation with the Advisory Council as a whole or with those of its members who are directly concerned. It is suggested that advisory or determinative powers might be given to a Special Tribunal similar to that which already

exists in Israel to decide interdenominational conflicts of law problems at the Supreme Court level, and that this should be introduced into this aspect of dispute-settlement process. In the 1949 proposal Israel suggested the General Assembly as an instance of last resort, but this seems unnecessary now. A matter could always be brought before an appropriate United Nations organ without it being necessary to say so in as many words as the Declaration.

5. As regards the International Court of Justice (for the settlement of disputes between Israel and other interested States,), something along the following lines is suggested: The Government of Israel recognizes that disputes or disagreements related to the interpretation or application of the Declaration on the Holy Places come within the scope of its Declaration of 17 October 1956 accepting the compulsory jurisdiction of the International Court of Justice under Article 36, paragraph 2, of the Statute of that Court subject to the terms and conditions appearing in that Declaration. The Government of Israel further undertakes that its recognition of the compulsory jurisdiction of the Court shall continue to apply as regards the Declaration on the Holy Places even in the event of the Declaration of 17 October 1956 being terminated or amended.

6. The Government of Israel will undertake to bring its existing legislation into conformity with the present Declaration and not to enact in the future any legislation which is inconsistent with it.

7. The Government of Israel makes this Declaration as an expression of its determination to protect the universal sacred character of the Holy Places and in recognition of the awe in which the Holy Places are held in the conscience of mankind.

8. This Declaration, with the obligations contained therein, constitutes an international instrument and will be deposited and registered with the Secretariat of the United Nations under Article 102 of the Charter.

New York - 23 June 1967

CONFIDENTIAL

DRAFT
23 June 1967

THE QUESTION OF JERUSALEM

A Proposed Israeli Solution

by Shabtai Rosenne

1. Israel has previously submitted two proposals regarding Jerusalem. In November 1949 Israel submitted a fully elaborated proposal for a formal agreement between Israel and the United Nations. Text in Doc. A/AC.31/L.42, General Assembly Official Records, Fourth Session, Ad Hoc Political Committee, Annex, P. 46. In May 1950, Israel submitted a proposal that the General Assembly should adopt a Statute for the Holy Places in Jerusalem and outside it. This proposal was presented in outline form only. General Assembly Official Records, Fifth Session, Sup. No. 9, Page 32.

2. The present proposal, put forward as a basis for discussion, is that Israel should intimate willingness to make a formal unilateral Declaration on the Holy Places - consisting of acceptance of defined international obligations regarding the Holy Places in Jerusalem and other areas in Israel territory (e.g. Nazareth) and in occupied territory (e.g. Bethlehem). This Declaration should be registered with the Secretary-General of the United Nations under Article 102 of the Charter. The precedent which comes to mind is the unilateral declaration of Egypt on the Suez Canal of 24 April 1957.

3. The contents of the Declaration on the Holy Places would fall into two main, but integrated, parts, one substantive and the other implementive. The substantive part does not give rise to much difficulty (although it will require careful scrutiny). A draft is attached as Annex I. It is based on the substantive provisions of the proposed Treaty of 1949.

4. The implementive provisions on the other hand do give rise to considerable difficulties, and it is not possible at the present time to do more than to outline them. The proposals of 1949 and 1950 both envisaged a representative of the Secretary-General having general functions for supervising the application and implementation of the agreement or the statute, as the case was. A similar idea naturally appeared in the Draft Statute adopted by the Trusteeship Council in 1950 in the person of the Governor. In addition, that Statute also envisaged the Governor being assisted by a consultative council of representatives of different denominations acting in advisory capacity. It is assumed for present purposes that the idea of a United Nations representative for the Holy Places is not now acceptable, but that the concept of an advisory council of representatives of the different denominations can be retained.

5. On this point, however, attention is drawn to one delicate issue. The denominations recognized in Palestine at the end of the Mandate included, apart from one Jewish and one Muslim community, a large number of Christian communities. These included the Roman Catholic and the Greek Orthodox communities, but there was no recognized Protestant community in Palestine, although of course various Protestant denominations were represented in the country. This formal state of affairs has been retained in full in Israel, which has kept the list of recognized communities unchanged save for the addition of the Druze community, but this is not relevant for the present purposes. The question of Protestant representation does not in itself affect the drafting of the present memorandum, but attention must be drawn to this rather delicate aspect. This aspect is important as regards the settlement of interdenominational disputes. It must be assumed that non Protestant Christianity will not agree to each separate Protestant denomination being directly represented on the proposed Advisory Committee.

6. Of the previous drafts, the Israel proposal of 1949 and the Trusteeship Council's Draft of 1950 envisaged adjudicative functions for the International Court of Justice in the last resort for the settlement of disputes between Israel and other States. This element was not mentioned specifically in the Israel proposal of 1950. It is believed, despite the reservations which Israel may have towards the International Court, that similar adjudicative functions ought to be recognized now but in an extremely limited way so as to exclude the possibility of contentious litigation with the Arab States and with any other State which does not maintain normal diplomatic relations with Israel. This is the form in which Israel has accepted the compulsory jurisdiction of the Court in its Declaration of 17 October 1956. Text in Yearbook of the International Court of Justice, 1965-1966, P. 52. It is pointed out that the Egyptian Declaration regarding the Suez Canal above referred to also contains a limited acceptance of the compulsory jurisdiction. It is believed that in practice this would essentially be a matter of good form and that the likelihood of serious contentious litigation is not very great. On the other hand, the Government of Israel itself may find it useful to be able to have recourse to the Court for the settlement of certain types of disputes arising out of the Declaration on the Holy Places.

7. The question arises as to the operative date for the determination of the status of the Holy Places. The previous Israel proposals have referred either to 14 May 1948 or to United Nations Map No. 229 of November 1949, which is believed to be the same thing. The Trusteeship Council proposal of 1950 seems to have taken as the relevant date 29 November 1947. At the present minute it is not known whether the Jordanian Government has made any changes since either of those dates in the status, rights and privileges of the Holy Places, nor is adequate information available as to whether Israel has made any like changes. For present purposes we have taken as the operative date 15 May 1948, but an alternative date could be the date on which

the cease fire between Israel and Jordan came into effect, i.e. 7 June 1967.

8. On this basis an outline of the problems involved in the implementive provisions appears as Annex II.

ANNEX I

Substantive Clauses of Draft Declaration on the Holy Places

Article 1

The free exercise in Jerusalem (alternative in Israel) of all forms of worship in accordance with the rights in force on 14 May 1948, is subject to the maintenance of public order and decorum, shall be guaranteed by law and effectively secured by administrative practice in conformity with the Declaration of Independence of Israel.

Article 2

The Holy Places in Jerusalem shall be preserved, and no act shall be permitted which may in any way impair their sacred character. If at any time it appears to the Government of Israel that any Holy Place, religious building or site is in need of urgent repairs, it may call upon the religious community or communities concerned to carry out such repairs. The Government may carry out such repairs itself at the expense of the religious community or communities concerned, if no action is taken within a reasonable time.

Article 3

The Government of Israel shall take all reasonable steps to ensure that the amenities of the Holy Places in Jerusalem and their immediate precincts are not prejudiced.

Article 4

No form of racial or religious discrimination shall be permitted with respect to the rights of visit and access to any of the Holy Places, except in so far as the performance of certain religious rites and ceremonies may require the exclusion from them of the adherents of other faiths during the performance of such religious rites and ceremonies.

Article 5

Subject only to requirements of national security, public order and decorum, health, liberty of access, visit and transit to the Holy Places in Jerusalem shall be accorded to all persons without distinction in respect of nationality in conformity with the rights in force on 14 May 1948.

Article 6

The Government of Israel shall exercise due diligence to ensure that the sacred character of the Holy Places in Jerusalem is not disturbed by the unauthorized entry of groups of persons from outside or by disturbances, and shall cause to be provided such police protection as is required for these purposes.

Article 7

The Government of Israel will exercise the powers which it possesses to ensure that the Holy Places shall be supplied on equitable terms with the necessary public services, including electricity, water, gas, post, telephone, telegraph, transportation, drainage, collection of refuse, fire protection, etc. In case of any interruption or threatened interruption of any such services, the Government of Israel will consider the needs of the Holy Places to the extent practicable, and subject to the requirements of security and the maintenance of essential services and supplies.

Article 8

No form of taxation shall be levied in respect of any Holy Place in Jerusalem which was exempt from such taxation on 14 May 1948. No change in the incidence of any form of taxation shall be made which would discriminate between the owners and occupiers of Holy Places, religious buildings or sites in Jerusalem, or would

place such owners and occupiers in a position less favourable in relation to the general incidence of that form of taxation than existed on 14 May 1948.

Article 9

This Declaration shall apply to the Holy Places in the City of Jerusalem and to all other places, buildings and sites in Israel or in areas controlled by Israel which were recognized as Holy Places on 14 May 1948.

ANNEX II

Outline for Implementive Provisions of Draft Declaration on Holy Places

1. Establishment of an Advisory Council consisting of duly authorized representatives of the different denominations for the purpose of advising the Government of Israel on all matters connected with the Declaration regarding the Holy Places.

2. Grant to all members of the Advisory Council the necessary privileges and immunities akin to diplomatic privileges and immunities, necessary to enable them to fulfil their duties in independence. This certainly includes immunity from legal process and inviolability of official premises, and probably also inviolability of residence, all on the same basis as is granted to diplomatic personnel. Immunity from taxation should also be granted, at all events to members of the Advisory Council who are not Israel nationals. The Vienna Convention on Diplomatic Relations of 1961 and the Israeli legislation (currently under discussion) to give effect to this can be taken as a guide (this keeps open the possibility to declare a member persona non grata).

3. Formulation of the rights and duties of the Advisory Council, distinguishing between its collective rights and duties as regards the Holy Places collectively, and the rights and duties of its individual members as regards Holy Places of particular concern to them.

4. Settlement of disputes as between different denominations. As a basis of discussion it is suggested that the Government of Israel should reserve the power to settle disputes for itself, (the territorial Government has in fact reserved this power to itself since the beginning of modern history: it was retained in the Mandate), after consultation with the Advisory Council as a whole or with those of its members who are directly concerned. It is suggested that advisory or determinative powers might be given to a Special Tribunal similar to that which already

exists in Israel to decide interdenominational conflicts of law problems at the Supreme Court level, and that this should be introduced into this aspect of dispute-settlement process. In the 1949 proposal Israel suggested the General Assembly as an instance of last resort, but this seems unnecessary now. A matter could always be brought before an appropriate United Nations organ without it being necessary to say so in as many words in the Declaration.

5. As regards the International Court of Justice (for the settlement of disputes between Israel and other interested States,), something along the following lines is suggested: The Government of Israel recognizes that disputes or disagreements related to the interpretation or application of the Declaration on the Holy Places come within the scope of its Declaration of 17 October 1956 accepting the compulsory jurisdiction of the International Court of Justice under Article 36, paragraph 2, of the Statute of that Court subject to the terms and conditions appearing in that Declaration. The Government of Israel further undertakes that its recognition of the compulsory jurisdiction of the Court shall continue to apply as regards the Declaration on the Holy Places even in the event of the Declaration of 17 October 1956 being terminated or amended.

6. The Government of Israel will undertake to bring its existing legislation into conformity with the present Declaration and not to enact in the future any legislation which is inconsistent with it.

7. The Government of Israel makes this Declaration as an expression of its determination to protect the universal sacred character of the Holy Places and in recognition of the awe in which the Holy Places are held in the conscience of mankind.

8. This Declaration, with the obligations contained therein, constitutes an international instrument and will be deposited and registered with the Secretariat of the United Nations under Article 102 of the Charter.

New York - 23 June 1967

מ ש ר ד ה ח ו ץ

סודי

ירושלים, כ"ג באייר תשכ"ו
13 במאי 1966

א ל : ראשי הנציגויות

העתקים: המנכ"ל
משנה המנכ"ל
סגני המנכ"ל
מנהלי המחלקות

מאת : יחיאל אילסר

הנדון: קוי מיעון בענין ירושלים

לפי בקשת המנכ"ל הוכן למיסוס המגריר הצ'יליאני בירושלים תזכיר בענין ירושלים כלהלן:

א. הצעת הבינאום.

1. גבולות מדינת ישראל נקבעו בהסכמי שביתת הנשק עם ירדן, מצרים, סוריה ולבנון שנחתמו ב-1949. גבולות אלו נקבעו בתוך האו"ם ואושרו על ידי מועצת הבטחון. ירושלים החדשה כלולה על פי הסכם עם ירדן בגבולות מדינת ישראל. על פי ההסכמים שינויים בגבולות ייעשו רק בהסכמת שני הצדדים.

2. הצעת בינאום ירושלים הוותה חלק מתכנית או"ם רחבה מ-1947 להקמת שתי מדינות עצמאיות, אחת יהודית ואחת ערבית, ולאחור כלכלי בין שתי המדינות. האחור הכלכלי נועד לאפשר לירושלים הבין-לאומית קיום כלכלי. התכנית כולה נשתבשה כשצבאות מדינות ערב פלשו למשח ישראל, ובכח הזרוע התנגדו לביצועה. נוכח פלישה זו לא הצליח או"ם למנוע התסוסטות תכנית החלוקה ובינאום ירושלים או אפילו להבטיח את בטחון העיר שהותקפה ע"י צבאות ערב. בדרך זו בטלה התקפנות הערבית את תכנית 1947 ויהיה זה מנוגד למשפט העמים ולצדק למעון שאחת מהצעות התכנית מדירה וקיימת כאשר התכנית כלה הופרה ובוטלה.

3. המלצות האו"ם לבינאום ירושלים לא נתכוונו מלכתחילה ליצור הסדר קבוע. האו"ם ראה בהצעה הסדר זמני בלבד, ואילו ההסדר הסופי היה צריך להקבע בהתאם לרצונם של תושבי ירושלים בסופו של-עם כללי לא מאוחר מעשר שנים לאחר הפעלת הבינאום.

4. ב-1947 הטילה עצרת האו"ם על מועצת הנאמנות להכין הצעת חוקה בשביל "הגוף המיוחד" של ירושלים. הצעת החוקה שהוכנה על ידה מעולם לא נתקבלה ע"י העצרת ואפילו לא הועמדה להצבעה מתוך חוסר כל סיכוי להתקבל.

5. בריונים שנערכו בעצרת בשנים 1948-1952 נתגלה יותר ויותר כי רעיון הבינאום מלמענו הוכנה הצעת החוקה לא נתקבל על דעת הרוב באו"ם. הראיה היא, כי ההצעה הבלגית מ-1950 שבקשה לחזור להצעה הקוראת לבינאום, לא זכתה לרוב הדרוש. וכאשר ב-1952 נערך בסיון מחודש לחזור ולחייב את העצרת לרעיון של תכנית הבינאום ע"י הצעת התיקון הפיליפינית ל"הצעת החלטה של השמונה", נכשל בסיון זה כשלון חרוץ.

6. הנציגים האמריקנים, הבריטים, השבדים, ההולנדים ואחרים הצהירו עוד ב-1948 וב-1950 שהצעת הבינאום אינה מעשית. ב-17.4.50 הודיעה בריה"מ למזכ"ל האו"ם כי היא חוזרת בה מתמיכתה בהחלטת העצרת ה-4 על בינאום לאור התנגדות ישראל וירדן (ראה פרטים בחוברת JERUSALEM AND THE U.N. דפים 5, 6, 7).

2/..

7. כתוצאה מרוח הדיונים בעניין בעצרת ומסמב הסדר והחוק שנוצר בינתיים בירושלים לא קיים האו"ם עוד דיון בתכנית הבינאום מאז 1952.

ב. עמדת ירדן

8. התנגדותה של ירדן לבינאום ירושלים נובעה מראשית הולדה של התכנית. ב-1949 וב-1950 הצהיר נציגה באו"ם:

"no form of internationalization would... serve any purpose, as the Holy Places under Jordan's protection and control were safe and secure, without any necessity for a special regime..."

(G.A.O.R., 4th Sess. Ad hoc Pol. Ctte., 59th Mtg., 6 Dec. 1949, p. 351; 5th Sess., Ad Hoc Pol. Ctte., 74th Mtg., 8 Dec. 1950 p. 471 and 77th, 11 Dec. 1950, p. 485.

9. הממלכה הירדנית מפחה ב-1950 את הגדה המערבית של ירדן - השטח שנועד למדינה ערבית עצמאית, כולל שטח של ירושלים שנועד לבינאום - וכללה אותה בתוך גבולותיה כחלק ממנה. לא האו"ם ולא המעצמות לא מחו נגד הספוח ולא התייגו ממנו.

10. ירדן נתקבלה כחברה באו"ם בדצמבר 1955 בלי שהובעה או נרשמה התייגות מגבולותיה המורחבים ע"י הספוח של שטחים שהחלטת עצרת האו"ם מ-1947 הועידה להם מדרות אחרות. הערר התייגות יחד עם אשור גבולות הסכם שביתת הנשק במועצת הבטחון כמוהו כאשור האו"ם לספוח שטחים אלה הכוללים חלק מירושלים.

ג. מטרת הבינאום הושגה בלי בינאום

11. מטרתה של הצעת הבינאום מ-1947 היתה להגן על המקומות הקדושים ולשמור על הגישה החפשית אליהם. מטרה זו מצאה ביטויה גם בהסכם שביתת הנשק בין ישראל וירדן. הנסיון של 18 שנה מראה כי המטרה הושגה למעשה פרט לגישה חפשית של יהודים למקומות הקדושים שנמצאים תחת שלטון ירדן.

12. מכל המקומות הקדושים - שמספרם 30 לפי רשימת האו"ם - באיזור ירושלים - נמצאים רק שניים בירושלים העברית. האחד בוצרי והוא הצנקולום ואחד קדוש ליהודים ולערבים כאחד והוא קבר המלך דוד.

13. ישראל וירדן, שתי המדינות הנוגעות בדבר, מקיימות כל אחת בשטח ירושלים שלה שלטון חוק וסדר. כל שינוי במצב ע"י קביעת משטר בינלאומי בירושלים בניגוד לרצון תושביה היה גורם למהומות הרות אסון שהיו משכנות את בטחונם של ירושלים, של המקומות הקדושים וחיי תושבי ירושלים.

ד. ירושלים בירתה הנצחית של ישראל.

14. כל מדינה ריבונית זכאית לקבוע מקום בירתה. המדינות המיוצגות בה מכבדות בחירתה ומקיימות נציגויותיהן בבירה. עוד ב-23.1.50 הצהירה הכנסת לאמור:

"הואיל ועם הקמת מדינת-ישראל שבה ירושלים להיות בירתה;

הואיל והקשיים המעשיים [illegible] שגרמו לשיכון זמני של הכנסת ומוסדות הממשלה במקום אחד הוסרו ברובם, והממשלה מבצעת העברת מוסדותיה לירושלים;

הואיל והכנסת החליטה ביום כ"ב בכסלו תש"י (13 בדצמבר 1949) על החזרת הכנסת לירושלים, ומאז היא מתכנסת שוב בעיר-הבירה --

מביעה הכנסת רצונה שיוגש במהרה לבניני מושב הממשלה והכנסת (הקריה) בירושלים, בשטח שהוקצה לכך ע"י הממשלה". עד כאן.

2/..

סודי

עם בניית מבני משרד החוץ בירושלים ב-1953 עבר המשרד מתל-אביב לירושלים. בניתם של משרדי המשלחה בבירה נמשכת.

15. הבירה מוסבו של מדינת ישראל. כן נמצאים בה הכנסת, המשלחה ומשרדיה, בית המשפט הגבוה וכן כ-20 נציגויות זרות. ראשי הנציגויות מגישים כתבי האמנתם למדינת בירושלים.

בברכה,

יחיאל אילסר

משרד החוץ

ס מ ו ר

ירושלים, י"ח בשבט תשכ"ה
21 בינואר 1965

א ל : הנציגויות בחו"ל

העתק: סגני המנהל הכללי
מנהלי המחלקות

מאת : א. שלמון

הנדון: בעיית ירושלים

נוסף למזכר מיום 12.1.64, רצופה בזה רשימת הנציגויות הזרות בישראל. הרשימה ערוכה לפי התאריכים דלקמן:

(1) הנציגויות שנפתחו מ-15.5.48 ועד יולי 1953 (מועד העברת משה"ח לירושלים.

(2) הנציגויות שנפתחו מיולי 1953 ועד לעטור המדינה במאי 1958.

(3) מאז העטור (מאי 1958) ועד 31.12.64.

(4) המדינות המיוצגות בחוץ לארץ.

המסקנות המתבקשות מהרשימה הן:

(1) כל עוד היה משרד החוץ בתל-אביב, נפתחו כמעט כל הנציגויות גם הן בתל-אביב.

(2) בעטור הראטון למדינת ישראל, המטיכו הנציגויות הזרות לקבוע מושבן בתל-אביב.

(3) לאחר העטור נפתחו טתים-עטרה נציגויות בירושלים לעומת טלש בתל-אביב. יט לראות בכך תחילתה טל הכרה טירושלים היא בירת ישראל.

כזכור לכם, וכפי טהוטבר בתזכיר מיום 12.1.65, קבעה החלטת הבינאום טל 1947, מועד מקטימלי טל עטר טנים ל"מעמד המיוחד" לירושלים. יט להטיק מכך טלאחר העטור, ראו מדינות טונות היתר לעצמן לעלות ירושלימה, מבלי לפגוע בהחלטות האו"ם. טיעון זה הועלה לאחרונה על ידינו בהזדמנויות טונות, ונוכחנו מהתגובות החיוביות טהטיעון נראה ומתקבל על הדעת.

ענין ה"עטור" והעובדה טנציגויות רבות עלו לירושלים, צריך טישמט מקור טעון, גם לפתיחת נציגויות חדטות בעתיד בירושלים, וגם להעברת הנציגויות הקיימות בתל-אביב - לירושלים.

בברכה,

א. שלמון

הגשת כתבי האמנה לראשונה

מ-15.5.48 ועד יולי 1953
(מועד העברת משה"ח לירושלים)

ב י ר ו ש ל י ם

1. הולנד	7.2.49	(הודעה על מינוי הנציג הדיפלומטי)
2. יוון	21.7.49	(הודעה על מינוי הנציג הדיפלומטי)
3. אורוגואי	8.7.51	

ב ת ל – א ב י ב

1. ברית המועצות	17.9.48	
2. ארצות הברית	28.3.49	
3. צרפת	13.7.49	
4. יוגוסלביה	13.7.49	
5. רומניה	4.9.49	
6. ארגנטינה	14.9.49	
7. איטליה	24.11.49	
8. בלגיה	1949	(20.4.50 הוגש כתב האמנה)
9. אוסטרליה	4.1.50	
10. צ'כוסלובקיה	18.1.50	
11. איראן	26.3.50	
12. תורכיה	3.7.50	
13. הונגריה	19.6.50	
14. דנמרק	7.12.50	
15. נורבגיה	12.2.51	
16. שבדיה	.4.4.51	
17. שויצריה	6.10.51	
18. בולגריה	1951 (ממונה)	ב-13.5.52 נתמנה ציר
19. ברזיל	28.3.52	
20. צ'ילה	16.6.52	
21. פינלנד	23.1.53	

מיולי 1953 ועד לעשור המדינה במאי 1958

ב י ר ו ש ל י ם

1. רפובליקה דומיניקנית	7.6.55
2. גואטמלה	11.7.55

ב ת ל – א ב י ב

1. קנדה	23.11.54
2. פולניה	21.12.54
3. יפאן	3.2.55
4. בורמה	16.5.55
5. קובה	9.11.55
6. אוסטריה	8.5.56
7. מכסיקו	31.7.56
8. פיליפינים	9.8.57
9. פרו	20.8.57

מאז העסור במאי 1958 ועד 31.12.64

י ר ו ש ל י ם

1.	וונצואלה	12.2.59	
2.	חוף השנהב	24.5.61	
3.	וולטה עילית	5.7.61	
4.	ניג'ר	9.11.61	
5.	דהומיי	5.12.61	
6.	מרכז אפריקה	26.2.62	
7.	גאבון	22.3.62	(מאז 1963 עברה לפאריס)
8.	קולומביה	25.2.63	
9.	קונגו (ברזוויל)	25.2.63	
10.	קוסטה-ריקה	26.4.63	
11.	פנמה	24.10.63	
12.	בוליביה	25.11.64	(לפני כן בפאריס ב-28.11.57)

ת ל - א ב י ב

1.	ליבריה	13.10.58	(נפתחה בירושלים ועברה אח"כ לת"א).
2.	גאנה	20.10.59	
3.	אקואדור	18.7.62	(אישור לממונה זמני)

המדינות המיוצגות בחוץ לארץ

1.	איסלנד	30.4.51	אוסלו
2.	תאילנד	פברואר 1955	- רומא (ניתנה האסכמה אך כתב האמנה הוגש ב-5.2.58).
3.	בוליביה	28.11.57	פאריס (מאז 25.11 עברה הנציגות לירושלים).
4.	האיטי	8.9.58	פאריס (ניתנה האסכמה אך טרם הוגש כתב האמנה).
5.	ציילון	31.12.59	רומא (הנציגות בוטלה בתחילת 1960).
6.	לאוס	18.10.60	פאריס
7.	נפאל	17.5.62	רומא
8.	מלגאש	1.4.63	לונדון
9.	קפריסין	17.5.64	אנקרה
10.	גאבון	1963	פאריס (לפני כן בירושלים ב-22.3.62).
11.	אל-סלבדור	20.3.60	רומא

ס י כ ו ם

כיום קיימות נציגויות:

בירושלים	16
בתל-אביב	33
בחוץ לארץ	8

The character of Jerusalem is unique. It is, on the one hand, the historic center of the Jewish people, the focus of its national life, a city which entered history as a Jewish capital and, as such, became the scene of prophecy. On the other hand, it is a city whose name is sanctified by the three world religions, and, in a specific sense, by Christianity, for it was there that events occurred which brought the Christian religion into the world. Jerusalem is also holy to Islam and contains Islam's Third Shrine. To the Christians, Jerusalem is a spiritual concept, an exalted symbol, a place which they worship in prayer, where some devote their lives to divine service and meditation, which most can only hope to visit in pilgrimage. To the Jews, this is not merely their one great religious center, the source of their spiritual inspiration. To them, it is the live national center, the heart of the nation, a city which they have rebuilt and created all anew. Jerusalem is sacred to the whole monotheistic world, but it has never played a decisive part in the national life of any people but the Jews. Twice, they were exiled from it. They have always returned. They believe that they have now come to stay.

הצעת ישראל שהוגשה למועצת הנאמנות של האו"ם במאי 1950 קובעת הכנה מטעם או"ם לאישור העברה על זכויות האו"ם לגבי המקומות הקדושים בירושלים. בהתאם לחוק זו תסנה העברת נציג האו"ם אשר סמכויותיו נובעות מן העברת בלבד, ללא הלות בסמשלות הנוגעות. תפקידיו העקריים הם: פקוח על המקומות הקדושים, בוררות במקרה של סכסוכים בין העדות על זכויותיהן במקומות הקדושים, שמירה על הזכויות הקיימות ועל הגישה החופשית.

בהתאם עם הענין שיש לאומות העולם ולדתות בשמירה על המקומות הקדושים תקקה הכנסת ב..... חוק השמירה על המקומות הקדושים תשכ"ז. חוק זה בא לתגן על המקומות הקדושים המקודשים לשלשת הדתות ממני "חילול וכל פגיעה אחרת וממני כל דבר העלול למגוע בחופש הגישה של בני הדתות אל המקומות הקדושים להם או ברגשותיהם כלפי אותם המקומות". העונש על חלול מקום קדוש או פגיעה בו הוא מאסר 7 שנים והעונש על הפגיעה בחופש הגישה לכל בני הדתות למקומות הקדושים להם או ברגשותיהם כלפי אותם מקומות הוא עונש מאסר של 5 שנים.

27.6.67

המקומות הקדושים בירושלים

המקומות הקדושים בירושלים, קדושים לשלש הדתות המונותיאסטיות, היהדות הנצרות והאיסלם ששמשו משך המאות סלע מחלוקת, לא רק בין נציגי הדתות לביניהם, אלא גם בין הכתות בין דת אחת לביניהן.

הפירמן מ-1852 של סולטן אבדול מיג'יד מקובל כמסמך הקובע את זכויותיהן של הדתות והכתות השונות על המקומות הקדושים שלהם. בהסכם זינה מ-1878 אושר הפירמן מחדש ונקבע כי לא יחול בו שום שינוי בלי אישורם של חותמי ההסכם. נסיון ממשלת המנדט - בהתאם להמלצת ועדת המנדט - לחבר הלאומים א להרכיב ועדה לאומית לטפול בבעיות המקומות הקדושים נכשל.

במטרה להבטיח שלמותם של המקומות הקדושים, הגנתם ואת הגישה החפשית אליהם לכל הדתות קבלת העצרת ב-29.11.47, כחלק אינטגרלי של החלטת החלוקה של א"י - לפיה מדינה יהודית ומדינה ערבית עצמאית - החלטה לבינאום איזור ירושלים. החלטת החלוקה נדחתה ע"י מדינות ערב וממילא נדחתה הצעת הבינאום. מועצת הנאמנות שעליה הוטל להכין חוקה הקורפוס ספרטוס של ירושלים גמרה את עבודתה והצעותיה השונות לא אושרו ע"י העצרת. מאז 1952 לא התחדש הדיון באו"ם בענין, מאחר ומרבית חברות האו"ם השתכנעו תוך כדי הדיונים שהצעת בינאום ירושלים איננה מעשית. מאידך התברר מעל כל ספק כי המקומות הקדושים בירושלים נשמרים היטב כל עוד ומובטח משטר של חוק וסדר בירושלים.

הצעות פחרון בעיית המקומות הקדושים שהוגשו לאו"ם לאחר 1948 לקחו בחשבון חוסר האפשרות לבנאם את העיר והסתפקו בהצעות לשמירה על המקומות הקדושים בלבד. ביניהן בלטו ההצעה השבדית-הולנדית מ-5.12.49 וכן הצעת ישראל ממאי 1950.

ההצעה השבדית-הולנדית מזמינה את הממשלות ירדן וישראל לקבל על עצמן ההתחיבויות לשמור על זכויות האדם וחרויות היסוד, חופש ופולחן הדת, על שלמות המקומות הקדושים ועל הגישה החפשית אליהם. כן היא קובעת מינוי נציג המקומות הקדושים ע"י מזכ"ל האו"ם, לשמירה על הסטשר הבינלאומי של המקומות הקדושים ועל התחיבויותיהם של הממשלות הנוגעות.

CITY OF JERUSALEM

BOUNDARIES PROPOSED

BY THE AD HOC COMMITTEE
ON THE PALESTINIAN QUESTION

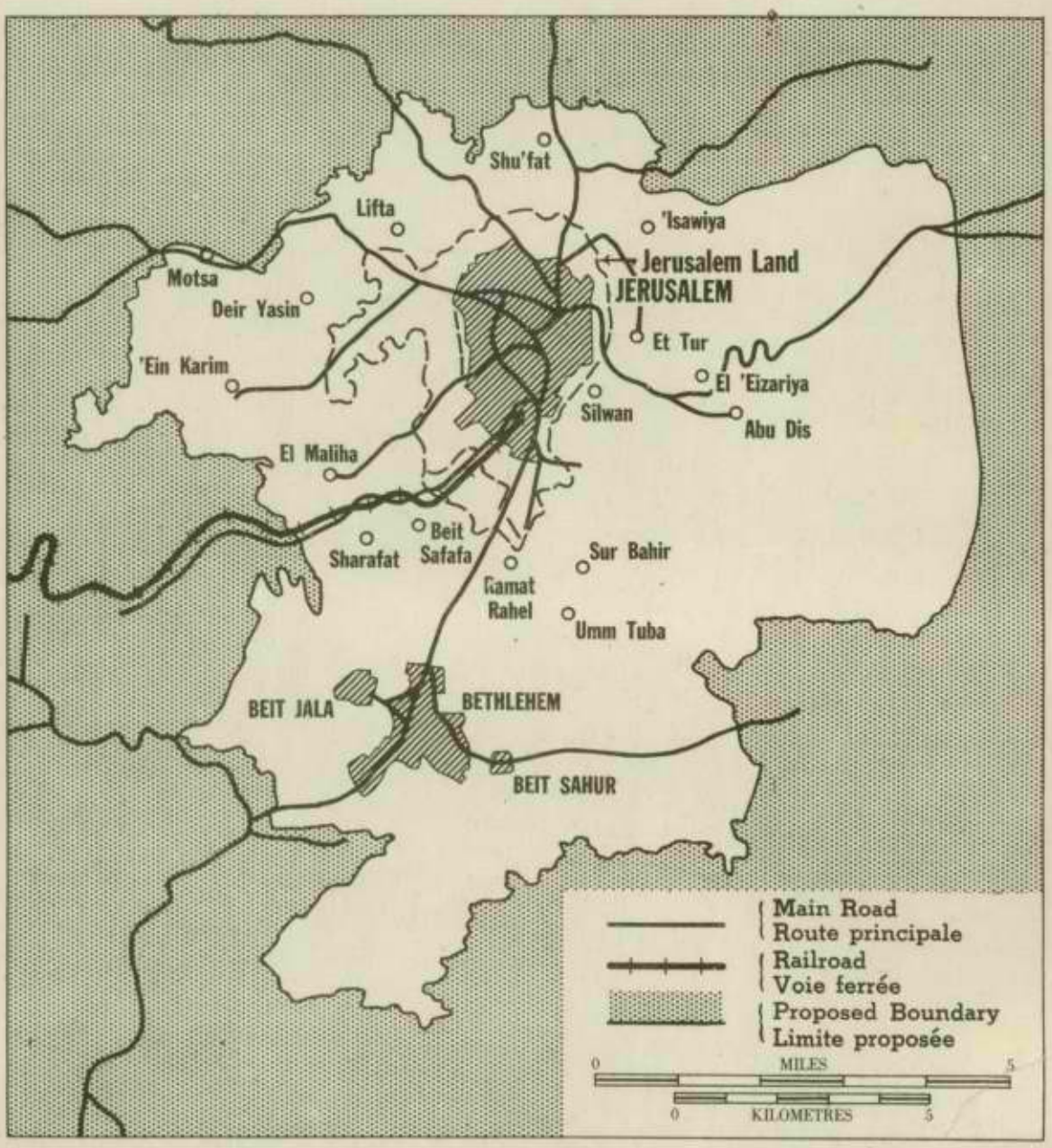

VILLE DE JERUSALEM

LIMITES PROPOSEES

PAR LA COMMISSION AD HOC
CHARGEE DE LA QUESTION PALESTINIENNE

MAP NO. 104 (b)
NOVEMBER 1947
UNITED NATIONS
UN PRESENTATION 600 (b)

חסוי

חסוי

משרד החוץ

סיווג

מזכר

אל :	אל :
מאת :	מאת :

לשמוש בתוך המשרד בלבד

1.65 259X100

חסוי

חסוי

משרד החוץ

סיווג

מזכר

אל :	אל :
מאת :	מאת :

לשימוש בתוך המשרד בלבד

1.65 259×100

חסוי

חסוי

משרד החוץ

סיווג

מזכר

אל :	אל :
מאת :	מאת :

1.65 250X100

חסוי

חסוי

משרד החוץ

סיווג

מזכר

אל :	אל :
מאת :	מאת :

דבלב דרשמה דוטב שומשל

1.65 250×100